

İGÜ Sosyal Bilimler Dergisi

IGU Journal of Social Sciences

İSTANBUL GELİŞİM ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER DERGİSİ

*ISTANBUL GELISIM UNIVERSITY
JOURNAL OF SOCIAL SCIENCES*

**Cilt/Volume: 1
Sayı/Issue: 1
Haziran/June 2014**

© İstanbul Gelişim Üniversitesi Yayınları
Sertifika No: 23696
Her hakkı saklıdır.

Sosyal Bilimler Dergisi'nin Yer Aldığı İndeksler:
The Journal of Social Sciences is indexed in:

DergiPark
AKADEMİK

arastirmax
Bilimsel Yayın İndeksi

İSTANBUL GELİŞİM ÜNİVERSİTESİ SOSYAL BİLİMLER DERGİSİ
Uluslararası Hakemli Dergi
Cilt 1 • Sayı 1 • ISSN: 2148-4287

İstanbul Gelişim Üniversitesi Adına sahibi
Prof. Dr. Burhan AYKAÇ

EDİTÖR

Doç. Dr. Ragıp Kutay KARACA

EDİTÖR YARDIMCILARI

Yrd. Doç. Dr. Esra PAKİN ALBAYRAKOĞLU
Yrd. Doç. Dr. Mine M. AFACAN FINDIKLI

YAYIN KURULU

Prof. Dr. Fevzi Rifat ORTAÇ
Prof. Dr. İsmail DALAY
Prof. Dr. Esra HATİPOĞLU
Doç. Dr. Barış ÖZDAL
Yrd. Doç. Dr. Sinem TUNA

YAZI KURULU

Uzman Ahmet Şenol ARMAĞAN
Arş. Gör. Bestami KARAKAHYA
Arş. Gör. Metin TOPTAŞ

Tasarım:

Tarık Kaan YAĞAN

YAZIŞMA VE HABERLEŞME ADRESİ

İstanbul Gelişim Üniversitesi - Cihangir Mah.
Şehit Jandarma Komando Er Hakan Öner Sok. No: 1 34310
Avcılar / İstanbul / TÜRKİYE
Tel: +90 212 4220670 Dahili: 159
Belgeç: +90 212 4227401
e-Posta: igusbd@gelisim.edu.tr
Ağ sayfası: <http://dergi.gelisim.edu.tr>

İstanbul Gelişim Üniversitesi yayını olan Sosyal Bilimler Dergisi, yılda iki kez yayımlanan uluslararası hakemli bir dergidir. Makalelerdeki düşünce, görüş, varsayım, sav veya tezler eser sahiplerine aittir; İstanbul Gelişim Üniversitesi sorumlu tutulamaz.

Baskı ve cilt

Servet İşler
Sertifika No. 29956
Tel: +90 212 5939467
e-Posta: islercopy@hotmail.com

İSTANBUL GELİSİM UNIVERSITY JOURNAL OF SOCIAL SCIENCES
International Peer-Reviewed Journal
Volume 1 • Issue 1 • ISSN: 2148-4287

Owner on behalf of Istanbul Gelisim University
Prof. Dr. Burhan AYKAÇ

EDITOR

Assoc. Prof. Dr. Ragıp Kutay KARACA

ASSISTANT EDITORS

Asst. Prof. Dr. Esra PAKİN ALBAYRAKOĞLU
Asst. Prof. Dr. Mine M. AFACAN FINDIKLI

EDITORIAL BOARD

Prof. Dr. Fevzi Rifat ORTAÇ
Prof. Dr. İsmail DALAY
Prof. Dr. Esra HATİPOĞLU
Assoc. Prof. Dr. Barış ÖZDAL
Asst. Prof. Dr. Sinem TUNA

PUBLICATION BOARD

Specialist Ahmet Şenol ARMAĞAN
Res. Asst. Bestami KARAKAHYA
Res. Asst. Metin TOPTAŞ

Design

Tarık Kaan YAĞAN

CORRESPONDENCE AND COMMUNICATION

Istanbul Gelisim University - Cihangir Mah.
Sehit Jandarma Komando Er Hakan Oner Sok. No: 1 34310
Avcilar / Istanbul / TURKEY
Phone: +90 212 4220670 Ext. 159
Fax: +90 212 4227401
e-Mail: igusbd@gelisim.edu.tr
Web site: <http://dergi.gelisim.edu.tr>

The Journal of Social Sciences is an international peer-reviewed journal and published biannually. The opinions, thoughts, postulations or proposals within the articles are but reflections of the authors and do not, in any way, represent those of the Istanbul Gelisim University.

Printing and binding

Servet İşler
Certificate number: 29956
Phone: +90 212 5939467
e-Mail: islercopy@hotmail.com

Danışma Kurulu

Prof. Dr. Ahmet BEŞKAYA (Bülent Ecevit Üni.)
Prof. Dr. Ahmet YILMAZ (Marmara Üni.)
Prof. Dr. Altan ÇETİN (Gazi Üni.)
Prof. Dr. Binnur YEŞİLYAPRAK (Ankara Üni.)
Prof. Brantly WOMACK (Virginia University.-ABD)
Prof. Dr. Derman KÜÇÜKALTAN (Trakya Üni.)
Prof. Dr. Ertan EĞRİBEL (İstanbul Üni.)
Prof. Dr. Fawaz GERGES (London School of Economics-İngiltere)
Prof. Dr. Gülay YILMAZ (Marmara Üni.)
Prof. Dr. Hamza ÇEŞTEPE (Bülent Ecevit Üni.)
Prof. Dr. Hasan VERGİL (Bülent Ecevit Üni.)
Prof. Dr. Hayri ÜLGEN (İstanbul Üni.)
Prof. Dr. Masanori NAITO (University of Doshisha-Japonya)
Prof. Dr. Mesut Hakkı CAŞIN (Yeditepe Üniversitesi)
Prof. Dr. Muhammed Ali AZERCHAB (Tehran University-İran)
Prof. Dr. Naim KAPUCU (University of Central Florida-ABD)
Prof. Dr. Nedim BAHÇEKAPILI (Islamic University of Europe-Hollanda)
Prof. Dr. Neşe Hatice ERİM (Medeniyet Üni.)
Prof. Dr. Neşe KARS TAYANÇ (İstanbul Üni.)
Prof. Dr. Nuray ALTUĞ (Marmara Üni.)
Prof. Dr. Nurcan METİN (Trakya Üni.)
Prof. Dr. Ömür Şakir BABAOĞLU (İstanbul Gelişim Üni.)
Prof. Dr. Ronald C. KEITH (Griffith Üni.-Avustralya)
Prof. Dr. Sabahattin GÜLLÜLÜ (Maltepe Üni.)
Prof. Dr. Sadi UZUNOĞLU (Trakya Üni.)
Prof. Dr. Şenol DURGUN (Gazi Üniversitesi)
Prof. Dr. Seyfettin ERDOĞAN (İstanbul Medeniyet Üni.)
Prof. Dr. Tlemcani Ben OUCEF (University of Algiers-Cezayir)
Prof. Dr. Torsten J. SELCK (Germany)
Prof. Dr. Udo STEINBACH (Philipps University-Almanya)
Prof. Dr. Ulvi KESER (Uluslararası Kıbrıs Üni.-K.K.T.C.)
Prof. Wang LI (Jilin University-Çin Halk Cumhuriyeti)
Dr. Giovanni ERCOLANI (Muncia University-İspanya)
Dr. Syed HASANAT (Jilin University-Çin Halk Cumhuriyeti)
Ash Narain ROY (Social Science Institute of New Delhi-Hindistan)

BU SAYININ HAKEMLERİ

Prof. Dr. Aysel AZİZ
Prof. Dr. Ercüment TEZCAN
Prof. Dr. Sacide VURAL
Doç. Dr. Dean C. ALEXANDER
Doç. Dr. Sertif DEMİR
Doç. Dr. Barış ÖZDAL
Yrd. Doç. Dr. Serkan DİLEK
Yrd. Doç. Dr. Selman DURAN
Yrd. Doç. Dr. Alaattin FIRAT
Yrd. Doç. Dr. Esra PAKİN ALBAYRAKOĞLU
Yrd. Doç. Dr. Rahime SÜLEYMANOĞLU KÜRÜM

ADVISORY BOARD

Prof. Dr. Ahmet BEŞKAYA (Bülent Ecevit Üni.)
Prof. Dr. Ahmet YILMAZ (Marmara Üni.)
Prof. Dr. Altan ÇETİN (Gazi Üni.)
Prof. Dr. Binnur YEŞİLYAPRAK (Ankara Üni.)
Prof. Brantly WOMACK (Virginia University.-ABD)
Prof. Dr. Derman KÜÇÜKALTAN (Trakya Üni.)
Prof. Dr. Ertan EĞRİBEL (İstanbul Üni.)
Prof. Dr. Fawaz GERGES (London School of Economics-İngiltere)
Prof. Dr. Gülay YILMAZ (Marmara Üni.)
Prof. Dr. Hamza ÇEŞTEPE (Bülent Ecevit Üni.)
Prof. Dr. Hasan VERGİL (Bülent Ecevit Üni.)
Prof. Dr. Hayri ÜLGEN (İstanbul Üni.)
Prof. Dr. Masanori NAITO (University of Doshisha-Japonya)
Prof. Dr. Mesut Hakkı CAŞIN (Yeditepe Üniversitesi)
Prof. Dr. Muhammed Ali AZERCHAB (Tehran University-İran)
Prof. Dr. Naim KAPUCU (University of Central Florida-ABD)
Prof. Dr. Nedim BAHÇEKAPILI (Islamic University of Europe-Hollanda)
Prof. Dr. Neşe Hatice ERİM (Medeniyet Üni.)
Prof. Dr. Neşe KARS TAYANÇ (İstanbul Üni.)
Prof. Dr. Nuray ALTUĞ (Marmara Üni.)
Prof. Dr. Nurcan METİN (Trakya Üni.)
Prof. Dr. Ömür Şakir BABAĞLU (İstanbul Gelişim Üni.)
Prof. Dr. Ronald C. KEITH (Griffith University.-Avustralya)
Prof. Dr. Sabahattin GÜLLÜLÜ (Maltepe Üni.)
Prof. Dr. Sadi UZUNOĞLU (Trakya Üni.)
Prof. Dr. Şenol DURGUN (Gazi Üniversitesi)
Prof. Dr. Seyfettin ERDOĞAN (İstanbul Medeniyet Üni.)
Prof. Dr. Tlemcani Ben OUCEF (University of Algiers-Cezayir)
Prof. Dr. Torsten J. SELCK (Germany)
Prof. Dr. Udo STEINBACH (Philipps University-Almanya)
Prof. Dr. Ulvi KESER (Uluslararası Kıbrıs Üni.-K.K.T.C.)
Prof. Wang LI (Jilin University-Çin Halk Cumhuriyeti)
Dr. Giovanni ERCOLANI (Muncia University-İspanya)
Dr. Syed HASANAT (Jilin University-Çin Halk Cumhuriyeti)
Ash Narain ROY (Social Science Institute of New Delhi-Hindistan)

REFEREES FOR THIS ISSUE

Prof. Dr. Aysel AZİZ
Prof. Dr. Ercüment TEZCAN
Prof. Dr. Sacide VURAL
Assoc. Prof. Dr. Dean C. ALEXANDER
Assoc. Prof. Dr. Sertif DEMİR
Assoc. Prof. Dr. Barış ÖZDAL
Asst. Prof. Dr. Serkan DİLEK
Asst. Prof. Dr. Selman DURAN
Asst. Prof. Dr. Alaattin FIRAT
Asst. Prof. Dr. Esra PAKİN ALBAYRAKOĞLU
Asst. Prof. Dr. Rahime SÜLEYMANOĞLU KÜRÜM

Sunuş

Üniversiteler bilim kurumlarıdır. Bilim ve teknoloji, üniversitenin temel niteliği ve varlık gerekçesidir. Ülkemizde de farklı bilim dallarında ve disiplinlerde pek çok önemli bilimsel araştırma yapılmaktadır. Akademisyenler, bilim insanları ve araştırmacılar bizzat yürüttükleri, katıldıkları ve/veya danışmanı oldukları çalışmalarla dünya bilimine katkı sunarak bilim insanı olmanın evrensel sorumluluğunu yerine getirirken, aynı zamanda yeni nesillere verdikleri eğitimle Türkiye'nin toplumsal, kültürel, bilimsel ve ekonomik gelişimine büyük katkı sağlayarak ulusal bir görevi de gerçekleştirmektedirler.

2011 yılında kurulan İstanbul Gelişim Üniversitesi kaliteli ve profesyonel bir eğitim verme gayesiyle, uluslararası tanınmış okullarla ortak projeler gerçekleştirerek dünyada saygıyla anılmayı kendi vizyonu olarak belirlemiştir.

Bu kısa zaman dilimi içinde üniversitemiz, gerek verdiği eğitim gerekse akademik kadrosuyla adına yaraşır bir şekilde büyük bir 'gelişim' kaydetmiştir. İstanbul Gelişim Üniversitesi bu 'gelişimi' ülkemiz ve dünya bilimine katkı sunmak üzere, sosyal bilimler alanındaki çalışmalarını, disiplinler arası bir yaklaşımla *Sosyal Bilimler Dergisi*'ni uluslararası alanda yayımlayarak sürdürme kararı almıştır.

Bilimsel çalışmaların bilim dünyasına tanıtılmasında akademik yayıncılık önemli bir gerekliliktir. Bu bilinçle üniversitemizin ilk dergisini çıkarmanın mutluluğunu yaşamaktayız. Alanında uzman akademisyenlerden oluşturduğumuz yayım ve danışman kurumumuz gelecekte dergimizin itibarlı bir yere gelmesi için gerekli olan bilimsel kaliteyi yükseltecek ve akademik dünyada tercih edilir hale getirecektir.

Dergimizin ilk sayısının yayımlanması konusunda desteklerini esirgemeyen Gelişim Eğitim, Kültür, Sağlık ve Sosyal Hizmet Vakfı Mütevelli Heyeti Başkanı Sayın Abdülkadir GAYRETLİ'ye; dergimizde görev almayı kabul eden yayım, danışma ve hakem kurulundaki saygıdeğer akademisyenlere; derginin yayım aşamasında büyük emeği geçen editörümüz Doç. Dr. Ragıp Kutay KARACA ve editör yardımcıları Yrd. Doç. Dr. Mine M. AFACAN FINDIKLI ile Yrd. Doç. Dr. Esra PAKİN ALBAYRAKOĞLU'na; Yazı Kurulu Başkanı Ahmet Şenol ARMAĞAN'a ve katkıda bulunan üniversitemiz tüm çalışanlarına teşekkürlerimi sunuyorum.

Prof. Dr. Burhan AYKAÇ
Rektör

Foreword

The universities are scientific institutions. Science and technology are universities' fundamental characteristics and reasons of existence. In our country, numerous important scientific research have been made in different areas and disciplines. Academics, scientists and researchers fulfill their universal responsibility for being scientific members by contributing to the world of science through studies they make, participate in or direct. Simultaneously, they also fulfill a national duty by contributing to Turkey's social, cultural, scientific and economic development through educating new generations.

Founded in 2011, Istanbul Gelişim University has embraced a vision of being a respected institution worldwide by providing a qualified and professional education and making joint projects with renowned international schools.

In this short time span, our University has truly made great steps towards "development" in line with its name, thanks to its quality education and academic staff. Istanbul Gelişim University aspires to extend this "development" by publishing an international academic journal, which would share interdisciplinary works of social science with the world audience.

Academic publishing is a significant necessity for promoting scientific studies to the scientific world. With this consciousness, we are happy to publish our University's first journal. Our Publication and Editorial Boards comprise specialized academics and their efforts shall raise the scientific quality of our Journal to make it a preferable reference in the future.

In this regard, I extend heartfelt thanks for the endless support of Abdülkadir GAYRETLİ, the Chairman of the Board of Trustees for the Foundation of Gelişim Education, Culture, Health and Social Work; to the distinguished academics, who agreed to take part in the Journal's Publication, Advisory and Referee Boards; to the Journal Editor Assoc. Prof. Dr. Ragıp Kutay KARACA and Assistant Editors Asst. Prof. Dr. Esra PAKİN ALBAYRAKOĞLU and Asst. Prof. Dr. Mine M. AFACAN FINDIKLI, who put a lot of effort in the publishing process; to the Journal's Chair of the Publication Board Ahmet Şenol ARMAĞAN and to all University members, who have a share in this success.

Prof .Dr. Burhan AYKAÇ
Rector

Editörden

Türkiye'nin genç ve dinamik nüfusu ile geleceğe yönelik kararlılık ve inancımız, ülkemizde akademik yaşamın canlılığı ve üretkenliğinin ulaştığı aşama hakkında bir fikir sunmaktadır. Kuşkusuz, bu canlılığı ve üretkenliği daha ileri ve nitelikli boyutlara taşımak bizlerin sorumluluğudur. Bunun bilinciyle, yeni bir dergiyle bilimsel hayata "merhaba" diyoruz. İstanbul Gelişim Üniversitesi, Sosyal Bilimler Dergisi aracılığıyla bir yandan bilim dünyasına yeni bir katkı sunmayı, diğer yandan bilim insanları arasında yeni bir iletişim kanalı açarak disiplinler arasında bir köprü işlevi görmeyi amaçlamaktadır.

Akademik dergiciliğin devam ettirilmesi kolay olmayan bir görev olduğunun farkındayız. Bu itibarla ilk sayımızda, klasik, neo-klasik, modern, post-modern, yeni ve eleştirel yaklaşımları disiplinlerarası bir bütünlük içinde ele almaya çalıştık. Özgün ve bilimsel nitelik taşıyan tüm "sosyal bilimler" çalışmalarına açık olacak bir dergi yayımlamayı istiyoruz. Ayrıca kitap tanıtım ve incelemelerine de yer vereceğiz.

Dergimiz uluslararası hakemli dergi statüsündedir. Yılda iki kez Ekim ve Nisan aylarında yayınlanacaktır. Türkçe'nin dışında İngilizce, Almanca, Fransızca ve Rusça makaleler de sayılarımızda yer bulacaktır. Yayın Kurulu kararına istinaden en fazla sekiz makale yayımlayabiliyoruz. Bu nedenle dergimize gelen makaleler geliş tarihlerine göre sıraya konulmakta ve bu sıraya göre hakem süreci başlatılmaktadır. Hakem sürecinden geçmiş olsa bile yer darlığı nedeniyle yayımlayamadığımız makaleler derginin daha sonraki sayılarında yayımlanacaktır.

Kuşkusuz, dergimizin başarısı, sosyal bilimler dalında çalışan ülkemiz ve dünya bilim insanlarının, akademisyen ve araştırmacıların katkısına bağlıdır. Katkılarınız ve dergi kurullarının titiz çalışmalarıyla daha kapsamlı sayılar ortaya koyabileceğimiz inancındayız.

Bu sayımızda ilgiyle okuyacağınız sekiz makale ve bir kitap incelemesi bulunmaktadır. Dergimizin bu ilk sayısının yayımlanması konusunda desteklerini esirgemeyen Gelişim Eğitim Kültür Sağlık ve Sosyal Hizmet Vakfı Mütevelli Heyeti Başkanı Sayın Abdülkadir GAYRETLİ'ye; Üniversitemiz Rektörü Prof. Dr. Burhan AYKAÇ'a; bu sayıya makale ve kitap incelemesi gönderen değerli akademisyenlere; kıymetli vakitlerini makaleleri incelemeye ayıran hakem heyetine; dergi yayın, danışma ve yazı kurulu üyelerine, editör yardımcılara ve emeği geçen herkese teşekkür eder, bir sonraki sayıda buluşmak üzere hepinize saygılar sunarım.

Doç. Dr. Ragıp Kutay KARACA

Editor's Note

Turkey's young and dynamic population and our resolution and faith in the future, offer an idea as to the degree that the vitality and productivity of academic life in Turkey have reached. Without doubt, it is our duty and responsibility to carry this vitality and productivity to upper heights. In consciousness of this responsibility, we, as Istanbul Gelişim University, open up to the scientific world through a new journal. It is our opinion that the *Journal of Social Sciences* will not only make a new contribution to the scientific world, but also create a new communication channel through acting as a bridge among disciplines.

We are aware that academic journalism is hard and onerous task, which is not easy to sustain. In this regard, the first issue of the *Journal of Social Sciences* includes academic works and book reviews from different areas and perspectives within an interdisciplinary framework. We aspire at publishing a journal that is open to works of all social sciences bearing the qualities of originality and scientific adequacy.

Our Journal is an international and peer-reviewed and will be issued biannually in April and October. In addition to Turkish articles, the Journal shall also publish articles in English, German, French and Russian languages. According to the decision by the Publication Board, the Journal includes a maximum of eight articles. Henceforth, the articles will be published on a first-come first-served basis and thus the refereeing process will begin. Those articles, which are approved by the referees but cannot be published on grounds of space availability, will be published in the forthcoming issues. It is no doubt that our Journal's success depends on contributions from academics and researchers of social sciences from Turkey and all over the world. We share the belief that we shall publish more comprehensive issues owing to your contributions and the meticulous work of Journal boards.

This issue incorporates eight articles and one book review. In view of support for the publication of this first issue, I would like to thank Abdülkadir GAYRETLİ, the Chairman of the Board of Trustees for the Foundation of Gelişim Education, Culture, Health and Social Works; the University Rector Prof. Dr. Burhan AYKAÇ; those distinguished academics, who sent articles, book presentations and reviews for this issue; those referees, who spent their precious time and effort for evaluating articles; members of the Publication, Advisory and Editorial Boards; Assistant Editors and to those others who are concerned. Looking forward to meeting in the next issue.

Assoc. Prof. Dr. Ragıp Kutay KARACA

İÇİNDEKİLER

Sunuş	viii
Editörden	x
İçindekiler	xii
Burhan AYKAÇ, Hatice ALTUNOK Türk Yönetim Sistemini Etkileyen Yabancı Uzman Raporları Üzerine Bir İnceleme: Mook ve Podol Raporlarında Yöneticilik	1
Graeme HERD, Wang LI Yükselen Ejder'in Yumuşak Karnı: Çin'de Sivil Toplum ve Güvenlik Arayışı	19
Ulas Basar GEZGİN Güneydoğu Asya'da Bölgesel Gazetecilik ve Oluşum Aşamasındaki ASEAN Kimliği: Bir Uluslararası ve Kültürlerarası İletişim Örneği Olarak Asian News Network	43
Hasan GÜNGÖRMEZ Ankara ile Erbil Arasındaki Yeni İkili İlişkiler	55
James DeShaw RAE Gelgite Bayrak Dikmek: Doğu ve Güney Çin Denizi'nde Egemenlik, Çevreleme ve Çatışma Çözümü	93
Fahri ERENEL, Ebru CAYMAZ Uluslararası Örgütlerin Güvenlik Sorunlarının Çözümünde Yeterliliği: Afrika Birliği Örneği	117
Osman Zekayi ORHAN, Ebru NERGİZ Türkiye'nin Cari İşlemler Açığı Sorunu ve Avrupa Birliği Katılım Sürecine Etkileri	137
Markéta SANALLA Çek Cumhuriyeti'nde Paradiplomasi Fenomeni: Znojmo Bölgesi'nin Alt Ulusal Birimi'nde Paradiplomasi Kavramında Temsiliyet Güçlükleri	159
Kitap İncelemesi Türkiye'nin Kimlikleri: Din, Dil, Etnisite, Milliyet, Devlet ve Medeniyet	173
Yayın ilkeleri ve yazım kuralları	179

CONTENTS

<i>Foreword</i>	<i>ix</i>
<i>Editor's Note</i>	<i>xi</i>
<i>Contents</i>	<i>xiii</i>
Burhan AYKAÇ, Hatice ALTUNOK A Review on Foreign Expert Reports Affecting Turkish Management Systems: Management in Mook and Podol Reports	1
Graeme HERD, Wang LI The Underbelly of the Rising Dragon: Civil Society and China's Search for Security	19
Ulaş Başar GEZGİN Regional Journalism in Southeast Asia and ASEAN Identity in Making: Asia News Network as a Case for International and Intercultural Communication	43
Hasan GÜNGÖRMEZ Les Nouvelles Relations Bilatérales entre Ankara et Erbil	55
James DeShaw RAE Planting Flags on the Tide: Sovereignty, Containment, and Conflict Resolution in the East and South China Seas	93
Fahri ERENEL, Ebru CAYMAZ Competence of International Organizations in Terms of Resolving Security Threats: The Case of the Organization of African Unity	117
Osman Zekayi ORHAN, Ebru NERGİZ Turkey's Current Account Deficit Problem and Its Effects On The European Union Accession	137
Markéta SANALLA The Phenomenon of Paradiplomacy in The Czech Republic: Representative Difficulties in The Concept of Paradiplomacy in The Subnational Unit of The Znojmo Region	159
Book Review Turkey's Identities: Religion, Language, Ethnicity, Nationality, State and Civilization (in Turkish)	173
Publication principles and guidelines	187

Türk Yönetim Sistemini Etkileyen Yabancı Uzman Raporları Üzerine Bir İnceleme: Mook ve Podol Raporlarında Yöneticilik

Burhan AYKAÇ* ve Hatice ALTUNOK**

Öz

Türkiye’de kamu yönetiminin meşgul olduğu sorunlar Osmanlı’nın son döneminden itibaren benzer nitelik taşımıştır. Devlet adamlarının davranışlarının nasıl olması gerektiği, liyakat sisteminin bozulmasının önlenmesine ilişkin çözüm arayışları yöneticileri ayrı bir tartışma konusu haline getirmiştir. Bu tartışma yöneticiler nasıl yetiştirilmeli, nasıl davranmalı, hangi kurum yöneticilere ilişkin eğitim veren kurum olmalı gibi çeşitli sorular paralelinde yürütülmüştür. Türkiye’de kamu yönetiminin pek çok konusunda olduğu gibi yöneticiler konusunda da yabancı uzman raporları birer inceleme aracı olarak kullanılabilir. Bilindiği gibi kamu yönetimi üzerine yapılan çalışmalar büyük ölçüde Cumhuriyet döneminde özellikle 1945 sonrası hazırlanan yabancı uzman raporlarına farklı yönlerden atıfta bulunmaktadır. Raporların tarihleri üzerinden uzun zaman geçmiş olsa da bunlarda yer alan bazı tavsiyelerin hayata geçirildiği ve günümüzde de bu yapı ve uygulamaların mevcudiyetini koruduğu söylenebilir. Bu çalışma özelinde ise yabancı uzman raporlarında yöneticiler üzerine yer alan görüş ve tavsiyeler incelenmiştir. Yabancı uzman raporu sayısı çok olmakla birlikte çalışma yöneticiler başlığına özel bölüm ayırmış olan Mook ve Podol raporlarındaki yöneticiler konusu ile sınırlandırılmış, raporlarda belirtilen tespitler ve öneriler üzerine bir değerlendirme yapılmıştır

Anahtar Kavramlar: Yabancı Uzman Raporları, Yöneticilik, Mook Raporu, Podol Raporu.

A Review on Foreign Expert Reports Affecting Turkish Management Systems: Management in Mook and Podol Reports

Abstract

The public administration in Turkey was engaged in problems, which show similar characteristics associated with the late Ottoman period. Administrators have become the subject of a separate discussion owing to the question about how statement’s behaviors should be and the search for solutions for the prevention of deterioration of the merit system. This discussion is conducted in parallel to questions such as, how administrators should be trained, how they should act and which association should give education to administrators. In Turkey, as happened in many topics of the public administration, foreign expert reports subject can be used as a tool for analyzing administrators. As is known, studies about public administration, widely give reference to the foreign expert reports in the

* Prof. Dr., İstanbul Gelişim Üni. Öğretim Üyesi, baykac@gelisim.edu.tr

** Dr, Abant İzzet Baysal Üni. Öğretim Elemanı, haticaltunok@hotmail.com

Republican period, especially to those prepared after 1945. Although these are old reports, some of their recommendations have been implemented and at the present time, these structures and practices are said to maintain their existence. In this particular work, views and opinions concerning administrators in foreign expert reports have been examined. While there are numerous foreign expert results, special attention is dedicated to the issue of administrators in Mook and Podol Reports and an assessment is made as regards recommendations and findings in the reports.

Key Words: Foreign Expert Reports, Executives, Mook Report, Podol Report.

Giriş

Türk kamu yönetimine ilişkin konu başlıklarından biri “Yabancı Uzman Raporları”dır. Bu başlık altında Osmanlı İmparatorluğu’nun son dönemi itibarıyla Türkçe literatürde ‘yabancı’ nitelmesiyle birlikte kullanılmış ve devlet inşasını ülke dışından gelen görüşlerle yönlendirmeye çalışmış uzman raporları yer alır. Daha detaylı olarak incelendiğinde bu raporların Türk kamu yönetiminde birer ‘reform aracı’ olarak tarif edildiği görülmektedir.

Siyasal-yönetimsel reform çalışmalarını işaret eden yabancı uzman raporları inceleme-değerlendirme-tavsiye-yönlendirme içerikli metinler olmakla birlikte, Türk kamu yönetiminde kurum, mevzuat, politika gibi çeşitli düzlemlerde yansımaları bugün de sürdürmektedir. Yabancı uzman raporları belirli bir döneme özgü araçlar olarak düşünülmemelidir. Bugün de uluslararası örgütlerle olan temaslar uzman raporları benzeri, form değiştirmiş bazı ilkelerin uygulanmasını zorunlu kılabilir.

Yabancı uzman raporları niteliği, yöntemi, gerekçeleri gibi çeşitli açılardan incelenebilir. Bu incelemelere ilişkin nasıl değerlendirme yapılırsa yapılsın konu yelpazesinin çok geniş olduğu görülmektedir. Kamu yönetiminin örgütlenmesi, mevzuatı, memuru gibi hemen her bileşeni hakkında uzmanlar durum analizleri yapmakta ve öneriler sunmaktadırlar. Bu çalışma kapsamında ise bu konu başlıkları arasından yöneticiler seçilmiştir.¹ Konuyla bağlantılı olarak yabancı uzman raporlarının tamamında bazı hususlara rastlanabilir ancak bu çalışmada diğerlerine göre yönetici kesimine daha detaylı bir şekilde yer veren iki uzman raporu;

¹ Türkiye’de üst kademe yöneticiliği üzerine yapılan araştırmaların detaylı olarak incelendiği kaynak için bkz: Belgin Büyükbuğa, “Üst Kademe Yöneticilik Kavramı ve Türkiye’deki Araştırmalar Üzerine Bir Bir İnceleme”, Ankara: AÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2007 (Basılmamış yüksek lisans tezi).

Mook Raporu ve *Podol Raporu* üzerine bir inceleme yapılması tercih edilmiştir.

Yabancı Uzman Raporları Hakkında Genel Bilgiler

Yeniden düzenleme konusunda geniş bir kütüphane meydana getiren yerli ve yabancı uzman raporları² kamu yönetimi disiplininin temelleri incelenirken ayrıca bir inceleme alanı olarak ele alınmaktadır.³ Yabancı uzman raporları sadece kamu yönetimine ilişkin raporlar değildir, aynı başlık eğitim tarihi gibi farklı alanlar için de kullanılmaktadır. Örneğin John Dewey, Albert Malche eğitim alanına ilişkin öneriler sunan uzmanlar arasındadır.

Cumhuriyet'in kurulmasıyla birlikte yeni ihtiyaçlar ortaya çıkmış ve bu doğrultuda kamu yönetimine ilişkin yapısal ve işlevsel yenilikler gündeme gelmiştir. İlk aşamada kurumsallaşma temel ihtiyaçlara göre şekillendirilmiştir. İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra ise kamu yönetimini daha etkin ve verimli hale getirilmesi yönünde çaba harcanmaya başlamıştır. Bu gereksinimler doğrultusunda yapılması gereken düzenlemelerle ilgili olarak, dönemin hükümetleri çeşitli yabancı ve yerli uzmanlar görevlendirmiştir.⁴

Yabancı uzmana başvurma uygulaması Türk kamu bürokrasisi için Osmanlı'nın son döneminden itibaren yabancı olunmayan bir uygulamadır. 1947 yılında Başbakanlığın isteği ile devletin daha verimli çalışmasını sağlamak amacıyla yöntemlerin belirlenmesi için çeşitli bakanlıklarda komisyonlar kurulmuştur. 1948 Marshall Planı'ndan sonra Amerikan heyetleri Türkiye'ye gelmeye başlamış; izlenecek ekonomi politikası, sanayi stratejisi, dış politikası ve bunlara bağlı olarak da idare sisteminin şekillendirmeye yönelik raporlar hazırlanmıştır.⁵ Yabancı Uzman Raporları 1949'dan 1959 yılına kadar Türkiye'ye gelip yönetim ve personel konularında incelemelerde bulunan uzmanların hazırlamış olduğu raporlardır.⁶ 1940'lardan önce 1933 yılında Amerikalı uzmanlardan oluşan

² Gencay Şaylan, "Bir Yapısal Değişim Sorunu Olarak Yönetim Reformu", (editörler) Burhan Aykaç, Şenol Durgun, Hüseyin Yayman, **Türkiye'de Kamu Yönetimi**, 2.bs, Nobel Kitabevi, Ankara, 2012, s. 443.

³ Mustafa Altunok, "Türkiye'de Kamu Yönetimi Disiplininin Temelleri Üzerine", **Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi**, 16/3, 2011, s. 244.

⁴ Bayram Coşkun, "Türkiye'de Kamu Yönetiminde Yeniden Yapılanma Tarihsel Geçmiş ve Genel Bir Değerlendirme", **Türk İdare Dergisi**, Sayı: 448, 2005, s. 42.

⁵ Hüseyin Yayman, **Türkiye'nin İdari Reform Tarihi**, Turhan Kitabevi, Ankara, 2008, s. 199-200; Ali Kuyaksil, **Türkiye'de Yönetimi Yeniden Düzenleme Çalışmaları Çok Partili Dönem (1945-1963)**, Der Kitabevi, İstanbul, 1994, s. 103.

⁶ Kuyaksil, a.g.e., s. 103.

bir heyet tarafından hazırlanan “Türkiye’nin İktisadi Bakımdan Bir Tetkiki” isimli rapor dikkat çekmektedir. Bu raporda iktisadi analizler yapılmış bununla birlikte, yönetimin sorunlarına ilişkin açıklamalara ve önerilere de yer verilmiştir.⁷

Sayfa/Page | 4

İGÜSBD
Cilt: 1 Sayı: 1
Haziran /
June 2014

Yabancı kurum, kuruluş ve uzmanlarca çeşitli araştırmaların yapılması 1960 öncesi dönemin genel özelliklerinden biri olarak değerlendirilmektedir (Kalağan, 2010: 125). Yabancı uzman raporları kriz dönemlerinin içerden yönetilmesi yerine, daha çok dışarı destekli olarak çözüm benimsenmeye çalışıldığının somut göstergesi olarak da değerlendirilebilir.⁸ Yabancı uzman raporları genellikle kısa zamanda hazırlandığı ve yeterli araştırma ve incelemeye dayanmadığı şeklinde eleştirilse de kapsamlı çalışmalara dayandığı belirtilmektedir. Bu çalışmalar döneme tanıklık etmeleri açısından incelenmesi gereken bir niteliğe sahiptir.⁹

Raporlarda idari reform, reorganizasyon, idarenin rasyonalizasyonu gibi konular çok önemli bir yere sahiptir. İncelenen konular arasında personel sistemi, memuriyet kadrolarındaki yoğunluk, ücret, sınıflandırma gibi başlıklar sık sık dile getirilmiştir. Hazırlanan raporların birbirine benzerliği dikkat çekmektedir. Bu benzerliğin nedenleri olarak; savaş sonrası oluşan yeni dünya sisteminin genel görüşlerini yansıtmaları, tecrübelerden yararlanılmadan ya da önceki raporlar incelenmeden, birbirleriyle ilişkilendirilmeden yenilerinin hazırlanması gibi hususlar gösterilebilir. Raporlar pek çok ülke gibi Türkiye’de de yeni bir dönemin başladığının göstergesi olarak da değerlendirilebilir.¹⁰ Raporların ön plana çıkarmış olduğu özellikle idari reform başlığı Türk kamu yönetimi pratiğinin en zengin konu başlıkları arasına yerleşmiştir.¹¹

Belli başlı yabancı uzman raporları şunlardır: Hilts Heyeti Raporu (1948), Neumark Raporu (1949), Roy Blough Raporu (1950), Barker Raporu (1951), W. Martin Frank – C. E. Cush Raporu (1951), Maurice Chailloux- Dantel Raporu (1959), Leimgruber Raporu (1951-52), Thornburg Raporu (1949), Van Mook Raporu (1962), Hanson Raporu (1954), Baade Raporu (1959), Podol Raporu (1963), Fisher Raporudur

⁷ Burhan Aykaç, Hüseyin Yayman, M. Akif Özer, “İdari Reform Hareketlerinin Eleştirel Bir Tahlili”, **Gazi Üniversitesi İİBF Dergisi**, Cilt: 5, Sayı: 2, 2003, s. 161.

⁸ Sıddık Ekici, Hatice Altunok, Gülcan Şahin, “Krizleri İçerden Yönetememek: Yabancı Uzman Raporlarıyla Devlet İnşası”, **Association For Middle Eastern Public Policy and Administration (AMEPPA)**, Atılım Üniversitesi, Ankara, 2013.

⁹ Yayman, a.g.e., s. 201.

¹⁰ Altunok, a.g.e., s. 245-246.

¹¹ Aykaç... vd., a.g.e., s. 154.

(1962). 1945 sonrası dönemde hazırlanmış bu raporlardan özellikle Podol Raporu ve Mook Raporu, yöneticilere yönelik önerilere yer vermiştir.

Yöneticilere ilişkin değerlendirmeler, tavsiyeler, eleştiriler kamu politikalarını yönlendiren çeşitli araçlarda yer almıştır. Bu araçlar arasında yabancı uzman raporları da sayılmakta ve kamu maliyesi, kamu örgütlenmesi gibi başlıklar arasında yöneticiler de bulunmaktadır. Örneğin Martin-Cush Raporu yöneticilerin teknik bilgilerini Ankara ve İstanbul'da göreceklere kurslarla arttırmalarını, personel dairesinin üniversiteler ve diğer yüksek öğretim kurumları ile birlikte çalışmalarını gerektiği hususunu detaylı olarak açıklamıştır.¹² Bu bağlamda Yayman'ın¹³ dikkat çektiği yöneticilerle de ilgili A.T.J. Matthews'in "Yetişen Türk İdarecileri" ve Lynton K. Caldwell'in "Türk Yönetimi ve İdarei Maslahatçılık Siyaseti" isimli çalışmalar hakkında da kısaca bilgi vermek yararlı olacaktır.

Matthews'in hazırladığı 1954 tarihli çalışma Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler ve Hukuk Fakülteleri ile TODAİE'deki öğrenciler arasında anket yapılarak hazırlanmıştır. Matthews, Türk idarecilerinin dünyanın herhangi bir yerinde rastlanabilecek mesleki idarecilerin en eski nesillerinden birini temsil ettiğini belirtmiştir. Bin yıldan fazla bir süre öncesinde -Yakın Doğu'da bir Türk devleti ortaya çıkmadan önce- eski Arap halifeleri tarafından Türklerin idareci olarak istihdam edildiğine dikkat çekilmiştir. Bununla birlikte devlet idarecilerinin dünyanın pek az milletinde Türkiye Cumhuriyeti'ndeki kadar önemli rol oynadığı tespitine yer verilmiştir.¹⁴

Araştırma sorularında yöneticilerin ailelerine ilişkin bilgiler (anne ve babaların tahsil durumu, mesleki durumları), doğdukları yer, meslek gruplarının prestij derecesi (tercih edilme durumları, iş bulma kolaylıkları), aile konusunda yapılan planlamalar (evlenme için tercih edilen yaş, istenilen çocuk sayısı, eşlerin sosyal menşei), ulaşmayı amaçladıkları mali durum, devletin rolü hakkındaki görüşleri, sosyal meseleler hakkındaki görüşleri (üniversite eğitiminin gerekliliği, din eğitim ve öğretiminin okullardaki yeri, İslâm dininin modern hayata uygulanıp uygulanamayacağı), kişisel görüşleri (dini inanç, geleceğe ilişkin görüşleri) hakkında bilgiler edinilmiştir. Bu sorulara verilen cevaplar doğrultusunda genç ve müstakbel Türk idarecilerinin profili çıkarılmıştır.

¹² James W. Martin, Frank C. E. Cush, **Maliye Bakanlığı Kuruluş ve Çalışmaları Hakkında Rapor**, Ankara, 1951, s. 94.

¹³ Yayman, a.g.e., s. 228

¹⁴ A.T.J. Matthews, **Yetişen Türk İdarecileri**, (Çev: Nermin Abadan), Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara, 1955, s. 3.

Caldwell'in "Türk Yönetimi ve İdarei Maslahatçılık Siyaseti" adlı çalışmasında ise üst yöneticilerin günlük ve önemsiz işlerden dolayı kurumlarının yönetim ve liderlik süreçlerinin aksadığı belirtilmiştir.¹⁵ Memurların çoğunun doğrudan üst kademeye rapor vermesi, merkeziyetçi yönetsel işleyişte verimsizliğe yol açtığına atıf yapılmıştır. Bununla birlikte yöneticiler memurların sayısının fazla olduğundan şikâyet etmişlerdir.¹⁶

Van Mook Raporu

Van Mook OECD tarafından gönderilmiş ve Devlet Personel Dairesi'ne raporlar sunmuştur. Çok sınırlı zamanda Türkiye'de kalan uzman detaylı personel reform önerileri hazırlamıştır.¹⁷ Mook "Türkiye'de Memuriyet Rejimi Alanında Reform" isimli raporunda Türkiye'de memuriyet rejimi alanında reform yapılmasının zorunluluğundan söz etmiş ve bu zorunluluğu çeşitli baskılarla gerekçelendirmiştir. Bu faktörleri; maaşların, paranın satın alma gücüne paralel olarak artması yönünde memurlardan gelen baskı; işsizlerin, iş sahibi olmak için hükümet dairelerine yaptıkları baskı ve idari, ticari ve teknik alanda modern şekilde yetiştirilmiş olan az sayıdaki elemanın, özel sektöre geçmesi konusundaki rekabet baskısı şeklinde sıralamıştır.¹⁸

Personel yönetiminin temel sorunları arasında; memuriyet kadrolarının sonradan istifaya ve uzmanlaşmaya imkân vermeyecek şekilde katılmış olduğu, güçlü bir merkezi bir otorite ile personel politikasının belirlenmediği, birbiriyle uyumlaştırılmamış kanun çalışmaları, enflasyon nedeniyle memurlar için yeterli ücret ve maaş sisteminin oluşturulamaması sayılmıştır.¹⁹

Mook'un "Türkiye'de Personel İdaresinde Yapılacak Reformun Prensipleri ve Gayeleri" adlı raporunda ise personel sistemini iyileştirmeye yönelik sunulan öneriler arasında; iyi koordine edilmiş ve şekillendirilmiş bir personel politikasının belirlenmesi, rasyonel bir personel sınıflandırması oluşturmak, derece ve ünvan standardizasyonu sağlamak personel alma sisteminin düzenleyerek açık yarışma yöntemi ile personel almak, hizmet öncesi ve hizmet içi eğitimin genişletilmesi gibi hususlar yer

¹⁵ Lynton K. Caldwell, "Türk Yönetimi ve "İdarei Maslahatçılık" Siyaseti", (Çev: Oğuz Onaran), **AÜ SBF Dergisi**, C: XX, Sayı: 2, 1965, s. 750.

¹⁶ Caldwell, a.g.e., s. 751.

¹⁷ Yayman, a.g.e., s. 221.

¹⁸ Van Mook, "Türkiye'de Memuriyet Rejimi Alanında Reform", **Van Mook'un Raporları**, No: 1, TC Başbakanlık Devlet Personel Dairesi, Ankara, 1962, s. 1.

¹⁹ Mook, a.g.r., s. 4.

almaktadır.²⁰ Sayılan bu öneriler arasında “*Yabancı memleketlerde tahsil yapacakları (ister dışarıdan ister devletten burs alsınlar) tahsis edilen bursları belli bir merkezden idare etmek, dağıtmak ve vermek. Bunlardan muvaffak olanları, memlekete en faydalı olabilecekleri mevkilere getirmek*” (Mook, 1962: 22) şeklinde bir madde de yer almıştır. Yabancı bir uzmanın, yabancı ülkede eğitim almış kişilerin en faydalı mevkilere getirilmesini önermesi şaşırtan bir durum olmamakla birlikte, kısa bir sürede çok geniş ve çok boyutlu bir konu için hazırlanmış rapor arasına yerleştirilmiş, yabancı uzmanın istek ve temennilerden biri olarak bu husus ayrıca irdelenebilir.

OECD Uzmanı Mook’un hazırladığı raporlardan birini de dönemin Devlet Personel Dairesi Başkanı Hasan Şükrü Adal’a verdiği muhtıra oluşturmaktadır. Bu muhtırada bazı ilginç tavsiyeler göze çarpmaktadır. Örneğin Personel Dairesi’nde sınıflandırma konusunda uzman bir kişinin görevlendirilmesi gerektiği ancak bu kişinin tercihen İngiliz olması ya da İngiliz sistemine aşina biri olması gerektiği dile getirilmiştir. Fransa ve Belçika sınıflandırma sistemlerine ilişkin de genel bilgiye sahip olması önerilmiştir. Bu uzmanın OECD tarafından da sağlanabileceği de belirtilmiştir. Ayrıca Personel Dairesi’nde bir istatistikçinin istihdam edilmesine dikkat çekilmiş ancak bu uzmanın da OECD ya da AID tarafından sağlanabileceği bunun yanında İngilizce’ye vakıf olması gerektiği belirtilmiştir. Yine benzer şekilde maaş sistemini ve bütçedeki personel giderleri konusunda çalışacak uzman için de benzer nitelikler; Amerikan, İngiliz ve Fransız sistemlerine aşina olmak ve İngilizce’ye vakıf olmak özellikleri sıralanmıştır. Devlet Personel Dairesi’nin kendi personelinin eğitimi için burslar sağlaması gerektiği ancak bu bursların İngiltere, Fransa ve Kanada için kullanılması gerektiği ifade edilmiştir. Bunlara metnin ilerleyen kısımlarında ABD de eklenmiştir.²¹

Van Mook, “İdareci Sınıf İçin Memur Alma ve Yetiştirme” adlı raporunda bütün ömürlerini bir dairenin dört duvarı arasında geçirmiş olanların değil, devlet dairelerinde büyük tecrübeler edinmiş olan kişilerin yüksek mevkilere getirilmesini önermiştir. Asıl amacın idareci sınıfa, kıymetli eleman almak ve onları yetiştirmek ise, işlerin başarı ile

²⁰ Van Mook, “Türkiye’de Personel İdaresinde Yapılacak Reformun Prensipleri ve Gayeleri”, **Van Mook’un Raporları**, No: 2, TC Başbakanlık Devlet Personel Dairesi, Ankara, 1962, s. 21-22.

²¹ Van Mook, “OECD Uzmanı Mr. Van Mook’un Teknik Yardım Programı Hakkında Devlet Personel Dairesi Başkanına Verdiği Muhtıra”, **Van Mook’un Raporları** No: 3, TC Başbakanlık Devlet Personel Dairesi, Ankara, 1962, s. 31-35.

yapılabilmesi için, çalışacakları alan ile ilgili uzmanlığa sahip olmalarının gerektiği bir koşul olarak gösterilmiştir.²²

Rapora göre, sorumluluk taşıyan güçlü bir yönetici sınıfın oluşturulmasında, randımsız ve düşük olan mesaiyi önleyecek tedbirlerin başında memur alma ve yetiştirme hususunda sağlam bir sistem kurulması gerektiği öne sürülmüştür. Diğer bir tedbir olarak ise, özellikle üst düzey dereceler için daha fazla titizlikle uygulanması gereken "liyakat esasına dayanan" terfi sistemine vurgu yapılmıştır. Bir idareci sınıfın kapsamı belirlenmeden, o sınıfın altındaki ve aynı seviyedeki diğer sınıf veya sınıflarla olan ilişkileri tespit edilmeden, "memur alma ve yetiştirme" sisteminin kurulamayacağı ve işleyemeyeceğine²³ dikkat çekilmiştir.

Mook, memur adayları için açılacak çeşitli kursların tek yerde toplanmasını, bunun için en uygun kurumun da Türkiye ve Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsü olabileceğini ileri sürmüştür. Paris'teki Milli İdarecilik Okulu (Ecole National d'Administration) örnek olarak alınırsa fayda sağlanabileceği önerilmiştir. Ancak üst düzey memur yetiştirmenin, her ne kadar sıkı ve yüksek seviyede tutulması gerekli ise de fazla akademik nitelik taşımaması gerektiğinin altı çizilmiştir. Enstitüye "İdare Akademisi" adı verilmesini öneren raporda, bu akademiye belirli dönemler için üniversitelerden devlet ve özel sektörden çekilecek öğretim üyeleri ile yabancı uzmanlardan faydalanılabileceği önerilmiştir.²⁴

Mook Raporu'na göre idarecilerin yetişme ve tecrübe aşamasında uzmanlaşması gereklidir. Bunun için de aşağıda sıralanan dört ayrı gruba ihtiyaç olduğu belirtilmiştir;²⁵

- Genel idare,
- Mali, iktisadi ve sosyal idare,
- Mahalli il özel ve belediye idareleri,
- Dışişleri hizmeti.

İdareci sınıfın yetiştirilmesi için önerilen gruplandırma Fransa'daki yönetici yetiştirme kurumunun kurslarındaki gruplandırmaya benzediği görülmüştür.²⁶

²² Van Mook, "İdareci Sınıf İçin Memur Alma ve Yetiştirme", **Van Mook'un Raporları** No: 4, TC Başbakanlık Devlet Personel Dairesi, Ankara, 1962, s. 40.

²³ Mook, a.g.r., s. 37.

²⁴ Mook, a.g.r., s. 50-51.

²⁵ Mook, a.g.r., s. 53.

²⁶ Mook, a.g.r., s. 52.

Raporda idareci sınıf için memur alma ve yetiştirmede; öğrencilerin gruplara ayrılması, tecrübe devresinin yetiştirme devresini takip etmesi gerektiği, akademinin eğitim ve programları, bu eğitim sonundaki sınav ve sınıflandırmaya ilişkin görüşlere yer verilmiştir. Bir idareci sınıfın oluşturulması kararlaştırıldıktan sonra, seçme ve yetiştirme aşamaları için yüksek derecede yeterliğe sahip bir komitenin oluşturulması gerektiği önerilmiştir. Bu komitede yer alması gerektiği düşünülen kişiler sayılmış, bunu takiben raporda önerilenler kabul edildiği takdirde en az bir yıl süre için bir yetiştirme uzmanının yardımının alınması gerektiği belirtilmiştir. Bu uzmanın da Fransız olması ve Ecole National'de tecrübe görmüş olması, ayrıca yeterli düzeyde İngilizce bilmesi gerektiği vurgulanmıştır.²⁷

Richard Podol Raporu

Rapor 1961-1965 yılları arasında Birleşik Amerika "Milletlerarası Kalkınma Örgütü"nde kamu yönetimi danışmanı olarak görev yapan ve görev süresinin önemli bir kısmını DPD'de geçiren Richard Podol tarafından 1963'de yazılmıştır.²⁸ Büyükbuğa'nın belirttiği gibi Podol'un raporu üst kademe yöneticilere ve yönetsel sisteme yönelik çarpıcı görüşler sunmuş, ancak bunları görgül bir araştırmaya dayanarak belirlememiştir.²⁹

Raporda doğrudan yöneticilere odaklanılmış, Türk kamu yöneticisinin belli başlı özellikleri çıkarılmıştır. Yöneticilerin iş başarıma eğiliminin zayıf olması, son derece merkezci olması, haberleşme açısından zayıf olması, rütbe ve mevkie çok önem vermesi, öğrenmek ve gelişmek istemesi bunlar arasında sayılmaktadır. Öğretim ve eğitim durumunun yanında yenileştirme ve yetiştirme faaliyetlerinde yöneticinin rolü de incelenmiştir. Amerikan ölçütlerine göre değerlendirmelerde bulunan Podol, büyük ölçüde kanaat ve muhakemeye dayanarak Türk yöneticisinin portresini çizdiğini belirtmiştir. Çizilen bu portrenin özellikleri genel olarak şu şekilde sıralanabilir:³⁰

İş başarıma eğilimi zayıftır: Türk yöneticilerinde hareket ve teşebbüs eksikliği olduğu, önceden belirlenmiş programların uygulandığı, yeni yöntemlerin uygulamasının çok yavaş olduğu, genellikle pasif kalmanın tercih edildiği ve büyük kararlar almayı ve bunlara üst makamlara benimsetme işini başkalarına bıraktıkları (yabancı danışmanlar dâhil),

²⁷ Mook, a.g.r., s. 59-60.

²⁸ Richard Podol, "Bir Yabancı Gözüyle Yirminci Yüzyıl Ortasında Türk Kamu Yöneticisi", (Çev. Cahit Tutum), **Amme İdaresi Bülteni**, Sayı: 10, 1967, s. 10.

²⁹ Büyükbuğa, a.g.t., s. 108.

³⁰ Podol, a.g.r., s. 10-12.

çekingenlik duygusu, değişiklik ve tenkit edilme korkusunun yaygın olduğu belirtilmiştir.

Son derece merkezcidir: İlk özellik olarak gösterilen iş başarıma eğiliminin zayıf olmasının, yöneticilerin yetkilerini aşağı kademelere devretmesi konusunda bir tedirginlik oluşturduğu belirtilmiştir. Podol'a göre karar verme sürecinin çok teferruatlı olması, her şeyi mevzuat açısından inceleyen etkili bir teftiş sisteminin bulunması merkeziyetçiliği arttırmaktadır. Aşırı merkezçiliğin karar alma sürecini yavaşlattığı ve kalitesini düşürdüğü, yöneticilerin asıl işlerinin yerine teferruatla uğraştıkları belirtilmiştir. Türk yöneticilerin alt kademeye yetki devretmemelerinin gerekçesi olarak bu kademedekilerin yetersiz oldukları yönündeki değerlendirmeleri gösterilmiştir.

Haberleşme bakımından çok zayıftır: Rapora göre Türk yöneticisinin bilgi almak ve bilgi vermek bakımından son derece isteksiz olduğu, kendisinden bilgi isteyenlere şüphe ile bakıldığı, genel olarak Türk yönetiminde aşağıdan yukarıya doğru bir bilgi akımının neredeyse hiç olmadığı hatta bazı durumlarda gerekli bilgilerin bile yukarıya iletilmediği belirtilmiştir. Raporda üst kademedekilerin alt kademedekileri büyük ölçüde yetersiz gördüğü, örgüt içinde bilgi ve fikir alışverişini kolaylaştıran ve teşvik eden bir mekanizmanın da kurulmadığı eleştirilen hususlar arasında yer almıştır.

Rütbe ve mevkie çok önem verir: Podol, Türkiye'de geleneksel yönetici tipinin kudretli ve gerekirse şiddet uygulamaktan çekinmeyen bir insan olarak tasvir edilebildiğini öne sürmüştür. Podol yaptıkları araştırmaların Türk yöneticilerinin kabiliyetine son derece güvenilen, gurur ve benlik sahibi kişiler olduğunu gösterdiğini belirtmiştir. Podol'a göre Türk yöneticisinin yüksek itibarını eski Türk toplumuna hâkim olan askerî yapıdan kaynaklanabileceğini ve toplumun subay sınıfına olan geleneksel saygısının yöneticileri seçkinler grubunun bir parçası haline getirdiği ifade edilmiştir. Raporda imparatorluğun ilk devirlerinde yöneticilere tanınan yüksek statünün de bu eğilimi güçlendirdiği ve bu seçkinler sınıfının kapalı bir grubun bilinen eğilimlerini benimsediklerini dile getirilmiş, duruma ilişkin çeşitli öneriler sunulmuştur. Yönetici düzeyinde mezun olunan okul ya da başka faktörlere dayalı olarak grupların oluşmasını eleştiren Podol dış ülkelerde, özellikle Amerika'da eğitim görmüş grupların tipik yöneticiden tamamen farklı, umut verici kimseler (!) olduklarını ifade etmiştir.

Batılı olduğuna inanır: Türk yöneticisinin kendisini Batılı olarak kabul ettiği vurgusunun yapıldığı raporda yöneticiler üzerinde Avrupa ve Amerika kültürünün etkisinin büyük olduğu dile getirilmiştir. Türk

yöneticilerinin de mümkün olduğunca bu kültürleri benimsemeye çalıştıkları vurgulanmıştır.³¹

Öğrenmek ve gelişmek ister: Podol'a göre Türk yöneticisi, kendisini az gelişmiş bir toplumda Batılı bir insan olarak gördüğü ve hissettiği için büyük bir öğrenme, kendini geliştirme isteğine sahiptir (Podol ilginç bir şekilde, Türk yöneticisinin öğrenme ve gelişme isteğini kendisini Batılı olarak görmesiyle ilişkilendirmiştir). Ancak raporda yöneticilerin bu isteklerini, daha çok teknisyenler ve alt kademe yöneticileri için dile getirdiklerini ve kendilerine aşırı güvenden dolayı yöneticilerin kendi eğitim ihtiyacını genellikle kabul etmedikleri vurgulanmıştır. Tüm bunlarla birlikte yöneticilerin eğitim sırasında sunulan bilgileri çok çabuk benimsedikleri ve daha sonra daha fazla eğitim isteğinin ortaya çıktığı belirtilmiştir.

Öğretim ve Eğitim Durumu: Raporda Türk yöneticisinin öğretim ve eğitim durumunu teknik yetişkinlik ve yöneticilik eğitimi olarak iki başlık halinde incelenmiştir. Türk yöneticisinin teknik yeteneğinin Amerika yöneticisine göre geride olduğu vurgulanmıştır. Bu durumun kısmen Türk öğretim sisteminde bu türlü eğitime gereği kadar önem verilmemesinden kısmen de pratik tecrübelerin kazanılmasını sağlayacak kurumların bulunmamasından kaynaklandığı ifade edilmiştir. Bununla birlikte yöneticilerin uygulamadan kaçtıklarına dikkat çekilmiştir. Podol tüm bunların sebebini ise yöneticilerin sahip oldukları seçkin grup zihniyetine bağlamıştır. Türkiye'deki yöneticilerin mutlaka yönettiği kurumun ihtiyaç duyduğu teknik bilgilere sahip olması gerektiği önerilmiştir.

Yöneticilik eğitimine ayrıca ele alındığı raporda o dönemde kamu yönetimi ve işletme yönetimi dallarında öğrenim görmüş olanların sayıca azlığı vurgulanmıştır. Yöneticilerin en büyük eksikliklerinden biri olarak astlarının nasıl yetiştireceklerini ya da yetişmiş olanları nasıl kullanacaklarını bilememeleri gösterilmiştir. Raporda Türkiye'de yöneticilik eğitimine olan ihtiyacın, üniversitelerde ve hizmet için eğitim programlarında geç kabul edildiği ancak durumun hızla değiştiği de ifade edilmiştir. Türk yöneticisinin öğrenim süresi bakımından yüksek seviyede olduğu belirtilmiş ancak öğrenim sırasında gördükleri eğitimin niteliği açısından (o dönem için üniversitelerde ağırlığın hukuk ve iktisat üzerine olduğu belirtilmiş) yönetici adaylarına modern endüstri toplumunun gerektirdiği davranışları kazandırmadığı eleştirisi yapılmıştır.

³¹ Podol, yöneticilerin Avrupa ve Amerika kültürlerini benimsemeleri paralelinde yerli danışmanlardan çok yabancı uzmanların fikirlerine itibar ettiklerini belirtmiştir, Podol, a.g.r., s. 11.

Yenileştirme ve Yetiştirme Faaliyetlerinde Yöneticinin Rolü: Podol, üst kademe yöneticilerinin eskimiş usulleri benimsediklerini, günlük işlerin ayrıntılarıyla fazla meşgul olduklarını ve değişiklik isteyecek teknik bilgiden yoksun olduklarını öne sürmüştür. Lise seviyesinin altında öğrenime sahip olan alt kademe yöneticilere yönelik ise, yenilik düşüncülerinden ziyade günlük işlerinin üstesinden güçlüklerle gelebildikleri belirtilmiştir. Hangi düzeyde olursa olsun Türk yöneticisinin yeniliğe yönelmemiş olduğunu, mevcut kültür ve hukuk sisteminin de buna engel teşkil ettiği vurgulanmıştır. Podol yeni fikirlerin –hem sivil hem askeri alanda- dış etkenler altında geliştiğini ifade etmiştir.

Podol'a göre Türkiye'de yöneticiliği etkileyen faktörler: Aile, eğitim sistemi, mevzuat, beceri eksikliği, iş bulma güçlüğü, İktisadi Devlet Teşebbüslerinin kimliklerinin tam olarak tanımlanmaması ve Batıya dönüklüktür.³² Podol hazırladığı raporda amaçlarını ana hatlarıyla; yöneticilere gelecekte sorumlu mevkileri işgal edecekleri göz önünde tutularak yeni tavırlar, yeni değerler ve fikirler kazandırmak, yönetimin personel, bütçe ve O&M gibi çeşitli uzmanlık alanları için uzman yetiştirmek, mevcut yönetimi geliştirme amacına yönelmiş kurumları desteklemek, yeni fikir ve yöntemlerin benimsetilmesinde öncülüklerinden yararlanmak şeklinde sıralamıştır.³³

Mook ve Podol Raporlarında Yöneticilik Üzerine Bir Değerlendirme

Bu çalışma kapsamında yöneticilere ilişkin yabancı uzman raporlarından iki örnek üzerine inceleme yapılmıştır. Yapılan inceleme Türk kamu yönetiminde etkin olacak üst kademedeki personele ilişkin yabancı uzmanların tespit ve önerileri üzerinde bir değerlendirmeye zemin hazırlamıştır. İlk olarak Mook'un çalışmalarına bakıldığında hazırlanan rapor setinde genel anlamda personel reformuna ilişkin öneriler sunulduğu ve yöneticiler için bir bölüm ayrıldığı görülmektedir. Bu bölüm yöneticilerin kimler olması gerektiği, nasıl yetiştirilmesi gerektiği yönünde görüş ve önerileri içermiştir. Üst kademelere atanacak kişiler için tecrübe, uzmanlık ve liyakatin birer ilke olması önerilmiştir. Bununla birlikte sınıflandırma sisteminin kurulması da başlıca gereksinim olarak vurgulanmıştır.

Yöneticilerin eğitime tabi tutulmasında TODAİE'nin durumuna ilişkin değerlendirme yapılarak Enstitü'nün İdare Akademisi olarak adlandırılması önerilmiştir. İdareci sınıf için memur alma ve yetiştirme

³² Podol, a.g.r., s. 12.

³³ Podol, a.g.r., s. 14.

hususundaki asli şartlar, kapsamı, memuriyete giriş sınavı, sınavı yapacak teşkilat, sınav kapsamı, yetiştirme ve tecrübe döneminin temel özellikleri, esas yetiştirme alanı hakkında çeşitli önerilere yer verilmiştir.

Mook Raporu'nun hazırlanış tarihi (1962) dikkate alındığında yani personel yönetiminde sistem oluşturma çabalarının olduğu bir dönemde, yöneticiye ilişkin önerilerin genel olarak personel yönetiminin esasını belirleyecek konuların önünde olmadığı söylenebilir. Yabancı bir uzman raporu olan bu metinde, personel sisteminin çeşitli görevleri için yine yabancı uzmanlar önerilmiştir. Özellikle uzmanların hangi ülkelerin personel sistemleri hakkında bilgi sahibi olmaları gerektiğinin belirtilmesiyle, model alınması önerilen ülkeler de işaret edilmiştir. Bunların yanında siyasi değişikliklerin kariyer sahibi asli ve sürekli devlet memurlarının sınıfını etkilememesi gerektiği, bakanlıklar ve kurumlar arasında personel transferinin engellenmesi gerektiği raporda yer alan öneriler arasındadır.

Podol Raporunda ise "Türkiye'nin yönetim problemlerini anlayabilmek için Türk yöneticisini tanımak gerekir" şeklinde bir giriş bulunmaktadır. Raporda, Türkiye'nin 18. yüzyıla kadar tek bir matbaayla yaşadığı, 1900'lere kadar gerçek bir üniversite kurulmadığı, 1876'da kurulan ilk parlamentonun bir kaç ay yaşadığı ve bunun tekrar açılmasının 1908'de gerçekleştiği şeklinde³⁴ Podol Batılı perspektifiyle! Türk tarihinden bahsetmiştir. Bunun üzerine de Türk kamu yöneticisinin kişisel özelliklerini saymış ve bunların kişisel kanaat ve muhakemeye dayandığını belirtmiştir.

Yöneticilik eğitimine özel bir başlık açılan raporda yöneticiliği etkileyen faktörler arasında Batı'ya dönüklük şeklinde bir maddeye yer verilmiştir. Podol, *Türk yöneticisinin Batı dünyasının bir parçası olduğu, Türk yöneticilerin bir Türk stili oluşturma çabasına sahip olmadıkları ve daha çok Amerikalı veya Avrupalı gibi hareket etmek istediklerini* vurgulamıştır.³⁵ Türk yöneticiler sınıfı içinde gerçek reformcuların istinasız ya dışarıda eğitim görmüş ya da içerde yabancılar tarafından yönetilen okullardan mezun olmuş veya temaslarda bulunmuş kişiler olduğu belirtilmiştir. Raporun yazıldığı dönemde; on yıldan fazla zamandır Türkiye'de faaliyette bulunan Amerikan yardım programının meyvelerini vermeye başladığı, hemen her bakanlık ya da iktisadi devlet teşebbüsünde Amerika'da eğitim görmüş bir Türk'ün bulunduğu tespiti dikkat çekicidir. Podol Raporu, Mook Raporu ile benzer şekilde yöneticilerin yetiştirilmesi konusunda eğitim programlarının yürütülmesinin TODAİE tarafından

³⁴ Podol, a.g.r., s. 10.

³⁵ Podol, a.g.r., s. 13.

yapılabileceği önerilmiştir. Merkezi yöneticilik eğitiminin ise üniversiteler veya TODAİE tarafından yapılabileceğinden söz edilmiştir.

Birbirine yakın yıllarda hazırlanmış olan iki rapor da görgül bulgulara dayanmamaktadır. Sınırlı sürelerle Türkiye’de kalmış uzmanların tespit ve önerileri incelenirken raporlarda çok çeşitli boyutlarla konuya değinildiği görülmektedir. Bu hem metinlere karşı çok yönlü olarak konuyu inceledikleri fikri uyandırırken, bir yandan da yöneticinin nasıl olması gerektiği ya da yöneticilere eğitim verecek kurumların müfredatlarının nasıl olması gerektiği gibi sorularla yığın şeklinde önerilerin bir araya getirildiği düşündürmektedir. Özellikle sistematik yönünden raporların dağınık bölümlerden ve ifadelerden oluştuğu söylenebilir. Uzmanlar tarafından yapılmış yorumların ölçsüz oldukları görülmekte ve önerilerin yerine getirilmesine yönelik gereklilik arz eden ifadelere sıklıkla yer verilerek, bu önerilerin hayata geçirilmesine zemin hazırlanmaya çalışılmıştır. Bir başka ifadeyle ısrarlı bir tutum içerisinde olduğu hissedilmektedir. Personel yönetimi alanına yönelik hazırlanmış çalışmalar olmakla birlikte uzmanlar Türkiye hakkında tarihsel, ekonomik her türlü bilgiye sahip olduklarına yönelik bir izlenim uyandırmaya çalışmışlardır.

Ön plana çıkarılan konuların büyük çoğunluğu benzerlik taşımakla birlikte Mook Raporu özellikle yönetici sınıf için memur alma ve yetiştirmeye yönelik genel personel yönetimi ilkeleri ve eğitimin nasıl olması gerektiği yönünde çoğunlukla önerilere yer verirken, Podol öncelikle durum analizi yapmıştır. Podol Raporu’nda, kamudaki yöneticiler için de “ileri işletme metotlarını” kapsayan programların hazırlanmasından bahsedilmiştir. Üniversitelerin öğretim programlarının da modern yöneticiliğe daha fazla yer verecek şekilde gözden geçirmesi gerektiği belirtilmiştir.³⁶

Sonuç

Yabancı uzman raporları Türk idare teşkilatı ve onun biçimlenmesinde önemli yeri olan çalışmalardır. İlgili raporların konu yelpazeleri geniş olmakla birlikte, bazen bir raporun özellikle bir konuyu daha çok vurguladığı görülmektedir. Bunlar arasında yer alan Mook ve Podol Raporları ise idari reform belgeleri olmaları yanında, yöneticiler boyutunu öne çıkaran raporlar olarak dikkat çekmektedir. Çalışma kapsamında da diğer yabancı uzman raporlara göre yöneticilik konusunu daha ayrıntılı olarak ele almaları nedeniyle Mook ve Podol Raporları incelenmiştir. Bu çalışma ile Türk yönetsel hayatında bir döneme ilişkin yeniden bir hatırlatma yapılması ve iki raporun ortak konusu olan

³⁶ Podol, a.g.r., s. 14.

yöneticilere ilişkin hem birbirleri ile hem de günümüz koşulları ile bir karşılaştırma zemini hazırlaması düşünülmüştür.

Özellikle yönetici eğitimini öncelikli konuları arasında tutan Mook ve Podol raporları, bu konuya ilişkin sorumluluğun hangi kurum ya da kurumlarda olacağı hususunda değerlendirmeler içermektedir. Ayrıca bu kurumların eğitim programlarında yer vereceği konulara ilişkin tavsiyeler de raporlarda yer almaktadır. Bu tavsiyelere ek olarak yabancı dil bilmenin, yabancı ülkede eğitim görmenin gerekliliğine ve yabancı uzman desteğinin önemine yapılan vurguların belirginliği raporlarda dikkat çeken noktalardır.

Mook ve Podol raporları, dönem olarak 1960'lı yılların başına ait raporlar olsa da yöneticilere ilişkin bazı konuların benzerlerinin raporların hazırlanmasından sonraki dönemlerde de gündeme getirildiği bilinmektedir. Örneğin TODAİE'nin rolünü belirlemeye ilişkin öneriler dönem dönem tekrarlanmıştır.³⁷ Bu noktada dikkat çekici bir diğer boyut ise Türk yöneticilerinin yetiştirilmesinde etkinliği olan önemli kurumların Amerikan etkisiyle kurulmuş olmalarıdır. TODAİE'nin kurulmasında ABD'nin önemli bir etkisi olması yanında üst düzey yöneticilerin nasıl yetiştirileceği ve üst düzey yöneticilerin neler öğrenmesi gerektiğini konusunda da ABD'nin belirleyiciliği bulunmaktadır.³⁸ Dolayısıyla yabancıların etkisiyle kurulan kurumların şekillenmesine yönelik talimatlar da yine yabancılar tarafından verilmiştir.

Podol, demokratik bir toplumda memuriyetin herkese açık olması gerektiğini, Türkiye'de ise belli bir öğretim kurumunu bitirmiş olma şartı ve hizmete almada teknelci zihniyetin etkisiyle bir seçkinler zümresinin³⁹ oluştuğunu belirtmiştir. Buna karşılık Mook'un raporuyla birlikte düşünüldüğünde memuriyetin -yöneticiliğin- çeşitli tekel unsurlardan kurtarılıp bir anlamda başka toplumların etkisinde bir yapıya evrilmesini önermişlerdir. Alınacak eğitim, model olacak ülke ve sistemler, dil bilme düzeyleri gibi yöneticileri her yönüyle şekillendirmeyi hedeflemiş bu

³⁷ TODAİE'nin İdare Akademisi'ne dönüştürülme önerisine benzer öneriler 1980'lerin başında Türk akademisyenler tarafından da dile getirilmiştir. Örneğin akademik hak ve olanaklarla donatılmış özerk bir Kamu Yönetimi Akademisi statüsü verilmesi önerilmiştir, Muzaffer Sencer, "Kamu Görevlilerinin Eğitimi ve Kamu Yönetimi Akademisi", **Amme İdaresi Dergisi**, Cilt: 15, Sayı: 2, 1982, s. 5. Yine aynı şekilde ENA'nın amaçlarına benzer amaçları gerçekleştirmek için kurulmuş olan TODAİE'nin bunları gerçekleştirmesi için Kamu Yönetimi Akademisi biçiminde yeniden örgütlenmesiyle, etkililik ve verimlilik düzeyinin artacağı yönünde de görüşler ifade edilmiştir, Turgay Ergun, "Yüksek Yöneticilerin Yetiştirilmesi Sorunu", **Amme İdaresi Dergisi**, Cilt: 16, Sayı: 2, s. 29.

³⁸ TMMOB, 2009, s. 12.

³⁹ Podol, a.g.r., s. 11.

raporlarda, Türkiye'nin Enderun gibi bir yöneticilik okulunun mirasını taşıması gibi hususların önemi göz ardı edilmiştir. Çeşitli birikimler göz ardı edilerek, raporların hazırlandıkları dönemi ve hazırlayıcıların geldikleri koşulları yansıtan değerlendirmeler ve tespitlerden oluşması bu uzman raporlarının bekli de en önemli eksiklikleridir.

KAYNAKÇA

ALTUNOK, Mustafa, "Türkiye'de Kamu Yönetimi Disiplininin Temelleri Üzerine", **Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi**, 16/3, 2011, s. 231-252.

AYKAÇ, Burhan, Hüseyin Yayman, M. Akif Özer, "İdari Reform Hareketlerinin Eleştirel Bir Tahlili", **Gazi Üniversitesi İİBF Dergisi**, Cilt: 5, Sayı: 2, 2003, s. 153-179.

CALDWELL, Lynton K., "Türk Yönetimi ve "İdarei Maslahatçılık" Siyaseti", (çev. Oğuz Onaran), **AÜ SBF Dergisi**, C. XX, N. 2, 1965, s. 735-760.

COŞKUN, Bayram, "Türkiye'de Kamu Yönetiminde Yeniden Yapılanma Tarihsel Geçmiş ve Genel Bir Değerlendirme", **Türk İdare Dergisi**, Sayı: 448, 2005, s. 13-49.

EKİCİ, Sıddık, Hatice Altunok, Gülcan Şahin, "Krizleri İçerden Yönetememek: Yabancı Uzman Raporlarıyla Devlet İnşası", **Association For Middle Eastern Public Policy and Administration (AMEPPA)**, Atılım Üniversitesi, Ankara, 2013.

ERGUN, Turgay, "Yüksek Yöneticilerin Yetiştirilmeleri Sorunu", **Amme İdaresi Dergisi**, Cilt: 16, Sayı: 2, 1983, s. 23-36.

KALAĞAN, Gökhan, **Türkiye'de 1980 Sonrası Bürokratik Dönüşüm**, Beta Yayınları, İstanbul, 2010.

KUYAKSİL, Ali, **Türkiye'de Yönetimi Yeniden Düzenleme Çalışmaları Çok Partili Dönem (1945-1963)**, Der Kitabevi ve Yayınevi, İstanbul, 1994.

MARTIN, James W. ve Frank C.E. Cush, **Maliye Bakanlığı Kuruluş ve Çalışmaları Hakkında Rapor**, Ankara, 1951.

MATTHEWS, A.T.J., **Yetişen Türk İdarecileri**, (çev: Nermin Abadan), Ankara: Türk Tarih Kurumu Basımevi, 1955, s. 735-760.

MOOK, Van, "İdareci Sınıf İçin Memur Alma ve Yetiştirme", **Van Mook'un Raporları** No: 4, TC Başbakanlık Devlet Personel Dairesi, Ankara, 1962.

MOOK, Van, "OECD Uzmanı Mr. Van Mook'un Teknik Yardım Programı Hakkında Devlet Personel Dairesi Başkanına Verdiği Muhtıra", **Van Mook'un Raporları** No: 3, TC Başbakanlık Devlet Personel Dairesi, Ankara, 1962.

MOOK, Van, "Türkiye'de Memuriyet Rejimi Alanında Reform", **Van Mook'un Raporları** No: 1, TC Başbakanlık Devlet Personel Dairesi, Ankara, 1962.

MOOK, Van, "Türkiye'de Personel İdaresinde Yapılacak Reformun Prensipleri ve Gayeleri", **Van Mook'un Raporları** No: 2, TC Başbakanlık Devlet Personel Dairesi, Ankara, 1962.

PODOL, Richard (1967), "Bir Yabancı Gözüyle Yirminci Yüzyıl Ortasında Türk Kamu Yöneticisi", (Çev. Cahit Tutum), **Amme İdaresi Bülteni**, Sayı: 10, 1967, s. 10-15.

SENCER, Muzaffer, "Kamu Görevlilerinin Eğitimi ve Kamu Yönetimi Akademisi", **Amme İdaresi Dergisi**, Cilt: 15, Sayı: 2, 1982, s. 3-5.

ŞAYLAN, Gencay, "Bir Yapısal Değişim Sorunu Olarak Yönetim Reformu", AYKAÇ, Burhan, Şenol Durgun, Hüseyin Yayman (ed.), **Türkiye'de Kamu Yönetimi**, 2. Baskı, Nobel Kitabevi, Ankara, 2012, (içinde s. 439-457).

TMMOB, **Ankara'da Mühendis, Mimar ve Şehir Plancılarının İstihdamı ve Çalışma Koşulları**, İnşaat Mühendisleri Odası Ankara Şubesi & Jeofizik Mühendisleri Odası, 2009, www.imo.org.tr/resimler/dosya.../8b526ed2ad5bc0e_ek.doc?tipi.

YAYMAN, Hüseyin, **Türkiye'nin İdari Reform Tarihi**, Turhan Kitabevi, Ankara, 2008.

Summary

In this study, general information about foreign experts' reports, which affected Turkish administration system, is provided. Moreover a more detailed examination about the Mook and Podol Report is conducted. Administration issues of the Mook and Podol Report are also discussed under a different title. In addition, a deeper evaluation about findings and recommendations on leadership issues of the Mook and Podol Report are shared. The above-mentioned report made recommendations on how administrators should be trained, issues of studying abroad, which country this 'abroad' refers to etc. These recommendations are included in the content of this article. It is thought that the foreign expert reports of 1960s are also worth to mention and that they are important sources to study, considering the studies in which the discussion of administrative problems have been carried out.

The Underbelly of the Rising Dragon: Civil Society and China's Search for Security

Graeme HERD* and Wang LI**

Abstract

Like most other countries, China's security is inseparable from international and domestic affairs as well. For this reason it is necessary to examine the security issues of China through the lens of civil society — social forces distinct from the state and capital. This article aims to argue that China's long-term security rests on its citizens' social consciousness and their participation in public affairs, which are the core values of civil society. True to this reasoning, the authors highlight the virtue of a functioning civil society to China's security and the pivotal role of intellectuals in making this possible.

Key Words: Legitimacy, security, civil society, corruption, intellectuals,

Yükselen Ejder'in Yumuşak Karnı: Çin'de Sivil Toplum ve Güvenlik Arayışı

Öz

Diğer birçok ülkede olduğu gibi, Çin'in güvenliği uluslararası ilişkilerinden ve iç işlerinden ayrılamaz. Bu nedenle Çin'in güvenlik meselelerini devlet ve sermaye güçlerinden ayrılan sosyal güçlerden, yani sivil toplum objektifinden incelemek gerekmektedir. Bu makalede Çin'in uzun vadeli güvenliğinin sivil toplumun temel değerleri olan vatandaşların sosyal bilincine ve kamu hizmetlerine katılımına bağlı olduğu savunmayı amaçlamaktadır. Bu mantık çerçevesinde yazarlar, işleyen bir sivil toplumun Çin'in güvenliğine etkisini ve entelektüellerin bunu mümkün kılmadaki kilit rolünü vurgulamaktadır.

Anahtar kelimeler: Meşruiyet, güvenlik, sivil toplum, yolsuzluk, entelektüeller.

* Professor & Director of School of Government, Plymouth University, UK,
graeme.herd@plymouth.ac.uk

** Professor of Diplomatic Studies, School of International & Public Affairs, Jilin University, China, wchangchun@jlu.edu.cn

Introduction

As China becomes the most dynamic economic power over the passing decade, its political and social development trends have come to draw unprecedented international attention. For sure, the enormous economy and rapidly modernizing military power of China are major indices for assessing its capability to maximize its national security. Yet these criteria are too often overshadowed by the domestic concerns of China's security. Therefore, more serious attention must be directed to the domestic issues as ultimately it is on where China's security rests. This article does not focus on how China views its security in relation to the international purview; rather, it is focused on the interplay between the country's security and its sociological and intellectual "health." Specifically, we explore how China seeks its national security while facing rampant corruption in every sphere of its society. Chen Zhi-wu, a Yale-based economist, argued that China's overall security issues are inextricably linked with severe lack of transparency in public sector projects and its ineffectiveness of supervising the conduct of its officials.¹ Indeed historically, political legitimacy and social stability are firmly interconnected within the Chinese sociopolitical context, and Beijing has openly stated that the ruling Party must tackle domestic problems post-haste.² It is therefore critical to raise the issue of civil society, for as social stability and political legitimacy crumbles, international security for the country erodes as well.

This thesis is based on the premise that any nation's security should be firmly, though not exclusively, based on its citizenry's social consciousness and their public participation as certain groups — especially intellectual elites — strive to advance the common good.³ To that end, it first treats China's rampant corruption as a key indicator of the current or potential insecurity of the country. Next, it examines different sectors of China's *intelligencia* to see if any engender these virtues and are likely to put them into collective action against corruption.

¹ Chen Zhiwu, **On China's Economy: the roots of its poverty**, Shanxi Economics Press, Taiyuan, 2010, p. 16-18.

² Dai Bingguo, "China Will Unswervingly Follow the Path of Peaceful Development", <http://www.fmprc.gov.cn/eng/zxxx/t862043.htm>, 2012/2/6.

³ Edmund A. Walsh, S. J., "See Life Steadily and See It Whole" in **Beacons-Great Teachers of the Georgetown School of Foreign Service**, ed. Margery B. Thompson, Georgetown University Press, 1994, Washington, DC, p. 1-9.

The concept of civil society has a long history in Europe, one mainly stemming from the Enlightenment. Originally, civil society signified the self-conscious and critical assertion of a social group whose influence, if not necessarily executive power, expanded globally during the era of European hegemony.⁴ A notable 19th century addition to the concept came from Alexis de Tocqueville's discourse on American democracy, in which he identified the spirit of voluntary associations as a significant aspect of civil society.⁵ Later, amidst the volatile setting of Europe of the 1920s, Antonio Gramsci steadily worked to expand the realm of civil society to include "a mobilized participant citizenry juxtaposed to dominant economic and state power."⁶ In his Neo-Marxist revision of the concept, Gramsci regarded civil society as the area in which the existing social order is grounded, and potentially, where a new social order can germinate.⁷

Since the end of the Soviet sphere of influence in Eastern Europe, a "rebirth of intellectuals" was heralded in countries where civil society had been ignored, misread or even censored by the all-penetrating power of the previous regimes. This is clear enough that civil society could lead to a state of tranquility and order, and gradually becomes the social norms in the clueless situation. Essentially, the rule of law and *esprit de corps* are taken as the core principles of civil society, through which domestic social security would eventually foster political-institutional stability. It is this potential of civil society that inspires our exploration of domestic social problems of China in the first place; and then approaches the dilemma of building civil society in this ancient society that has been perplexed by the current rampant corruption including the realm of intellectuals. It is true that the study of civil society in China found its greatest audience in the last two decades, spurred first by China's reform-openness policy of 1980s', then the dramatic events in Eastern Europe, and finally by the collapse of the Soviet Union. Given this, the discourse on civil society ignited heated debates in China over how to form a benign relationship between the government (state) and the society working toward a common goal.⁸ For

⁴ Robert W. Cox, "Civil Society at the Turn of the Millennium-Prospects for an Alternative World Order", **Review of International Studies**, Number: 25, January 1999, p. 4-5.

⁵ Alexis de Tocqueville, *Democracy in America*, Volume: 1 Vintage Books, New York, 1945, p. 203-205.

⁶ Cox, "Civil Society at the Turn of the Millennium, p. 6.

⁷ *Ibid.*, p. 4.

⁸ Deng Zheng-lai, J. C. Alexander, **State and Civil Society-A Study of Exploring a new social science**, Central Compilation & Translation Press, Beijing, 1998, p. 483.

sure, what happened in the former Soviet Union and East Europe were not promising signs for China's future. To the leadership of China, the grave concern toward domestic instability and potential challenges led to the conclusion that "development is of overriding importance."⁹ Yet, in view of the uneven results existing between its economic and social growth, we can get partial explanation of the reasons how difficult Chinese intellectuals as social group approach the build-up of civil society in the context of its dynamic economics and its penchant for technologies.

Corruption in China

There is no denying that China's economic vitality has brought great benefits to its people. As its economic "miracle" has grabbed the world's attention, many economists expect that China will become the largest economy by 2030 or even earlier. According to Goldman Sachs's estimates, China's GDP has risen by almost US\$4 trillion since 2000; and it predicted that the growth of China will likely surpass the United States as the dominant global financial player in the next 20 years or so.¹⁰ It is equally true that the government in Beijing has undertaken poverty-alleviation measures consistently, especially in poorer areas over the vast land of the western China. Yet despite these efforts, corruption of various stripes undermines China's social stability and public trust in the current leadership and surely challenges its overall security as the number of those disadvantaged or deprived by the new economic order rises. Perhaps the biggest dilemma that faces China domestically is how to curb corruption so as to achieve balanced economic development. To that end, China is struggling with the uneven progress between its vibrant eastern seaboard, certain "second-tier cities," and its lagging western regions. Beijing is well alert to the present and future consequences of this reality that inevitably leads to the de-stabilizing effect of racing class polarization in the country, as the Communist Party itself seized its power 60-year ago through the class struggle in the context of China's nigh-abused environment of the time. Obviously, the current ruling party has been well aware of this doctrine.

Marcia Weigle, Jim Butterfield, "Civil Society in Reforming Communist Regimes: The Logic of Emergence", **Comparative Politics**, Vol.: 25, Nu: 1, October 1992, p. 8.

⁹ Deng Xiao-ping, "South-touring Talk and its Implication", **South China Daily**, 21 February 1992, p. 4.

¹⁰ Dambisa Moyo, **How the West Was Lost: Fifty Years of Economic Folly - and Stark Choice that Lies Ahead**, Farrar, Straus and Giroux, New York, 2011, p. 182-183.

All these serious matters jockey for Beijing's exclusive attention but perhaps the rising gap between the wealthy and the poor in China gets the most attention from the central government over the past decade. Absolute poverty statistics embarrass the leadership in Beijing, for approximately 70 million people have still lived under the official poverty red-line.¹¹ Simultaneously, relative poverty has even worsened due to inflation and unequal income policies, not to mention the sky-high cost of housing, medical care, food security and education.¹² Consequently social inequality stirs-up political instability that in turn severely threatens the security of the country and the legitimacy of its ruling elite.

Why has China been so successful in developing its economy and technology while mostly failing in its effort to end hobbling corruption? There are no simple answers. But, what has been too often ignored is that behind even China's successes we find achievements hollowed-out by wealth inequalities which would endanger the country's security.¹³ The paradox in point suggests that any discourse on the security issue cannot be restricted to conventional thinking exclusively, for a healthy society should be capable of functioning freely (if not fully) even with no direct role from government. Having watched the sea-changes in the former Soviet bloc, political commentator Timothy Ash wrote that "the reconstitution of civil society was both an end in itself and a means to political change, including, eventually, change in the nature of the state."¹⁴ What Ash suggested here helps to explain the necessity to understand China's security from a stronger basis of social stability and political legitimacy, the two pillars upon which a country's security should be built.

Both Chinese and foreign scholars rightly surmise that the real challenge ahead is less China's economic growth, and more how the government in Beijing manages its growth. Simply put, how will the ruling elite direct China's dynamic economy while minimizing the predictable rise in corruption across the country?¹⁵ From a Gramscian perspective, civil society plays a crucial role in facilitating the equitable distribution of

¹¹ "Strict Curving Corruptions", **China Daily**, 11 March 2012, p. 4.

¹² Chen Zhiwu, **On China's Economy: the roots of its poverty**, p. 126.

¹³ Dante Germino, **Antonio Gramsci: Architect of A New Politics**, Louisiana State University Press, Baton Rouge, LA, 1990, p. 256-257.

¹⁴ Timothy Ash, **Free World: America, Europe, and the Surprising Future of the West**, Vintage Books, New York, 2004, p. 6-7.

¹⁵ Shaun Breslin, "China's Global Economic Role", **Review of International Studies**, Volume: 31, Number: 4, 2005, p. 750-753.

material and cultural resources necessary to achieve a stable and secure society in what Gramsci called a “regulated society.” He argued that social stability is necessarily, though not exclusively, generated by a healthy civil society.¹⁶

Sayfa/Page | 24

İGÜSBD
Cilt: 1 Sayı: 1
Haziran /
June 2014

As the political and economic realms remain the crucial ones, how can the Chinese get their political and economic actors to behave with “the greater good” in mind? It has admitted that China’s security is being jeopardized by cadres’ and officials’ actions. For example, during his address on the occasion of the 90th anniversary of the CCP (2011), the former President Hu Jin-tao stated frankly that domestic instability stems from corruption among the Party’s cadres at all-levels and in many different parts of the society.¹⁷ Reflecting the ruling elite’s concerns, Hu targeted social stabilization, economic sustainability and political reform (literally transformation) as the crucial issues in China. President Hu did indeed speak of the necessity of constructing a harmonious society based on democracy, rules of laws, tolerance, and civil rights to achieve these goals—all of which are perceived not only as the hallmarks of western cultural values, but generally recognized as among the highest ideals of modern advanced nations.¹⁸

From both practical and theoretical perspectives, while the swift, complex changes in China defy clear forecast, we still need to know how deeply the problem of corruption is entrenched and how it entangles China’s security. First, government corruption at the national level is far from a “state secret.” According to an official report in 2013, the national expenditure on all kinds of banquets, luxury cars, and overseas trips for non-official purposes cost China a jaw-dropping 900 billion RMB in per annual revenue.¹⁹ For sure, this is a huge scandal in a real sense. Although a statement came out later to refute this figure with the much lower one of approximate 120 billion, the truth probably lies between the two.²⁰ As a point of comparison, the defense expense of China of that year was around

¹⁶ Germino, **Antonio Gramsci**, p. 257.

¹⁷ “Hu Jintao’s Address at 90th Anniversaries of the CCP”, **Economic Daily**, 2nd, July 2011, p. 1.

¹⁸ Wu min, “How to Build up a Harmonious Society”, <http://wenku.baidu.com/view/2fd0181214791711cc7917c3.html>.

¹⁹ Liu Yu and Chen Dingding, “Why China Will Democratize” **The Washington Quarterly**, Winter 2012, p. 44.

²⁰ Minister of Finance spokesman: “The Statement that official’s consumption reaches 900bn is not true”, <http://news.qq.com/a/20060419/001054.htm>, 2012.1-12.

220 billion RMB²¹; this means even a conservative estimation of the cost of government corruption would put the figure at over half the sum allocated for China's military budget! Second, governmental corruption at the provincial- and lower-level is truly out of hand. The State Auditor-General's Office reported in 2010 that local governments had debts of approximate 10.7 trillion RMB. When one realizes that the nation's fiscal revenue for that year was about three times this number (30 trillion RMB), any reasonable observer must doubt this situation sustainable.²²

How were these debts incurred? How possibly can these gargantuan debts be repaid? For sure, corruption is a large part of the cause. As for repayment, this does not seem to be a predicament for officials concerned of the all levels since most of their public debt is eventually carried by the central government, simply because Beijing will not "allow" any local administration to go bankrupt in terms of political legitimacy, social stability and even leadership's prestige. As a result, this sort of fiscal policy may save local order from collapsing but does little to serve the ends of administrative efficiency and social stability in the long run.

Perhaps more appalling is the pattern of corruption in China's higher education system. The quality of college and university education is called into question frequently, but this is not the most depressing news. It is harder to reconcile the speedy growth in the number of "prestige projects" on campuses with the regular reduction in services and resources for students. Generally all-level institutions spend lavishly on unnecessary infrastructure projects but they are deeply indebted to banks. How are such expenditures justified? Beijing is more concerned with its reputation and social stability than spending efficiency; as a result, it is impossible to let these institutions of higher learning, though running in the red, close for financial reasons. Hence, the government usually pays off these debts.²³ This helps to explain why so many, if not all, universities and colleges spend millions and millions of RMB on numerous frivolous feasts, gratuitous galas and questionable conferences while claiming no money is available to install hot-water facilities in students' dormitories or to keep their library

²¹ Military budget varies annually in China and it is about 530bn officially in 2011—noted by authors.

²² Liu and Chen, "Why China Will Democratize", **The Washington Quarterly**, Winter 2012, p. 51.

²³ Due to still teaching in China, the authors request not to mention the universities in details—authors.

holdings up-to-date.²⁴ As a recent *China Daily* exposed, too many Chinese universities facilities are built to impress more with their christenings than with their collections.²⁵

Another case of provincial/local corruption severely warps national government initiatives designed to address recent economic imbalances. Beijing has entertained a desire to shift China's "transformation of economic development from the investment-driven model to that of the consumption-oriented."²⁶ Since many experts agree with this course of action, figuring out the right fiscal policy is not a major stumbling-block; rather, local political powers represent the main obstacles. This is because the current investment-led growth offers lucrative opportunities to "help oneself." Common sense dictates that balanced economic growth is a public good from which local governments would *eventually* benefit from, but many show little desire to do the right thing due to avarice, but also because of their general indifference towards the public's welfare. Provincial interest groups and bureaucrats entertain to maximize their benefits at the cost of macroeconomic stability. Corruption feeds indifference which feeds instability — this cycle produces inefficiencies and destabilizes every part of the country.²⁷ Hence, good national policy is twisted all too easily by local hands in control of public funds.

According to the 2009 Chinese law enforcement and disciplinary oversight sources, more than a dozen ministerial-ranking officials have been removed from their positions due to their mismanagement of state projects or embezzlement of public funds.²⁸ This is only the tip of the iceberg, as top documents reveal that there are more than 5743 middle-level cadres (exclusive of lower ones) being expelled from the public service, jailed or executed. Chinese leadership is furious about such rampant misconduct and has taken severe measures to tackle it in order to

²⁴ A case study can show that Liao Cheng (聊城) University, a typically local institution, cost one million RMB for building a main entrance gate of the university, but no money for purchasing basic books or journals. The same stories are really thrilling and easily found in China.

²⁵ Chen Wei-hua, *China Daily*, 2 November, 2010.

²⁶ Liu and Chen, "Why China Will Democratize", *The Washington Quarterly*, Winter 2012, p. 44.

²⁷ Marcia Weigle & Jim Butterfield, "Civil Society in Reforming the Communist Regimes: The Logic of Emergence", *Comparative Politics*, Volume: 25, Number 1, 6 October 1992, p. 6-9.

²⁸ "Carrying out anti-Corruption Campaign to the end", *China News Daily*, 1 October, 2011, p. 5.

strengthen its political credibility and social stability. Nevertheless, the government, though authoritarian in ideologies and institutions, often vacillates in its “war against corruption.” What causes such hesitation among the ruling elite the Politburo.

One should understand that China is not only the most populous country, but also has the largest bureaucracy in the world. Legally, officials' regular salaries are not much higher than the academicians or the highly skilled laborers. But in reality, there exists an incredible contrast between these social groups. The difference is known as “grey income” — unreported income often associated with corruption — whereby officials in charge of public projects take bribes and embezzle public funds for private use. Many officials feed their greed well beyond their ability to consume their ill-gotten gain. When found guilty in the courts, many of the convicted officials confessed to having huge accounts in either RMB or foreign currency. “Somehow” they manage, on average, to acquire five or six luxury apartments or houses on their meager public servant salaries.²⁹ This has aroused huge outrage among the public.

The prospects for Chinese civil society for sure wilt before these crisis acts. Politically, public sector corruption discredits the ruling Party. Fiscally, misconduct makes a mockery of the Chinese tax-collection system and damages China's economy. Culturally, the widespread misdeeds of officials erode the moral tenets of Chinese civilization based on the classic Confucian doctrines of “humanity, justice, virtue and faith.”³⁰ Finally, as the poorest sectors of society are by-passed while China's economy rises as a whole, social inequalities are resented even more by galling pacts between corrupt political and economic elites.³¹ As a result, the media openly attributes class-based social unrest to envious mentalities such as “hating the rich” and “hating the cadres” (with the two groups often overlapping). Yet, class tensions should not be framed so plainly. Even ordinary apolitical Chinese are feeling “emotional” about their situations — they are extremely cynical about the central government's concern for the pursuit of a “decent life” in view of corrupt milieu. This cynicism inclines citizens to be self-

²⁹ Li Yao-sha, **Ten-year Secret Investigation**, Yunnan People's Press, Kunming, 2010), p. 54.

³⁰ Zhang Fen-tian, **History of Chinese Classic Philosophy**, People's Press, Tianjin, 2008, p. 211.

³¹ Yu Jian-rong, “China's Social Conflicts in Transition, **Fenghuang Weekly**, Volume: 176, 2005,

centered *out of necessity*.³² Cynicism and self-centeredness are perhaps the greatest foes of civic-mindedness. In a context where the usual “nodes” of civil society are censored, co-opted or even banned by the state in terms of security concerns, “society” contracts to the safer scale of family and friends, with a fluctuating outer sphere of those deemed to be “useful.” Calls to install an expansive empathetic or sympathetic morality without managed infrastructure or the inspired elites must seem ridiculous to all.

Scholars have analyzed the causes of China’s rampant corruption. First, China’s political structure can hardly impede corruption because local and provincial officials have no effective system of supervision to curb abuses of power. Those officials are too “all-powerful” in their daily spheres of governance. Second, the lack of necessary transparency of officials’ behavior results in further corruption. True, officials involved in corruption typically defend their behavior by arguing they are “hijacked” by businessmen constantly soliciting them with bribes. Business groups, however, tend to reject this argument by claiming their rights are not protected legally, and given this, they do not enjoy fair access to business opportunities unless they get favors from officials in charge. They are mere innocents forced to do evil if they wish to flourish in a competitive market economy. Third, some deeply rooted Chinese cultural values also incline cadres/officials to engage in graft. Being properly “Chinese” in public life actually means “family comes first,” “Party discipline second,” with “obligation to society” falling far behind. As a normal practice, many Chinese officials elevate personal ties over public duties, favoring familial ties or cronies over any high-minded civic principle. The tacit creed is this: privileges are pursued and protected no matter the consequences to Chinese society writ large so long as such advantages benefit family and social cohorts’ ends.³³

These are the main reasons why anti-corruption campaigns have achieved little success in view of “*Guanxi* for family, bribery before society.” If not curtailed, this mentality will become even more of a menace to civil society, the legitimacy of the Party, and ultimately security of all of China. Chinese liberals have had a tough time urging “peace, stability and development” in the face of the reigning policy philosophy that

³² He Ruili, “An investigative report on the wealth gap in China”, <http://www.chinavalue.net/Finance/Article?2006-10-11/45553.html> - 2014-1-12.

³³ Deng and Alexander, **State and Civil Society**, p. 460.

“development is the *real* truth.”³⁴

Will China continue to centralize its control over its mixed economy or, as it grows ever more powerful and complex, will it increasingly delegate its overarching power to local authorities? This issue was actually discussed in the mid-1950s when Mao Zedong, the key founder of PRC, not only questioned but also took action over how to strike a balance between Beijing's command economy plans and local capacities. Related to this was the political debate on how possibly to shrink the central bureaucracy so as to encourage local initiative.³⁵ To that end, Mao tried several radical and ruthless means which failed monumentally during the Great Leap Forward (1958-60) and the Cultural Revolution (1966-76). However, over the past three decades of reform and openness, the stakeholders in current China are senior party officials and its ruling elite belonging to the Politburo who regularly meet to make strategy for nationally grand developments. They have shown capacity in combating the misallocation of resources and gained some remarkable successes in several high-profile initiatives such as its nuclear program and exploration of space. Additionally, if taking the foreign currency deposit as a showcase of China's wealth, the security of China and its economy are seemingly well-established.

Yet in Beijing, political elite and their “think tank” aides are much better-informed on the *raison d'etat* of China's domestic politics and international affairs. Their concerns with external threats were initiated with the “reform and openness” campaign in the early 1980s. Beijing was further persuaded to this end by the sea-changes in East Europe and the hard lesson from the collapse of the Soviet Union resulting from its own rigid politics, errant economic policies, cultural and intellectual stagnancy, let alone its outsized bureaucracy. The leaders of China have responded with the ancient sagacity that “social stability and economic development are the only options for security and legitimacy of the ruling party in the current China.”³⁶ Given this, domestic politics has been the key issues on the agenda. But the obstacles to tackle social and political issues stem from the current political and legal system, saliently the lack of social consciousness

³⁴ Liu and Chen, “Why China Will Democratize”, **The Washington Quarterly**, Winter 2012, p. 44.

³⁵ **Selected Works of Mao Zedong**, Beijing: Central Documentary Press, 1994, p. 20-23.

³⁶ Liu and Chen, “Why China Will Democratize”, **The Washington Quarterly**, Winter 2012, p. 44.

among the intellectuals rather than the anti-corruption policy and practices. This becomes more acute when it refers to civil society.

The Chinese Characters of Civil Society

Sayfa/Page | 30

iGÜSBD
Cilt: 1 Sayı: 1
Haziran /
June 2014

The proper relationship between state and society is one in which a government is legitimated by its roots in a variegated, self-conscious civil society. Civil society can be seen as a milieu functioning as a mediator between society's contending forces and a promoter of balanced interests. In other words, state and capital checked and balanced by an active civil society should be mediated by the socio-cultural interests of the latter. In so doing, collective security has the best chance of being realized, at least domestically, by such a "triumvirate".

Chinese leaders truly worry about how to make Communist ideology, already much modified by pragmatism and profit-motive but waylaid by corruption, legitimate to the bulk of Chinese people. Chinese scholars rightly point out that the rise of increasingly independent civil society will provide the government an incentive to initiate political reform.³⁷ Some in both public and media further suggest developing "public service" training programs designed to cultivate technocrats who have more of the public's interest at heart than other cadre-members.³⁸ But the question of whether a civil society based upon the key values of social consciousness and public service even remains. At present, China is not democratic in a Western sense; rather, it has a long tradition of public service practiced by its intellectuals. In addition, since the 1980s, new social forces in China have energized and expanded its entrepreneurial and intellectual classes. These changes have great transformative potential, and certainly the risks to established interests are great. The Cultural Revolution and "the 1989 turmoil" loom large in the latter's minds.

Who are the most organized and powerful actors in Chinese civil society? What are their characteristics and consciousness of themselves? What do they perceive to be their social roles? The remainder of this article will delineate its most advantaged potential advocates.

³⁷ Liu and Chen, "Why China Will Democratize" **The Washington Quarterly**, Winter 2012, p. 54.

³⁸ In recent decade, the Chinese term "officials" (官员) has been changed as "public servant" (公务员), yet, it is different from the Western meaning as the Chinese obey their superiors rather than rules of law—noted by authors.

Not a few scholars speculate on the potential civil society-building role of the “Red Princes.” For political-cultural reasons, some among the Chinese populace like to turn their needs to national government rather than the provincial-local officials, one of reasons being their nostalgia of the old order under Mao—simple but secure. Mao’s veterans and their offspring represent continuity to the old era in some way. Of course they have created the Chinese version of capitalism by taking advantage of their political privileges to enrich themselves, but, despite the nepotistic aspect of their success, they do help carve out non-governmental spaces in which the populace obtains benefits, thus reducing overall reliance on the government.³⁹

However, this observation causes concerns or even fear over the inevitability of red capitalists’ economic power uniting with their family politics or *guanxi* that would severely violate the values of democracy and justice. Given this, “princely cohorts” at large, though characterized as “free-market capitalists,” are anti-democratic in essence, for this social group grew up with the communist doctrine and now incline to pragmatism. If so, they would lead to dire tensions in Chinese society; for instance, including *nouveau riche* business class and intellectuals who have no power base in general. To put it simply, if the ruling elite and their cohorts gain from such capitalism, the trend toward “cruel” capitalism becomes almost unstoppable.

In comparison with the Chinese business class, intellectuals have a distinctive legacy of involvement in state affairs and the cultural-side of society. Indeed, it was during the imperial period that scholars mobilized to serve the country’s interests with quite a few becoming very high-ranking officials. As discussed in *The Lore of Cathay*, the official candidates (namely classical scholars) were not only tested on the subjects of civil law, military affairs, agriculture, and administration of the revenue, but also on their loyalty to state (virtue), social obligations (faith) and personal integrity (truthfulness).⁴⁰

Surely it was not a perfect civil servant system in today’s terms, but it did lay a solid foundation for Chinese cultural continuity. This millennium-long respect for scholarly qualifications remains one of the core merits of

³⁹ Liu and Chen, “Why China Will Democratize” *The Washington Quarterly*, Winter 2012, p. 54.

⁴⁰ Liu Zehua, Zhang Fen-tian, *History of Chinese Classic Philosophy*, People’s Press, Tianjin, 2008, p. 211.

Chinese culture and has exerted palpable influence on Chinese intellectuals even today.⁴¹

Since they witnessed the sea-change in East Europe and the former Soviet Union during the 1990s, Chinese intellectuals moved substantially but controversially toward greater liberalism. Many of them have received advanced training in the social sciences and the humanities and perform crucial roles as “cultural bearers” between China and the world. Others who have gravitated toward the life-sciences and physics are recognized throughout the world. The fields of economics and finance have also benefited from Chinese advances. These intellectual achievements are impressive and more are sure to follow. However, can one sense significant leadership potential within this elite, or, at the very least, a rich vein of civic mindedness? These are not unfair questions to ask of the best educated citizens of a developing country questioning its security. Yet, while many Chinese intellectuals talk of China’s emergence from underdevelopment, few have shown the inclination to discuss civic role of education that could play in the way American scholars and educators did during their country’s maturation. For example, the United States holds (in principle) that students should be educated not only as scholars or natural scientists, but as decent citizens who might realize America’s progress and serve the rest of world as well.⁴² In a contrast, Chinese education seems to be more focused on identifying and catapulting already accomplished students to even higher success than it is with cultivating the latent talent of the under-privileged.⁴³

One should ask if up-and-coming or presently credentialed Chinese “elites” are capable of curbing corruption. Frankly, are they even of the mind to do so? Perhaps, for Chinese intellectuals there does (or did) exist a strong cultural push to regard politics as a matter of ethics, that exemplary statesmen were an ethical elite who achieved legitimacy through high moral standards. The Communist ideology, with an emphasis on the Party, actually reinforced some traditional facets of Chinese political culture. Even during the Maoist era, some Chinese intellectuals viewed their “state function” in quite traditional terms—to serve the Party regarded as the

⁴¹ W. A. P. Martin, **The Lore of Cathay-The Intellect of China**, University Press of the Pacific, Honolulu, HI, 2004, p. 105-106.

⁴² Wellington V. K. Koo, **Memoir**, Vol. 1, Columbia University Press, New York, 1982, p. 22.

⁴³ “Mismanagement of Chinese Higher Education”, **Guangming Daily**, 30, January, 2012.

rightful authority to achieve the collective good of the people. In their minds, the notions of community, regime and authority are intertwined. But now the pursuit of riches clearly outpaces learning and morality.⁴⁴ That state can promote good civil society through policies explicitly designed to produce the right sort of moral effects.

The rapid economic development of China is accompanied by accelerated urbanization and closer contacts with the world at large through the expansion of global trade, communication and cultural exchanges. In many respects, China has developed into a modern society. Meanwhile, the role of the state has somewhat diminished, and the distinction between public and private sectors is now more clearly drawn. New, voluntary and social organizations have been formed, and with the emergence of diverse social and economic relations, the Chinese political culture is undergoing a period of transition. Despite Chinese youth demonstrating a greater shift away from traditional culture, they intensely adhere to the core value of Chinese legacies: that is, educated men's social obligations and civil services to the country. This suggests that China, although it is a heavily ideological regime, has more features than many other Asian states with regards to politics and institutions that make up civil society. They involve the accountability of the executive capacity; the quality of the bureaucracy; the strength of public service and economics; the legal system; and the tradition of the intellectual obligations. In brief, China has built-up a substantial but incomplete civil society.⁴⁵ Finally but not least, given the rapid sea-changes in both China and abroad, Chinese technocrats have taken their vocations as intellectuals and their commitment to public service is widely, though controversial, esteemed. Yet, corruption is deeply embedded in the economic culture.

Academics Civicus?

How about academia? Does the natural setting of the proverbial "idealistic intellectual" insulate professors from the ethos of corruption outside the Ivory Tower?

⁴⁴ Alfred Chan, Paul Nesbitt-Larking, "Critical Citizenship and Civil Society in Contemporary China" **Canadian Journal of Political Science**, Volume: 28, Number: 2, 4 June 1995, p. 93-95.

⁴⁵ Liu and Chen, "Why China Will Democratize" **The Washington Quarterly**, Winter 2012, p. 54.

China's colleges, institutes and universities constitute the largest education system in the world.⁴⁶ Over the past few decades, China's university growth soared, with its number of PhD students having surpassed the United States in 2008.⁴⁷ Taking "creation of first-class universities in the world" as an educational and political point of pride, many Chinese universities are in a frenzied race to catch up with prestigious institutions like Harvard, Yale and Princeton. Yet, they are not contemplating long-term strategies to ensure teaching and research comparable to their counterparts in the West. One American professor who taught at a university in China talked about how education had gone astray in many Chinese institutions, where professors are no longer passionate about teaching and students are not passionate about learning.⁴⁸ Although Chinese universities have produced many academic "firsts," the quality of scholarship overall has deteriorated at the same pace.⁴⁹ Ironically, magnificent lecture halls and administrative buildings often share half-empty libraries and bare-bones laboratories on the same campuses.

However, worse than this are two key problems for Chinese academia: the stunted creativity of students and the mediocrity of too many of its teaching staff. Foreign observers are often disappointed to find that most Chinese students are not taught to think critically, independently and creatively. This is compounded by the fact that basic college-paper writing skills and research methods are not taught either. All the while, students carry semester course-loads that would flatten Atlas — taking more than ten classes at a time is the norm. How could they possibly have time to consider anything deeply? The answer is that they are not expected to; regurgitation, not digestion is required of the student body. Moreover, the gap between the so-called "key institutions" and typical universities and colleges is so large that it is rare to find well-qualified teachers at these provincial or regional institutions. Although the central government and private donors have invested incredible amounts of money into school infrastructure and hardware, teaching staff and students do not benefit much from this official policy. In addition, the teaching methods and reading materials are usually out-of-date and much available scholarship is

⁴⁶ Here means Chinese registered students rather than the number of universities / colleges have surely taken the first place in the world. Seeing **Guangmin Daily**, 12 January, 2012, and it is an authoritative source in Chinese education.

⁴⁷ "Do We Really Need So Many PhDs", **Procurator Daily**, 4 November, 2011.

⁴⁸ Chen Wei-hua, **China Daily**, 2 November, 2010, p. 8.

⁴⁹ *Ibid.* p.8.

fairly ideological. As for students' public involvements, the fact is that there are fewer independent clubs and associations in China when compared to their counterparts in the West.

Recently, there is a growing opinion in the West and perhaps in China as well that China's education is improving due to their determination to catch up with their counterparts of the United States and Britain. For example, a UNESCO Report points out that in many instances the quantitative increase in the number of Asian PhDs awarded (of which China takes the lead) has been matched by a concurrent increase in the quality of graduate education in leading Asian universities. A British newspaper, *The Guardian*, reported that the Chinese government now spends at least 1.5 percent of its GDP on higher education.⁵⁰ Of course, the lurking question remains of how this budget is used. But we also need a better understanding of the education system these increased funds fuel. Few western reports understand that the rising excellence of some Chinese universities and student bodies is not due predominately to "more money" but rest heavily on stiffening competition for placement within schools even of middling rank. Nor do Westerners usually know this competition starts as early as elementary school. There is a "creaming" process that takes place very early on as students who do not perform as well on exams sink farther and farther down with little institutional help given to stop their descent while high-performers ride ever-surgingly waves of institutional support. Education in China, in other words, is a system in which far too many are allowed to "wipeout." This is different (though not entirely opposite) from America where struggling students are identified and sustained help is given. Foreign probing should not confuse the elevation of a minority of schools and students with the trend towards mediocrity for the great mass of learners and educational institutions.⁵¹

Admittedly the relevance of education goes beyond the process of learning itself, as it plays an undisputed role in laying the path for economic success as well as ensuring social stability. In his thorough book on *What Makes a University Great?*, Jamil Salmi, an education economist, suggested that there are three fundamental factors at play to achieve this goal: a high concentration of talented teachers, researchers and students; sizeable

⁵⁰ Moyo, *How the West Was Lost: Fifty Years of Economic Folly - and Stark Choice that Lies Ahead*, p. 240.

⁵¹ Moyo, ***How the West Was Lost: Fifty Years of Economic Folly - and Stark Choice that Lies Ahead***, p. 240.

budgets; and a combination of institutional freedom, autonomy and leadership.⁵² Salimi's factors are fundamental in promoting civil society in China. Yet China's educational facilities have a long way to go before they achieve real institutional freedom, scholarly independence and institutional capacity of mature universities and colleges capable of educating their students and serving as pillars of civic ideas and social responsibility in China as they do in the West.

Conclusion

As stated at the beginning, China's security should be understood through the lens of civil society, for over the past few decades, the slogan of "Economics Command in all" is a fallacy. In so doing, this article aims to focus the crucial role for elevating civil service and social stability. The Chinese state as it now exists can accomplish very little in this regard if it remains as before. The development driven by economics and led by politics has made China powerful but potentially implosive too. Due to this, a secure social system in China is possible only if based on a vibrant civil society. Gramsci provided much thought to the question of the role of intellectuals in civil society, yet, his analysis is tied to his conception of the capitalist state, which he claims rules through force plus consent. The state is not to be understood in the narrow sense of the government, for society has become the crucial realm for recovering citizen control of public life. According to Robert Cox, a two-track strategy for social order seems appropriate: first, continued participation in the current political system as a buttress against anarchy yet permissive of reform in those activities at odds with civil development; and second, but more importantly, pursue the primary goal of fostering a spirit of social justice and commitment as the basis of civil society. Both efforts require intellectuals and activists to think through and then act towards a social order for the 21st century. How is China to escape its vicious cycle of dynastic decline and falls in history, if it wants to continue rising as a great power? The Confucian doctrines only matter little, as they are not helpful to China's needs today — and frankly, they could be a barrier to broader civil society development. That is what China needs to avoid.⁵³

Some Chinese scholars and commentators tend to support this paper's argument, as there is widespread support for the political

⁵² **Guangmin Daily**, 2 January, 2012.

⁵³ Deng and Alexander, **State and Civil Society**, p. 460.

community, moderate and highly variable support for the regime, and, with some exceptions, lower support for the persons who occupy governmental and political roles. Although the manifest goals of the Communist Party still receive some support, the Chinese do not believe that the party itself has lived up to their expectations. The model role of the vanguard party is seriously questioned, and there is general discontent with its officials.⁵⁴ Moreover, there is clear empirical evidence of a generational change as younger cohorts adopt an increasingly "civil" profile. One of the major demands of the 1989 protest movement was an end to the rampant corruption and inefficiency of public officials. In any democratic society, the authorities are temporary incumbents in office, and there are institutionalized and regularized procedures for selecting and removing public officials. The Chinese were at times blocked from the exercise of this kind of civil influence and study indicates that the Chinese are dissatisfied with many of their officials and wish to see reforms in the conduct and structure of their government.⁵⁵

This analysis highlights the necessity of bringing the majority of Chinese citizens who live at society's periphery to a consciousness of their potential for living a life of full and meaningful participation. In a dynamic society like China, civil society acts mostly as the agent of stabilization and development, and equally as a conduit to transformation. Given this, civil society is closely related to the security of individual, social, national and global terms. Today China is still far from being a stable and secure state, even though its economic reform has transformed this poverty-ridden, poorly educated nation into a great power and is playing an increasingly pivotal role in the world. But historically, the ruling party in China has been required to manage a difficult balancing act that has affected the state's political legitimacy — the Qing monarchy, the Republic regime, Mao's New China, and the current leadership nurturing the peaceful development— and their decisions on what relationship will be between the state, the party and the people in true modern politics. As Rana Mitter puts it, can China afford to give people the "right to be unhappy," or does it need to silence their views by overacting to what they need intellectually?⁵⁶

⁵⁴ Zheng Gong-cheng, "An Analysis of Social Equity", **Journal of Renmin University of China**, Number: 2, 2009), p. 6-7.

⁵⁵ Zheng Gong-cheng, "An Analysis of Social Equity", **Journal of Renmin University of China**, Number: 2, 2009), p. 7-8.

⁵⁶ Rana Mitter, **Modern China— A Very Short Introduction** (Oxford University Press, London, 2008), p. 155-156.

Suppose that the Chinese have comfortable lives but can't openly cast their views on politics; can they feel secure? The answers to these questions are at the heart of this article on China's search for security through civil society.

Sayfa/Page | 38

İGÜSBD
Cilt: 1 Sayı: 1
Haziran /
June 2014

BIBLIOGRAPHY

ASH, Timothy, **Free World: America, Europe, and the Surprising Future of the West**, Vintage Books, New York, 2004.

BINGGUO, Dai, "China Will Unswervingly Follow the Path of Peaceful Development", <http://www.fmprc.gov.cn/eng/zxxx/t862043.htm>, 2012/2/6.

BRESLIN, Shaun, "China's Global Economic Role", **Review of International Studies**, Volume: 31, Number: 4, 2005, p. 750-753.

"Carrying out anti-Corruption Campaign to the end", **China News Daily**, 1 October, 2011.

CHAN, Alfred, Paul Nesbitt-Larking, "Critical Citizenship and Civil Society in Contemporary China" **Canadian Journal of Political Science**, Volume: 28, Number: 2, 4 June 1995, p. 93-95.

COX, Robert W., "Civil Society at the Turn of the Millennium – Prospects for an Alternative World Order", **Review of International Studies**, Number: 25, January 1999, p. 4-5.

"Do We Really Need So Many PhDs", **Procurator Daily**, 4 November, 2011.

FEN-TIAN, Zhang, **History of Chinese Classic Philosophy**, People's Press, Tianjin, 2008.

GERMINO, Dante, **Antonio Gramsci: Architect of A New Politics**, Louisiana State University Press, Baton Rouge, LA, 1990.

GONG-CHENG, Zheng, "An Analysis of Social Equity", **Journal of Renmin University of China**, Number: 2, 2009, p. 6-7.

Guangmin Daily, 12 January, 2012, and it is an authoritative source in Chinese education, <http://news.qq.com/a/20060419/001054.htm>, 2012.1-12.

Guangmin Daily, 2 January, 2012.

<http://wenku.baidu.com/view/2fd0181214791711cc7917c3.html>,

“Hu Jintao’s Address at 90th Anniversaries of the CCP”, **Economic Daily**, 2nd, July 2011.

LIAN-RONG, Yu, “China’s Social Conflicts in Transition, **Fenghuang Weekly**, Volume: 176, 2005.

MARTIN, W. A. P., **The Lore of Cathay – The Intellect of China**, University Press of the Pacific, Honolulu, HI, 2004.

MIN, Wu, “How to Build up a Harmonious Society”,

<http://wenku.baidu.com/view/2fd0181214791711cc7917c3.html>.

“Mismanagement of Chinese Higher Education”, **Guangming Daily**, 30, January, 2012.

MITTER, Rana, **Modern China— A Very Short Introduction**, Oxford University Press, London, 2008.

MOYO, Dambisa, **How the West Was Lost: Fifty Years of Economic Folly - and Stark Choice that Lies Ahead**, Farrar, Straus and Giroux, New York, 2011.

RUILI, He, “An investigative report on the wealth gap in China”,

<http://www.chinavalue.net/Finance/Article?2006-10-11/45553.html> - 2014-1-12.

Selected Works of Mao Zedong, Central Documentary Press, Beijing, 1994.

“Strict Curving Corruptions”, **China Daily**, 11 March 2012.

TOCQUEVILLE, Alexis de, **Democracy in America**, Volume: 1 Vintage Books, New York, 1945.

KOO, Wellington V. K., **Memoir**, Volume: 1, Columbia University Press, New York, 1982.

WALSH, Edmund A. , S. J. “See Life Steadily and See It Whole” in **Beacons – Great Teachers of the Georgetown School of Foreign Service**, ed. Margery B. Thompson, Washington: Georgetown University Press, 1994.

WEIGLE, Marcia, Jim Butterfield, “Civil Society in Reforming the Communist Regimes: The Logic of Emergence”, **Comparative Politics**, Volume: 25, Number 1, October 1992.

WEI-HUA, Chen, **China Daily**, 2 November, 2010.

XIAO-PING, Deng, “South-touring Talk and its Implication”, **South China Daily**, 21 February 1992.

YAO-SHA, Li, **Ten-year Secret Investigation**, Yunnan People’s Press, Kunming, 2010.

YU, Liu and Chen Dingding, “Why China Will Democratize” **The Washington Quarterly**, Winter 2012.

ZEHUA, Liu and Zhang Fen-tian, **History of Chinese Classic Philosophy**, People’s Press, Tianjin, 2008.

ZHENG-LAI, Deng, J. C. Alexander, **State and Civil Society – A Study of Exploring a new social science**, Central Compilation & Translation Press, Beijing, 1998.

ZHIWU, Chen, **On China’s Economy: The roots of its poverty**, Shanxi Economics Press, Taiyuan, 2010.

Özet

Çin'in güvenliği sivil toplum objektifinden ele alınmalıdır ve son bir kaç on yıldır ortaya çıkan 'Her Yerde İktisat Komutanlığı' sloganı bir safsatadan ibarettir. Çin devleti daha önce olduğu gibi kalırsa, bugünkü Çin devleti bu alanda çok az başarı elde edebilir. Ekonomi ile desteklenen ve siyaset ile yönetilen kalkınma anlayışı Çin'i çok güçlü yapmıştır ama içeride patlama potansiyeli de yaratmış durumdadır. Bu nedenle, Çin'de güvenli bir toplumsal sistem ancak canlı bir sivil toplum ile sağlanabilir. Çin, yükselen bir güç olmaya devam etmek istiyorsa, hanedanın çöküşü ile tarihsel düşüş arasındaki kısır döngüden nasıl kendini kurtaracaktır? Konfüçyüs öğretileri, Çin'in bugünkü ihtiyaçlarını karşılamakta çok sınırlıdır -hatta daha açık ifadeyle sivil toplumun gelişiminin önünde engel de olabilir. Bu, Çin'in önlemesi gereken bir durumdur.

Komünist Parti'nin açıklanan hedefleri hala bazı kesimlerde destek almasına rağmen, Çinliler partinin beklentileri karşıladığına inanmamaktadır. Öncü partinin model rolü de ciddi bir şekilde sorgulanmaktadır ve yetkililerinden de genel bir hoşnutsuzluk mevcuttur. Daha da önemlisi, genç kuşakların giderek daha "sivil" bir profil benimsediğini gösteren kuşak değişimine ilişkin açık ampirik kanıtlar bulunmaktadır. 1989 protesto hareketlerinin en önemli taleplerinden biri, kamu görevlilerinin yaygın yolsuzluk ve verimsizliklerine son verilmesiydi. Herhangi bir demokratik toplumda, yetkililer sadece geçici olarak ofistedir ve kamu görevlilerinin seçimine ilişkin kurumsallaşmış ve düzenli prosedürler bulunmaktadır. Çinliler bu tür sivil etkilerin kullanımından mahrum edilmiştir. Bu çalışma, Çinlilerin yetkili insanların birçoğundan memnun olmadıklarını ve hükümet yapılarının reforme edildiğini görmeyi arzuladıklarını ortaya koymaktadır.

Bu analiz, toplumun dış çemberinde bulunan Çinli vatandaşların tam ve anlamlı bir katılımla hayatlarını idame ettirme bilincine sahip olmaları gereğini vurgulamaktadır. Çin gibi dinamik bir toplumda, sivil toplum genellikle istikrar ve kalkınma unsuru olarak hareket etmekte ve eşit derecede dönüşüm için bir kanal işlevi görmektedir. Bu bağlamda sivil toplum, insani, toplumsal, ulusal ve daha genel anlamda küresel güvenlikle yakından ilişkilidir. Her ne kadar ekonomik reformlar bu yoksulluğun pençesinde bulunan, kötü eğitilmiş toplumu dünyada kilit öneme sahip bir büyük güç haline getirdiyse de bugünkü Çin, hala istikrarlı ve güvenli bir devlet olmaktan uzaktır. Ancak tarihsel olarak, Çin iktidar partisinin, devletin siyasi meşruiyetini sağlayacak zor bir dengeyi - Qing monarşisi,

Cumhuriyet rejimi, Mao'nun Yeni Çin' ve bugünkü liderliğin beslediği barışçıl kalkınma- ve modern siyasetteki devlet, parti ve halk arasındaki ilişkinin ne olacağı üzerindeki kararlarını yönetmesi gerekmektedir. Rana Mitter'in dediği gibi, Çin insanlara 'mutsuz olma hakkı' vermenin bedelini ödeyebilir mi, yoksa onların entelektüel gerekliliklerini abartarak onları susturması mı gerekmektedir? Düşünelim ki Çinliler rahat bir hayat sürüyorlar ancak siyasetle ilgili görüşlerini açık bir şekilde ifade edemiyorlar, bu durumda güvende hissediyorlar mı? Bu soruların cevabı, Çin'in sivil toplumla güvenlik arayışına odaklanan bu makalenin odak noktasıdır.

Regional Journalism in Southeast Asia and ASEAN Identity in Making: Asia News Network as a Case for International and Intercultural Communication

Ulaş Başar GEZGİN*

Abstract

Somehow in analogy with the European Union, 10 Southeast Asian countries are in the process of forming a political and economic union which is (ASEAN) Association of Southeast Asian Nations for decades. This process of regional integration goes in tandem with the regional media associations such as Asia News Network (ANN) which is an Asian-German initiative that consists of daily newspapers from various Asian countries. As a regional association covering not only all ASEAN countries, but also ASEAN neighbors; ANN may serve a significant role for regional collaboration and integration. The network is instrumental to the promotion of freedom of speech which is not always easy to propound in some of these countries. This article analyzes news coverage and publication policy of ANN and discusses challenges and opportunities of regional journalism in SEA as a case for international and intercultural communication.

Key Words: Intercultural communication, international communication, Asian studies, journalism in Asia, and regional journalism.

Güneydoğu Asya'da Bölgesel Gazetecilik ve Oluşum Aşamasındaki ASEAN Kimliği: Bir Uluslararası ve Kültürlerarası İletişim Örneği Olarak Asian News Network

Öz

Avrupa Birliği'yle bir ölçüde benzer bir biçimde, 10 Güneydoğu Asya ülkesi, onyıllardır, ASEAN (Güneydoğu Asya Ulusları Birliği) adı altında bir siyasal ve ekonomik birlik oluşturma sürecindedir. Bu bölgesel bütünleşme süreci, çeşitli ülkelerde çıkan günlük gazetelerden oluşan bir Asyalı-Alman girişimi olan Asya Haber Ağı (ANN) gibi bölgesel medya birlikleriyle birarada gelişiyor. Yalnızca tüm

* Assoc. Prof. Dr., **Postal Address:** Department of Psychology, Faculty of Economic, Administrative & Social Sciences, Istanbul Gelisim University, Avcılar, Istanbul, Türkiye **E-mail:** ulasbasar@gmail.com

ASEAN ülkelerini değil; ASEAN'ın komşularını da kapsayan bölgesel bir birlik olarak ANN, bölgesel işbirliği ve bütünleşme için önemli bir rol oynayabilir. Ağ, bu ülkelerin kimilerinde her zaman kolay olmayan ifade özgürlüğünün savunulması çabası için araçsal bir işlev görüyor. Bu makale, ANN'nin haber kapsamı ve yayın politikasını çözümlenmekte ve bir uluslararası ve kültürlerarası iletişim örneği olarak Güneydoğu Asya'da bölgesel gazeteciliğin zorluklarını ve olumluluklarını tartışmaktadır.

Anahtar Sözcükler: Kültürlerarası iletişim, uluslararası iletişim, Asya çalışmaları, Asya'da gazetecilik ve bölgesel gazetecilik.

Introduction

The Past and the Present of Asian News Network (ANN)

The idea of initiating Asian News Network (ANN) came up at a Konrad-Adenauer-Stiftung meeting in Bangkok in the middle of the Asian Financial Crisis (1998). It was established to improve Asian news reporting and inter-Asian dialogue in 1999. Each country had sent an ANN coordinator chosen among the journalists to form ANN Governing Board. The board has operated by an annually rotating chairmanship which strengthened governance. Furthermore, ANN which is headquartered in Bangkok asks each member to send journalists to Bangkok for collaboration for 6-12 months periods which fosters a common framework for ANN journalists. Currently, ANN consists of 20 members from 17 countries.^{1,2} The top selling newspaper of the world, The Yomiuri Shimbun which sells over 14 million copies daily is among ANN members.

Busch & Rentzow-Vasu (2008) explains that due to devaluation in Asian Financial Crisis 1997, foreign news wire became too expensive to buy by Asian newspapers, and it became less feasible to send journalists abroad, while the lay-offs due to the crisis meant shortage of staff. As a result, non-Asian journalist reported frequently about Asian developments; and they were far from being experts in the field. Furthermore, their news stories had returned to Asian newspapers as the truth, although they are full of misinformation and distortion. ANN provided an opportunity for

¹ Busch, Werner: "Foreword", In Werner Busch & Susanne Rentzow-Vasu (ed.), **Asia News Network: 10 years**, Singapore: Konrad-Adenauer-Stiftung, 2008, p. vii-viii.

² Werner Busch & Susanne Rentzow-Vasu, **Asia News Network: 10 years**, Singapore: Konrad-Adenauer-Stiftung, 2008, p. 45.

Asian journalists to freely exchange news from each country which reduced costs of hiring foreign correspondents in the region and promoted mutual regional understanding.³

In 1999, ANN started to issue a monthly (later on, fortnightly) publication; and next year, opened up ANN website that has served as an Asian news portal. This served a significant function in online news-making on Asia, as other pan-Asian websites such as 'Asian Times Online' and 'Asiaweek' were a product of mostly non-Asian contributors. In an era in which Far Eastern Economic Review and Asiaweek no longer exist, ANN is more indispensable. In contrast to a single perspective elaborated by non-Asian press, ANN provides multiple perspectives within Asia and by Asian journalists. Another advantage of ANN over foreign press is the local flavor omnipresent in ANN news. Those news are not localized after they are produced. They are local from the very beginning.

As a negative note, it can be pointed out that the distribution network of ANN magazine is limited. It is sold in Bangkok newsstands and is provided for Business Class passengers of Star Alliance which is one of the main partners of ANN. The magazine is freely available online which matches a high number of online ANN readers. The sponsors of ANN are currently Konrad Adenauer and Star Alliance. ANN needs more advertising to extend its distribution network. That Star Alliance undertakes the freight costs is an advantage, but this situation may not necessarily be sustainable. ANN with 50 million readers in print form attracts international advertisers who would like to explore Asian markets.

Most of the ANN members are non-vernacular (English) newspapers which might be considered as a limitation of ANN. That is because of language barriers and translation costs. It is easier to connect with Asian newspapers in English language and easier to use their news texts.

On the other hand, it should be reminded that English newspapers are usually more liberal about national issues compared to vernacular newspapers, as their audiences are not identical.

Heterogeneity of Asia in cultural and other terms can potentially appear as an obstacle against such a pan-Asian initiative.⁴ National newspapers hold different views for various events. However, this is

³ Ibid, p. 23.

⁴ Werner Busch & Susanne Rentzow-Vasu, **Asia News Network: 10 years**, p. 1.

considered as pluralism rather than a matter of debate in ANN. This pluralism has been maintained by editorial policies to publish chosen appropriate news from the ANN pool, rather than all news available in the pool. This is especially reasonable considering bilateral problems among countries such as Pakistan and India that are often reflected in national news-making.

On the other hand, in some other cases, ANN has promoted bilateral ties between newspapers (e.g. the Singaporean newspaper signed agreements with Indonesian and Chinese newspapers). Physical distance among ANN members stands as a problem when time-sensitive (urgent) news are needed. Thus, news exchange mechanism of ANN needs to be developed.

ANN fills a big gap as international news publishers usually rely on European/American agencies which means Asians themselves are rarely in a position to report about themselves. The emergence of ANN provided the opportunity to balance this Euro-/Americo-centric situation and to allow Europe and North America to receive direct news from Asia about Asia.⁵ ANN also allowed better relations among Asian countries by connecting them in a single news network.⁶ Following the lines of ASEAN, consensus and tolerance are proposed as the guiding principles of ANN. Newspaper editors from each country are not expected to lose their national identities to compromise in ANN meetings. This loose structure has been conducive for ANN's survival. When an ANN member visited another Asian country, ANN member of the host country helped them by offering their physical facilities and social networks of journalism. The Nation (Thai newspaper) spared a weekly page for ANN news which sparked similar efforts in other ANN members.

Asian journalism practice is deeply engaged with the idea of Asian values and Asian exceptionalism which serves as a tool to sustain Asian authoritarian regimes according to one side of the debate; while it is usually linked with Confucian heritage as well.⁷ The idea is that press freedom is contingent and conditional, and not absolute. In such a characterization, press is not considered to be an essential right of the citizens. In that sense, press freedom might be seen or preferred to be seen

⁵ Ibid, p. 9.

⁶ Ibid, p. 50.

⁷ Ibid, p. 80.

as a Western export reminding the colonial past.⁸ So, part of this debate is about building a distinctive identity for Asian journalism. But authoritarianism enveloped as 'Asian values' or 'Asian exceptionalism' is only one of the options for building such an identity. In other words, it is not the only way.

Unlike the critical role served or expected to be served by European/American media, Asian media has generally been observed to support economic growth and development initiatives of the governments.⁹ This explains why Asian newspapers assign a disproportionate number of pages for business and economics news. Of course, this does not mean that investigative journalism practices do not exist in Asia. They do exist, but they are weak. Furthermore, government monopoly over media hinders investigative journalism as well as the media bourgeoisie strongly associated with the state in the mock multi-party countries. This so-called 'development journalism' moves the critical role of media to an unknown destination that does not exist.

In Asian news-making, a classical critical stance that parallels the political climate is that local governors can be criticized but not the central governors.¹⁰ Thus, most of the social problems that appear on news are attributed to the misdeeds of the local governors as if central governors have not acted as accomplices. In that sense, newspapers serve as a platform to voice local complaints and accordingly fill the gap of NGOs that are not free of government. In that sense, it can be observed that ANN has a light, but not negligible leverage for the freedom of the press in the region, as explained in the following excerpt:

Nevertheless, ANN is observed to hold an influence over the Asian public opinion to promote freedom of press, as seen by Busch's response to an interview question: It has happened that one of our colleagues went behind bars for laughable reasons and suddenly all over Asia appeared an article that a journalist was put in prison for no legal reason. Like a flash of lightning he was out again because no government likes that. And of course, our goal is to have a free and responsible press. This is, of course, what we try

⁸ Ibid, p. 143.

⁹ Ibid, p. 3.

¹⁰ Ulaş Başar Gezgin, "Çin ve Vietnam'da Yeni-serbestçilik ve direniş", In, Barış Çoban (ed.) **Küreselleşme, direniş, ütopya-Yeni toplumsal hareketler: Küreselleşme çağında toplumsal muhalefet**, İstanbul: Kalkedon Yayınları, 2009, p. 255-271.

*to achieve but it would be megalomaniac if we would say we can achieve this. We achieve it together with ANN and other organisations. We are not the only ones who are fighting for freedom of the press. It is a team effort that might lead to this goal.*¹¹

ANN and ASEAN

Regionalism as contrasted to regionalization (cooperation in loose terms) matches different understandings across Asia. Various national points of view exist, along with different levels of analysis (e.g. states, elites, nations, classes, peoples etc.). Regionalism usually involves the states and governments, while regionalization is more diverse in terms of the social agents (e.g. NGOs). In that sense, ANN fares well with regionalization rather than regionalism, as ANN is not an intergovernmental initiative. On the other hand, ANN exceeds the boundaries of ASEAN; it includes non-ASEAN countries as well.

ASEAN was originally established by 5 Southeast Asian countries (Indonesia, Malaysia, Philippines, Singapore and Thailand) in anti-communist lines in the Cold War (1967). Since then, the region has transformed a lot, together with the global world. Cold War politics were outdated; and the new era welcomed other Southeast Asian countries in the meantime.¹² The so-called 'ASEAN way' which refers to the principles of non-interference and non-confrontation is considered to decelerate regionalism and regional integration and instead promote regionalization.¹³ ASEAN avoids consideration of critical issues such as armed conflicts and human rights violations, and focuses on issues that are more comfortable to tackle with. For example, the union didn't serve as an active agent in cases of Thailand-Cambodia conflict and other violent confrontations. ASEAN, as such stands as a loose organization with no essence to build a regional identity.¹⁴ With the new developments such as ASEAN Charter, it is hoped that this will change. Nevertheless, enforcement and compliance are problematic. The recognition of states as constituents of ASEAN in a way to exclude citizens, NGOs and other likely social agents has always been criticized. ASEAN is not people-centered, but state-

¹¹ Ibid, p. 167.

¹² Pavin Chachavalpongpun, "Infrastructure versus Superstructure: Evaluating ASEAN-style Regionalism", In Narayanan Ganesan, & Colin Dürkop, (Ed.), **East Asia regionalism**. Japan: Konrad-Adenauer-Stiftung, 2011, p. 21-48.

¹³ Ibid, p. 23.

¹⁴ Ibid, p. 26.

centered.¹⁵ Unfortunately, ASEAN is not a union of people or citizens of each SEA country, but a union of governments.¹⁶

It can be stated that the ASEAN framework is behind ANN's operating principles. For example, as a response to the question

You have worked in Europe and other parts of the world. Do you think that the ANN mechanism can be applied to other parts of the world?", Werner vom Busch states that

In Europe, I think, the emphasis is on the individual and here it is on the community. Clearly, this has advantages and disadvantages. But in this particular case I think it works very much in favour of ANN. Working in Asia follows very different rules than in Europe. I cannot imagine twenty European newspapers from such different countries as India and China – or in the European context, Russia and Britain – working together in such an amicable atmosphere of friendship and trust. Why is that? I think in Asia the emphasis is placed on what unites the different partners rather than what divides them. During negotiations they are very goal-oriented and controversial issues are left aside until the whole package has been agreed on. And then the controversial points seem to fall into place. Because once a whole package has been tied up nobody really wants to be the one who unties it again and it falls apart. In ANN, if someone raises a concern, we note it and try to find a general solution before we deal with the concern. Once it is all done, the one or two issues that are of concern can be solved.¹⁷

Online Journalism, Mobile Journalism and Citizen Journalism

In Asia, just like in other parts of the world, printed newspapers are under pressure due to the development of online news sources, user generated content and interactivity. On the other hand, financially speaking, they are moving towards developing their own websites as advertising industry discovered specification and personalization opportunities of online advertising. Thus, advertising agencies have been channeling more resources for ads on newspaper websites.¹⁸ This has implications for the notion of public spaces in Asia. Despite all these

¹⁵ Ibid, p. 26.

¹⁶ Narayanan Ganesan, "East Asian Regionalism: Policies and priorities", In Narayanan Ganesan & Colin Dürkop, (ed.). **East Asia regionalism**. Japan: Konrad-Adenauer-Stiftung, 2011, p. 161-180.

¹⁷ Werner Busch & Susanne Rentzow-Vasu, **Asia News Network: 10 years**, p. 166.

¹⁸ Ibid, p. 11.

pressures, Asian printed newspapers constitute more than half of the best selling newspapers worldwide due to the demographic advantage, increasing literacy rates, and disposable income.¹⁹

Sayfa/Page | 50

İGÜSB
Cilt: 1 Sayı: 1
Haziran /
June 2014

A relevant term which is used sometimes interchangeably with citizen journalism is mobile journalism (moJo). MoJo has a device-based definition: It is the journalism by mobile phones only. The user records videos and other contents and makes news on his/her mobile phone. Mobile journalists are very practical and flexible. They can go anywhere without requiring any heavy and expensive equipment. Smart phones are used to transmit news to professional studios or newsrooms. As Quinn (2012) states “[j]ournalists can film in places where camera crews are banned, or use mobile phones to interview people who might be uncomfortable with a full television crew” (p.9). In other words, “[m]obile phones allow journalists to report the news wherever it happens, without depending on computers or a big box of expensive camera equipment” (p.9). As the most populous continent of the world, Asia is a strong market for mobile phones and Internet-related technologies. Although the distribution of mobile, Internet and smart phone penetration is lopsided across Asian countries, the overall rate of penetration is impressive. Thus, mobile journalism turns out to be a given of everyday life in Asia. The younger generation that is usually called as ‘digital natives’ comes out with even higher penetration rates. The process of matching the trade-off of efficiency and speed in news-making that started with the arrival of telegraph accordingly culminates with mobile journalism where major events such as earthquakes or riots are reported a few seconds later.²⁰

Quinn (2012) divides moJo into two: Simple or basic moJo which involves recording of videos and/or audio on mobile phones or web-streaming them, while full moJo is preparing a professional news package entirely on mobile phone by the use of news packaging software after the mobile content is gathered. As long as the devices and software will be more user-friendly, it will not only be conducive to the digitalization of the skills of the current journalists, it will also promote citizen journalism.

Citizen journalism challenges the gate keeping function of news editors and promotes gate watching whereby citizens sharing their own

¹⁹ Ibid, p.11.

²⁰ Stephen Quinn, **MoJo-Mobile journalism in the Asian Region**, Singapore: Konrad-Adenauer-Stiftung, 2012, p. 55.

content act as a checks and balance mechanism for mainstream media.²¹ Citizen journalists have been a prominent news source for various significant historical events such as London attacks, Iran elections and mass protests all over the world. These citizen-generated contents are sometimes broadcasted by major news channels such as BBC and CNN. As long as ANN would not be receptive to such content, it will be unable to challenge the mainstream Atlantic media that report about Asian affairs. The occidentalist position collapses as Asian citizen-generated content appears on the mainstream Atlantic media, but not on ANN. The ASEAN way of journalism which is based on non-confrontation and non-interference paradoxically strengthens the mainstream Atlantic media accordingly. Paralleling the critique of ASEAN as a union of states and not citizens, ANN needs to reframe itself to build a common community of citizen journalists along with newspapers. Another website serving this function successfully is Global Voices (globalvoicesonline.org/), and it is remarkable to see that ANN wittingly or unwittingly distances itself from such initiatives.

Conclusion

This paper introduced the past and the present of Asian News Network and ASEAN, and proceeded to discuss mobile journalism, online journalism and citizen journalism briefly. The paper identifies the lack of mobile, online and citizen journalism as the main deficiency of ANN, following the lines of ASEAN. However, the picture is not so desperate. By the push of mobile, online and citizen journalism of the major international news channels, ANN is expected to transform into a more citizen-based institution. This will benefit not only the citizens, but the struggle for freedom of press in the region, as well as the future of ASEAN which is hoped to be affiliated with more grassroots institutions.

In future studies, the following topics may be investigated to get a better picture of the regional journalism in Asia:

- 'Envelope journalism' or 'envelopmental journalism' which involves positive news-making as a result of corruption can be explored, if possible.

²¹ Omer Ongun, "Gazeteciligin tarifi deęiřiyor" [cit. 02/02/2014], <http://bianet.org/biamag/ifade-ozgurlugu/144054-gazeteciligin-tarifi-degisiyor>

- A content analysis can be conducted on Channel News Asia, which is a pan-Asian TV channel of Singaporean origin (<http://www.channelnewsasia.com/>).

- News on BBC, CNN, ANN and Global Voices can be compared in terms of the content and news-making style.

- A content analysis can be conducted on the issues of ANN magazine.

- An overview of investigative journalism practices in Asia could be useful.

- An overview of the working conditions of journalists and the market structure and market relations of the media industry in each of the Asian countries would be conducive for a more integrated approach.

BIBLIOGRAPHY

Books and Book Chapters

BUSCH Werner, Foreword. In Werner Busch & Susanne Rentzow-Vasu (Eds.). **Asia News Network: 10 years**, Konrad-Adenauer-Stiftung, Singapore 2008. pp. vii-viii.

BUSCH Werner, Rentzow-Vasu Susanne, **Asia News Network: 10 years**, Konrad-Adenauer-Stiftung, Singapore 2008.

CHACHAVALPONGPUN Pavin, Infrastructure versus superstructure: Evaluating ASEAN-style regionalism. In Narayanan Ganesan & Colin Dürkop (Eds.). **East Asia regionalism**, Konrad-Adenauer-Stiftung, Japan 2011. pp. 21-48.

GANESAN Narayanan, East Asian regionalism: Policies and priorities. In Narayanan Ganesan & Colin Dürkop (Eds.). **East Asia regionalism**, Konrad-Adenauer-Stiftung, Japan 2010. pp. 161-180.

GEZGİN Ulaş Başar, Çin ve Vietnam'da yeni-serbestçilik ve direniş. Barış Çoban (der.) **Küreselleşme, direniş, ütopya - Yeni toplumsal hareketler: Küreselleşme çağında toplumsal muhalefet**, Kalkedon Yayınları, İstanbul, 2009, içinde ss. 255-271.

QUINN Stephen, **MoJo-Mobile journalism in the Asian Region**, Konrad-Adenauer-Stiftung, Singapore 2012.

Internet Sources

ONGUN Ömer, "The definition of journalism is changing", <http://bianet.org/biamag/ifade-ozgurlugu/144054-gazeteciligin-tarifi-degisiyor> [2 February 2014].

Özet

Avrupa Birliği'yle bir ölçüde benzer bir biçimde, 10 Güneydoğu Asya ülkesi (Brunei, Endonezya, Filipinler, Kamboçya, Laos, Malezya, Myanmar, Singapur, Tayland ve Vietnam) on yıllardır, ASEAN (Güneydoğu Asya Ulusları Birliği) adı altında bir siyasal ve ekonomik birlik oluşturma sürecinde. Bu bölgesel bütünleşme süreci, Bangladeş, Butan, Brunei, Çin, Endonezya, Filipinler, Güney Kore, Hindistan, Japonya, Kamboçya, Laos, Malezya, Myanmar, Nepal, Singapur, Sri Lanka, Tayvan, Tayland ve Vietnam gibi ülkelerde çıkan günlük gazetelerden oluşan bir Asyalı-Alman girişimi olan Asya Haber Ağı (ANN) gibi bölgesel medya birlikleriyle birarada gelişiyor. ANN tarafından kullanılan medya, temel olarak, 15 günde bir yayınlanan ve ücretsiz olarak indirilebilen Asianews Dergisi'yle birlikte kapsamlı bir ağ sayfası. Yalnızca tüm ASEAN ülkelerini değil, ASEAN'ın komşularını da kapsayan bölgesel bir birlik olarak ANN, bölgesel işbirliği ve bütünleşme için önemli bir rol oynayabilir. Ancak, yol, düz değil; çünkü katılım gösteren ülkeler, politik iklim, ideoloji, kültür, gelenekler vb. konularda bir hayli farklılar. Sorunun taraflarının taban tabana zıt olduğu sınır ve kara suları anlaşmazlıkları gibi tartışmalı konular, özellikle zorlayıcı. Yine de, ağ, bu heterojen durumda, bu ülkelerin kimilerinde her zaman kolay olmayan ifade özgürlüğünün savunulması çabası için araçsal bir işlev görüyor. Bu makale, ANN'nin haber kapsamı ve yayın politikasını çözümlüyor ve bir uluslararası ve kültürlerarası iletişim örneği olarak Güneydoğu Asya'da bölgesel gazeteciliğin zorluklarını ve olumluluklarını tartışıyor.

Les Nouvelles Relations Bilatérales entre Ankara et Erbil

Hasan GÜNGÖRMEZ*

Résumé

Depuis 2003, la nouvelle donne politique au Kurdistan Irakien a engendré des évolutions sans précédent au niveau régional. L'autonomie grandissante du Kurdistan Irakien a fait émerger, dans un Moyen-Orient toujours aussi instable, de nouvelles dynamiques et enjeux géopolitiques. Les pays de la région, et en particulier la Turquie, attachent une grande importance aux relations bilatérales qu'ils entretiennent avec cet Etat embryonnaire. Par ailleurs, la situation de l'Irak, et plus particulièrement celle du Kurdistan Irakien, est devenue une question majeure dans la politique extérieure de la Turquie. Effectivement, en mars 2003, avec l'invasion américano-britannique en Irak, le pays sombra dans une guerre civile, à dimension ethnique et confessionnelle, qui opposent encore de nos jours les diverses parties entre elles. L'Irak est en train de subir un important processus de changement. Ainsi, c'est le seul pays dans lequel les Kurdes ont pu acquérir une autonomie. De fait, les Kurdes d'Irak, de Turquie, d'Iran, de Syrie et ceux qui se trouvent à travers le monde, observent avec une attention particulière les événements qui se produisent en Irak et plus précisément dans la région du Kurdistan Irakien. L'attitude de l'Etat turc vis-à-vis de la question de la région du Kurdistan Irakien est claire ; la Turquie ne souhaite aucunement la création d'un Etat Kurde dans la région. L'Etat turc veut éviter, à tout prix, l'éclatement d'une guerre dans la région, tout en veillant à ce qu'une éventuelle guerre civile en Irak ne puisse toucher le Nord du pays.

Mots Clés: Moyen-Orient, Turquie, Kurdistan Irakien, relations bilatérales, relations diplomatiques, PKK.

New Bilateral Relations between Ankara and Erbil

Abstract

Since 2003, the new political order in Iraqi Kurdistan has led evolutions unprecedented at the regional level. The growing autonomy of Iraqi Kurdistan has made appear, in a Middle East always unstable, new dynamics and geopolitical issues. The countries of the region, particularly Turkey, attach

* Ph.D., Strasbourg University. E-mail: hasan.gungormez@ymail.com

great importance to bilateral relations that they maintain with this embryonic State. Moreover, the situation of Iraq, particularly the Iraqi Kurdistan, has become a major issue in the foreign policy of Turkey. Indeed, in March 2003, with the US-British invasion in Iraq, the country fell into civil war, ethnic and denominational at dimensions, which still oppose today the various parts between themselves. Iraq is undergoing a major process of change. Thus, it is the only country in which the Kurds have acquired autonomy. In fact, the Kurds of Iraq, Turkey, Iran, Syria and those who are around the world, are observing with a particular attention the events which occur in Iraq and more precisely in the region of Iraqi Kurdistan. The attitude of the Turkish State towards the issue of the region of Iraqi Kurdistan is clear: Turkey does not want to the creation of Kurdish State in the region. The Turkish State wants to avoid at all costs the outbreak of a war in the region, while ensuring what there has not a civil war in the north of Iraq.

Key Words: Middle East, Turkey, Iraqi Kurdistan, Bilateral Relations, Diplomatic Relations, PKK.

Ankara ile Erbil Arasındaki Yeni İkili İlişkiler

Öz

2003 yılından bu yana, Irak Kürdistanı'ndaki yeni siyasi durum, bölgesel düzeyde görülmemiş gelişmelere yol açmıştır. Irak Kürdistanı'nın büyüyen otonomisi, hâlihazırda istikrarsızlığını sürdüren bir Ortadoğu'da, yeni dinamiklerin ve jeopolitik olanakların ortaya çıkmasına sebep olmuştur. Bölgedeki ülkeler ve özellikle Türkiye, bu embriyonik devletle olan ikili ilişkilerine büyük önem vermekteler. Ayrıca, Irak'taki ve bilhassa Irak Kürdistan Bölgesi'ndeki konjonktür, Türkiye'nin dış politikasında önemli bir konu haline gelmiştir. Mart 2003'te, ABD ve İngiltere'nin işgalinden sonra, Irak, hala günümüze kadar süren bir iç, etnik ve dini boyut olan, savaşlarla karşı karşıya kalmıştır. Irak büyük bir değişim sürecinden geçmektedir. Bu yüzden, Kürtlerin özerklik elde etmiş olduğu tek ülkedir. Irak, Türkiye, İran, Suriye ve dünyadaki Kürtler, Irak'ta ve özellikle Irak'ın Kürdistan bölgesinde ortaya çıkan olayları dikkatle izlemektedir. Irak Kürdistanı'ndaki gelişen olaylarla ilgili Türk devletinin tutumu açıktır: Türkiye bölgede bir Kürt devletinin kurulmasını istememektedir. Netice olarak, Türk devleti, bölgede ve Irak'ın kuzeyinde bir savaşın çıkmaması için girişimlerde bulunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Orta Doğu, Türkiye, Irak Kürdistanı, İkili İlişkiler, Diplomatik İlişkiler, PKK.

Introduction

Si l'on observe le contexte géopolitique de la région, nous pouvons remarquer que l'Irak est un pays qui regroupe de façon assez hétérogène de multiples ethnies (par ex. : les Arabes, les Kurdes, les Turcomans, etc.). Ce brassage des cultures et des religions (dont l'islam, le Christianisme, le Mandéisme, le Yézidisme, le Judaïsme, etc.), même s'il existe à échelle variable dans les pays voisins tels que la Turquie (à majorité sunnite) ou l'Iran¹ (majoritairement chiite), semble être bien spécifique à l'Irak. Nous pouvons observer que dans le contexte post-Saddam il y eut une amplification des conflits intracommunautaires, qui vont favoriser de fait, des scissions encore plus profondes au sein de la population.

Ces modifications, susceptibles d'engendrer des crises, inquiètent justement la Turquie et plus précisément en ce qui concerne la question des Kurdes d'Irak, car en Turquie aussi demeure une forte population d'origine Kurde (plus de 15 millions), la plus élevée par rapport aux autres pays voisins, et qui est aussi influencée, d'une façon ou d'une autre, par les divers événements qui se produisent dans la région, visant, notamment, à attiser les projets indépendantistes de certains groupes présents sur le territoire national turc. C'est pourquoi, les événements qui se déroulent au niveau de la région du Kurdistan Irakien, sont suivis de près par les autorités turques. Ces derniers veillent à ce que leurs intérêts soient préservés dans la région, même si la situation se complexifie au Moyen-Orient.

Cependant, cet Etat embryonnaire, qu'est le Kurdistan Irakien², est justement soutenu par les Etats-Unis, ce qui intrigue de fait la Turquie et du reste, c'est aussi à cause de cette situation que les relations bilatérales américano-turques ont subi des changements, qui, à l'avenir, risquent d'être plus visibles encore. Par ailleurs, cette question ne concerne pas que la Turquie ou les Etats-Unis, car les pays voisins de la région du Kurdistan Irakien, comme l'Iran, la Syrie, qui ont des citoyens d'origine Kurde sur leur territoire, craignent de voir émerger une nouvelle puissance dans la région, possédant, de surcroît, d'immenses réserves d'hydrocarbures. Situé dans

¹ Saywan Barzani, « Géopolitique actuelle des Kurdes en Turquie, en Irak et en Iran ». EchoGéo [en ligne], Sur le vif 2008. 13 mars 2008 [consulté le 29 janvier 2010]. Disponible sur: <http://echogeo.revues.org/index2380.html>

² Zvi Bar'El, « Remembered in Kurdistan ». HAARETZ.com [en ligne]. 18 août 2007 [consulté le 14 décembre 2010]. Disponible sur: <http://www.haaretz.com/hasen/spages/894499.html>

une zone enclavée entre l'Irak, la Turquie, l'Iran et la Syrie, le Kurdistan Irakien est à la fois riche en ressources naturelles, donc propice à des investissements importants, mais aussi, ce qui pose problème aux pays voisins de cette région, c'est que celle-ci soit soutenue par les autorités Américaines. Et c'est justement cette position qu'adoptent les Etats-Unis, qui embarrasse et crée des tensions dans les relations Turco-Américaines.

Toutes ces raisons incitent donc davantage la Turquie à mener une politique dynamique dans la région, notamment pour que ses intérêts et surtout son influence ne soient pas mis en péril. C'est pourquoi, suite à l'intervention américano-britannique de 2003 en Irak, la Turquie a dû redéfinir sa politique étrangère dans la région. Pour la Turquie, l'unité et l'intégrité territoriale de l'Irak ont toujours été une question importante et sensible à la fois³. Quoi qu'il en soit, il est évident que la région du Kurdistan est une zone sensible du Moyen-Orient, qui risque fortement de subir encore des changements profonds, dans un avenir très proche. En d'autres termes, les équilibres géopolitiques de la région vont être confrontés, une fois de plus, à des changements profonds qui se traduisent par l'amplification de conflits dans la région, avec notamment des tensions au niveau de la frontière Turco-Syrienne ou encore en Irak entre le gouvernement de Bagdad et celui d'Erbil.

La réalité de la région du Kurdistan Irakien et la position turque

Désormais, il existe des relations officielles et bilatérales entre la Turquie et le Gouvernement Régional du Kurdistan, nous pouvons remarquer que les ministres ou diplomates turcs utilisent les termes tels que « Kuzey Irak Bölgesel Yönetimi⁴ = le gouvernement régional de l'Irak du Nord » ou encore celui de « Bölgesel Kürt Yönetimi = l'administration régionale Kurde », pour définir l'administration avec laquelle ils établissent pourtant des relations diplomatiques au plus haut niveau.

En effet, bien qu'elle se situe bien à l'intérieur des frontières de l'Irak (qui après la guerre de 2003 a eu le statut d'un Irak fédéral selon la Constitution de 2005), la région autonome du Kurdistan devient une entité

³ Marie-Michèle Martinet, « La Turquie opte pour le pragmatisme en Irak ». LE FIGARO.fr [en ligne]. Mis à jour le 15 Octobre 2007 [consulté le 29 décembre 2010]. Disponible sur: http://www.lefigaro.fr/international/2006/03/06/01003-20060306ARTFIG90355-la_turquie_opte_pour_le_pragmatisme_en_irak.php

⁴ Murat Yetkin, « Ankara "kuzey" diyor » (traduction: Ankara dit « Nord »). **Radikal** [en ligne]. 1er septembre 2003 [consulté le 24 janvier 2011]. Disponible sur: <http://www.radikal.com.tr/haber.php?haberno=87224>

fédérale et autonome du Nord de l'Irak et dont l'inauguration du gouvernement de cette région (le Gouvernement Régional du Kurdistan) eut lieu le 7 mai 2006.

De fait, l'autonomie de la région du Kurdistan est reconnue par l'article 117 de la Constitution Irakienne de 2005⁵. Il faut aussi savoir que la Constitution Irakienne adoptée par le référendum du 15 Octobre 2005⁶, maintient également les articles de la Constitution de la région du Kurdistan Irakien du 25 Octobre 1992⁷.

Justement, dans l'article 2 de la Constitution de 1992, il est question des limites territoriales de la région du Kurdistan Irakien. C'est une région, qui comme le stipule la Constitution Irakienne de 2005, « relève de la responsabilité du gouvernement de la région du Kurdistan (« the government of the region of Kurdistan » en anglais) ». De plus, le nom officiel qui est mentionné dans cette même Constitution parle de « région du Kurdistan » et dont le Kurde et l'Arabe y sont reconnus comme étant les langues officielles⁸.

Outre l'Arabe, le Kurde est la principale langue parlée dans la région du Kurdistan. Il fait partie de la famille des langues indo-européennes. Le soranî et le kurmandji sont les deux dialectes Kurdes les plus utilisés dans le Kurdistan Irakien. Une minorité de la population parlent aussi le hawrami (aussi connu sous le nom de gorani) et le zaza. Le soranî, qui utilise l'alphabet latin, est usité dans les villes telles que Sulaymaniya, ou

⁵ Selon l'article 117 de la Constitution Irakienne: "First: This Constitution, upon coming into force, shall recognize the region of Kurdistan, along with its existing authorities, as a federal region."

⁶ Site Internet du Gouvernement Régional du Kurdistan. [Consulté le 18 janvier 2011]. Disponible sur: <http://www.krg.org/a/d.aspx?l=12&r=107&a=12329&s=030000>

⁷ Selon l'article 141 de la Constitution Irakienne: "Legislation enacted in the region of Kurdistan since 1992 shall remain in force, and decisions issued by the government of the region of Kurdistan, including court decisions and contracts, shall be considered valid unless they are amended or annulled pursuant to the laws of the region of Kurdistan by the competent entity in the region, provided that they do not contradict with the Constitution."

⁸ Selon l'article 4 de la Constitution Irakienne: "First: The Arabic language and the Kurdish language are the two official languages of Iraq. The right of Iraqis to educate their children in their mother tongue, such as Turkmen, Syriac, and Armenian shall be guaranteed in government educational institutions in accordance with educational guidelines, or in any other language in private educational institutions."

Erbil, tandis que le kurmandji est davantage parlé à Dahûk. Aujourd'hui, à peu près toute la population de la région du Kurdistan est en mesure de comprendre et de parler les deux principaux dialectes. La politique linguistique du Gouvernement Régional du Kurdistan, a pour objectif de diffuser les deux principaux dialectes au niveau de toute la région, notamment par le biais des écoles et des médias. Grâce à des plans d'aménagement linguistique, le gouvernement autonome Kurde veille également à ce que la diversité et les droits linguistiques des minorités soient respectés. Pour ce faire, les écoles ont été conçues de manière à ce que l'on puisse y enseigner les autres langues usitées au niveau de la région, tout comme le turkmène, ou bien encore l'arménien.

Depuis la fin de la première guerre du Golfe, les Kurdes Irakiens jouissent d'une autonomie dans cette région⁹. Par ailleurs, à partir de 1991, il fut instauré une zone de protection aérienne (interdite aux avions et hélicoptères de Saddam Hussein), mise en œuvre avec un mandat de l'ONU par les Etats-Unis et le Royaume-Uni dans le Nord de l'Irak, afin de protéger les populations civiles qui vivent sur ce territoire. Rappelons également, que cette protection était assurée par une force aérienne multinationale basée en Turquie dans la base aérienne d'İncirlik (située à l'est de la ville d'Adana).

De nos jours, le Gouvernement Régional du Kurdistan dispose de sa propre Constitution et cela depuis 1992. Toutes les décisions importantes sont prises par l'Assemblée nationale du Kurdistan qui siège à Erbil. Le Gouvernement Régional du Kurdistan a également sous son contrôle des forces de police et de sécurité. Ainsi, il est stipulé dans l'article 121 de la Constitution Irakienne¹⁰ que le maintien de la sécurité de la région du Kurdistan, doit être sous la responsabilité du Gouvernement Régional du Kurdistan. Ce sont notamment les Peshmerga et les milices du Parti Démocratique du Kurdistan et celles de l'Union Patriotique du Kurdistan, qui assurent le maintien de l'ordre dans l'ensemble de la région.

D'après un vote du Parlement Kurde qui a eu lieu le 4 juillet 2005, il

⁹ Kendal Nezan, « Fragile printemps kurde en Irak ». **Le Monde diplomatique** [en ligne]. Août 2001 [consulté le 23 décembre 2010]. Disponible sur: <http://www.monde-diplomatique.fr/2001/08/NEZAN/15517>

¹⁰ Selon l'article 121 de la Constitution Irakienne: "Fifth: The regional government shall be responsible for all the administrative requirements of the region, particularly the establishment and organization of the internal security forces for the region such as police, security forces, and guards of the region."

fut décidé que dorénavant, tout passeport serait tamponné du visa « Republic of Iraq–Kurdistan Region » lors de chaque passage sur le poste-frontière d'Ibrahim-Khalil à Zakho. Ce poste frontalier, appelé aussi Habur, se situe justement à la frontière Turco-Irakienne et c'est pourquoi, nous pouvons remarquer que cette initiative lancée par les autorités Kurdes est avant tout un signal fort pour la Turquie, afin que celle-ci sache désormais qu'il existe bel et bien un Kurdistan Irakien de l'autre côté de la frontière.

Les Kurdes Irakiens sont bien conscients qu'une occasion importante se présente pour eux, afin qu'ils puissent notamment consolider et renforcer davantage leur autonomie à l'intérieur du territoire de l'Irak, et surtout, de contribuer ainsi à la formation et au développement de cet embryon d'Etat, qui commence, peu à peu, à prendre forme au niveau de la région du Kurdistan Irakien.

Le fait que les autorités turques utilisent un certain vocabulaire et ceci avec une attention particulière, comme nous l'avons stipulé ci-dessus, nous prouve bien à quel point ces derniers s'expriment avec un langage diplomatique qui se veut être fidèle à une politique d'Etat. En effet, les autorités turques semblent être très réticentes à l'idée de voir le Kurdistan Irakien trop indépendant, car elles craignent notamment les réactions des indépendantistes Kurdes de Turquie.

La Turquie souhaite avant tout que l'intégrité territoriale de l'Irak soit préservée, afin de garantir la sécurité et la stabilité du pays. Cependant, elle est également consciente de la situation actuelle dans la région et c'est pourquoi, afin d'éviter de nouveaux conflits, celle-ci se voit (d'une façon ou d'une autre) dans l'obligation de reconnaître l'existence du Gouvernement Régional du Kurdistan. Cette réticence visant à ne pas utiliser le mot « Kurdistan » peut avoir plusieurs raisons. Tout d'abord, ceci viendrait à affirmer la reconnaissance d'un tel « Etat fédéré », acceptation qui serait contraire à la politique étrangère que mène actuellement la Turquie au niveau régional.

Pourtant, nous pouvons remarquer que dans la dénomination « the region of Kurdistan », le terme désigne avant tout l'existence de la région du Kurdistan, dotée de ses propres institutions autonomes. Malgré les réalités constitutionnelles, les autorités en Turquie refusent d'employer pour le moment le mot en question.

Cependant, le 23 mars 2009, lors d'une visite officielle¹¹ du Président turc en Irak, il se produisit (semble-t-il) un évènement historique, car Abdullah Gül aurait mentionné pour la toute première fois devant des journalistes¹² le mot « Kurdistan »¹³, pour désigner le Gouvernement Régional du Kurdistan. Celui-ci aurait également affirmé que l'emploi de ce mot ne devait pas constituer un problème, car le mot « Kurdistan » était inscrit dans la Constitution Irakienne de 2005. Néanmoins, une fois que le Président fut de retour en Turquie, ce dernier, lors d'une conférence de presse organisée à l'aéroport d'Esenboğa, affirma qu'il n'avait pas prononcé le mot « Kurdistan »^{14 15}, mais qu'il voulait simplement faire comprendre aux journalistes que le mot en question correspondait bel et bien à une réalité, qui est justement introduite dans la Constitution Irakienne.

Nous pouvons également remarquer que dans le site Internet du Ministère des Affaires étrangères de la République de Turquie, il n'est fait aucune mention du mot « Kurdistan ». En effet, lorsqu'une personnalité politique du Kurdistan Irakien effectue une visite officielle en Turquie, le site du Ministère des Affaires étrangères utilise simplement le sigle « IKBY »¹⁶ (qui signifie « Irak Kürt Bölgesel Yönetimi », c'est-à-dire « le Gouvernement

¹¹ AA. « Gül-Neçirvan Barzani buluşması » (traduction: La rencontre Gül-Neçirvan Barzani). SABAH [en ligne]. 24 mars 2009 [consulté le 24 mars 2011]. Disponible sur: <http://arsiv.sabah.com.tr/2009/03/24/bolum.ana.html>

¹² Selon le journaliste Murat Yetkin, correspondant du journal « Radikal », qui avait justement fait part de cette information à la chaîne de télévision privée CNN TÜRK, ces propos auraient été tenus dans l'avion présidentiel lorsque le Président turc répondait aux questions des journalistes.

¹³ AA. « Cumhurbaşkanı Gül Kuzey Irak'a "Kürdistan" dedi » (traduction: Le Président Gül a dit « Kurdistan » pour le Nord de l'Irak). **Radikal** [en ligne]. 23 mars 2009 [consulté le 23 mars 2011]. Disponible sur: <http://www.radikal.com.tr/Radikal.aspx?aType=RadikalDetay&ArticleID=927609&CategoryID=77>

¹⁴ Hasan Cemal, « Cumhurbaşkanı Gül Kürdistan dedi mi? » (traduction: Le Président Gül a-t-il dit « Kurdistan » ?). Milliyet.com.tr [en ligne]. 25 mars 2009 [consulté le 25 mars 2011]. Disponible sur: <http://www.milliyet.com.tr/Yazar.aspx?aType=YazarDetay&ArticleID=1075485&AuthorID=63&Date=25.03.2009>

¹⁵ Erdal Güven, « Dese de Kürdistan demese de Kürdistan » (traduction: Qu'il le dise ou pas cela demeure le Kurdistan). **Radikal** [en ligne]. 26 mars 2009 [consulté le 26 mars 2011]. Disponible sur: <http://www.radikal.com.tr/Radikal.aspx?aType=RadikalYazarYazisi&Date=26.03.2009&ArticleID=927996>

¹⁶ Site Internet du Ministère des Affaires étrangères de la République de Turquie. [Consulté le 16 mai 2012]. Disponible sur: http://www.mfa.gov.tr/no_-138_-16-mayis-2012_-ikby-basbakani-necirvan-barzani_nin-ulkemizi-ziyareti-hk_.tr.mfa

Régional Kurde d'Irak »).

Or, il s'avère que jusqu'à présent les autorités turques refusent d'employer le nom officiel de la région du Kurdistan Irakien tel qu'il est mentionné dans la Constitution Irakienne. Le fait de ne pas pouvoir utiliser le mot « Kurdistan » est aussi à la fois très révélateur, car il nous permet de constater que la situation actuelle en Turquie est encore très délicate et donc, que les changements prendront du temps.

Quoi qu'il en soit, si la Turquie veut vraiment avoir une plus grande influence dans la région et en particulier en Irak, il faudra que celle-ci opère rapidement à des changements réels dans sa politique étrangère en intensifiant ses relations bilatérales et multilatérales avec les pays voisins. Néanmoins, nous pouvons tout de même observer que les relations diplomatiques entre la Turquie et le Gouvernement Régional du Kurdistan s'intensifient d'années en années. En effet, les nombreuses visites bilatérales entre les autorités turques et Kurdes, le développement des échanges commerciaux bilatéraux, la lutte commune contre le terrorisme, etc., nous le montrent bien.

La question du PKK dans les nouvelles relations bilatérales entre Ankara et Erbil

Depuis 2013, l'Etat turc, avec la collaboration des dirigeants du Kurdistan Irakien, a entamé des négociations avec les membres du PKK pour mettre fin au conflit qui les oppose depuis plusieurs années. Le Parti des Travailleurs du Kurdistan, à partir de 1984, s'engage officiellement dans la lutte armée, recourant à l'action terroriste et lance des attaques contre les autorités turques. Le PKK s'installe et conduit ses opérations dans le Nord de l'Irak. La situation qui régnait après 1991 dans le Kurdistan Irakien, avec notamment la création de facto d'une entité politique autonome, a donné une occasion au PKK de renforcer son implantation dans cette région. Dans le même temps, les autorités turques ont multiplié leurs incursions transfrontalières en territoire Irakien contre les camps du PKK. Ces opérations se sont poursuivies au cours des années suivantes.

En 2003, suite à l'intervention américano-britannique en Irak, il y eut une instabilité régionale au niveau de la frontière Turco-Irakienne, ce qui permit aux combattant du PKK de mener plusieurs opérations militaires. A la suite de l'autonomie régionale acquise par les Kurdes d'Irak au sein du

Kurdistan Irakien (reconnue par la constitution Irakienne de 2005¹⁷), le PKK a davantage utilisé le Nord de l'Irak comme une base logistique, à partir de laquelle il a lancé des attaques terroristes en Turquie. En réponse, les opérations militaires turques se sont intensifiées. La Turquie aperçoit en effet l'existence d'un régime indépendant dans le Kurdistan Irakien comme une menace, qui pourrait encourager des tendances séparatistes au sein d'une partie des Kurdes de Turquie et au-delà, l'émergence d'une région autonome Kurde plus vaste. Pour autant la position turque a connu une certaine évolution. Si la Turquie insiste toujours pour que l'intégrité territoriale de l'Irak soit maintenue, elle s'attache désormais à renforcer ses relations avec le Gouvernement Régional du Kurdistan, sollicitant sa coopération dans sa lutte contre les forces du PKK en Irak.

En effet, rappelons qu'il y eut des accords qui ont été conclus entre la Turquie et l'Irak et qui ont permis aux militaires turcs de mener des opérations en territoire Irakien. Par exemple, parmi les passages importants du traité de 1926, il y a notamment des articles qui stipulent bien les garanties qui ont été prises, afin d'assurer la sécurité au niveau de la frontière Turco-Irakienne. L'article 9¹⁸ du traité en question déclare, que si un, ou plusieurs individus ont été interpellés, pour avoir commis un délit ou un crime des deux côtés de la frontière et qui viendraient à se réfugier dans le pays voisin ; il est précisé que ces derniers doivent être arrêtés par les autorités compétentes et être extradés vers le pays d'origine. Il faut également savoir, que le champ d'application de cette loi couvre une zone de 75 kilomètres en profondeur, de part et d'autre de la frontière qui sépare la Turquie de l'Irak, comme il l'est mentionné dans l'article 10¹⁹. Aujourd'hui, certains milieux en Turquie s'appuient sur ce traité pour

¹⁷ Article 117 de la Constitution Irakienne de 2005: "First: This Constitution, upon coming into force, shall recognize the region of Kurdistan, along with its existing authorities, as a federal region."

¹⁸ Selon l'article 9 du chapitre 2, du « Traité relatif à l'établissement de la frontière entre la Turquie et l'Irak » signé en 1926: "Au cas où un ou plusieurs individus armés ayant accompli un crime ou un délit dans la zone frontière voisine réussiraient à se réfugier dans l'autre zone frontière, les autorités de cette dernière zone sont tenues d'arrêter ces individus pour les mettre, conformément à la loi, à la disposition des autorités de l'autre Partie dont ils sont les ressortissants, avec leur butin et leurs armes."

¹⁹ Selon l'article 10 du chapitre 2, du « Traité relatif à l'établissement de la frontière entre la Turquie et l'Irak » signé en 1926: "La zone frontière dans laquelle ce chapitre du traité s'appliquera sera toute la frontière qui sépare la Turquie de l'Irak, ainsi qu'une zone de 75 kilomètres en profondeur de part et d'autre de cette frontière."

affirmer qu'il était déjà question, à l'époque, du droit de « hot pursuit » (mot d'origine anglaise qui signifie le droit de poursuite à chaud) dans l'accord de 1926. C'est-à-dire, que l'accord en question leur garantissait, déjà à l'époque, le droit de poster des forces spéciales de sécurité afin de poursuivre des opérations militaires en temps réel. Afin d'éviter que la frontière Turco-Irakienne ne devienne, par ailleurs, un foyer allant à l'encontre des intérêts des deux pays, l'article 12²⁰ de l'accord de 1926, stipule qu'aucune correspondance (de nature officielle ou politique) ne doit être entretenue par les autorités turques et irakiennes, avec des chefs ou cheiks ou autres membres de tribus ressortissants de l'autre Etat et qui se trouveraient justement sur le territoire de celui-ci.

Néanmoins, le protocole numéro 6, adopté en annexe au « Traité d'amitié et de bon voisinage entre l'Irak et la Turquie », qui fut signé entre ces deux pays, le 29 mars 1946, apporta quelques modifications à ces dispositions. Comme défini dans l'article 25²¹ du protocole en question, le protocole numéro 6 remplace la deuxième partie de l'accord signé le 5 juin 1926. Selon ces nouvelles dispositions, les deux parties doivent interdire toute action susceptible de mettre en péril la sécurité ou le régime de la partie adverse, veiller à avertir la partie adverse de toute activité suspecte et empêcher les coupables de se soustraire à la justice en traversant la frontière. Cependant, nous remarquerons que le protocole numéro 6, n'autorise pas les parties à prendre part à des actions militaires unilatérales, au-delà de la frontière. Il est bien précisé que les militaires ne pourront intervenir que dans une zone de 5 kilomètres de part et d'autre de la frontière, que cela ne pourra se traduire que par des exercices de tir (sur les champs de tirs aménagés) et tout cela, sous le commandement d'un officier²².

²⁰ Selon l'article 12 du chapitre 2, du « Traité relatif à l'établissement de la frontière entre la Turquie et l'Irak » signé en 1926: "Les autorités turques et les autorités irakiennes s'abstiendront de toute correspondance de nature officielle ou politique avec des chefs ou cheiks ou autres membres de tribus ressortissants de l'autre Etat et qui se trouvent effectivement sur le territoire de celui-ci. Elles ne permettront dans la zone frontière aucune organisation de propagande, ni réunion dirigées contre l'un ou l'autre Etat."

²¹ Selon l'article 25 du protocole signé, le 29 mars 1946, entre l'Irak et la Turquie: "Le présent Protocole remplace le Chapitre II de l'Accord du 5 Juin 1926 relatif aux rapports de bon voisinage entre l'Irak et la Turquie."

²² Selon l'article 15 du protocole signé, le 29 mars 1946, entre l'Irak et la Turquie: "Afin d'éviter toute méprise, les Hautes Parties Contractantes conviennent que les exercices de tir auxquels se livrent les formations militaires ne pourront avoir lieu,

Au vu de ces traités, nous pouvons nous interroger sur la remise en question et la légitimité que peut avoir l'armée turque, à pouvoir mener des incursions militaires terrestres dans la région du Kurdistan Irakien. Certes, elle en a le droit, comme il est stipulé dans les accords conclus avec l'Irak, mais il n'en demeure, néanmoins, qu'il subsiste aussi des limites que l'armée turque ne peut enfreindre. Notamment, lorsque celle-ci avait effectué des opérations militaires dans la région, suite à une attaque perpétrée contre le poste militaire d'Aktütün²³ qui fit 17 morts côté turc. Outre les incursions terrestres qui dépassaient souvent les fameux 5 kilomètres, les militaires turcs s'étaient alors contentés que des bombardements aériens. Aujourd'hui, on peut encore s'interroger sur l'efficacité de ces bombardements, qui n'ont pris pour cible, que les montagnes du Kurdistan Irakien.

Sous le régime de Saddam Hussein, un protocole de sécurité, signé le 15 Octobre 1984, entre la Turquie et l'Irak, a permis aux militaires turcs de pénétrer à l'intérieur du territoire Irakien jusqu'à une distance de 5 kilomètres, sans y avoir été autorisés, au préalable, par les autorités Irakiennes. Saddam Hussein, en guerre avec l'Iran et en proie à des difficultés avec les séparatistes du PKK dans la région du Kurdistan, n'y avait vu aucun inconvénient. A la fin de la guerre qui opposait l'Iran et l'Irak, le protocole n'a pas été reconduit, du fait, notamment, de la possibilité que l'Irak utilise ce même droit contre les Kurdes qui vivent en Turquie. La demande de remise en application, effectuée en 1990, a été indirectement refusée par Bagdad. Le nouvel ordre émergent à l'issue de la guerre du Golfe, a offert à la Turquie une plus grande marge de manœuvre dans le Kurdistan Irakien. Les militaires turcs ont notamment pu pénétrer au-delà des 5 kilomètres autorisés, sans qu'ils ne puissent être inquiétés, tandis qu'à l'époque, la Turquie justifiait ses opérations en s'appuyant sur le droit international et sur les législations des Nations Unies, elle veillait, ponctuellement, à s'assurer aussi du soutien de Massoud Barzani et de celui de Jalal Talabani.

En Octobre 2007, le gouvernement turc autorisa ses forces armées, avec l'accord du Parlement, à effectuer des opérations transfrontalières en

dans une zone de 5 kms de part et d'autre de la frontière, que sur les champs de tir aménagés à cet effet et sous le commandement d'un officier."

²³ Le 3 Octobre 2008, malgré la coopération stratégique des renseignements américano-Turco-kurdes, une attaque est perpétrée contre le poste militaire d'Aktütün.

Irak pour combattre le PKK. Tout au long des années suivantes, la Turquie a lancé toute une série d'offensives terrestres et aériennes dans la région dans le cadre d'un mécanisme de coopération trilatérale - Turquie, Etats-Unis, Irak - et en particulier avec le renseignement satellitaire apporté par les Etats-Unis. D'après les règles du droit international, ces opérations ne semblent pas être juridiquement justifiées. Les motifs sécuritaires, le motif de l'autoprotection, invoquée par la Turquie, ne peuvent pas justifier une exception à l'interdiction du recours à la force, prévue par l'article 2^e4 de la Charte des Nations Unies. L'interdiction du recours à la force s'avère applicable quelle que soit la légitimité du motif invoqué²⁴. La Cour internationale de Justice, dans l'Affaire du Déroit de Corfou²⁵, a notamment confirmé l'interdiction de l'emploi unilatéral de la force quelles qu'en soient les motivations, en dehors de la légitime défense, en soulignant que « *entre les Etats indépendants, le respect de la souveraineté territoriale est l'une des bases essentielles des rapports internationaux* ».

En ce qui concerne l'argument allégué que les interventions turques tombent dans le champ d'application du droit de légitime défense, il convient d'examiner les conditions de l'exercice d'un tel droit, telles qui découlent de l'article 51 de la charte des Nations Unies, ainsi que la pratique internationale. Selon l'article 51 de la Charte des Nations Unies, seule une agression armée d'origine étatique peut justifier l'exercice de la légitime défense, puisque ce dernier est envisagé dans le cadre des relations strictement interétatiques. En l'espèce, le PKK ne peut être considéré comme un organe de l'Etat Irakien ou de celui du Kurdistan Irakien, puisque les membres du PKK n'agissent pas sur les instructions, ou les directives, ou encore, ces derniers ne sont pas sous le contrôle du gouvernement de Bagdad et d'Erbil.

D'autre part, les initiatives turques en Irak ont également permis à la Turquie de mieux défendre sa position concernant ses offensives contre les groupes terroristes (PKK²⁶, KADEK²⁷, KONGRA-GEL²⁸, qui sont reconnus

²⁴ Isabelle Moulier, L'emploi de la force par la Turquie contre le Parti des Travailleurs du Kurdistan dans le nord de l'Irak, **Annuaire français de droit international**, 2008, pages 143-172.

²⁵ Déroit de Corfou (Royaume-Uni contre Albanie), arrêt du 9 avril 1949, Cour internationale de Justice, p. 35.

²⁶ En 1978, Abdullah Öcalan (leader indépendantiste kurde) fut le fondateur du Parti des travailleurs du Kurdistan (le PKK, « Partiya Karkerên Kurdistan » en kurde) et qui depuis août 1984 a débuté une insurrection armée contre l'Etat turc. Par ailleurs, nous pouvons remarquer qu'il subsiste encore beaucoup

comme étant des organisations terroristes par la Turquie, les Etats-Unis, l'OTAN et l'Union européenne), dont les affrontements ont lieu à la frontière Turco-Irakienne, appelée aussi « zone de sécurité ».

Outre les offensives qui ont été menées par l'armée turque dans la région du Kurdistan Irakien, il faut savoir que d'après des accords bilatéraux qui furent signés entre la Turquie et l'Irak (en 1926, 1946 et 1989), l'Etat turc a pu obtenir le droit de disposer de plusieurs bases militaires et points d'observation dans ce pays, en particulier au niveau de la frontière Turco-Irakienne, afin de la sécuriser. Grâce à ces accords, l'armée turque avait même la possibilité de pénétrer à l'intérieur du territoire Irakien (avec notamment des incursions militaires pouvant pénétrées sur une profondeur de 75 km à l'intérieur de l'Irak). Or, avec les changements récents qui sont survenus en Irak, les accords en question ont été également redéfinis et renégociés avec la Turquie. Dorénavant, l'Etat turc ne peut effectuer d'opérations militaires dans la région, il faut que celui-ci obtienne au préalable l'accord du gouvernement de Bagdad et celui d'Erbil.

Les attaques du PKK se sont intensifiées davantage ces dernières années et cela aussi bien à la frontière Turco-Irakienne que dans le territoire turc, car le PKK a notamment pu profiter de l'instabilité et du manque de gouvernance dans la région du Kurdistan Irakien, en particulier dans les régions montagneuses qui séparent la Turquie et le Kurdistan Irakien. La Turquie, mécontente de la tournure que prenaient ces événements, a mené plusieurs opérations militaires dans le Kurdistan Irakien. Quoi qu'il en soit, cette situation d'instabilité permanente au

d'incertitudes et de questionnements concernant la vie de ce personnage. Par exemple, il serait très intéressant de pouvoir étudier et d'analyser les relations qu'il entretenait avec certains individus. En effet, en 1993, lorsqu'Uğur Mumcu (ancien journaliste travaillant pour le quotidien « Cumhuriyet ») effectuait des recherches sur « le problème kurde » et le PKK, celui-ci fut tué dans l'explosion de sa voiture. Peu avant son assassinat, Uğur Mumcu enquêtait précisément sur les relations entre le PKK et le service de renseignement turc, le MİT (l'Organisation du renseignement national, « Millî İstihbarat Teşkilatı » en turc).

²⁷ En avril 2002, le PKK est rebaptisé en tant que KADEK (Congrès pour la Liberté et la Démocratie au Kurdistan).

²⁸ En novembre 2003, le KADEK change encore de nom pour s'appeler désormais KONGRA-GEL (Congrès du peuple du Kurdistan). Par ailleurs, en août 2004, suite à des troubles internes qui sont survenus au sein de l'organisation, Osman Öcalan (le frère d'Abdullah Öcalan) décide de créer le Parti Patriotique et Démocrate (« Partiya Welatpareze Demokratik » en kurde ou PWD) qui est également actif dans la région du Kurdistan Irakien.

niveau de la frontière Turco-Kurde, rend difficile les nouvelles initiatives qui sont entreprises par Ankara et Erbil. La Turquie avait déjà une coopération stratégique avec le gouvernement Irakien et américain en ce qui concerne la question du PKK, mais avec la continuité des attaques, le 17 Octobre 2007, la Grande Assemblée nationale de Turquie autorisa l'armée à pouvoir intervenir contre les terroristes, même si cela pouvait être, le cas échéant, synonyme de franchissement de la frontière turque. Avec cette autorisation parlementaire, l'armée turque bombardait donc les cibles terroristes, tout en affirmant que ces derniers subissaient de grandes pertes.

Néanmoins, cela ne résolu en rien le problème car il y eut le 3 Octobre 2008, malgré la coopération stratégique des renseignements Américano-Turco-Kurdes, une attaque perpétrée contre le poste militaire d'Aktütün qui fit 17 morts du côté turc.

Le 8 Octobre 2008, le Parlement turc procéda à un vote qui approuvait de nouveau la prolongation du mandat précédent, autorisant ainsi le gouvernement turc à déployer des forces militaires pour des opérations transfrontalières jusqu'en territoire Irakien. Nous pouvons constater qu'après ces événements, il y eut des changements stratégiques dans la manière d'opérer de la Turquie en ce qui concerne la lutte contre le PKK. En effet, les autorités turques commençaient à affirmer que la résolution du combat mené contre le PKK ne devait pas se faire que d'un point de vue militaire, mais que bien au contraire, il fallait intégrer à ce processus d'autres facteurs (économiques, culturels, sociaux, etc.).

C'est aussi à ce moment-là que le gouvernement turc entama de façon plus active et visible, son rapprochement avec les dirigeants du Kurdistan Irakien. Certes, il faut savoir que la diplomatie turque qui est très expérimentée, notamment sur la question du PKK, avait déjà établi, d'une façon ou d'une autre, des relations avec les dirigeants Kurdes ou certains leaders du PKK, mais cela n'avait pas donné les résultats tant attendus. Avec ces nouvelles initiatives, l'Etat turc se disait prêt à discuter directement avec le Gouvernement Régional du Kurdistan, afin de collaborer et de coordonner ensemble la lutte contre le PKK²⁹. Grâce à cela,

²⁹ Zafer Kütük, « Peşmerge yolları kapattı Özel Kuvvetler işi bitirdi » (traduction: Les Peshmerga ont bloqué les routes et les Forces Spéciales ont achevé la mission). **STAR** [en ligne]. 20 mars 2012 [consulté le 20 mars 2012]. Disponible sur: <http://www.stargazete.com/politika/5-onemli-isim-yakalandi-haber-435716.htm>

les relations bilatérales Turco-Kurdes allaient prendre une toute nouvelle tournure. En 2008, l'ouverture du Consulat Général de Turquie à Mossoul en est un exemple bien concret. De plus, la Turquie ne songe pas à s'en arrêter là, car elle envisage également d'en ouvrir dans d'autres grandes villes de la région. Le fait d'avoir entamé des discussions directs avec le Gouvernement Régional du Kurdistan, a notamment permis à la Turquie de démontrer aux autres pays qu'elle n'avait pas de réticence à dialoguer avec les Kurdes, et prouvant ainsi, que même auparavant cela n'avait pas été une question de refuser l'existence de l'identité Kurde.

Le problème que pose le PKK ne se limite pas seulement à des actions terroristes, mais il donne également une mauvaise et donc une fausse image du peuple Kurde sur la scène internationale, et cela freine considérablement les initiatives de nombreux individus d'origine Kurde (loin de toutes actions violentes), qui ne font que réclamer davantage de droits culturels et la reconnaissance de leur identité. C'est pourquoi, avec l'entame des négociations qui ont eu lieu entre la Turquie et le gouvernement autonome Kurde, l'objectif recherché était aussi de faire comprendre à la communauté internationale, que le problème de la Turquie était avant tout un problème lié au terrorisme, celui de l'organisation sécessionniste terroriste PKK.

Cette situation permettait aux deux parties de coordonner une stratégie commune, dans laquelle les dirigeants Kurdes allaient jouer un rôle de médiateur. Par ailleurs, nous pouvons aussi comprendre la nécessité et l'importance de ces nouvelles initiatives bilatérales, car avec le retrait de certaines troupes Américaines à la fin 2011, la Turquie, mais aussi le Gouvernement Régional du Kurdistan, ont eu de nouvelles responsabilités dans la région. En effet, la sécurité et les enjeux économiques vont jouer un rôle prépondérant et inciter les deux parties à se rapprocher davantage dans les années qui viennent.

« L'Accord sur le Statut des Forces Américaines » (« Status of **Forces Agreement** » *en anglais*), qui fut signé entre la Turquie, l'Irak et les Etats-Unis, garantit essentiellement le maintien des forces étrangères en Irak jusqu'en 2011. L'accord de sécurité baptisé SOFA, est connu à l'origine sous le nom de « Convention entre les Etats parties au Traité de l'Atlantique Nord sur le statut de leurs forces ». Dans ce type d'accord, eu égard à la possibilité de création de bases militaires dans les pays, on définit les statuts des personnels présents dans ces bases. Selon des responsables américains, bien qu'il apparaisse de prime abord comme un accord

comprenant la persistance de l'occupation américaine, il demeure néanmoins que le document stipule officiellement le retrait d'une grande partie des troupes Américaines de l'Irak. De plus, il semblerait que l'accord en question se limite exclusivement entre trois Etats (les Etats-Unis, la Turquie et l'Irak), écartant de fait le Gouvernement Régional du Kurdistan, car durant le processus de négociation, Massoud Barzani, le chef du Parti Démocratique du Kurdistan, n'a pas eu à traiter directement avec les Etats signataires.

Ledit accord revêt une importance particulière, car il comporte des articles visant à apaiser les craintes de l'Iran, dont ce dernier a récemment signé des contrats énergétiques avec la Turquie. En effet, conformément à l'accord, il est bien précisé que les territoires Irakiens ne pourront pas être utilisés à l'occasion d'attaques contre un pays tiers. L'Iran, pour sa part, mène également des offensives militaires contre le PJAK³⁰ qui opère sur son territoire. L'Iran, qui a une coopération militaire avec la Turquie, suit de très près l'évolution de la région et plus particulièrement en ce qui concerne les nouvelles relations entre la Turquie et le Gouvernement Régional du Kurdistan. Pour rappel, le 22 janvier 1946, la République de Mahabad fut créée dans le Nord-Ouest de l'Iran, mais l'existence de cet Etat Kurde ne dura pas plus d'une année, car elle fut battue par l'armée iranienne. Il faut également savoir que le général en chef de Mahabad était Moustapha Barzani, c'est-à-dire le père de Massoud Barzani (né à Mahabad), qui est actuellement le Président du Gouvernement Régional du Kurdistan et à la fois le chef du Parti Démocratique du Kurdistan. Justement, ce sont aussi ces événements passés qui incitent l'Iran à être davantage attentif sur la question du Kurdistan Irakien.

Quoi qu'il en soit, nous pouvons constater que la Turquie et l'Irak attachent une importance majeure à leurs relations bilatérales, car les questions liées à la frontière demeurent un sujet extrêmement sensible. Le fait que Premier ministre Irakien (Nouri Al-Maliki) ait envoyé, de surcroît, des représentants diplomatiques à Ankara pour étudier le contenu de cet accord de sécurité, qui mentionne notamment des sujets relatifs aux diverses opérations transfrontalières, semble être particulièrement significatif. Dans l'accord en question, il est bien précisé que l'espace aérien Irakien passera sous le contrôle du gouvernement central de Bagdad à

³⁰ Le PJAK (Parti pour une vie libre au Kurdistan, « Partiya Jiyana Azad a Kurdistanê » en kurde) est une organisation politique et armée qui a été créée en 2004.

partir de 2009 ; ce qui signifie concrètement que la Turquie n'aura plus à négocier directement avec les Etats-Unis, mais avec le gouvernement de Bagdad et aussi avec celui d'Erbil, si elle envisage à l'avenir de faire des opérations aériennes dans la région du Kurdistan. En d'autres termes, les équilibres géopolitiques de la région vont être confrontés une fois de plus à des changements, qui se traduisent par une amplification des conflits armés dans la région, avec en particulier des tensions que l'on peut observer au niveau de la frontière Turco-Syrienne, mais également en Irak entre le gouvernement de Bagdad et celui d'Erbil. C'est aussi et avant tout, le gouvernement central Irakien qui pourrait bénéficier de cela, car il aura la possibilité de renforcer davantage son influence au sein du pays et notamment sur les pouvoirs locaux et régionaux. C'est pourquoi, le retrait des forces Américaines en 2011, a été sans conteste une étape primordiale, car elle constitua une indépendance effective de l'Irak.

Malgré le retrait d'une grande partie des militaires américains en Irak, il semblerait que la présence américaine va perdurer tout de même d'une façon ou d'une autre encore pour longtemps en Irak, notamment par le biais d'une forte influence via la diplomatie, les accords de défense Washington-Bagdad et un certain nombre de financements. De plus, le 5 janvier 2009³¹, il y eut l'ouverture officielle de leur nouvelle ambassade à Bagdad (au bord du fleuve Tigre), qui s'avère être la plus vaste et la plus chère ambassade du monde, avec une superficie de 42 hectares (quasiment aussi étendue que celle du Vatican qui en compte quarante-quatre) et dont le coût avoisine les 736 millions de dollars.

Enfin, rappelons que le 23 janvier 2009, à l'occasion de la visite officielle du ministre des Affaires étrangères Irakien en Turquie, Hoshyar Zebari, il fut annoncé que dans le cadre du mécanisme tripartite entre Ankara, Bagdad et Washington, un centre de commandement allait être créé dans la région du Kurdistan, plus précisément dans la ville d'Erbil³², afin de pouvoir lutter plus efficacement contre l'organisation terroriste

³¹ AFP. « Les Etats-Unis inaugurent leur nouvelle ambassade à Bagdad ». France 24 [en ligne]. 5 janvier 2009 [consulté le 5 janvier 2011]. Disponible sur: <http://www.france24.com/fr/20090105-etats-unis-irak-ambassade-zone-verte-bagdad-guerre-diplomate-gigantesque-complexe>

³² Cihan. « Erbil'de PKK'yla mücadele merkezi kuruluyor! » (traduction: Un centre de commandement pour lutter contre le PKK va ouvrir à Erbil !). **SABAH** [en ligne]. 23 janvier 2009 [consulté le 23 janvier 2009]. Disponible sur: <http://arsiv.sabah.com.tr/2009/01/23/haber.A739807DFF2D4339B57D08C25A8E253F.html>

PKK³³ tout en effectuant un partage d'informations entre les services de renseignement américains, turcs et Irakiens. Lors de la conférence de presse commune qui était organisée, Hoshyar Zebari a tenu à préciser que ce centre aura pour mission d'assurer la sécurité frontalière, ainsi que d'empêcher les attaques du PKK à l'encontre de la Turquie depuis les territoires Irakiens. Le ministre Irakien a également souligné l'importance des relations bilatérales entre la Turquie et le Gouvernement Régional du Kurdistan, tout en affirmant que le gouvernement central de Bagdad encourageait fortement cette coopération Turco-Kurde.

L'Etat turc, qui a bien compris l'importance que pouvait susciter les relations bilatérales entretenues avec le Gouvernement Régional du Kurdistan, étudie régulièrement ce dossier en le mettant à l'ordre du jour lors de la réunion du Conseil de sécurité nationale (« Millî Güvenlik Kurulu » en turc ou MGK). De surcroît, cette question est discutée dans les milieux intellectuels, les médias, ou encore dans la classe politique turque. Car les relations entretenues entre ces deux parties ont des répercussions aussi bien dans la politique étrangère, que dans la politique intérieure de la Turquie. C'est pourquoi, la Turquie avait fait savoir par le biais de son ministre des Affaires étrangères, Ali Babacan, qu'elle avait donné son accord pour la création d'un centre de commandement stratégique à Erbil, car cela allait considérablement contribuer à éradiquer les activités du PKK.

Nous pouvons aussi constater que ces dernières années, l'attitude du Gouvernement Régional du Kurdistan semble avoir changé en ce qui concerne le problème du PKK, car dorénavant, il n'hésite plus à condamner les attaques terroristes qui sont perpétrées contre la Turquie et à prendre certaines mesures, afin que les attaques en question prennent fin³⁴.

³³ Köylü, Hilal. « PKK'ya karşı üçlü komuta merkezi Kürt ili Erbil'de kuruluyor » (traduction: Un centre de commandement tripartite va être créé dans la province kurde d'Erbil pour lutter contre le PKK). **Radikal** [en ligne]. 24 janvier 2009 [consulté le 24 janvier 2009]. Disponible sur: <http://www.radikal.com.tr/Radikal.aspx?aType=RadikalDetay&ArticleID=918388&CategoryID=98&Date=2009-01-24T00:00:00>

³⁴ AA. « Irak'tan Türkiye'ye jest » (traduction: un geste de la part de l'Irak à la Turquie). Milliyet.com.tr [en ligne]. 29 juin 2008 [consulté le 21 février 2011]. Disponible sur: <http://www.milliyet.com.tr/Dunya/SonDakika.aspx?aType=SonDakika&ArticleID=887836&Kategori=dunya&b=Iraktan%20Turkiyeye%20jest>

Le 28 juillet 2009, il y eut la troisième réunion du Comité ministériel en charge du mécanisme tripartite, crée afin de promouvoir la coopération entre la Turquie, l'Irak et les Etats-Unis, dans le cadre de la lutte contre l'organisation terroriste PKK. La réunion fut présidée par Beşir Atalay, ministre de l'Intérieur de la République de Turquie, pour la délégation turque, Shirwan Al-Waili, ministre d'Etat responsable de la Sécurité nationale, pour la délégation Irakienne et côté américain, ce fut le général Steven Hummer, commandant adjoint de la Force multinationale en Irak, qui fut présent. A l'issue de cette troisième réunion, le ministre turc a rappelé que la première eut lieu au mois de novembre 2008 et que la seconde s'était déroulée en avril 2009. Celui-ci a également exprimé la joie qu'il avait de recevoir les délégations Irakiennes et Américaines, tout en soulignant la particularité de cette réunion, qui se tenait pour la première fois à Ankara. A cette occasion, Beşir Atalay a réitéré la décision du sommet de renforcer l'efficacité de la coopération tripartite et a affirmé que la question des moyens mis en œuvre pour le renforcement de celle-ci, visant à mettre un terme aux actions terroristes du PKK, avait été au cœur de la discussion. Le ministre turc a également fait part de la satisfaction de l'Irak et des Etats-Unis, à l'idée d'une coopération renforcée et de la fermeté en matière de lutte contre le terrorisme. Beşir Atalay a rappelé que toutes les questions qui étaient liées au problème du PKK, avaient été prises en considération et a souligné qu'en plus des réunions du mécanisme tripartite, des réunions du sous-comité avaient lieu chaque semaine à Bagdad. Il a également affirmé que l'échange d'informations entre les parties s'opérait continuellement et que cela était notamment possible grâce au centre de commandement qui est basé à Erbil. Le ministre turc a souligné l'implication de la Turquie dans le processus, en rappelant les propositions faites par la Turquie lors de la réunion, notamment pour améliorer et renforcer la coopération. Il a aussi déclaré que les questions de coopération en matière de sécurité avaient été traitées lors cette réunion et qu'il avait notamment été question d'une nouvelle coopération dans le domaine de la formation et de l'éducation, des policiers, des militaires, des services de renseignement et ainsi que de la formation des cellules de sécurité Irakiennes. Enfin, Beşir Atalay a conclu en déclarant que la prochaine réunion aurait lieu au mois d'Octobre, à Bagdad. Rappelons qu'à l'occasion de ces réunions, certes, des entretiens ont lieu à Bagdad, mais, cependant, il y en a également d'autres qui se déroulent à Erbil, ville où siège le Gouvernement Régional du Kurdistan. Cela nous prouve, une fois de plus, que l'Etat turc attache également une importance croissante aux relations qu'elle entretient avec le gouvernement Kurde.

Depuis le début de cette coopération, qui fut entamée entre les Etats-Unis, la Turquie et l'Irak, nous pouvons remarquer qu'il y eut plusieurs réunions entre ces parties, afin de résoudre concrètement les difficultés et les problèmes qui subsistent, actuellement, dans la région du Kurdistan. En effet, en avril 2010, lors d'une autre réunion qui fut organisée, un consensus fut trouvé entre les parties, afin de résorber les problèmes qui sont actuellement visibles au niveau de la frontière turque. C'est pourquoi, il fut décidé que pour 2011, il allait y avoir un vaste chantier, afin de construire une dizaine de barrages³⁵ à la frontière turque, notamment pour mettre fin aux activités du PKK dans cette région très sensible. Suite au retrait américain d'Irak et avec les négociations qui furent menées entre le gouvernement turc et les membres du PKK, un cessez-le-feu fut convenu entre les parties. Afin de résorber le problème du PKK³⁶ et d'y apporter des avancées concrètes et significatives³⁷, le 19 Octobre 2009, suite à l'appel d'Abdullah Öcalan, qui est le fondateur du PKK, des membres issus du PKK (arrivant du Kurdistan Irakien, d'Irak et même de certains pays d'Europe) s'étaient rendus de leur plein gré en Turquie, à Silopi, en passant par le poste frontalier de Khabur, qui se situe à la frontière Turco-Irakienne, en vue d'aboutir, concrètement, à une paix durable au niveau de la région³⁸. Suite à de ces événements, des personnes constituées d'une trentaine de civils et de rebelles Kurdes, se sont présentées aux autorités turques comme étant un « Groupe de Paix » et ont adressé, de surcroît, une lettre au gouvernement turc, dans laquelle ils déclaraient les raisons pour lesquelles ils étaient venus en Turquie, avec, notamment, la volonté de participer à l'établissement d'une base réelle pour la paix³⁹. Ces derniers ont également

³⁵ Perrier, Guillaume. « Turquie, Syrie, Irak: les barrages de la discorde ». Le Monde.fr [en ligne]. 16 mars 2009 [consulté le 16 mars 2011]. Disponible sur: http://www.lemonde.fr/planete/article/2009/03/16/turquie-syrie-irak-les-barrages-de-la-discorde_1168422_3244.html

³⁶ Bastion, Jérôme. « Ankara déterminé à chasser les rebelles du PKK ». RFI [en ligne]. 27 décembre 2008 [consulté le 27 décembre 2010]. Disponible sur: http://www.rfi.fr/actufr/articles/108/article_76586.asp

³⁷ Marchand, Laure. « Des rebelles kurdes déposent les armes ». LE FIGARO.fr [en ligne]. 12 novembre 2009 [consulté le 25 avril 2011]. Disponible sur: <http://www.lefigaro.fr/international/2009/11/12/01003-20091112ARTFIG00010-des-rebelles-kurdes-deposent-les-armes-.php>

³⁸ Marchand, Laure. « La voie étroite des Kurdes entre Irak et Turquie ». LE FIGARO.fr [en ligne]. 7 Octobre 2009 [consulté le 7 février 2011]. Disponible sur: <http://www.lefigaro.fr/international/2009/10/08/01003-20091008ARTFIG00007-la-voie-etroite-des-kurdes-entre-irak-et-turquie-.php>

³⁹ Marchand, Laure. « Ankara libère des rebelles kurdes du PKK ». LE FIGARO.fr [en ligne]. 20 Octobre 2009 [consulté le 20 Octobre 2009]. Disponible sur:

réclamé qu'il y ait plus de droits politiques et culturels qui soient accordés à la communauté Kurde vivant en Turquie et la fin des opérations militaires de l'armée contre les rebelles du PKK, afin de soutenir les efforts qui sont menés par le gouvernement turc et pour que soit instaurée une paix définitive dans le conflit qui les oppose à l'Etat turc. Dans le cadre de cette initiative, il avait été décidé qu'il y aurait, par la suite, d'autres Groupes de Paix qui allaient se rendre en Turquie.

Nous pouvons observer, que déjà, en 1999, suite à l'arrestation d'Abdullah Öcalan au Kenya, par des agents turcs et avec, en particulier, l'aide des services de renseignement américains et israéliens (et dans une certaine mesure, grâce aux services secrets grecs), une initiative du même genre eut lieu, mais, à l'époque, les attentes tant espérées, qui visaient notamment à promouvoir un consensus entre les autorités turques et celles du PKK, ne se produisirent pas.

Quoi qu'il en soit, il est évident que sans la résolution de la question du PKK, les relations entre la Turquie et le Kurdistan Irakien connaîtront des difficultés. Les autorités turques, qui sont bien conscients que cette situation pourrait engendrer à l'avenir de graves problèmes, ont décidé d'entamer de nouvelles négociations avec le chef du PKK en décembre 2012. Même si ces derniers ne souhaitent pas préciser la nature de ces négociations, il semblerait tout de même qu'ils aient réussi à trouver un accord avec Abdullah Öcalan, afin d'en finir avec le conflit qui oppose, depuis de nombreuses années, l'Etat turc et le PKK. Enfin, rappelons que c'est ce même Abdullah Öcalan, qui, en 2010, écrivait dans son ouvrage (traduit en français), intitulé *Guerre et paix au Kurdistan : Perspectives pour une résolution politique de la question Kurde*, qu'il souhaitait trouver une solution à ce conflit.

« J'offre à la société turque une solution simple. Nous réclamons une nation démocratique. Nous ne nous opposons ni à l'unité de l'Etat, ni à la République. Nous acceptons la République avec sa structure unitaire et sa laïcité. Nous considérons toutefois qu'elle doit être redéfinie selon les normes d'un Etat démocratique respectant les différents peuples et cultures et les droits de ceux-ci. »

Si la Turquie arrive à résoudre une bonne fois pour toute la question du PKK, il est évident que cela lui donnerait de nouvelles opportunités régionales et en particulier, dans ses relations bilatérales avec le Kurdistan Irakien, qui ne pourront que se renforcer davantage dans les années à venir.

Les relations économiques et commerciales entre la Turquie et le Kurdistan Irakien

Nous pouvons observer que la Turquie est dans un espace géographique qui se situe à proximité de 70 percent des réserves mondiales de pétrole, avec en particulier celles du Moyen-Orient. Cette situation permet à la Turquie de jouer un rôle de « pont » pour les énergies naturelles entre les pays sources et les marchés de consommations. La Turquie attache une importance majeure au développement de la région, tout comme avec la création dans les années 70 du Projet d'Anatolie du Sud-est (« Güneydoğu Anadolu Projesi » en turc ou GAP) qui a plusieurs objectifs comme l'irrigation du Sud-est anatolien, la production de l'électricité par le biais des barrages (Keban, Karakaya, Atatürk) ou encore l'industrialisation et la création d'emplois dans la région. Le projet en question est d'autant plus important pour le Moyen-Orient car il touche également la question sensible du partage de l'eau entre la Turquie, l'Irak et la Syrie. Dans un avenir très proche, à cause de l'appauvrissement des ressources en eau, il semble évident que la politique de l'eau va jouer un rôle majeur dans la région et que cela se reflétera de fait dans les relations bilatérales et multilatérales qu'entretient la Turquie avec les pays voisins. Par exemple, nous pouvons constater qu'après la guerre, l'Irak qui est un pays en pleine reconstruction devrait augmenter sa consommation d'eau ces prochaines années. Nous pouvons nous attendre à ce que la question de l'eau, qui est le nouvel instrument diplomatique, puisse aussi être utilisée par la Turquie comme moyen de pression notamment lors de ses relations diplomatiques avec le Gouvernement Régional du Kurdistan.

Par ailleurs, grâce aux multiples aides financières et aux investissements qui ont été apportés aux différents pays, dont l'Irak, l'Agence Turque à La Coopération et au Développement (« Türk İşbirliği ve Kalkınma Ajansı » en turc ou TİKA) a pu promouvoir ainsi un développement et une dynamique régionale. C'est justement de cela dont la Turquie aura tant besoin à l'avenir si elle veut jouer au mieux son rôle de point de transit majeur entre les centres économiques du monde et les

sources d'énergies.

D'autre part, nous pouvons remarquer qu'il subsistait déjà et cela depuis fort longtemps, des échanges économiques et énergétiques entre la Turquie, l'Irak et le Gouvernement Régional du Kurdistan. En effet, d'après les chiffres fournis par le Ministère des Affaires étrangères turques, il y aurait des centaines d'entreprises qui contribuent aux exportations d'énergie électrique, d'eau, d'hydrocarbures, de produits alimentaires, d'électroménager, de biens de consommation ou encore de matériel électronique et qui ont une présence et un poids économique important en Irak où elles y commercialisent notamment des ressources énergétiques, comme le gaz naturel ou encore y produisent de l'électricité. De plus, ces entreprises sont aussi très actives dans le domaine des transports terrestres (routes, voies ferrées). La Turquie est déjà l'un des principaux partenaires commerciaux de l'Irak. Dans la région du Kurdistan les entreprises et les produits turcs contribuent fortement à l'économie⁴⁰. De plus, il y a également des compagnies énergétiques qui engagent notamment des négociations pour des contrats pétroliers. Tout comme le pétrole qui est extrait dans la province de Kirkouk et acheminé par oléoduc jusqu'au port de Ceyhan (situé sur la côte méditerranéenne de la Turquie). Il semblerait donc que les investissements de la Turquie jouent un rôle non négligeable dans ce pays et plus particulièrement en ce qui concerne la région du Kurdistan Irakien. De surcroît, on estime qu'il y a plus de dix mille Kurdes (ayant la nationalité turque) qui résident et travaillent dans la région du Kurdistan. Cette migration de travailleurs a également eu lieu en provenance de l'Irak. Ce sont aussi ces phénomènes migratoires qui ont contribué fortement au développement des relations économiques.

Il faut également savoir que la région autonome du Kurdistan profite également de son attrait pour les autres capitaux étrangers, notamment lorsqu'il est question de signer des contrats pétroliers et ceci pas seulement avec les pays voisins qui l'entourent, car le cas échéant, le gouvernement autonome Kurde n'hésite pas à conclure des accords commerciaux ou bien des accords de partenariat économique avec d'autres pays (Allemagne, France, Corée du sud, Chine, etc.). C'est pourquoi, le 6 août 2007, le Gouvernement Régional du Kurdistan avait adopté une loi sur

⁴⁰ Yelda Ataç, « Müteahhitler Irak'ta 50 milyar dolarlık iş peşinde » (traduction: les entrepreneurs veulent conquérir un marché de 50 milliards de dollars en Irak). **Hürriyet** [en ligne]. 27 janvier 2003 [consulté le 16 janvier 2011]. Disponible sur: <http://hurarsiv.hurriyet.com.tr/goster/haber.aspx?viewid=224501>

le pétrole et le gaz pour que les compagnies étrangères puissent justement investir dans le Kurdistan Irakien. Grâce à cela, on compte désormais plus d'une trentaine de compagnies étrangères qui opèrent actuellement dans la région. Avec l'adoption de cette loi, les autorités Kurdes ont ainsi pu démontrer qu'ils avaient bel et bien le contrôle des ressources pétrolières présentes dans la région du Kurdistan.

Par ailleurs, nous pouvons observer que les échanges économiques qui existent entre la Turquie, l'Irak et le Gouvernement Régional du Kurdistan sont d'autant plus facilités car il subsiste depuis fort longtemps des liens à la fois historiques, culturels et ethniques entre les peuples qui vivent dans cette région.

Si l'on tient compte des chiffres qui avaient été communiqués par le ministre turc de l'Industrie et du Commerce, qui prévoyait notamment que les échanges bilatéraux Turco-Irakiennes allaient atteindre la somme d'environ 10 milliards de dollars dans les prochaines années, on peut comprendre dès lors les intérêts économiques que peut avoir la Turquie en intensifiant davantage ses relations aussi bien avec le gouvernement central de Bagdad, qu'avec celui d'Erbil. En effet, lorsque l'on examine attentivement la question des relations économiques Turco-Irakiennes, nous pouvons constater qu'au fil des années le montant des investissements entre les deux pays n'a fait que croître passant de 940 millions de dollars en 2003 à 3,5 milliards en 2007, pour enfin aboutir à la somme d'environ 7,5 milliards de dollars en 2010⁴¹. Au vu de ces chiffres nous comprenons pourquoi la Turquie attache une attention particulière aux relations bilatérales qu'elle entretient avec l'Irak, n'hésitant pas à intensifier ses initiatives économiques qui semblent également être bénéfiques pour la région du Kurdistan. Justement, afin de promouvoir les échanges bilatéraux entre la Turquie et l'Irak, la diplomatie turque a entamé de nouvelles relations avec le gouvernement Irakien. Le 10 juillet 2008, le Premier ministre turc Recep Tayyip Erdoğan et son homologue Irakien Nouri Al-Maliki se sont engagés à relancer les relations bilatérales entre les deux pays.

Par ailleurs, les dirigeants ont signé à cette occasion un accord prévoyant la création d'un « Conseil Chargé de la Coopération Stratégique »

⁴¹ Site Internet du ministère des Affaires étrangères de la Turquie. [Consulté le 20 novembre 2012]. Disponible sur: <http://www.mfa.gov.tr/turkiye-irak-ekonomik-iliskileri-ve-turkiye-nin-yeniden-imar-surecine-katkisi.tr.mfa>

entre les deux Etats. Cette coopération visait à promouvoir les relations bilatérales notamment en ce qui concerne les différents domaines, politique, économique, culturel, énergétique et sécuritaire. Cette visite avait également permis à ce que les relations économiques se développent davantage entre la Turquie et l'Irak ; pays qui après la guerre connaît une phase de reconstruction et donc qui est propice aux investissements. Ces initiatives ne pourront que faciliter à l'avenir les échanges Turco-Irakiennes. Rappelons également que cette visite fut historique, car depuis le début de la guerre en 2003, officiellement, il n'y eut aucun dirigeant turc qui s'était rendu en Irak⁴². D'ailleurs, peu de temps après cette rencontre, le 27 Octobre 2008, la compagnie aérienne turque (« Türk Hava Yolları » en turc) a repris ses vols⁴³ à destination de Bagdad. En effet, au mois d'août 1991, les liaisons aériennes en direction de Bagdad étaient interrompues à cause de la guerre et ce n'est donc que 17 années plus tard qu'a pu reprendre de nouveau le trafic aérien. Pour l'instant, les vols à destination de Bagdad n'ont lieu que trois jours dans la semaine, sachant que cela va se développer et s'intensifier davantage dans les prochaines années à venir, et plus particulièrement, en ce qui concerne les liaisons aériennes avec les autres villes telles qu'Erbil, Sulaymaniya ou bien encore Mossoul (dont les vols directs entre Mossoul et Istanbul ont repris depuis le 7 juin 2009). La région du Kurdistan s'est dotée de deux nouveaux aéroports internationaux situés à Erbil et à Sulaymaniya. A eux deux, ils assurent plus de 80 vols par semaine en provenance de Vienne, Francfort, Stockholm, Amsterdam, Dubaï, Amman et Istanbul.

De surcroît, en février 2010, il y eut l'ouverture des lignes ferroviaires reliant la Turquie et l'Irak (traversant également la région du Kurdistan Irakien), cela afin de contribuer justement à une meilleure entente entre les deux pays dans les années à venir. Le rapprochement entre ces deux pays était également visible lorsque le Président Irakien (Jalal Talabani) s'était rendu à Ankara le 7 mars 2008 ou bien encore quand le Président turc (Abdullah Gül) avait effectué une visite officielle à Bagdad le 23 mars 2009. Lors de cette même visite le Président Gül rencontra aussi le Premier ministre du Gouvernement Régional du Kurdistan Nechirvan

⁴² En 1976, Fahri Sabit Korutürk fut le dernier président turc à avoir effectué une visite officielle en Irak.

⁴³ Cihan Haber Ajansı (Cihan, agence de presse turque). « THY uçağı 17 yıl sonra Bağdat'ta » (traduction: 17 ans après la compagnie aérienne turque est de nouveau présente en Irak). Haber7.com [en ligne]. 26 Octobre 2008 [consulté le 26 novembre 2010]. Disponible sur: <http://www.haber7.com/haber/20081026/THY-ucagi-17-yil-sonra-Bagdatta.php>

Idris Barzani, qui également est le neveu de Massoud Barzani. Justement, afin de favoriser les relations entre la Turquie et le Kurdistan Irakien, le Gouvernement Régional du Kurdistan avait également affirmé qu'il avait l'intention d'inviter les autorités turques aux prochaines conférences d'Erbil. Cela permettant ainsi aux deux parties de renforcer davantage leurs relations bilatérales. Par ailleurs, nous pouvons remarquer que les relations bilatérales entre la Turquie et l'Irak sont diverses.

Par exemple, nous savons que déjà 1999, des contrats furent signés avec l'Organisation Nationale Irakienne de Commercialisation du Pétrole, c'est-à-dire la SOMO (« State Oil Marketing Organisation » en anglais) qui fournissait une grande partie du pétrole turc. Du reste, c'est cette même organisation qui permit au gouvernement turc d'entamer des pourparlers avec les responsables du gouvernement autonome Kurde. L'initiative de la SOMO était d'une part politique, mais aussi économique ; politique, car cela contribuait à ce que la Turquie entame des pourparlers avec le Gouvernement Régional du Kurdistan, car désormais c'était aussi avec lui que le gouvernement turc devait mener ses négociations commerciales. Mais cette initiative avait également un aspect économique car cela permettait à la Turquie d'avoir un nouveau partenaire économique avec lequel elle se devait d'approfondir ses échanges commerciaux. En effet, si l'on prend en considération le fait qu'il subsiste d'importantes réserves de pétroles dans le Kurdistan Irakien et qu'à l'avenir l'acheminement de ces ressources énergétiques devront aussi transiter par la Turquie⁴⁴, nous pouvons dès lors comprendre les motivations et les intérêts que peut avoir le gouvernement turc à reconnaître et renouer le dialogue avec le Gouvernement Régional du Kurdistan.

Bien entendu, les perspectives turques qui sont mises en œuvre en ce qui concerne le développement des relations avec l'Irak ou le Kurdistan Irakien ne sont pas qu'unilatérales. En effet, il y a également des visites (de plus en plus nombreuses) qui sont effectuées par les ministres Irakiens et Kurdes en Turquie. Par exemple, le 30 juin 2008, le ministre Kurde Barham Salih avait rencontré son homologue, le ministre d'Etat turc Kürşat Tüzmen où ils avaient notamment pu discuter et négocier sur les divers projets économiques et les investissements qui allaient être mis en œuvre dans la

⁴⁴ Bostan Cemiloğlu, « Irak, Türkiye üzerinden petrol ihracına başlıyor » (traduction: l'Irak commence son exportation du pétrole par la Turquie). **ZAMAN ONLINE** [en ligne]. 22 août 2007 [consulté le 26 novembre 2010]. Disponible sur: <http://www.zaman.com.tr/haber.do?haberno=578845>

région. Le ministre Irakien avait affirmé qu'en ce qui concerne ces projets la Turquie était placée en tête de liste et était considérée par ailleurs, comme l'un des pays prioritaires dans les relations économiques entretenues avec l'Irak. Il fut stipulé que c'est particulièrement dans le domaine des travaux publics, tels que la construction de bâtiments, d'hôpitaux, d'établissements scolaires et dans les investissements pétroliers qu'allait s'intensifier le marché économique turc. Le ministre Barham Salih mentionna également que l'oléoduc pétrolier Kirkouk-Yumurtalik allait être rénové et qu'il y avait un projet en cours afin d'industrialiser la frontière qui sépare la Turquie de la région du Kurdistan Irakien. Cette industrialisation au niveau de la frontière Turco-Kurde permettra d'intensifier les relations économiques transfrontalières, car dans les années à venir, il est évident que la région va également jouer un rôle considérable dans le domaine énergétique.

De surcroît, le projet Nabucco pourrait également contribuer à l'intensification de ces échanges. Nabucco est un projet de gazoduc qui relie l'Asie centrale à l'Europe. Ce projet permettra notamment de diversifier les sources d'approvisionnement et les trajets d'acheminement du gaz naturel en Europe. D'ores et déjà, nous pouvons affirmer que ce projet aura une place considérable dans la politique énergétique européenne, car il est évident que Nabucco, une fois le projet terminé, va avoir des répercussions et contribuer, de facto, à des changements géopolitiques profonds auxquels devront faire face aussi bien les pays de l'Europe, que ceux de l'Asie. Concrètement, Nabucco sera un gazoduc long de 3 300 kilomètres qui partira de la ville d'Erzurum en Turquie et traversera la Bulgarie, la Roumanie et la Hongrie, pour arriver à Baumgarten an der March, un des plus importants pôles gaziers d'Autriche. Parmi les 3 300 kilomètres du gazoduc, 2 000 km traverseront la Turquie, 400 km la Bulgarie, 460 km la Roumanie, 390 km la Hongrie et 46 km l'Autriche. Par ailleurs, Nabucco sera relié au gazoduc Tabriz-Erzurum et au pipeline du Caucase du Sud rejoignant ainsi le gazoduc transcasprien. Du gaz en provenance de l'Irak pourra également être importé du champ d'Ekas. De plus, il est prévu de transférer le gaz naturel de la région de Chemchemal, située entre les villes de Kirkouk et Sulaymaniya, au projet Nabucco.

De plus, nous pouvons aussi remarquer que les compagnies autrichiennes et hongroises (OMV et MOL) sont influentes dans la région du Kurdistan Irakien. En effet, pour ce qui est de la compagnie autrichienne OMV, celle-ci a acquis 10 percent de parts de la Pearl Petroleum Company

Limited, laquelle développe deux grands champs gaziers, à Khor Mor et Chemchemal, situés dans la région du Kurdistan Irakien. Dès lors, nous pouvons mieux comprendre les motivations qui ont poussé l'Autriche à être l'un des premiers pays à vouloir ouvrir des liaisons aériennes en direction des principales villes du Kurdistan Irakien. Quant à la compagnie hongroise MOL, cette dernière a également acquis 10 percent de parts de la Pearl Petroleum Company Limited, compagnie qui détient justement les intérêts de Dana Gas et Crescent Petroleum, qui sont deux compagnies privées émiraties présentes également dans la région du Kurdistan Irakien. Ces alliances stratégiques permettront, de facto, de mener à bien la réalisation du projet Nabucco et d'accroître l'influence des principales compagnies pétrolières et gazières (notamment européennes) dans la région du Kurdistan Irakien.

Quoi qu'il en soit, nous pouvons donc observer que Nabucco et les autres projets qui sont à venir, joueront un rôle considérable en ce qui concerne la question de l'approvisionnement énergétique de l'Europe et de l'Asie. Comme les pays du Moyen-Orient se situent dans une position stratégique, en particulier, pour ce qui est de la région du Kurdistan Irakien et de la Turquie, qui est un point de passage important dans cette route de l'énergie (qui se substitue à la route de la soie), il est évident que ces derniers, afin d'assurer un approvisionnement énergétique sécurisé, n'hésiteront pas à développer et renforcer davantage leurs relations économiques. Ankara qui transportait jusqu'à aujourd'hui le pétrole de la Caspienne via l'oléoduc Bakou-Tbilissi-Ceyhan achemine, depuis le 1er juin 2009, le pétrole de la région du Kurdistan Irakien vers les marchés mondiaux en passant par la Méditerranée. Les nombreuses opportunités économiques qu'offre la région du Kurdistan Irakien contribuent à l'intensification et au développement des relations bilatérales entre Ankara et Erbil. Il s'avère que les dirigeants turques et Kurdes ont aussi des intérêts communs, mais aussi divergents par rapport aux événements qui se produisent en Irak ; tout comme les Etats-Unis, la Chine, l'Union européenne, la Russie, l'Iran, la Syrie ou encore Israël⁴⁵ qui est sans conteste l'une des puissances régionales. En effet, tout comme les autres

⁴⁵ Maurizio Scaini, « L'évolution des rapports entre Israël et l'Iran, déclin de l'hégémonie occidentale au Moyen-Orient ». Cairn.info [en ligne]. Outre-Terre 2/2011 (n°28), p. 483-492. [Consulté le 8 mars 2012]. Disponible sur: http://www.cairn.info/gate3.inist.fr/article.php?ID_ARTICLE=OUTE_028_0483&DocId=99737&Index=%2Fcairn2Idx%2Fcairn&TypeID=226&HitCount=2&hits=ed+ec+0&fileext=html#hit1

pays de la région, Israël a également des intérêts, mais aussi des projets qu'elle voudrait bien concrétiser comme par exemple avec la réouverture des oléoducs Kirkouk-Haïfa et Mossoul-Haïfa. In fine, nous pouvons donc observer que les relations économiques entre la Turquie et le Kurdistan Irakien augmentent chaque année. Par ce biais, la Turquie veut accroître son influence économique au Kurdistan Irakien.

Conclusion

Après l'intervention américano-britannique en Irak, nous pouvons observer que la politique étrangère turque a subi des changements qui ont eu des répercussions visibles au niveau régional. La cause de cette métamorphose de la politique étrangère de l'Etat turc, est due à la question du Kurdistan Irakien⁴⁶. Dans ce contexte, nous pouvons être amenés à nous interroger sur la nature de ces changements, qui, du reste, ont commencé depuis 2003 et se poursuivent encore de nos jours. L'émergence du Kurdistan Irakien au Moyen-Orient est l'une des conséquences de l'intervention militaire de la coalition américano-britannique en Irak. En effet, la création du Kurdistan Irakien, qui doit pour beaucoup son indépendance à l'interventionnisme américain, irrite quelque peu les autorités turques, qui voient d'un mauvais œil l'autonomie de cette région. L'autonomie grandissante du Kurdistan Irakien a engendré de nouvelles problématiques au niveau régional. Face à cette nouvelle conjoncture qui se dessine au Moyen-Orient, nous pouvons observer que les autorités turques veulent se positionner comme une puissance régionale. La région du Kurdistan Irakien, qui faisait partie des territoires ottomans, est d'une importance stratégique pour la Turquie. Outre l'épineuse question de Kirkouk et de Mossoul, qui sont des régions riches en pétrole, le fait que le Kurdistan d'Irak soit devenu un Etat embryonnaire, qui, vraisemblablement, proclamera son indépendance dans les années à venir, inquiète les autorités turques. De surcroît, il y a également la question du PKK (le Parti des travailleurs du Kurdistan, Partiya Karkerên Kurdistan en Kurde), qui joue un rôle important au niveau de la frontière Turco-Kurde et qui fait que la région connaît une instabilité permanente à cause des affrontements qui les opposent aux militaires turcs. Suite à l'intervention américaine de 2003, la Turquie a toujours fait savoir qu'elle était pour

⁴⁶ Gérard Chaliand, « L'Irak, le Kurdistan et le débat turc ». LE FIGARO.fr [en ligne]. Mis à jour le 4 décembre 2007 [consulté le 3 novembre 2010]. Disponible sur: <http://www.lefigaro.fr/debats/2007/11/20/01005-20071120ARTFIG00330-lirak-le-kurdistan-et-le-debat-turc.php>

l'unité de l'Irak. Néanmoins, les divergences politiques et économiques profondes qui opposent le gouvernement central de Bagdad et d'Erbil, nous font comprendre qu'il y aura encore des tensions graves à venir en Irak.

Depuis la guerre de 2003, la situation géopolitique a évolué au Moyen-Orient. Des changements sont survenus au niveau de la région du Kurdistan Irakien. Ces modifications ont eu des répercussions au niveau sociétal également. En effet, désormais, les Kurdes qui vivent dans le Kurdistan Irakien jouissent d'une autonomie renforcée. Cette autonomie revendiquée est présente aussi bien au niveau politique, économique, culturel et même sociétal. Le Kurdistan Irakien demeure encore, de nos jours, une zone sensible, qui a autant d'importance pour la Turquie, pour les Etats-Unis, mais aussi pour les autres pays, qui souhaitent aussi entretenir des relations sur le long terme avec cette nouvelle région autonome généreusement dotée en pétrole.

En effet, si l'on prend en considération les multiples transformations auxquelles la région est, et va probablement être confrontée (avec notamment les fluctuations de populations, les conflits ethniques et religieux⁴⁷, les conflits à venir liés aux ressources naturelles, etc.), nous pouvons dès lors mieux comprendre la présence turque (mais aussi américaine et étrangère) au niveau de la région, qui, afin de contribuer à l'élaboration d'une coopération stratégique avec les autorités du gouvernement de Bagdad et de celui d'Erbil, attachent une attention particulière à leur politique étrangère, en intensifiant davantage leurs relations bilatérales et multilatérales. Au vu de ces faits, nous pouvons nous demander comment les choses peuvent-elles évoluer en Irak ? Malheureusement, il semblerait que les événements à venir n'aillent pas dans le sens d'une stabilité dans le pays.

Aujourd'hui, c'est la ville d'Erbil qui fait office de capitale à la région du Kurdistan Irakien. C'est pourquoi, au vu des évolutions régionales, nous pouvons être amenés à nous interroger sur la place qu'aura cette région autonome dans la structure de fonctionnement de l'Irak. Les dirigeants Kurdes n'ont, pour le moment, pas affirmé une quelconque volonté de créer un Etat indépendant. Cependant, il y a une réalité non négligeable qui est

⁴⁷ DHA. « Irak'ta bayrak kavgası koptu » (traduction: la guerre du drapeau a éclaté en Irak). **Radikal** [en ligne]. 4 septembre 2006 [consulté le 8 décembre 2010]. Disponible sur: <http://www.radikal.com.tr/haber.php?haberno=197744&tarih=04/09/2006>

que suite à la guerre de 2003, l'Irak est devenu un Etat fédéral. Cependant, il semblerait que la mise en place d'un système fédéral en Irak soit difficilement applicable. En effet, il faudrait avant tout que le conflit qui oppose les chiites et les sunnites prenne fin. Car cela ne fait que fragiliser davantage l'unité du pays. Il faudrait donc ces deux parties arrivent à s'entendre et cessent de se provoquer mutuellement. Ces tensions entre groupes religieux affectent également les autres minorités religieuses du pays comme les chrétiens par exemple. C'est pourquoi, il est capital d'instaurer de nouveau un vivre-ensemble entre les différentes communautés présentes en Irak. Puis, d'une autre part, il faut aussi souligner qu'il y a aussi une fragilité au niveau de la construction de la nation Irakienne et ce depuis 1920. Ces phénomènes et bien d'autres, rendent impossible la préservation de l'unité du pays. Si cela se poursuit ainsi, il est fort probable que l'Irak se divise dans les années à venir ! Cela nous prouve, une fois de plus, qu'il subsiste dans la région du Moyen-Orient de nombreux facteurs d'instabilités, qui risquent de provoquer des crises majeures dans les temps à venir.

BIBLIOGRAPHIE

Ouvrages

ANDERSON, Liam, STANSFIELD, Gareth. *The Future of Iraq: Dictatorship, Democracy or Division?*, 1ère édition, Basingstoke (Angleterre), Palgrave Macmillan, 2004, 272 pages.

BARZANİ, Mesud. *Barzani ve Kürt Ulusal Özgürlük Hareketi I (traduction : Barzani et le Mouvement National d'Indépendance Kurde)*, Istanbul, Doz Yayınları, 2003, 669 pages.

BOULANGER, Philippe. *Le destin des Kurdes*, Paris, L'Harmattan, 1998, 271 pages.

BOZARSLAN, Hamit. *La question Kurde : États et minorités au Moyen-Orient*, Paris, Presses de Sciences Po, 1997, 384 pages.

CHALIAND, Gérard. *Les Kurdes et le Kurdistan*, Paris, Maspero, 1978, 354 pages.

CİĞERLİ, Sabri, LE SAOUT, Didier. **Öcalan et le PKK : les mutations de la question Kurde en Turquie et au Moyen-Orient**, Paris, Maisonneuve & Larose, 2005, 422 pages.

EAGLETON, William. **La République Kurde**, Bruxelles, Complexe, 1991, 321 pages.

KIRIŞCI, Kemal, WINROW, Gareth M. **The Kurdish Question and Turkey. An Example of a Trans-state Ethnic Conflict**, Londres, Frank Cass Publishers, 1997, 237 pages.

LAIZER, Sheri J. **Martyrs, traitors and patriots: Kurdistan after the Gulf war**, Londres, Zed Books, 1996, 224 pages.

LOVAT, François-Xavier. **Kurdistan Land of God**, Paris, Editions G.I.D., 2006, 140 pages.

LUIZARD, Pierre-Jean. **La question Irakienne**, Paris, Fayard, 2002, 366 pages.

MALBRUNOT, Georges. **Le nouvel Irak : un pays sans Etat**, Paris, Cygne, 2009.

McDOWALL, David. **A Modern History of the Kurds**, Londres, I.B. Tauris, 1996, 472 pages.

ÖCALAN, Abdullah. **Guerre et paix au Kurdistan : Perspectives pour une résolution politique de la question Kurde**, 1ère édition, Cologne, Editions Initiative Internationale, 2010, 44 pages.

Les sources électroniques

Site Internet du Gouvernement Régional du Kurdistan. Disponible sur : <http://www.krg.org/?l=12>

Site Internet du Ministère des Affaires étrangères de la République de Turquie. Disponible sur : <http://www.mfa.gov.tr/default.tr.mfa>

Kurdistan Region Presidency [en ligne]. Disponible sur : http://www.krp.org/uploadedforms/IraqiConstitution_en.pdf

Summary

After the US-British intervention in Iraq, we can observe that Turkish foreign policy has undergone changes that have a visible impact at the regional level. The cause of this metamorphosis of the foreign policy of the Turkish State is due to the issue of Iraqi Kurdistan. In this context, we may need to ask ourselves about the nature of these changes, which, however, began in 2003 and still continue today. The emergence of Iraqi Kurdistan in the Middle East is one of consequences of the military intervention of the US-British coalition led in Iraq. Indeed, the creation of Iraqi Kurdistan, whose the independence is strengthened after at the US-British intervention, is an issue for the Turkish authorities, who not appreciate the growing autonomy of this region. The growing autonomy of Iraqi Kurdistan has created new problems at the regional level. Faced with the new situation that is emerging in the Middle East, we can see that the Turkish authorities want to position itself as a regional power. The Kurdistan region of Iraq, which was part of the Ottoman territories, is of strategic importance for Turkey. Besides the thorny issue of Kirkuk and Mosul, which are oil-rich regions, the fact that Iraqi Kurdistan became an embryonic state, which presumably declare independence in the coming years, the Turkish authorities concerned. In addition, there is also the issue of the PKK (Kurdistan Workers' Party, Partiya Karkerên Kurdistan), which plays an important role in the Turkish-Kurdish border and that the region has a permanent instability due clashes that oppose Turkish military. Following the U.S. invasion of 2003, Turkey has always been for the unity of Iraq. However, the underlying political and economic differences that oppose the central government in Baghdad and Erbil, we make understand that there will be serious tensions in years to come in Iraq.

Since the war of 2003, the geopolitical situation has changed in the Middle East. Changes have occurred in the region of Iraqi Kurdistan. These changes have had an impact at the societal level as well. Indeed, now the Kurds in Iraqi Kurdistan have greater autonomy. The claimed battery life is also present at the political, economic, cultural and even societal level. Iraqi Kurdistan is still, today, a sensitive area, which is as important for Turkey, for the United States, but also for other countries that wish to maintain long-term relationships with the new autonomous Region where there is great reserves oil.

Indeed, if one takes into account the many changes that the region is, and will probably be facing (including fluctuations in populations, ethnic and

religious conflicts, future conflicts over natural resources, so forth..), we can then understand the Turkish presence (as well in U.S. and foreign) in the region, to contribute to the development of a strategic cooperation with government authorities in Baghdad and one in Erbil, pay particular attention to their foreign policy, further intensifying their bilateral and multilateral relations. Given these facts, "we can ask how things can change in Iraq?". Unfortunately, it seems that future events do not go in the direction of stability in the country.

Today, it is the city of Erbil, which serves as the capital of Iraqi Kurdistan. That is why, in light of regional developments, we can to ask ourselves which place will have the Iraqi Kurdistan region in the future of Iraq. Kurdish leaders have, for the moment, not stated any intention to create an independent state. However, there is a significant reality that after the 2003 war, Iraq has become a federal state. However, it seems that the establishment of a federal system in Iraq is impractical. Indeed, it should first of all that the conflict between Shiites and Sunnis finished. Because it makes weak the unity of the country. Therefore, both should reach an agreement and continue to cause another. These tensions between religious groups also affect other religious minorities in the country such as Christians. That is why it is essential to introduce a new coexistence between different communities in Iraq. Then, on the other hand, it should also be noted that there is also a weakness in the construction of the Iraqi nation and this since 1920. These events and many others, make it impossible to preserve the unity of the country. If this goes on, it is likely that Iraq will divide in the years to come. This proves, once again, that it remains in the Middle East many factors of instability, which can cause major crises in time to come.

Özet

ABD ve İngiltere'nin 2003'te Irak'ı işgal ettikten sonra, Türk dış politikasının bölgesel düzeyde değişikliklere uğradığını gözlemleyebiliriz. Türk devletinin dış politikasındaki bu metamorfozu, Irak Kürdistanı'ndaki gelişen konjonktürle bir ilişkisi de vardır. Bu değişiklikler 2003 yılında başlayıp bugün de devam etmektedir. Ortadoğu'da, Irak Kürdistanı'nın ortaya çıkmış olması, ABD liderliğindeki Irak'a yapılan askeri müdahalenin sonuçlarından biridir. ABD'nin müdahalesinden sonra, otonomisi gittikçe büyüyen Irak Kürdistanı, Türkiye tarafından hoş karşılanmamaktadır. Orta Doğu'da ortaya çıkan bu yeni durum karşısında, Türkiye'nin bölgesel bir güç olarak yeni bir politika çerçevesinde ilerlediğini görebiliriz. Eski Osmanlı topraklarının bir parçası olan Irak Kürdistan bölgesi, Türkiye için stratejik bir öneme sahiptir. Zengin petrol yatakları bulunan Kerkük ve Musul bölgeleri sorunu yanı sıra, embriyonik bir devlet olan Irak Kürdistanı'nın önümüzdeki yıllarda bağımsızlığını ilan etme ihtimalinin yüksek olması, Türkiye'yi çok yakından ilgilendirmektedir. Aynı zamanda, Türkiye ile Irak Kürdistanı sınırındaki PKK'nın faaliyet göstermesi, bu bölgede kalıcı bir istikrarsızlığa sebep olmaktadır. 2003'te, ABD ve İngiltere Irak'ı işgal ettikten sonra, Türkiye her zaman Irak'ın toprak bütünlüğünü ısrarla savunmuştur. Ancak Bağdat'taki merkezî hükûmet ve Irak Kürdistanı'nın başkenti olan Erbil'deki yönetim arasında siyasi ve ekonomik sebeplerden dolayı ciddi gerilimler olduğunu görebiliriz.

2003 savaşından bu yana, Orta Doğu'daki jeopolitik dinamikler değişime uğramıştır. Bu değişiklikler Irak Kürdistan bölgesinde meydana gelmiş ve o bölgede toplumsal düzeyde de bir etkisi olmuştur. Irak Kürdistan bölgesinde Kürtlerin sosyal, siyasi, ekonomik, kültürel, vs. alanlarda etkili olmaya başlaması bu değişikliklerin bir parçasıdır. Irak Kürdistan bölgesi hem petrol açısından zengindir, hem de Orta Doğu gibi hassas bir bölgede bulunmaktadır. Fakat buna rağmen, Türkiye, Amerika Birleşik Devletleri ve diğer ülkeler, Erbil'deki yönetim ile uzun vadeli ilişkileri kurmak istemektedir.

Eğer bu bölgenin karşılaştığı ve karşılaşıcağı değişiklikleri göz önünde bulundurursak (nüfus dalgalanmaları, etnik ve dini çatışmalar, doğal kaynaklar nedeniyle ortaya çıkacak olan krizler, vs.), bölgedeki Türk, Amerikan ve diğer ülkelerin oradaki varlığını daha iyi anlayabiliriz. Bu ülkeler, Irak Kürdistan bölgesi ile stratejik işbirliğinin gelişimine katkıda bulunmak ve hem Bağdat, hem de Erbil'deki yönetimlerle ikili ve çok taraflı ilişkilerini yoğunlaştırmak istemektedir. Bu gerçekler göz önüne alındığında,

“Irak’taki değişimler nasıl olacak?” sorusunu sorabiliriz. Fakat ne yazık ki, üstte de belirttiğimiz bazı olaylar Irak’ı istikrarsızlığa doğru sürükleyebilir.

Günümüzde, Irak Kürdistan Bölgesi’nin başkenti Erbil’dir. Ayrı bir özerk bölge statüsüne sahip olan Irak Kürdistanı, Bağdat’taki merkezî hükûmetle bozulan ilişkileri olsa bile, neticede Irak devletine bağlıdır. Şimdilik Irak Kürt Bölgesel Yönetimi bağımsızlığını ilan etmemiştir. Ancak, 2003 Savaşı sonrasında, Irak federal bir devlet yapısına sahip olmuştur. Irak’ta federal bir sistemin kurulması ve ülkenin bu şekilde yönetilmesi pek de kolay görünmemektedir. Öncelikle, Şiiiler ile Sünniler arasındaki çatışmaların sona ermesi gerekmektedir. Çünkü bu gibi olaylar ülkenin bütünlüğüne zarar verebilecektir. Bu nedenle her iki taraf bir anlaşma üzerinde müzakereler yapıp, sonu gelmeyen bu çatışmalara son vermelidir. Dinî gruplar arasındaki bu gerilimler, ülkedeki diğer dinî azınlıkları da (Hıristiyan toplulukları vb) etkilemektedir. Bu yüzden, Irak’ta farklı toplulukların yeniden bir arada yaşayabilmesi için, ülke genelinde yeni bir stratejinin oluşturulmalıdır. Bu faaliyetlerin hemen gerçekleşmesi gerekmektedir; çünkü aslında tarihe de baktığımız zaman, 1920 yılından bu yana Irak devletinin oluşumunda birçok sorunun olduğunu görebiliriz. Sonuçta, Irak’ta gelişen bu olaylar ülkenin bütünlüğüne tehdit oluşturabilir. Ülkede istikrarsızlık devam ederse, Irak devleti bölünebilir. Aslında bu durum, sancılı bir süreç geçiren Orta Doğu’da gelecek yıllarda yine kriz ve çatışmaların olacağını göstermektedir.

Planting Flags on the Tide: Sovereignty, Containment, and Conflict Resolution in the East and South China Seas

James DeShaw RAE*

Abstract

The rise of China's economic and military power is transforming global politics while U.S. strategic interests are re-balancing toward Asia. Meanwhile, tensions over maritime boundaries and island claims within the region are punctuated by police and military stand-offs in the East and South China Seas. This paper considers the discourse surrounding the dispute over sovereignty in the South China Sea. It also examines the roles international law, multilateralism, and traditional diplomacy play in the conflict, and how it serves as a test case for China's future diplomacy and traditional norms of non-interference and a peaceful rise. Finally, the paper suggests pathways toward conflict resolution of the immediate disputes, including de-territorialized and de-nationalized ideas of possession when it applies to contested yet uninhabited maritime frontiers.

Key Words: China, South China Sea, island claims, law of the sea, East Asian multilateralism

Gelgite Bayrak Dikmek:

Doğu ve Güney Çin Denizi'nde Egemenlik, Çevreleme ve Çatışma Çözümü

Öz

Amerika Birleşik Devletleri'nin stratejik çıkarları Asya'ya yönelirken, Çin'in ekonomik ve askeri gücü küresel politikayı dönüştürmektedir. Bu arada, Doğu ve Güney Çin Denizlerindeki sınırlar ve adalar üzerindeki ihtilaflar, bölgedeki polis ve orduları karşı karşıya getirmektedir. Bu makale, Güney Çin Denizi'ndeki egemenlik meseleleri üzerine olan söylemleri konu etmektedir. Makale uluslararası hukuk, çoktarafılık ve geleneksel diplomasi'nin ihtilaf çerçevesinde oynadıkları rollere değinmekte ve ihtilafın gerek Çin'in gelecekteki diplomasisi gerekse geleneksel normları olan müdahale etmeme ve barışçıl yükseliş için nasıl

* Associate Professor, Department of Government, California State University, Sacramento, rae@csus.edu

bir test vakası olduğuna işaret etmemtedir. Çalışma son olarak çatışmaların çözümü için öneriler getirerek, ihtilafli ancak üzerinde yerleşim olmayan deniz sınırları için teritoryal ve ulusal olmayan aidiyet fikirleri üzerinde duracaktır.

Anahtar Kelimeler: Çin, Güney Çin Denizi, adalar üzerinde hak iddiaları deniz hukuku, Doğu Asya çoktarafılığı

Introduction

Resolving disputes over rocks, reefs, and waterways that hold no intrinsic meaning for a society would seem easy to achieve. In the case of the disputed islands in the East and South China Seas, few if any ordinary citizens of countries that lay claim to ownership will actually see or visit these remote places themselves. These are neither holy lands central to national identity nor mythical places intrinsic to powerful narratives of history. Yet island disputes can be particularly intractable and difficult to situate in traditional international relations discourse. In the Peloponnesian War, the islanders of Melos were given an ultimatum to join Athens rather than trust their allegiance to the Lacedaemonians; but no inhabitants exist to speak in the South China Sea¹. As William Callahan has observed, the South China Sea “does not contain the guiding referents for sovereignty: territory, population, and authority.”² In fact, China’s de facto control over the area following its naval ascendancy from 1403-33 during the early Ming dynasty, was loosely based on suzerainty, trade, and scientific investigation not formal incorporation, and was mostly characterized by subsequent disinterest from 1433 until the 1980s.³ Moreover, as Prasenjit Duara has traced, under the Sino-centric tribute system, frontiers were zone of negotiation, they could be controlled through power but possession was fluid. By contrast, the introduction of the nation-state system meant that lines were demarcated and militaries must be deployed to defend claims.⁴ The fixed definition of modern sovereignty is essentially non-negotiable, while its significance to the

¹ Thucydides, **The Peloponnesian War**, Chicago, IL, University of Chicago Press 1989, p. 369.

² William Callahan, **Contingent States: Greater China and Transnational Relations**, Minneapolis, MN, University of Minnesota Press 2004, p. xxxi.

³ Shee Poon Kim, “The South China Sea in China’s Strategic Thinking,” **Contemporary Southeast Asia** 19, no. 4 (March 1998), p. 370.

⁴ Prasenjit Duara, “De-Constructing the Chinese Nation”, in Jonathan Unger, ed., **Chinese Nationalism**, Armonk, NY: M.E. Sharpe, 1996, p. 36.

national polity is sacrosanct. These disputes themselves are more material, a competition for resources; more specifically, control over islands that afford an ever larger exclusive economic zone (EEZ). They also represent economic and military advantage in a shifting regional balance of power and implicate the ideational elements of nationalism and run the risk of instigating war between states in the region.

This paper first recounts the background to maritime disputes in these bodies of water. Next, it explores the background to the island disputes and geostrategic dynamics both in the region and globally that complicates the competing positions. Finally, it describes potential conflict resolution methods that could help to alleviate the current impasse, specifically focusing on the East and South China Seas, before offering some concluding remarks.

Understanding the Island Disputes

Great power politics, historical animosity, and legal disputes are widespread in the maritime frontiers and island claims in the Asia Pacific region. The overriding motivation in nearly all cases is to have access to the largely untapped natural resources that lie beneath the islands and waters of this trough: energy reserves, mineral deposits, and fishing rights. In part, control of the seaways and outposts that have the capacity for lasting military purposes and provide a security buffer implicate strategic competition. Teh-yi Huang outlines the scope of importance to include establishing fishing rights, preparing for exploration of off-shore oil and natural gas deposits, and planning for strategic air and naval operations in vital sea lanes between the Indian and Pacific Oceans, as well as reducing the threat of piracy.⁵ By extension, affirmative ownership and possession of these locations, or frustration over the lack thereof, fuels national unity and become contemporary symbols of political strength and pride. With each step toward greater economic conflict, a compromise solution becomes more difficult.

For the past two decades, private citizens with or without guidance from official governments have been planting flags on the tide, laying claim to these mostly uninhabited islands. Rarely are confrontations directly between official naval or coast guard vessels as incidents usually arise due to private expeditions by activists or commercial fishing vessels. Countries

⁵ Huang, "State Preferences and International Institutions", p. 230.

may provocatively organize such unofficial excursions but more often illegal or contested commerce by private fishing boats entering into disputed waters initiates a new round of hostilities. In some cases, scientific, meteorological, and other rudimentary installations give semblance to statehood, to the viability of a settlement that could host a permanent population. This has led to the growing possibility of direct military confrontation between regional actors.

Some disputes are functionally dormant, though unresolved, like the 1945 Soviet seizure of the northern Japanese Chishima islands and their ongoing incorporation into Russia as the Kuris. Others are static as when newfound ideological allies and current American strategic partners such as Japan and South Korea maintain fierce rival claims to the Dokdo/Takeshima islands. Yet most are dynamic, impacted by China's resurgent claims, thus settling title is complicated by the shifting regional balance of power and geopolitical dynamics in the bilateral Sino-American strategic dialogue. China and Taiwan both assert the same possession over the Diaoyu/Senkaku islands in the East China Sea, in counterpoint to Japan's current control. In the South China Sea, China and Taiwan have similar claims to the Spratly and Paracel islands as well as other unconnected reefs and islets outside of those chains. Across this zone, both face contesting claims from Vietnam and the Philippines, along with Brunei and Malaysia. From China's perspective, its four traditional seas each have different priorities. Bohai is ostensibly internal waters, though the mouth of this sea from Dalian to Shandong is too wide to be legally recognized as a bay, it is nonetheless peaceful.⁶ Huanghai, or the Yellow Sea, has been the site of some tensions over fishing between China and both Koreas, yet is also relatively tranquil. Donghai, the East Sea has been increasingly tense since the mid-1990s over the Diaoyu/Senkaku islands stand-off. Nanhai, or the South Sea, is replete with complex claims involving water and islands among multiple countries. In fact, aside from China's recent emphasis to recover 'lost territories' based on ancient claims dating to Han dynasty maps, artefacts left by fishermen, and incorporation of the Spratlys and Paracels into Guangdong province in 1947 under the Nationalist government with its nine-dashed line engulfing notion of maritime sovereignty, all those with claims in the South China Sea have precipitated their occupations since 1951. The Philippines' primary claims over the Spratly islands originated in 1956 and are based on geographical proximity

⁶ Bohai has been claimed as a historical bay by China since 1958.

and the concept of *res nullius* ('empty property'), and Vietnam's basis is also relatively new as it formerly accepted China's sovereignty over both the Paracels and Spratlys as socialist comrades in 1958.⁷

Already in some cases shots have been fired and people have died, particularly in hostilities between China and Vietnam and China and the Philippines respectively.⁸ The most serious incidents occurred following skirmishes when China forcibly took possession of the Paracel islands (Xisha in Chinese, Hoang Sa in Vietnamese) from Vietnam in 1974 and Johnson Reef of the Spratly islands in 1988; in both cases dozens of Vietnamese troops were killed. In 1995, China built rudimentary structures on Mischief Reef (Panganiban Reef in the Philippines) in the Spratlys which was also claimed by the Philippines, and in 2012 the two countries had a protracted stand-off at Scarborough Shoal (Huangyan island in China and Panatag shoal in the Philippines). The growing military tensions between Japan and China in the East Sea are equally threatening. Nationalist sentiment in each of the principal players in the region is rising commensurately, though national media rarely explain competing claims, thus each public is left to swallow an unexamined narrative wholeheartedly.

The literature on the South China Sea generally follows momentary outbreaks of hostilities among primary claimants and proliferated in the late 1990s and has resumed in the early 2010s. Most works focus on the strategic competition among littoral states that lay claims to the various rocks and islands in the sea, along with the global and regional geopolitical landscape that shapes the importance of the disputes when introducing the removal of Soviet naval power, the presence of America's Seventh fleet, the growth of China's blue-water capabilities, and the resulting choices for Japan's self-defense forces. Here, some divergence exists between those

⁷ Zhao Hong, "Sino-Philippines Relations: Moving Beyond South China Sea Dispute?" *The Journal of East Asian Affairs* 26, no. 2 (Fall/Winter 2012), p. 60; Leszek BUSZYNSKI and Iskandar Sazlan, "Maritime Claims and Energy Cooperation in the South China Sea", *Contemporary Southeast Asia* 29, No. 1 (April 2007), p. 146.

⁸ Perhaps the worst recent incident was North Korea's 2010 shelling of Yeonpyong island killing several South Korean soldiers and civilians, but the two Koreas are always on high alert and those attacks were not directly related to island claims. Chinese fishermen and South Korean coast guard personnel have been killed since 2010 in skirmishes in one of the less hot flashpoints, though little public protest occurred in China in these incidents. Sangwan Yoon, "Chinese Fisherman Dies After South Korean Coast Guard Raid", *Bloomberg*, 17 October 2012.

who emphasize economic (specifically energy) competition⁹ and those who prioritize the strategic dynamics,¹⁰ though most see both forces at play.¹¹ Thus, most observers describe the motives and demands among states in the region and analyze their foreign policy motivations employing a realist approach from international relations theory that emphasizes balance of power or balance of threat politics, power transition theory, and security competition, depending on a stable or declining hegemon. Rarely do scholars consider neoliberal institutional models promoting multilateral processes, problem solving, and conflict resolution. Among those few, most describe the role of international law in potentially demarcating boundaries¹² or the benefits of informal workshops and track two diplomacy that foster trust.¹³

Most agree that China's rise has enormously impacted the local security context, labeling it's behavior either assertive¹⁴ or expansionist.¹⁵ China's foreign policy remains greatly influenced by Deng Xiaoping's eight principles on international strategic thinking which prescribe a measured and accommodative approach to both territorial ambitions and relations with neighbors, though China's 1992 law clarifies its claims to the South China Sea islands and reveals greater nationalist and irredentist attitudes among policymakers.¹⁶ The law essentially transforms most of the South China Sea into China's internal waters where naval vessels must gain permission to pass, submarines should surface to display their flags, and aircraft have to request permission for overflight rights.¹⁷ Leszek Busyzinski categorizes two periods in China's orientation, from 1987-98 when China focused on the recovery of 'lost territories' and exclusive

⁹ Zhao, "Sino-Philippines Relations: Moving Beyond South China Sea Dispute?"

¹⁰ Joshua P. Rowan, "The U.S.-Japan Security Alliance, ASEAN, and the South China Sea Dispute", *Asian Survey* 45, no. 3 (May/June 2005), p. 414-436.

¹¹ Leszek Busyzinski, "ASEAN, the Declaration on Conduct, and the South China Sea", *Contemporary Southeast Asia* 25, no. 3 (December 2003), p. 343-362.

¹² Jon Van Dyke and Mark Valencia, "How Valid are the South China Sea Claims under the Law of the Sea Convention?" *Southeast Asian Affairs* (2000), p. 47-63.

¹³ Ian Townsend-Gault, "Preventive Diplomacy and Pro-Activity in the South China Sea", *Contemporary Southeast Asia* 20, no. 2 (August 1998), p. 171-190.

¹⁴ Ian James Storey, "Creeping Assertiveness: China, the Philippines and the South China Sea Dispute", *Contemporary Southeast Asia* 21, no. 1 (April 1999), p. 99.

¹⁵ Teh-yi Huang, "State Preferences and International Institutions: Boolean Analysis of China's Use of Force and South China Sea Territorial Disputes," *Journal of East Asian Studies* 4, no. 2 (May-August 2004), p. 227-262.

¹⁶ Kim, "The South China Sea in China's Strategic Thinking," p. 380, 383.

¹⁷ Busyzinski, "ASEAN, the Declaration on Conduct, and the South China Sea", p. 348.

sovereignty over the area and a more recent phase since 1999 with greater interest in negotiating norms of behavior with ASEAN.¹⁸ Since 2012, China appears to be adopting a more forceful posture again following the ascendance of Xi Jinping and the American 'great recession'.

The Rise of China and the Return of America

The period of American weakness after its 2008 financial crisis and later policies of reducing military spending was an opportune moment to test U.S. resolve and commitment to the Asia Pacific region as many countries in the area rely on American defense for their external security but increasingly depend on China for investment and as a recipient of their exports. This pattern does not reflect power transition theory's suggestion that when the decline of a great power meets the rise of an emerging power, great wars occur. First, the U.S.-China relationship is built on economic interdependence, cultural exchange, frequent diplomatic contact, and ever greater burden sharing in international organizations, and the potential for more. Sino-American joint patrols in the Gulf of Aden to promote anti-piracy operations are but one example of a shared outlook and mutual cooperation on maritime security matters. Second, American military supremacy remains far superior to any potential geostrategic challenge, including that of China. China does not even have absolute security and formal agreed mapping of parts of its own territorial boundaries. Though demarcations with Russia have been successful, tensions over land or maritime border disagreements with others like India, Japan, the Philippines, and Vietnam remain. In material terms the gap in naval capabilities is even starker; for instance less than ten countries (including India, Russia, and Thailand in the region) have fully functioning aircraft carriers capable of projecting power in distant theaters and China's *Liaoning* (formerly the Ukrainian-built *Varyag*) aircraft carrier maneuverability is still limited. The United States operates nearly a dozen *Nimitz* class nuclear-powered superclass carriers in its dominant naval arsenal, more than the rest of the world combined. Half of American naval forces patrol these waters and provide security and stability in the region.

Of course, since World War II, the United States has never left its hegemonic perch; but the recent diplomatic and strategic offensive is a shift from the Bush era pre-occupation with the Middle East. The pivot has fortified relations with traditional allies such as Indonesia, Japan, and

¹⁸ Ibid., p. 344.

Korea, initiated ties to new partners like India, Myanmar, and Vietnam, and solidified links with small Pacific island states in Melanesia and Micronesia such as Palau, East Timor, Solomon islands, Cook islands, and others. Yet this American offensive has raised the questions of whether the United States is trying to contain China. The United States is not seeking to contain China within the context of the Truman Doctrine that sought to actively block Soviet expansion into new territories during the Cold War using direct military force when provoked nor is China a revisionist power attempting to destabilize the international system and promoting communist insurgencies in developing countries. Consequently, no containment policy is necessary and a transition is not apparent in any case, though the United States has adopted a policy to *constrain* China's strategic engagement globally and within the region.

Through its military alliances, naval supremacy, and diplomatic offensives, the United States has greatly limited China's geostrategic options. Surrounded by American allies like South Korea, Japan, and the Philippines to the east, American forces fighting its war on terror from the western frontier states of Afghanistan and Kyrgyzstan, and a steady partner in Mongolia (a participant in America's wars in Afghanistan and Iraq) to the north, along with new friends India, Myanmar, and Vietnam to the south and old ones such as Pakistan, Singapore, and Thailand, China rightly feels encircled. Not only has the Obama administration signaled support for India's bid to become a permanent member of the UN Security Council, but the United States has been providing civilian nuclear reactors since the second Bush administration and encouraging New Delhi to move from a 'Looking East' foreign policy to going east, perhaps all the way to the South China Sea. American rebuilding of relations with Vietnam is ongoing and has led to American (non-combat) usage of Cam Ranh Bay naval base as a service station and the potential for greater access. Even more striking has been the visits to Myanmar by President Obama and Secretary of State Hillary Clinton in 2012 and President Thein Sein's visit to Washington in 2013. President Obama's reaffirmation of the United States as a Pacific power and commitment of a larger Marine Corps presence in Australia and shifting of more naval forces (from 40 percent to 50 percent of the global force) to the Asia Pacific from the Mediterranean gave credence to administration claims of a return to Asia.

Under the 1982 United Nations Law of the Sea Convention (UNCLOS), warships maintain innocent passage rights within a coastal

state's territorial sea, only twelve nautical miles beyond the low tide mark of the mainland. The United States does not formally take sides regarding these islands disputes, but some suspect that they are erupting at its behest, as Washington tests Beijing's resolve, attempts to stymie its military rise, and perhaps even to contain its economic growth generally. Ultimately, the United States seeks to curb the trajectory of China's ascent, delay the speed at which China's influence grows, and limit China's diplomatic and strategic options. Officially, American interests in the South China Sea are simply to maintain freedom of navigation through these international waters, which also greatly serves the mutual needs of Korea and Japan which heavily rely on these sea lanes of communication for an enormous share of their energy imports and commercial exchanges. If China possessed sovereignty over the broad scope of the South China Sea, it could interdict private commercial traffic and restrain the surveillance performed by American aircraft and naval vessels near to China's coastline. In 2013, China declared an air defense identification zone over the East China Sea for aerial vehicles to report their entrance into this area similar to what the United States announced for Japan and Korea in the 1950s. The United States, Japan, and South Korea each responded by flying military patrols into the zone without reporting to Chinese aviation authorities and no military response has yet occurred.

Thus, one may wonder how China can become a global power if it cannot even establish supremacy in its own sphere of influence, such as the East and South China Seas and among the states of Southeast Asia. Certainly, China has cordial relations with most of its neighbors, close ties to some like Myanmar and Pakistan, strategic partnerships through its own nascent regional organization, the Shanghai Cooperation Organization (SCO) that includes Russia and Central Asian states, and close economic ties to nearly all the rest of its neighbors. China's successful emphasis on non-interference and respect for sovereignty has won many friends in Africa, Asia and Latin America, buffeted by heavy investment in infrastructure and raw materials. It also wants to continue building its economic relationships with other countries around the world, including in Southeast Asia. Since the century of humiliations, China is clearly on a rise, and following the reforms and modernization programs of Deng Xiaoping, developing faster than any country in world history. Rising may be a misnomer, as China is returning to its historic status as the middle kingdom and the primary power in East Asia. One aspect of Deng's modernization drive included national defense, and more specifically since the 1990s, building a blue

water navy capable of worldwide activities in deep and vast oceans instead of a more defensive green water navy that only patrols the more shallow coastline. China needs a modern navy to protect its commercial access and trade routes and ensure its own national security. One fault line appears to be influence with the states of Southeast Asia and strategic parity out to the 'first island chain' that traces from Japan to the Philippines. While the island disputes are not proxy battles between these two powerful countries, the U.S.-China relationship informs and complicates any effort at conflict resolution.

Confrontation and Conflict Resolution

The worst case scenario would be a military confrontation between any of the contesting states, particularly the use of force between major powers like China and Japan. Even a skirmish with conventional forces between two such strong states could easily spin out of control owing to the legacy of unresolved historical animosity and would likely draw in the United States, which has a mutual defense treaty with Japan (and the Philippines) and has stated that the Senkaku/Diaoyu islands fall within the scope of the treaty. Already, China and Vietnam have fought significant battles between their armed forces in two different decades. Aggrieved parties are more assertive by nature and the reality of the security dilemma was never more apparent than in the arms race that these island disputes have engendered across the Asia Pacific.

The likelihood of such a course of action is very remote, and in fact when the crisis peaks, the principal players generally resort to diplomacy to moderate the tension. Nevertheless, while the stand-off remains on high alert, the actions of private citizens (especially fishermen) who may violate legal or diplomatic agreements could lead to a series of events that compel a country to follow a military route. One country may send its official naval vehicles to interdict such activities and a reprisal could launch a chain of events leading to military engagement. Likewise, one state's attempt to overthrow the status quo would instigate a series of escalatory or retaliatory measures causing public sentiment to rally around the flag and demand greater assertiveness. Public sentiment often considers the actions of their own state to be too weak in the face of affronts to national pride.¹⁹

¹⁹ Lawrence Chung, "Manila to Apologise to Taipei over Fisherman's Shooting", **South China Morning Post** 15 May 2013. A Taiwanese national was killed by Philippines coastguard in disputed waters.

Every time an airplane flies over a disputed island or a patrol boat arrests foreign nationals, the threat of war is palpable. A shot across the bow could be like striking a match, and in the fog of war, one cannot guarantee a commanding officer on a vessel in a contested zone may not take his own liberty to act even without the consent of the defense ministries back home.

No country has a primary interest in war over these seas, but when nationalist sentiments are heightened, historical wartime memories are reactivated, the fundamental idea of national sovereignty is threatened, personal and public animosities fester, and military forces peer at each other from a direct line of sight, a great risk of spillover into armed conflict grows. The ongoing nature of the dispute serves the interests of those who gain allegiance for their confrontational stance, be they governments or aspirants to power. In Japan, former Tokyo Mayor Shintaro Ishihara's advanced his political agenda and new more nationalist political party Restoration by escalating the Diaoyu/Senkaku dispute with calls to develop the islands. Correspondingly in China, aggressive public opinion compelled a more forceful response from a government focused on a peaceful rise. A desire in Korea to assert national strength against a former colonizer (Japan) saw President Lee Myung-bak visit the Dokdo/Takeshima islands, and an attempt to maintain a narrative of facing up to a historical oppressor by Vietnam witnessed its return to islands from which it was expelled. Moreover, the Philippines tests the support of its former American benefactor by interdicting fishermen, while the United States buttresses those confronted by anxiety over China. In this sense, analysts cannot assume a game theoretical model of expected rational behavior over material resources when ideational factors of culture and history as well as internal nationalism animate so much of the state behavior.

These island disputes raise the stakes so significantly that solutions must be urgently found and supported. A multitude of options exist, though each has their inherent advantages and disadvantages. At least four pathways to peace have been introduced in some capacity and could be reasserted to forge a final comprehensive agreement to the variety of disputes arising in the waters of the East and South China Seas: (1) negotiation and mediation, (2) arbitration and adjudication, (3) informal track-two diplomacy, or (4) private commercial joint ventures.

Negotiation is the traditional domain of official foreign ministry diplomacy and usually represents the firm commitment of the governments to implement a compromise solution. Yet the stakes are high

when such a visible gathering takes place and public commentary may often suggest a zero-sum outcome where one side gained more than the other even when a mutually acceptable solution is achieved by the two principal parties, perhaps even losing face. The Diaoyu/Senkaku dispute would clearly lend itself to such a pathway since primarily two claimants are in play, while several actors hold claim to the Spratly islands for instance and thus multilateral negotiations seem more logical. Of course, multilateral negotiations are usually time consuming and often fail to achieve commitment and execution even if an agreement is reached. The United States has suggested multilateral negotiations may be more fruitful, though China has resisted this ‘internationalization’ of a regional conflict and prefers to handle the island disputes in the South China Sea through bilateral negotiation where it is clearly a stronger party, eschewing the complexity of overlapping claims from multiple parties. China prefers not to speak against the combined voices of Southeast Asian stakeholders in such a formula that may amplify the voice of the Association of Southeast Asian Nations (ASEAN) and it certainly opposes the suggested inclusion of countries like India or Japan as complicating affairs since they do not have claims on the islands.

Almost certainly, direct negotiations are unlikely to resolve these disputes, so some third party role would be essential in any pathway toward resolution. Mediation is another avenue to facilitate a solution, though may be challenging due to the power of the countries involved, their desire to operate unhindered, and the sensitivity of the choice for a mediator. A strong country like the United States may be able to offer inducements, but would not be seen as a neutral player. Another country like Norway or Thailand, or an individual of some standing, may be more amenable, but may lack the clout or incentives to push forward a deal. Borrowing from William Zartman, these maritime disputes are not ripe for resolution as no mutually hurting stalemate exists to compel all parties to come to the bargaining table and could only be attained by a more firm commitment from the United States to pressure China more directly.²⁰

The parties could agree to adjudicate their dispute by submitting the case to a pre-existing court procedure such as the International Court of Justice (ICJ) or International Tribunal of the Law of the Sea (ITLOS), which could issue a binding judgment or advisory opinion on the legal merits of

²⁰ I. William Zartman, **Ripe for Resolution: Conflict Resolution in Africa**, New York, NY: Oxford University Press, 1989.

each side's claim. Aside from Taiwan, all claimants are parties to the UN Convention on the Law of the Sea (UNCLOS). The ICJ has proven to be a competent, professional, and neutral body for precisely such disputes, with cultural, geographic, and ideological diversity among its judges. Discovery and effective occupation are established by legal precedents for island claims, while proximity (or contiguity) is not a legal standard but offers "persistent practical appeal."²¹ China's claims over Diaoyu/Senkaku may be significantly stronger in a judicial forum, and much of its argument revolves around legal ownership at the end of the 19th century and in the aftermath of World War II. Japan pressed Korea to take the Dokdo/Takeshima island dispute to the ICJ but Korea has thus far refused. Likewise, the parties could choose the decision-makers and the rules that they will follow and agree to be bound by the decision of an arbitrator. In 2013, the Philippines brought a case to the Permanent Court of Arbitration questioning the legality of China's nine-dashed line claim to vast waters in the South China Sea and a five-judge panel was selected to hear the case, though China has rejected to participate. Rarely do countries submit to the compulsory jurisdiction of the ICJ or any other tribunal or arbitral on matters which are political or core to national identity, as it requires a leap of faith that the decision will turn out in one's favor.²² Precisely for such reasons, countries are pragmatic, calling for tribunals where their claims are strongest, opposing where they are weak; thus legal instruments are likely to be ignored despite their merits. In fact, "all the claims are weak, because the claimants are not able to demonstrate continuous and effective occupation, administration, and control, as well as acquiescence by other claimants."²³

Informal dialogue offers a more accommodating pathway toward at least the framework of a solution. Track-Two diplomacy, processes outside the official foreign ministry pathway, offer time and sometimes secrecy in

²¹ Van Dyke and Valencia, "How Valid are the South China Sea Claims under the Law of the Sea Convention?", p. 50.

²² See James Turner Johnson, "International Law and the Peaceful Resolution of Interstate Conflicts", in John A. Vasquez, James Turner Johnson, Sanford Jaffe, and Linda Stamato, **Beyond Confrontation: Learning Conflict Resolution in the Post-Cold War Era**, Ann Arbor, MI: University of Michigan Press, 1995, p. 155-177, and Richard A. Bilder, Adjudication: International Arbitral Tribunals and Courts", in I. William Zartman and J. Lewis Rasmussen, eds, **Peacemaking in International Conflict: Methods and Techniques**, Washington, DC: United States Institute of Peace Press, 1997, p. 155-189.

²³ Van Dyke and Valencia, "How Valid are the South China Sea Claims under the Law of the Sea Convention?", p. 50.

building trust and examining the details of a comprehensive agreement.²⁴ Dialogue bodies sponsored by non-governmental organizations (NGOs) or international organizations like ASEAN are a hopeful step toward a comprehensive settlement.²⁵ Academics, businessmen, professional lawyers, or other eminent persons can outline the shape or scope of such a dialogue. Indeed, they may act as informal agents of the government while avoiding the spotlight of media and scrutinizing publics and providing political space for an agreement acceptable to all sides that is not obstructed because of some leaked information regarding the parameters of an acceptable framework. The Indonesian-led workshop helped to build confidence and led to the code of conduct and the ASEAN Regional Forum (ARF) provides a forum for dialogue on sensitive issues, yet any final solution still requires the ultimate endorsement of the national governments, and may require some delimitation of maritime boundaries which raises the same challenges mentioned above. The hard choices to implement an agreement may not become any easier by the confidence-building measures suggested in this model when parties' ambitions are unrealized.

Joint ventures between private or state-owned enterprises that share in the exploration and development of all natural resources and wealth that may exist in the waters and seabed of these islands and their EEZs are another option that could set aside the sovereignty claims and national pride. These mutually beneficial structures could sponsor joint development and simply find a formula for sharing the profits but in ways that more easily escape the issues of collective memory and territorial-based identity issues, raising the hopes for a positive sum game where both or multiple sides can win. As Busyzinski and Zaslan suggest, "national oil companies would obtain access to oil and gas reserves without the need to enforce exclusive claims to sovereignty."²⁶ Countries in the region have made such past commitments; China and Japan agreed to set aside any

²⁴ See John W. McDonald and D.B. Bendahmane, eds., **Conflict Resolution: Track Two Diplomacy**, Washington, DC: Foreign Service Institute, 1987.

²⁵ One longstanding example is an ASEAN-based workshop process. See Hasjim Djalal and Ian Townsend-Gault, "Managing Potential Conflicts in the South China Sea: Informal Diplomacy for Conflict Prevention", in Chester A. Crocker, Fen Osler Hampson, and Pamela Aall, **Herding Cats: Multiparty Mediation in a Complex World**, Washington, DC: U.S. Institute of Peace Press, 1999, p. 107-134.

²⁶ Leszek Busyzinski and Zaslan Iskandar, "Maritime Claims and Energy Cooperation in the South China Sea", **Contemporary Southeast Asia** 29, No. 1 (April 2007), p. 157.

disputes until the future when they normalized relations in 1972 and as recently as the late 2000s, China and the Philippines agreed to ignore territorial claims and seek joint exploration for maritime resources.²⁷ Likewise, one could imagine joint sovereignty with ASEAN Plus Three (APT, ASEAN plus China, Japan, and Korea) as a malleable entity that could oversee management of the process. Such radical ideas were actually submitted when in 1995 Taiwan suggested that all twelve interested nations and territories forego their island claims and establish a South China Sea Development Company to develop the natural resources cooperatively.²⁸ This step could move all parties toward what ultimately may be required to resolve the burgeoning crises that are coming fast and furious. Indeed, joint exploration projects already exist and much of the exploitation of fossil fuels will be done by corporate entities with competitive bidding, not under national authority *per se*, though royalties and revenues are still owed to sovereign entities and possibly state-owned enterprises. Nevertheless, commercial bargaining can avoid much of the innate animosity that derives from historical rivalry and warfare.²⁹

The oceans present an opportunity for creative solutions where possession does not have to imply victory; these are islands where nobody lives, few citizens of any claimant states will ever visit these rocks, and fossil fuels found there are finite. In fact, another suggestion has been to make the area a marine reserve.³⁰ ASEAN itself has greatly helped to reduce the territorial disputes that marred regional relations in Southeast Asia after World War II up until the founding of ASEAN in 1967, and by the end of the 1970s competing claims to physical territory with abundant populations that were integral to the nation were settled. ASEAN was able to integrate Cold War foes like Thailand and the Indochinese states of Cambodia, Laos, and Vietnam as well as an outlier state like Myanmar and emerge stronger in each instance. Now ASEAN is a very peaceful region with widespread commercial, cultural, and diplomatic exchanges, trade is

²⁷ Zhao, "Sino-Philippines Relations: Moving Beyond South China Sea Dispute?", p. 69.

²⁸ Van Dyke and Valencia, "How Valid are the South China Sea Claims under the Law of the Sea Convention?", p. 59.

²⁹ See David A. Lax and James K. Sebenius, "The Power of Alternatives or the Limits to Negotiation", in J. William Breslin and Jeffrey Z. Rubin, eds., **Negotiation Theory and Practice**, Cambridge, Mass: Program on Conflict Resolution at Harvard University, 1991, 97-113.

³⁰ Diaojong Zha, "Security in the South China Sea," **Alternatives: Global, Local, Political** 26, no. 1 (January-March 2001), p. 46.

growing and may result in a free trade area. The ASEAN way is a softer approach that respects principles like non-interference but also seeks pragmatic solutions without using pressure by employing informal decision-making to build consensus toward a settlement.³¹ An ASEAN-led Code of Conduct for the South China Sea could help pacify the stormy waters such as the Manila Declaration promulgated on 4 November 2002 that sought to resolve disputes peacefully, though China and ASEAN have yet been unable to conclude such a new agreement.

East China Sea

The Diaoyu/Senkaku islands dispute is ostensibly about resources but has become intractable due to its status as an outstanding territorial issue between China and Japan and thus is artificially a symbol of national identity as part of the historical animosity that has persisted since the end of World War II. Unlike Japanese textbooks or visits to Yasakuni Shrine in Tokyo, China can take more direct action on the disputed islands and Japan can more forcefully initiate provocations or more powerfully respond to Chinese assertions. Including these uninhabited islands in the concept of nationhood thus foments more aggressive posturing, statements, and behavior.

China's claims to the Diaoyu/Senkaku islands are based foremost on ancient possession and historical records dating back to the Ming dynasty that document usage or reference their presence in the Chinese sphere. Secondly, China's argument is a legal review of the loss of possession following the 1895 Treaty of Shimonoseki that concluded the First Sino-Japanese War and their expectation of being returned under the 1943 Cairo declaration which required Japan to return all illegally obtained Chinese territory and the 1945 Potsdam conference which clarified Japan's territorial limits, though ambiguously referred to unnamed 'minor islands' as integral to its reconstituted state. China asserts that these islands should have been returned by the United States following its formal occupation of Japan, but was unfairly handed over to Japan in 1972 along with the former Ryukyu kingdom governed in Okinawa. More recently, China has looked to the Law of the Sea and a geologic claim that China's continental shelf reaches the disputed islands, and nevertheless sits on the Chinese side of the trough that extends southward from Japan's volcanic archipelago.

³¹ Michael Leifer, **The ASEAN Regional Forum: Extending ASEAN's Model of Regional Security**, Oxford, U.K.: Oxford University Press, 1996.

Japan's claim primarily derives from the aforementioned 1895 Treaty of Shimonoseki that ceded Taiwan and surrounding islands to Japan, and subsequently that the United States returned administrative rights to Japan along with Okinawa in 1972. Moreover, a median line division of the continental shelf claims would situate the islands closer to Japan's territory. China's historical argument is less salient for Japan since Ryukyu paid tribute to both China and Japan, but more to the latter.³² Moreover, Japan has essentially maintained possession for over one century and under the legal concept of prescription could be seen as having gained effective control and tacit recognition of such.

After the most recent series of events following Ishihara's attempt to develop the islands under Tokyo prefecture and Prime Minister Yoshihiko Noda's subsequent decision in 2012 to 'nationalize' the islands from their private owners to prevent such actions, the Rubicon has been crossed. Although the islands remain under de facto Japanese control, the previously informal agreement to set aside the dispute has ended and tensions have spiked. Certainly other ruptures appeared dramatic at the time: Japan's eviction of Taiwanese protesters who raised a Republic of China flag in 1970 or Japanese nationalists building a lighthouse on one of the islands in 1996 and the Japanese foreign minister's claim that the islands were always Japanese territory. Yet in reaction to the most recent 'provocation,' Beijing has launched a new offensive to provide new maps, issue meteorological weather reports, offer new legal claims, reassert old historical entitlements, curtail some commercial ties, impose an economic boycott, cut off tourism to Japan, and send air and naval patrols. Japan responded in kind, revamping their naval forces with increased spending and scrambling fighter planes to protect its prerogatives.

Thus, since historical animosity between the two nations as exemplified in public demonstrations, nationalist rhetoric, and hostile social movements drives this conflict and the most recent spark was Japan's nationalization, the solution must be to de-nationalize the Diaoyu/Senkaku claims, setting aside sovereignty over the mutually claimed islands and thus rendering this small chain absent any ownership. After all, aside from some rudimentary attempts by Japanese commercial ventures to create a guano factory there, these islands remain uninhabited. Therefore, without people to protect or provide rights, the idea that these islands are integral to national identity and consciousness can be set aside

³² Duara, "De-Constructing the Chinese Nation", p. 41.

and any emphasis on negotiations can focus solely on an equitable division of potential energy resource near to the islands, but not on the territory itself. The lands can be made into bird sanctuary or marine habitat and both countries can commit to its preservation under the auspices of a newly formed APT management office while renouncing title and offering guarantees that they will serve no military purpose.

South China Sea

The South China Sea is obviously more complicated since it is not a one to one dispute, but rather multiple states have assertions of ownership, the Spratly islands are claimed in their entirety by China, Taiwan, and Vietnam while the Paracel islands are possessed by China but claimed by Vietnam. Across the sea, EEZs are overlapping and raise challenging solutions, let alone the addition of islands, which have their own EEZs. Under UNCLOS, countries can claim twelve nautical miles of territorial sea which is de jure sovereign, and up to 200 nautical miles of EEZ which possesses neither full juridical authority nor sovereignty. For the United States, anything outside the territorial sea is international waters, which affords a greater role for American naval and air forces, including spying. The United States signed the Law of the Sea under President Bill Clinton but has not made significant efforts to introduce it to the U.S. Senate for ratification, until signals were made in 2011 by the Obama administration.

When EEZs are overlapping, an equitable solution must be found; yet islands receive little attention from UNCLOS leaving unanswered who has possession if territorial markers are not determined. China and Taiwan each share the claim of the nine-dashed line to nearly all of the water and islands in the South China Sea, a portrait of essentially sovereignty. Huangyan/Panatang Shoal lies 550 nautical miles southeast of Hainan, China and 125 nautical miles west of the Philippines. After the Philippines attempt to arrest Chinese fishermen illegally poaching rare aquatic species led to an armed stand-off, the Philippines renamed this body of water as the West Philippine Sea and China formed an administrative body to govern its South China Sea territory.³³ In 2012, China began to issue passports with these maritime boundaries included as a protrusion from the territorial map, leading to objections from Vietnam, the Philippines, and others. Further antagonizing the situation, the United States and Philippines have a mutual defense treaty that would oblige the United

³³ China claims the island as part of the greater Zhongsha islands.

States to support its ally in the event of a military attack on its territory, though the Americans have de-emphasized its applicability in this particular case.

Since much of the South China Sea disputes revolve around security concerns and the latent Sino-U.S. rivalry over regional supremacy, along with an emphasis to align small and medium powers in the area to one side or another and their resistance to such an either/or choice, this set of disputes must be de-territorialized. Certainly, the solution to island claims and EEZ boundaries lies in a multilateral framework, building on informal dialogue, private and public economic relationships, and working within the parameters already offered by ASEAN and its spin-off entities such as the ASEAN Regional Forum, Asia Pacific Economic Cooperation, and ASEAN Plus Three. The latter would have the advantage of including all of the Asian principal actors but excluding the American presence that inherently politicizes the affair. U.S. influence could be a moderating factor through its allied states like Japan and South Korea, but the local tools of the 'ASEAN way' would be more on display in an Asian-led dialogue. An outcome that validates the freedom of navigation through the international waters of the South China Sea, emphasized in a code of conduct that also settles EEZ claims and provides the means to verify compliance will be of great utility. Again, an agreement to treat the uninhabited Spratly and Paracel island groups and other remote islands for what they are, proximate potential bases for EEZ claims and resource, mineral, and fishing wealth can be better resolved without the backdrop of strategic competition and militarizing the trade routes for all countries in the region. Delineations of EEZ lines would be helpful, as well as treating tiny islands not as territory to build sovereignty upon but rather protrusions subsumed to the vast sea and thus incapable of national possession.

Conclusion

Realist notions of international relations appear to be on full display as self-interested atomistic states jockey for control over energy resources and seek to expand their territorial claims in a zero-sum competition. The status quo in the East and South China Seas is heightened insecurity, increasing budgets for military and particularly naval capabilities, regular stand-offs in air and at sea, occasional skirmishes and accidental or incidental deaths that interrupt the economic and diplomatic relations and tourist, educational, and cultural exchanges between countries. Reactions include popular demonstrations, stoning of embassies,

and the occasional act of violence against a foreign national or innocent bystander. The worst case scenario is armed conflict between two or more actors that spills into a greater regional war and compels U.S. intervention as part of a mutual defense treaty with a state party. Even if limited to the theatre of the sea itself as in the Malvinas/Falkland islands war between Britain and Argentina, irreparable harm to the enormous progress in regional ties since the end of the Cold War would be undone.

Yet the true maritime environment is less reflective of power transition theory than it is a post-colonial re-reading of Asian history and re-establishing a bygone regional order. Thus, a rational actor model employing game theory would underestimate China's reconstruction of its state and the strong desire to complete what began with Hong Kong and Macau and may ultimately end with Taiwan in recovering former territories. China has legitimate historical claims to the variety of islands off its coast both near and far, though its oceanic claims of sovereignty over vast waters distant from its shores does not comport with modern maritime law. Nevertheless, the Chinese cultural identity of resistance to foreign invasion, history of non-aggression, upholding of principles of non-interference, and sensitivity to the attitudes of small and developing countries from its socialist past and perception as a leader in the third world dramatically impact its foreign policy output. Moreover, it increasingly accepts more modern norms of multilateralism to solve problems. Thus, another future scenario involves cooperative joint ventures, harmonized policing of illegal fishing and poaching of rare aquatic species, and increased interdependence across the Asia Pacific region. The natural resources of the sea can be exploited, but all sides have a mutual interest to preserve the oceans, the common heritage of mankind, and to be good stewards of their environmental sustainability. Essential to this outcome is to de-territorialize and de-nationalize conceptions of international relations, at least when it comes to the shifting tides of maritime disputes. The fluid waterways of the ocean and uninhabited rocks that occasionally break the tide might best be resolved by de-territorializing these conflicts, de-nationalizing the claims, and indeed constructing new ideas of shared or pooled sovereignty, or perhaps avoiding the question of sovereignty altogether. To achieve such a transformation, decision-makers will have to think beyond nation-states and the strictures of formal cartographic equations to more innovative approaches to conflict resolution.

BIBLIOGRAPHY

BRESLIN, J. William and Jeffrey Z. Rubin (eds.), **Negotiation Theory and Practice**, Cambridge, Mass: Program on Conflict Resolution at Harvard University, 1991.

BUSZYNSKI, Leszek, "ASEAN, the Declaration on Conduct, and the South China Sea", **Contemporary Southeast Asia** 25, no. 3 (December 2003), p. 343-362.

BUSZYNSKI, Leszek and Iskandar Sazlan, "Maritime Claims and Energy Cooperation in the South China Sea", **Contemporary Southeast Asia** 29, No. 1 (April 2007), p. 143-171.

CALLAHAN, William, **Contingent States: Greater China and Transnational Relations**, Minneapolis, MN, University of Minnesota Press 2004.

DJALAL, Hasjim and Ian Townsend-Gault, "Managing Potential Conflicts in the South China Sea: Informal Diplomacy for Conflict Prevention", in Chester A. Crocker, Fen Osler Hampson, and Pamela Aall, **Herding Cats: Multiparty Mediation in a Complex World**, Washington, DC: U.S. Institute of Peace Press, 1999, p. 107-134.

DUARA, Prasenjit, "De-Constructing the Chinese Nation", in Jonathan Unger, ed., **Chinese Nationalism**, Armonk, NY: M.E. Sharpe, 1996, p. 31-55.

HUANG, Teh-yi, "State Preferences and International Institutions: Boolean Analysis of China's Use of Force and South China Sea Territorial Disputes," **Journal of East Asian Studies** 4, no. 2 (May-August 2004), p. 227-262.

KIM Shee Poon, "The South China Sea in China's Strategic Thinking," **Contemporary Southeast Asia** 19, no. 4 (March 1998), p. 369-387.

LEE Jae-hyung, "China's Expanding Maritime Ambitions in the Western Pacific and the Indian Ocean", **Contemporary Southeast Asia** 24, no. 3 (December 2002), p. 549-568.

LEIFER Michael, **The ASEAN Regional Forum: Extending ASEAN's Model of Regional Security**, Oxford, U.K.: Oxford University Press, 1996.

MCDONALD John W. and D.B. Bendahmane (eds.), **Conflict Resolution: Track Two Diplomacy**, Washington, DC: Foreign Service Institute, 1987.

ROWAN, Joshua P., "The U.S.-Japan Security Alliance, ASEAN, and the South China Sea Dispute", *Asian Survey* 45, no. 3 (May/June 2005), p. 414-436.

STOREY, Ian James, "Creeping Assertiveness: China, the Philippines and the South China Sea Dispute", *Contemporary Southeast Asia* 21, no. 1 (April 1999), p. 95-118.

THUCYDIDES, **The Peloponnesian War**, Chicago, IL, University of Chicago Press 1989.

TOWNSEND-GAULT, Ian, "Preventive Diplomacy and Pro-Activity in the South China Sea", *Contemporary Southeast Asia* 20, no. 2 (August 1998), p. 171-190.

VAN DYKE Jon and Mark Valencia, "How Valid are the South China Sea Claims under the Law of the Sea Convention?" *Southeast Asian Affairs* (2000): 47-63.

VASQUEZ, John A., James Turner Johnson, Sanford Jaffe and Linda Stamato, **Beyond Confrontation: Learning Conflict Resolution in the Post-Cold War Era**, Ann Arbor, MI: University of Michigan Press, 1995, p. 155-177.

ZARTMAN I. William, **Ripe for Resolution: Conflict Resolution in Africa**, New York, NY: Oxford University Press, 1989.

ZARTMAN I. William and J. Lewis Rasmussen (eds.), **Peacemaking in International Conflict: Methods and Techniques**, Washington, DC: United States Institute of Peace Press, 1997, p. 155-189.

ZHA Diaojong, "Security in the South China Sea," **Alternatives: Global, Local, Political** 26, no. 1, January-March 2001, p. 33-51.

ZHAO Hong, "Sino-Philippines Relations: Moving Beyond South China Sea Dispute?" *The Journal of East Asian Affairs* 26, no. 2 (Fall/Winter 2012), p. 57-76.

Özet

Asya Pasifik bölgesindeki deniz sınırları ihtilafları ve çeşitli adalar üzerindeki hak iddiaları, Büyük Güçler arasındaki yarış, tarihsel düşmanlıklar ve hukuki meselelerden beslenmektedir. Doğu ve Güney Çin Denizi bölgelerindeki bu tip sorunlar, toprak, nüfus ve otorite gibi egemenlik nosyonunun ana unsurları çerçevesinde ele alınamadığından, çözüm sürecinde sıkıntılar yaşanmaktadır. Bu meselelerin özü çoğunlukla maddi temelli olup, münhasır ekonomik bölgeler, enerji ve mineral kaynakları ile balıkçılık hakları üzerine bir yarış biçiminde özetlenebilmektedir. Değişen bölgesel dengeler bağlamında ekonomik ve askeri avantaj elde etmek isteyen Çin, Tayvan, Japonya, Brunei, Vietnam, Filipinler ve Malezya gibi aktörler arasındaki yarış, milliyetçilik ekseninde bölgesel devletler arasında bir savaşı da tetikleyebilecek mahiyettedir. Mevcut ihtilaflar içerisinde Rusya'yı da ilgilendiren bazı vakalar henüz çözümlenmemekle birlikte zamana bırakılmış olup, bir kısmı statik ama birçoğu da dinamik ihtilaflar şeklinde günümüze tezahür etmiştir. Dinamik olan sorunların temelinde, Sino-Amerikan stratejik diyalogu arka planında, Çin'in bölgede giderek artan görünürlüğü ve talepleri yer almaktadır.

Pek çok uzman bölgedeki devletlerin çıkar, motivasyon, talep ve politikalarını realist uluslararası ilişkiler perspektifi çerçevesinde incelemektedir. Bu bakış açısında güçler dengesi, ya da tehdit dengesi politikaları, güç dönüşümü ve hegemonik düşüş teorileri ile güvenlik yarışı gibi kavramlar öne çıkmaktadır. Ancak nadir olarak, bazı analistlerin konuyla ilgili çok taraflı süreçler, uluslararası hukuk, gayri resmî çalıştaylar, güven inşa edici hükümet-dışı diplomasi ve ihtilafların barışçıl çözümü gibi alt başlıkları kapsayan neoliberal kurumsal modellere başvurduğu da görülmektedir.

Doğu ve Güney Çin Denizi coğrafyalarında hiçbir devlet, ciddi olarak savaşı bir nihai çözüm olarak değerlendirmemektedir. Çin gerçek anlamda bir revizyonist aktör olmayıp, çoktarafılık ilkesinin modern normlarını giderek içselleştirmekte olan bir aktördür. Amerika Birleşik Devletleri ise, her ne kadar Çin'in bir bölgesel dev olmasını arzu etmese de, bu ülkeyi Soğuk Savaş döneminde Sovyetler Birliği'ne uyguladığı biçimde çevrelemeyi düşünmemektedir. Fakat sorunların aniden çığ gibi büyüyerek sıcak çatışmaya dönme ihtimali karşısında acil olarak çözüm üretilmesi ve bunların desteklenmesi şarttır. Bu bağlamda kendi içlerinde hem avantaj hem de dezavantajlar barındıran en az dört seçenekten bahsedilebilir: (1) Müzakere ve arabuluculuk (2) Tahkim ve yargı (3) gayri resmî hükümet-dışı

diplomasi (hükümet-dışı organizasyonlar veya ASEAN gibi uluslararası örgütler tarafından desteklenen politikalar) (4) özel ticari ortak girişimler.

Ortak payda ve ortak çözümler üretilmesini hedefleyen bu dört öneri, Asya Pasifik bölgesinde karşılıklı bağımlılık yaratılmasını sağlayabilir. ASEAN'ın da süregelen çabaları ile bu yolda bazı aşamalar kaydedilmiştir. Ancak, örneğin, insanlığın ortak mirası olan okyanusların korunması, balıkçılık alanlarının güvenliğinde yasadışı uygulamalara karşı çabaların uyumlaştırılması veya sürdürülebilir çevre yaratabilme konularında ortak platformların yaratılabilmesi için atılması gereken temel adım, uluslararası ilişkilere hâkim olan -başta egemenlik olmak üzere- bazı terimleri teritoryal ve milliyetçi niteliklerinden soyutlamaktır. Bölgedeki sınırlar, alanlar ve kaynakların nitelik, nicelik, aidiyet ve hukuki mahiyetleri konularındaki muğlaklık, böylesi bir yeni yaklaşımı zaruri kılmaktadır. Ortak veya havuzlaştırılmış egemenlik kavramının benimsenmesi yahut deniz meselelerinde egemenlik kavramının denklem dışı bırakıldığı yeni fikirler ve politikaların üretilmesi, çatışmaların kökten çözümü için uygun bir metot olabilir. Bu dönüşümün gerçekleşebilmesi için karar alıcıların ulus-devlet nosyonunun ötesinde düşünmeleri ve şekli kartografik denklemlerin dışında daha yenilikçi çözüm politikalarına yönelmeleri gerekmektedir.

Uluslararası Örgütlerin Güvenlik Sorunlarının Çözümünde Yeterliliği: Afrika Birliği Örneği

Fahri ERENEL* ve Ebru CAYMAZ**

Öz

Günümüzde değişen güvenlik anlayışının bir sonucu olarak sadece çatışma ve güvenlik ilişkisinden hareketle yalnızca devletlerin birbirine karşı çatışmaları söz konusu olmamakta ve devletlerin devlet dışı aktörlerle ve devlet içinde de farklı grupların birbirleri ile çatışmalarını kapsayan asimetrik çatışma modelleri daha sık görülmektedir. Bu gelişmeler güvenliğin sağlanması için daha fazla çaba harcanması gerektiğini, ister bölgesel ister ulusal olsun güvenlik sorununun ulusal sınırlar içinde çözümlenemeyeceğini göstermektedir. Birleşmiş Milletler başta olmak üzere uluslararası örgütler, yeni güvenlik sorunlarına karşı kendilerini yeniden konumlandırma arayışı içine girmişlerdir. Bu çalışma kapsamında da öncelikle başka bir uluslararası örgüt olan Afrika Birliği'nin, Afrika'da meydana gelen güvenlik sorunlarının çözümünde ne denli etkili olduğu irdelenerek, mevcut durum ortaya konacaktır. Sonuç bölümünde ise elde edilen veriler göz önünde bulundurularak alınması gereken tedbirler tartışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Afrika, Afrika Birliği, Güvenlik, Savunma, Uluslararası Örgütler.

Competence of International Organizations in Terms of Resolving Security Threats: The Case of the Organization of African Unity

Abstract

As a result of changing sense of security in our day, governments do not merely conflict with each other. Asymmetrical conflict models which include clashes between nongovernmental actors and different groups within the government are more frequently seen. International organizations, and being in the first place the United Nations, have started to reposition themselves against new security threats. Within the scope of this study at first the effectiveness of

* Yrd. Doç. Dr., İstanbul Kemerburgaz Üniversitesi Meslek Yüksekokulu Müdürü
fahri.erenel@kemerburgaz.edu.tr

** Doktora Öğrencisi, Marmara Üniversitesi Yönetim ve Organizasyon Anabilim Dalı
ebrucaymaz@gmail.com

Organization of African Unity in terms of solving security threats occurred in Africa is being questioned and the current situation is presented. And then, after evaluating the obtained data, necessary precautions to be taken is discussed in conclusion part.

Key Words: Africa, Organization of African Unity, Security, Defense, International Organizations.

Giriş: Uluslararası Örgütlere Duyulan İhtiyaç

Uluslararası örgütleri devletler arasındaki işbirliğini ve dayanışmayı somutlaştıran bir yapı olarak tanımlamak mümkündür. Söz konusu yapı bağımsız organlar aracılığı ile ortak çıkarların oluşturulması, oluşturulan bu çıkarların korunması ve devam ettirilmesi için egemen devletlerin oluşturduğu işbirliğini öngörmektedir.¹

Ortak amaçlar, devletlerin öz kaynaklarının ve kapasitelerinin söz konusu ortak amaçlara tek başlarına ulaşmada yetersiz olması, maliyetleri azaltma, amaca ulaşmada süreyi azaltma, politikalarına meşruiyet sağlama, sorumluluğu diğer devletlerle paylaşma, etki ve denetim imkânlarını artırmayı, devletleri uluslararası işbirliğine yönelten nedenler arasında saymak mümkün olmaktadır.²

Uluslararası kuruluşlar ve uluslararası hukuk, güvenliğin sağlanmasında önemli oluşumlar olarak değerlendirilmektedir. Bağımsız bir hukuki kişiliğe sahip olan uluslararası örgütlerin güvenlik alanında devletlerin davranışlarını sınırlayarak kaotik bir ortamın oluşmaması açısından önemli bir işlev yükledikleri söylenebilir. Günümüzde sorunlar karşısında izledikleri veya izleyemedikleri politikaları nedeniyle sıkça tartışma konusu olmalarına rağmen uluslararası örgütlerin uluslararası sistemin önemli bir parçası olma konusunda görevlerini sürdürmeye devam ettikleri söylenebilir.³

¹ Esat Çam, **Siyaset Bilimine Giriş**, Der Yayınları, İstanbul, 2000, s. 279.

² Faruk Sönmezoğlu, **Uluslararası Politika ve Dış Politika Analizi**, Filiz Kitabevi, İstanbul, 2000, ss. 309-310.

³ Ufuk Tepebaş, "Bölgesel Sorunların Çözümünde Uluslararası Örgütlerin Rollerini", **Stratejik Araştırmalar Dergisi**, 2007, Sayı: 7, ss. 88-93.

Bununla birlikte “Güvenlik paylaşılabilir, ancak emanet edilemez bir olgu”⁴ olduğu düşüncesini destekleyen bir biçimde devletlerin ortak bir örgütte yer almalarına rağmen, aralarındaki rekabeti tümüyle ortadan kaldıramadıkları görülmektedir. Devletler arasında var olan sorun/sorunların yaşamsal çıkarlarla özdeşleştirilmesi, sorun/sorunların çözümü ya da çözümsüzlüğünü doğrudan etkileyebilmektedir. “Mevcut uluslararası sistem ve buna bağlı olarak bölgesel konjonktürün, devletlerin ve örgütlerin sorunlara yaklaşımlarına doğrudan etki ettiği” şeklinde bir tespiti geçmiş ve günümüzdeki sorunlarda ortaya konulan çözüm arayışlarında doğrulamak mümkün olabilmektedir.

Uluslararası örgütler, çatışma çözümünde kendilerine yardımcı olacak normatif kuralların yer aldığı kurumsal yapıyı oluşturabilmeli ve uluslararası siyasal sistemdeki güç merkezlerini bünyelerinde toplayabilmelidir. Bu koşulun sorun çözümünde gerekli ancak yeterli olmadığı, Birleşmiş Milletler’in bazı alanlarda istenilen çözümü üretmemesinde görülmektedir. Uluslararası siyasal sistemde güç dengesini oluşturan tarafların çıkar ve algı farklılıklarının, işbirliğinin arzu edilen düzeyde gerçekleşmemesinde önemli etkisi olduğu söylenebilir.⁵

Uluslararası örgütlerin sorunlara yaklaşımları etkin, rasyonel ve yapıcı olması gerektiği düşünülmelidir. Bu nedenle örgütlerin, sorunların çözümünde önceliği barışçı stratejilere yer vermeleri gerektiği değerlendirilmektedir. İkna kapasiteleri ve güvenilirlikleri, sorunlar karşısındaki etkinliklerini doğrudan etkilemektedir. Örgütün, tarafları uzlaştırmada objektif olması ve kapasitesini aşacak vaatlerde bulunmaması büyük önem taşımaktadır. Bazı durumlarda ise örgütlerin yeterli caydırıcılığı sağlamaları ve yaptırım mekanizmalarını yeterli derecede devreye sokabilmesi, sorunların büyümeden çözüme kavuşturulması ve sıcak çatışmaların önlenmesi açısından gerekli olabilmektedir.

Literatür Taraması: Yeni Güvenlik Anlayışı Kapsamında Uluslararası Örgütlerin Etkinliği

Günümüzde küresel sistemde karşılıklı bağımlılıklar ve belirsizliklerin artması ile güvenlik aktörlerine, konularına, kuramlarına ve uygulamalarına yenileri eklenmiş; güvenlik çemberi ulusal güvenlikten

⁴ Beril Dedeoğlu, **Uluslararası Güvenlik ve Strateji**, Der Yayınları, İstanbul, 2003, s. 55.

⁵ A.g.e., ss. 88-93.

kolektif güvenliğe, çevresel güvenlikten bilgi güvenliğine kadar genişlemiştir.⁶ Küreselleşme ile birlikte kapsamı genişleyen güvenlik kavramı, artık devletlerin fiziksel anlamda hayatta kalmalarını değil, aynı zamanda toplumsal ilişkilerini, değerlerini, insanların hayat tarzlarını ile standartlarının korunmasını da içermektedir.⁷ Bunlara ek olarak, çevresel tehditler gibi geleneksel yaklaşım içinde yer verilmeyen çeşitli olgular, yeni güvenlik anlayışının içinde değerlendirilmeye başlanmıştır⁸.

Güvenliği eleştirel bir yaklaşımla ele alan ve güvenliğin referans aktörünün kim olduğunu sorgulayan eleştirel güvenlik çalışmaları güvenliği hem aktörler, hem boyutlar hem de seviyeleri bakımından genişleyen bir kavram olarak kabul etmektedir. Güvenlik kavramı son tahlilde askeri tehditlerin yanı sıra ekonomik, çevresel, politik ve toplumsal riskleri de kapsayan çok boyutlu bir kavram haline gelmiştir. Seviyeler bağlamında ise bir derinleşme zorunluluk haline gelmiş; günümüzde ulusal güvenliğin yanı sıra bireysel, uluslararası ve küresel güvenlik hususları da analizlere dahil edilmektedir. Bu derinleşmenin sonucunda ise güvenliğin aktörleri olarak güvenlik alanında ana akım güvenlik yaklaşımının göz ardı ettiği devletin yanı sıra bireyler, toplumlar, hükümet dışı aktörler, sivil toplum, uluslararası kurumlar gibi yeni güvenlik referans nesnelere odaklanılmıştır.⁹ Çatışma ve güvenlik ilişkisinden hareketle günümüzde yalnızca devletlerin birbirine karşı çatışmaları söz konusu olmamakta ve devletlerin devlet dışı aktörlerle ve devlet içinde de farklı grupların birbirleri ile çatışmalarını kapsayan asimetrik çatışma modelleri daha sık görülmektedir¹⁰.

Yaşanan bu gelişmeler güvenliğin sağlanması için daha fazla çaba harcanması gerektiğini, ister bölgesel ister ulusal olsun güvenlik sorununun ulusal sınırlar içinde çözümlenemeyeceğini göstermektedir.

⁶ Hans Günter Brauch, "Güvenliğin Yeniden Kavramlaştırılması, Barış, Güvenlik, Kalkınma ve Çevre Kavramsal Dörtlüsü", **Uluslararası İlişkiler**, 2008, Sayı: 5 (18), ss.1-47.

⁷ Trevor C. Salmon, "The Nature of International Security", **International Security in the Modern World**, Roger Carey ve Traver C. Salmon (eds.), St. Martin's Press, New York, 1992.

⁸ James L. True, "The Changing Focus on National Security", **Political Dynamics**, Frank R. Baumgartner and Bryan D. Jones (eds.), University of Chicago Press, Chicago, 2002.

⁹ Jef Huysmans, "The European Union and the Securization of Migration", **Journal of Common Market Studies**, vol. 38, No. 5, 2000.

¹⁰ Steven Simon, Daniel Benjamin, "America and the New Terrorism", **Survival**, Vol. 42, No.1., 2000.

Devletlerin uluslararası güvenlik stratejilerini izlemekteki amacı tehdidi dondurmak veya bloke etmek değil, büyük oranda veya tamamen ortadan kaldırmaktır. Devletlerin güvenlik problemleriyle bölgesel veya uluslararası bir aktör grubu olarak ilgilenmeleri çok daha etkili bir güvenlik politikası izleme olanağı sunmaktadır. Bununla birlikte uluslararası güvenlik stratejilerinin bazı dezavantajları da vardır. Taraflar arasında rekabet veya ciddi bir güç mücadelesinin bulunması tehdidin tamamen kaldırılması ihtimali bakımından büyük bir sorun teşkil eder. Bu noktada uluslararası güvenlik stratejileri devletler arasındaki ilişkilerin gidişatına da bağlıdır. Diğer yandan devletlerin sahip olduğu tecrübeler ve geçmişte yaşanan fikir ayrılıkları birbirlerine güven duymalarını zorlaştırabilir¹¹. Nitekim başta Birleşmiş Milletler başta olmak üzere uluslararası örgütler, yeni güvenlik sorunları karşı kendilerini yeniden konumlandırma arayışı içine girmişlerdir.

Uluslararası Güvenliği Sağlama ve Silah Satışları İkilemi

Uluslararası güvenliği sağlama çabaları artan bir ivme kazanırken, silah satışlarında da hemen hemen paralel bir artışın olduğu görülmektedir. Dünya çapında en fazla silah satışı gerçekleştiren ve en fazla savunma harcaması yapan ilk beş ülkenin, aynı zamanda Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nin 5 daimi üyesi olması uluslararası güvenliği sağlamanın zorluğu konusunda bizlere bazı ipuçları vermektedir. Uluslararası konvansiyonel silah transferinin hacminde 2003-2007 ve 2008-2012 dönemlerinde yüzde 17 oranında bir artış görülmektedir. 2008-2012 döneminde silah üreten en büyük beş ülke ABD, Almanya, Fransa, Rusya ve Çin silah ihracat hacminin yüzde 75'ine sahiptir¹².

Bu silahları önemli ölçüde geliştirmekte olan ülkeler ithal etmektedirler¹³. Bu ülkeler ayrıca söz konusu silah sistemleri için çift kullanımlı malzemeleri ve entegre teknolojileri de ithal etmektedirler¹⁴.

¹¹ David Held, Anthony McGrew, "Globalization and the End of the Old Order", Tim Dunne, Michael Cox, Ken Booth (eds.), **The Eighty Years Crisis: International Relations, 1919-1999**, Cambridge University Press, Cambridge, 1998.

¹² Stockholm International Peace Research Institute (SIPRI), **SIPRI Yearbook 2013: Armaments, Disarmament and International Security**, Summary, s. 10, Sweden. <http://www.sipri.org/yearbook/2013/files/SIPRIYB13Summary.pdf> [Erişim Tarihi: 20.04.2014].

¹³ Philip Nauwelaerts, 'Military Budgets, Underdevelopment and Dependency.' **Africa Focus**, 5 (1-2), p. 13, 1989.

Gelişmekte olan ülkelere bakıldığında genellikle sağlık şartlarının zayıf, insan ömrü ortalamasının ve okuryazarlık düzeyinin düşük olduğu görülmektedir. Bu ülkelerde düşünülen aksine büyük sosyoekonomik problemlerin çözümü öncelik taşımamaktadır. Literatürde konuyla ilgili araştırmalar, gelişmekte olan ülkelerin gayrisafi milli hasılasının büyük bir oranının iç çatışmaları bastırma, ulusal güvenlik ihtiyaçları gibi çeşitli sebeplerle silahlanmaya harcandığına dikkati çekmektedir. Sonuç itibarı ile silah ihracatı yapan ülkelerde refah düzeyi artarken, ithalat yapan gelişmekte olan ülkelere refah azalmakta; insanlar açlık sınırında veya bu sınırın altında yaşamaya, ülkenin sosyoekonomik şartları daha da kötüleşmeye devam etmektedir¹⁵.

Daha önce verilen bilgilere ek olarak, milyar dolarlar değerinde hukuk dışı bir silah ticareti pazarı da gelişmektedir. Elde edilen verilere göre Afrika'daki çatışmalarda kullanılan ve maliyeti yıllık 18 milyar dolara ulaşan silah ve malzemelerinin neredeyse yüzde 95'lik bir kısmı Afrika dışında üretilmektedir. Bu durum ise ancak bir dağıtım ve taşıma ağı ile mümkündür. Diğer yandan, bir tahmine göre dünyada her yıl bir milyon silah çalınmakta veya kaybedilmekte, dolayısıyla hukuk dışı alana geçmektedir¹⁶.

Bu veriler, güvenliği sağlama ve barışın tesisi konusunda yaşanan ikilemi gözler önüne sermekte, Güvenlik Konseyi üyelerinin çeşitli sorunlar karşısında takındıkları farklı tavırları anlamamıza yardımcı olmaktadır.

Gerçekler, Gelecek ve Yeni Sömürgecilik

Geçmişe bakıldığında, emperyalistlerin gelirlerini artırmak ve diğer toplumlara nazaran daha çok ham maddeye sahip olabilmek için kimi zaman şiddet ve tehdit araçlarına başvurdukları görülmektedir. Öldürme, yıldırma ve korkutma ile kazanılan ülkelerde sömürgecilerin uzun süreli hâkimiyetler kurmadaki başarısızlıkları sömürgeciliğin dönüşümünde etkin rol oynayan en önemli faktörlerden biridir. Ayrıca bu ülkeleri kontrol

¹⁴ Daniel Fiott, Katherine Prizeman, 'The Arms Trade Treaty and the Control of Dual-Use of Goods and Technologies: What Can the European Union's Export Control Regime Offer?' **IES Working Paper** 1/2013, p. 8.

¹⁵ Ajit Singh, 'Socio-Economic Impact of Arms Transfers to Developing Countries' **Peace & Conflict Review**, 2(1),2007, pp. 1-10.

¹⁶ Brian Wilson, 'The Long-and Unfinished Road-to Globally Regulating Small Arms and Light Weapons' **American Diplomacy, Commentary and Analysis**, pp. 1-7. http://www.unc.edu/depts/diplomat/item/2010/0103/comm/wilson_unfinished.html [Erişim Tarihi: 27.04.2014].

altında tutabilmek adına oldukça maliyetli olan silahlı kuvvetlerin bulundurulması mecburiyeti ve günümüzde daha bilinçli hale gelen toplumların yapılan harcamaları yakından takip ederek, sorgulamalarının yanı sıra genç nüfusun uzak ülkelerde tehlikeli görevlere gönderilmesinin bir meşruiyet sorunu haline gelmesi ile birlikte sömürgecilerin yeni usuller bulmaya ve kimi zaman bilimsel bulguları da başka toplumları sömürmek için bir araç gibi kullanmaya yöneldikleri görülmektedir.

Diğer yandan, uluslararası ticaret endüstri devriminden önceki dönemde belirli bölgelerle, az miktarda ve lüks mallarla sınırlıydı. Ayrıca henüz piyasalar ticarileşmemişti ve takas yöntemi geçerliydi. Yeni gelişmelerle birlikte bu sınırlamalar ortadan kalkmıştır. Endüstri devriminin ilk dönemlerinde Batı ülkelerinin dünyaya ihraç edebilecek fazla malları yoktu. Bu noktada kalitenin sağlanması hususunda da sıkıntılar vardı. Örneğin Çinliler, İngilizlerden daha ucuz ve daha kaliteli kumaşlar üretebiliyorlardı. Bu dönemde diğer sömürgelerin ise satın alma güçleri yok denecek kadar azdır. Bununla birlikte İngiliz aristokratlar tarafından organize edilen köle ticareti, piyasaya büyük hareket katmıştır. Batı Hint adaları bu dönemde dünya ticaretinin yeni odağı olmuştur. Sonuç olarak, yeni ulaşım kolaylıklarından yararlanılarak yapılan ticaret ve sömürgecilikle büyük miktarda önemle maden Avrupa'ya getirilmiştir. Değerli maden miktarındaki artışa bağlı olarak, paranın kullanımı yaygınlaşmış, borsa ve finans piyasaları gelişmiştir. Gelişen bu süreçte kentleşme ilerlemiş ve burjuvanın toplumsal hayattaki ağırlığı artmıştır.¹⁷

İngilizlerin ünlü "Parçala ve Hükmet" sloganı, aynı kan bağı ve inançlara sahip, çıkarları müşterek insanları çatışma durumuna sokarak sömürme için müsait bir ortam hazırlamak açısından değerli bir formül olarak 19. yüzyılın sonu ile 20. yüzyılın başında sıklıkla kullanılmış ve bugün bile önemini korumaktadır. Fikir ve görüş ayrılıkları yaratarak toplumları çatışma halinde bulundurmak ve karşı karşıya getirilen insanların bazen desteklenmesi diğer zamanlarda ise hedef gösterilmesi yoluyla yaratılan karışık ortamda ülke kaynaklarından faydalanmak gelişmiş ülkelerin refah seviyelerini artırmalarına büyük katkı sağlamıştır.¹⁸

¹⁷ İshak Torun, "Endüstri Toplumunun Oluşmasında Etkili olan İktisadi ve Sınai Faktörler", **C. Ü. İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi**, Cilt 4, Sayı 1, 2003, s. 187.

¹⁸ Osman N. Koçtürk, **Yeni Sömürgecilik Açısından Gıda Emperyalizmi**, TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası, Ankara, 2009, s. 20.

İlkel koşullar altında yaşayan insanların, batıdan gelen yıpratıcı etkilere uymanın sakıncalı bir davranış olduğunu anlayıncaya kadar esaret altında yaşadıkları ve içinde buldukları durumu sorgulamadıkları görülmektedir. Bu durumunun farkına varılması ile birlikte eskiden plantasyonlarda kullanılan kırbaç yerini süngüye, süngü ise silahlanmanın hız kazanması ile birlikte yerini ateşli silaha ve son dönemde insanları karşı karşıya getirerek çatıştırmaya yaratmak için fitneye terk etmiştir. Yeni sömürgecilik, meşrulaştırmayı ana eksenine alarak, sömürüleni sömürüne düşman eden, masrafa ve tehlikeye bile sokabilen ilkel metotları artık kullanmamaktadır. Amaç ve hedefler ortaya konduktan sonra kırbaç, süngü ve silah kullanmadan ve özellikle geri kalmış toplumların bilgisizlik ve maddi imkânsızlıklarını istismar ederek de gergin olmayan bir ortamda sömürülere devam etmek hiç şüphesiz daha akıllıcadır.

Parag Khanna, *Dünya Nasıl Yönetilmeli*¹⁹ adlı eserinde, uluslararası ve bölgesel örgütler üzerine çarpıcı tespitlerde bulunmaktadır. Khanna, küresel güvenliğin artık herkesin hemfikir olduğu söylemlere sahip olmadığını, diplomasi masalarında yerel ve bölgesel sorunlar en büyük önemi taşıırken, uluslararası normların pek öneminin olmadığını, olaylar gerçekleşikten sonra normların kabul gördüğünü, küresel fikirler ve fiiller arasında boşluğun iyice açıldığını belirtmektedir. Khanna'nın konuya ilişkin bazı görüşlerine aşağıda yer verilmiştir:

* Çin, Hindistan, Brezilya, Rusya ve Nijerya gibi yeni güç odakları küresel bir polisi takip etmek yerine kendi mahallelerinde şerif olmayı tercih etmektedirler. Bu ülkeler için BM Güvenlik Konseyi'nin kararlarını hukuken veya askeri olarak desteklemek ikinci planda kalmaktadır.

* Dünyada ki her bölge artık kendi kralları ve kanunları olan bir site haline gelmiştir. Hala birçok ülke için coğrafya bir kaderdir ve güvenlikleri uzaktaki uluslardan çok komşuları ile olan ilişkilerine bağlıdır. Komşu ilişkilerinde küresel çözüm yoktur ancak bölgesel çözümler işe yaramaktadır.

* Bölgesel güvenlik sistemlerinin güçlü olduğu yerlerde düzen varken, zayıf oldukları yerlerde kaos hakimdir. Bölgesel örgütlerden yoksun olan Ortadoğu ve Güney-Orta Asya dünyanın en istikrarsız bölgeleridir.

¹⁹ Parag Khanna, *Dünya Nasıl Yönetilmeli?*, Destek Yayınevi, İstanbul, 2011, s. 272.

* İngiltere ve Fransa'nın yerine BM Güvenlik Konseyi'ne bölgesel kurumlar daimi üye olmalıdır. Küresel Güvenliğin tabandan tavana inşası için bu tür bir yapılanma şarttır.

* Haritalardaki düz çizgiler halindeki sınırlar için her zaman kuşku duyulmalıdır. Düz çizilmiş sınırlar açısından Afrika diğer tüm kıtalardan önde gelmektedir. 1884 yılında toplanan Berlin Kongresi'nde enlem ve boylamlar kullanılarak sınırlar çizilmiş, nehirler veya etnik bölgeler bu haritalarda dikkate alınmamıştır. Onlarca yıldır süren iç savaşlar veya ülkelerarası anlaşmazlıklar sömürgeciliğin bu izlerini ortadan kaldıramamıştır.

*Eski sömürgecilerin takip ettikleri sürekli bağımlılık yerine yeni sömürgeciler, devletlerden halklarını korudukları ve sorunlarını sınır ötesine yaymadıkları "Sorumlu Egemenlik" beklemektedirler. Yeni sömürgecilik istismar, küçümseme ve zor kullanılan bir sistem değildir. Eski siyaseti değiştirmez veya yerel siyaseti göz ardı etmezler, yerel mülkiyete daha fazla önem verirler.

Khanna, geçmiş ve gelecek arasında bağ kurduğu bu eseri ile sorunların çözümünde bölgesel örgütlerin artan önemine dikkat çekmiş, Güvenlik Konseyi'nin yapısının yeniden düzenlenerek üyeliklerde etkin bölgesel örgütlere yer verilmesi gerektiğini vurgulamıştır.

Afrika'nın Artan Önemi ve Afrika'nın Güvenliğini Sağlama Çabaları

Günümüz dünyasında Avrupa Birliği (AB), Çin ve Amerika Birleşik Devletleri (ABD) başta olmak üzere, Japonya, Hindistan ve Rusya gibi büyük güçler, Afrika kıtasından en büyük payı elde edebilmek amacıyla kıyasıya bir yarış içindedir. Güney Afrika eski Devlet Başkanı Thabo Mbeki tarafından da 21. yüzyılın Afrika yüzyılı olduğu ve Afrika'da bir Rönesans yaşandığı şeklinde dile getirilen ifadeler, günümüzde daha fazla anlam ve önem kazanmıştır. Avrupa Birliği'nin kıtada yer alan ülkelerle ekonomik, siyasi ve kültürel ilişkiler kurması, ABD ve Çin'e kıyasla daha önce başlamakla birlikte, genel olarak Afrika'ya olan ilginin 1990'ların sonu ve 2000'li yılların başında önemli ölçüde arttığı söylenebilir. Örneğin, Kahire'de ilk AB-Afrika Zirvesi 2000 yılında yapılmış ve 2001 yılında ise

“Afrika'nın Kalkınması için Yeni Ortaklık” (The New Partnership for Africa's Development/NEPAD) kurulmuştur.²⁰

Ayrıca Avrupa Komisyonu tarafından 2005 yılında AB'nin Afrika Stratejisi konulu bir bildiri yayınlanmıştır. Burada bahsi geçen stratejinin hedefi, tüm AB aktörleri için tek bir çerçevenin oluşturulması ve Afrika'nın kalkınmasının AB'nin önde gelen siyasi öncelikleri arasına eklenmesi şeklinde özetlenebilir. Bu anlayışla “AB-Afrika Altyapı Ortaklığı” ve “AB Yönetim İnisiyatifi” başlatılmış, Afrika Birliği'nin (AfB) öncülük ettiği barışa destek faaliyetleri için daha fazla kaynak ayrılmıştır.²¹

Afrika devletlerinin bağımsızlıklarını ve egemenliklerini kazanmaları ile sömürgecilğe son verilmesi amacıyla 1963'te kurulan Afrika Birliği Örgütü, Soğuk Savaş döneminde Bağlantısızlar Grubu içinde yer almış ve doğu-batı blokları arasındaki mücadeleye taraf olmamıştır. Soğuk Savaş'ın hemen ardından kıtada yaşanan çatışmalar, siyasi istikrarsızlıklar, ekonomik sorunlar ve sağlık sorunları örgütün daha etkili bir hale gelmesini gerektirmiştir. 2002 yılında Afrika Birliği (AfB) adını alan örgüt, yeni hedeflerini sosyal, politik ve ekonomik bütünleşmesinin sağlanması, kalkınmaya hız verilmesi, barışın korunması, demokrasi ve yönetimin iyileştirilmesi ilkelerinin benimsenmesi olarak ortaya koymuştur.²²

Türkiye ile örgütün ilişkilerine bakıldığında ise 1963 ve 2002 yılları arasında kısıtlı kaldığı görülmektedir. Afrika'ya açılım politikasının benimsenmesi ile birlikte ilişkileri geliştirmek isteyen Türkiye 2002 yılından itibaren AfB zirvelerine misafir üye olarak katılmaktadır. 2005 yılında AfB nezdinde “gözlemci ülke” statüsü kazanılmıştır. 2008 yılında ise Afrika'nın stratejik ortağı olarak kabul edilmiştir. Bu kararı müteakip, 18-21 Ağustos 2008 tarihinde Türkiye-Afrika İşbirliği Zirvesi İstanbul'da gerçekleştirilmiştir. Bu çerçevede hükümetler arası işbirliği, ticaret, yatırım, tarım ve tarımsal ürünlerin ticareti, küçük ve orta büyüklükteki işletmeler, kırsal kalkınma, altyapı, enerji, ulaşım, su kaynaklarının yönetimi, sağlık, barış ve güvenlik, telekomünikasyon, turizm, kültür,

²⁰ Elem Eyrice Tepeciklioğlu, “Afrika Kıtasının Dünya Politikasında Artan Önemi ve Türkiye-Afrika İlişkileri”, **Ankara Üniversitesi Afrika Çalışmaları Dergisi**, 2012, Cilt 1, Sayı 2, s. 64.

²¹ EU Strategy for Africa: Towards a Euro-African pact to accelerate Africa's development, sec 2005, 1255 <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2005:0489:FIN:EN:PDF> (Erişim tarihi: 12.05.2013).

²² OAU Charter, http://www.au.int/en/sites/default/files/OAU_Charter_1963_0.pdf (Erişim tarihi: 11.05.2013).

iletişim teknolojileri, çevre, eğitim ve medya öncelikli işbirliği alanları olarak kabul edilmiştir.²³

Afrika'nın güvenliğine ilişkin çabalardan bahsederken Afrika ile ilgili bazı verileri de göz önünde bulundurmanın faydalı olacağı değerlendirilmektedir. Bu veriler, Afrika sağlama konusunda yürütülecek çabalarda birçok faktörün dikkate alınması gerektiğini göstermektedir. Günümüzde yaklaşık 750 milyon insanın yaşadığı Afrika nüfusunun 2050 yılında 1,6 milyara ulaşabileceğini BM'nin yaptığı araştırmalar ortaya koymaktadır. Nüfus artışında bazı hastalıkların önlenen çalışmaların önemli rolü olduğu söylenebilir. 2000 civarında etnik topluluğun yaşadığı Afrika'da en çok etnik topluluğun bulunduğu ülkeler 300 ile Kongo, 200 ile Nijerya'dır. Dünya'da konuşulan dillerin üçte ikisi (yaklaşık 2000 dil) Afrika'da konuşulmaktadır.

Afrika askeri çatışmalar nedeniyle savaş kurbanları sayısının en yüksek olduğu kıta durumundadır 1945-1995 yılları arasındaki dönemde meydana gelen 186 çatışmanın 48'i Afrika'da gerçekleşmiştir. Bu çatışmalar sonucu yaklaşık 6 milyon kişi hayatını kaybetmiştir.²⁴ Afrika ülkelerinin yüzde 60'ı askeri şiddetin kurbanı olmuştur. Her beş Afrikalıdan biri silahlı çatışmanın etkisi altında kalmaktadır.²⁵ 1990'lı yıllarda Somali'nin çöküşü, Ruanda'da 1994'te Tutsi ve Hutular arasındaki soykırım, Kongo Demokratik Cumhuriyeti, Kongo Cumhuriyeti, Liberya, Sierra Leone, Sudan ile Kotdivuar'daki iç savaşların sonucu can ve mal kaybı açısından büyük zararlara yol açmıştır. Bu iç savaşlar arasında, yaklaşık 2 milyon kişinin hayatını kaybettiği Nijerya'daki "Biafra Savaşı" ile 30 yıl süren ve 2004 yılında sona erdirilebilen Sudan'daki iç savaşları etkileri açısından ayrı bir yere koymak gerekir.²⁶

Afrika'daki savaşların nedenleri arasında ekonomik, etnik, dinsel, siyasal, askeri ve jeopolitik faktörleri saymak mümkündür. Silahların, özellikle hafif silahların kolayca tedarik edilebilmesi silahlı çatışmaların çıkmasını kolaylaştıran nedenler arasında yer almaktadır.²⁷ Yaklaşık 640

²³ "Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı'nın Afrika Birliği ile ilgili açıklaması", <http://www.mfa.gov.tr/afrika-birligi.tr.mfa> (Erişim tarihi: 11.05.2013).

²⁴ Philippe Hugon, *Geopolitique de l'Afrique*, Sedes, Paris, 2007, s. 129.

²⁵ Georges Berghezan, *Trafics d'armes vers l'Afrique: Pleins feux sur les Reseaux Français et le "savoir-faire" Belge*, Editions Complexe, Bruxelles, 2002.

²⁶ Goran Hyden, *African Politics in Comperative Perspective*, Cambridge University Press, New York, 2006, s. 193.

²⁷ Berghezan, a.g.e., s.5.

milyon küçük ve hafif silahın dünya genelinde sirkülasyon içerisinde olduğu tahmin edilmekte, bu silahların yaklaşık 7 milyonun Batı Afrika'da bulunduğu öngörülmektedir. Bu silahların her an için kullanılabilme riski vahşi suçları, soygunları ve silahlı çatışmaları kamçulamaktadır. "Batı Afrika Devletleri Ekonomik Topluluğu (ECOWAS) Komisyonu Başkanı Dr. Mohammed Ibn Chambas küçük ve hafif silahları "Batı Afrika'nın Kitle İmha Silahları" olarak tanımlamaktadır.²⁸

Çatışmaların ve fakirliğin hâkim olduğu Afrika'da istatistiklerin ortaya koyduğu sonuçlar durumun her geçen yıl daha da kötüye gittiğini göstermektedir. 53 Afrika ülkesinden 39'u (Afrika ülkelerinin yüzde 72'si) yıllık kişi başına düşen milli geliri 745 doların altında olan "düşük gelirli" ülkeler sınıfında yer almışlardır.²⁹

Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komisyonu dünyadaki 22,3 milyon mülteci den iltica talebinde bulunan 6,3 milyonunun Afrika'da olduğunu rapor etmiştir.³⁰ Afrika ülkelerinin çoğunluğu idari açıdan kabile geleneği ve kültürüne dayanmaktadır. Eğitim seviyeleri sömürgeci ülkelerin verdikleri kadar olmaktadır. Kendilerine özgü ideolojik ve kültürel dokuları bulunmamaktadır. Yokluk ve sefalet, milliyetçi ve ideolojik bir siyasi yapı kurmayı engellemektedir.

Afrika dış güçlerin kışkırtmaları, etnik ve diğer nedenlerle sık sık yönetim değişikliklerinin olduğu bir kıta hüviyetini de korumaktadır. Krallıktan askeri rejimlere, tek parti yönetiminden çoğulcu rejimlere farklı yönetim şekilleri olan 53 Afrika ülkesinde, 1960-2005 yılları arasında 96 Devlet Başkanı (istifa:19, seçim yenilgisi:19, doğal ölüm ve kaza:12, geçici hükümet kuruluşu:33) çeşitli nedenlerle görevden ayrılmak zorunda kalmıştır. Afrika, darbelerin yoğun yaşandığı bir kıta konumundadır. Aynı zaman dilimi içinde 11 ülkede 25 kez darbe ile (Çad:4, Orta Afrika:3, Kongo:5, Senegal:1, Togo:1, Ruanda:1, Fildişi Kıyısı:2, Eski Fransız Kongosu:2, Gabon:2, Komor Adaları:2, Cibuti:2) karşılaşmıştır.³¹

²⁸ TASAM Afrika Enstitüsü Resmî Web sitesi: <http://tasamafrika.org/> (Erişim tarihi: 09.05.2013).

²⁹ World Bank, "Sustainable Development in a Dynamic World: Transforming Institutions, Growth and Quality of Life", **World Development Report**, Oxford University Press, New York, 2003, s. 243.

³⁰ United Nations High Commission for Refugees, The State of the World's Refugees 2000; Fifty Years of Humanitarian Action. <http://www.unhcr.org/4a4c754a9.html> (Erişim tarihi: 15.05.2013).

³¹ Hıfzı Topuz, **Afrika'ya Genel Bir Bakış**, TASAM Yayınları, İstanbul, 2006., s. 113.

Batılı ülkelerin kıtayı sömürmelerindeki en önemli etken kıtanın petrol ve diğer yer altı zenginlikleri açısından önemli bir konuma sahip olmasıdır. Yaklaşık 90 milyon olan ve yani rezervlerin bulunduğu kıtada dünya petrol üretiminin yüzde 11'i gerçekleştirilmektedir. ABD ve Çin ihtiyaçları olan petrolün yaklaşık yüzde 20'sini Afrika'dan karşılamaktadırlar.

Afrika'da barış ve istikrarın korunması kolektif, ulusal ve bölgesel girişimler çerçevesinde faaliyet gösterecek güvenlik güçlerinin var olmasını gerektirmekte, dolayısıyla Afrika Birliği gibi bir kolektif güvenlik oluşumunun üstleneceği rol önem arz etmektedir. Anlaşmazlıkların önlenmesi, yönetimi ve çözüme kavuşturulması, terörizm ile mücadeleden sorumlu olmak üzere 10 komiserden oluşan bir komisyon Afrika Birliği tarafından faaliyete geçirilmiş, güvenlik konusunda daha etkin bir politika izlemek üzere "Barış ve Güvenlik Konseyi" kurulmuştur. Konsey, ayrıca akil adamlardan ve 15000 kişilik Afrika gücünden de acil müdahale amacıyla yararlanacaktır. Bu suretle Afrika için ortak bir savunma ve güvenlik politikası söz konusu olmuş, 2005 yılında klasik bir ittifak niteliğini taşıyan, iki veya birçok ülkenin birbirine yardım etmesini, muhtemel saldırganı caydırmayı öngören "Afrika Birliği Saldırmazlık ve Savunma Paketi" kurulmuştur. Paketin kabulü ile Afrika Birliği, kıtanın sorunlarına dış müdahaleyi engelleyerek Afrika'daki barış ve güvenliğin tesisinde yegane kurum halini almış bulunmaktadır. Ancak unutulmaması gereken husus paktin etkinliğinin üye ülkelerin üstlenmiş buldukları taahhütlere uymalarını ve barış ile güvenliğin sağlanmasını politikalarının esası haline getirmeleri gerektiğidir.³²

ABD, sömürge döneminin mirasçısı olarak kendini gören birçok Avrupa devleti, Çin, Rusya ve kısmen Japonya ile birlikte Afrika'yı paylaşma sürecini sürdürmektedir. Bunların yanı sıra, kıtanın verimli toprak alanları kiralanmaktadır. Güney Kore 2,3 milyon hektar, Çin 2,1 milyon hektar, Suudi Arabistan 1,6 milyon hektar toprağa sahip durumdadır. Türkiye 'de bu sürece katılmış ve Sudan'dan 5 milyon dönüm araziyi 99 yıllığına kiralamıştır. Petrol ihtiyacının yüzde 20'sini karşıladığı Afrika'nın istikrar kazanmasının kendi çıkarına olacağını değerlendiren ABD, kıtanın terör faaliyetlerinden arındırılması ve güvenliğin sağlanması için Afrika

³²Ali Engin Oba, "Afrika'da Barış ve Güvenlik Sorunu: Afrika Birliği Saldırmazlık ve Ortak Savunma Paketi", **III. Uluslararası Türk-Afrika Kongresi Bildirileri Kitabı**, TASAM, İstanbul, 2007, s. 2.

Komutanlığını kurmuştur. Bu komutanlığa verilen ve aşağıda belirtilen görevlerin sadece güvenlik amaçlı olmadığı görülmektedir.

- Terörizm ile mücadele
- Doğal kaynakları güvence altına alma
- Silahlı mücadeleleri ve insani krizleri kontrol altına alma
- AİDS'in yayılmasını yavaşlatma
- Uluslararası suçları azaltma
- Çin'in artan nüfuzuna karşılık verme.

Afrika ülkeleri kendi içlerinde güven ve istikrarı sağlayamadıkları takdirde Mali örneğinde görüldüğü gibi arkasına Birleşmiş Milletleri alan dış güçlerin müdahalesine maruz kalabilecektir. Afrika Birliğinin barış ve güvenlik alanlarındaki mevcut katılımı, çatışma önleme sürecinden ziyade çatışma yönetimi alanında yoğunlaşmakta, ancak bu alandaki etkinliklerde, analitik ve operasyonel düzeylerde önemli boşluklar bulunmaktadır. Çatışma çözümü alanındaki sorun, Afrika Birliğinin Afrika'daki barış ve güvenlik ortamına yönelik yaklaşımındaki zafiyetinden kaynaklanmaktadır.³³

Sonuç

Zengin kaynaklara sahip olan fakat bilinçlenmemiş toplumların bilinçlenmelerini engellemek ve bu toplum içinde belirli bir grubu destekleyerek, diğerlerini sömürme yoluyla parçalayıp hükmetme stratejisi günümüzde Afrika için halen geçerliliğini korumaktadır. Günümüzde sömürülen ülkeye askeri birlikler yerine yabancı sermaye ile kurulmuş şirketler gönderme stratejisini benimsemek, sömürgeci toplumun herhangi bir zarar görmeden çıkarları doğrultusunda hareket ederek, refah düzeyini artırması için yeterli olmaktadır.

Günümüzde Afrika'daki sömürgeciliğin uygulanma biçimi değişmiş, silahlı unsurlar yerine daha yumuşak olan iktisadi unsurlar gibi çeşitli uygulama araçları devreye sokulmuştur. Eskiye kıyasla daha insancıl görünen bu yöntemler, sömüren ülkenin çıkarlarını maksimum seviyeye ulaştıracak verimliliği barındırmaktadır. Barış, uygarlık ve özgürlük gibi

³³ TASAM Afrika Enstitüsü Resmî web sitesi: <http://tasamafrika.org/> (Erişim tarihi: 09.05.2013).

insanların daha hassas olduğu konulara vurgu yaparak eylemlerini meşrulaştıran ülkelerin eylemleri daha detaylı incelendiğinde gerçek amaçları açık ve net biçimde görülebilmektedir. Dolayısıyla Afrika'da sömürgeciliğin ortadan kalktığını ileri sürmek hatalı bir görüş olacaktır, sömürgecilik sadece kimlik değiştirmiş ve yeni sömürgecilik kapsamında faaliyetlere devam edilmektedir.

Afrika, muazzam zenginliklere sahip bir kıta olarak, neo-emperyalizm başlığı altında anılmaya başlanan yeni sömürgeciliğin ana odak noktalarından biri haline gelmiştir. Afrika'nın sınırları çizilirken en önemli belirleyici tarihsel ve etnik özelliklerden ziyade coğrafi unsurlar olmuş, bu nedenle bilhassa etnik farklılıklar yüzünden çatışmalar yoğunluk kazanmıştır. Her ne kadar kıta bütünlüğü ve güvenliğinin sağlanması için gelişmiş ülkelerin desteğiyle örgütsel yapılanmalara gidilse de yoğun bir biçimde devam eden özellikle etnik kökenli mevcut çatışmalar, bu yapılanmaların yakın gelecekte de başarısız olacağına dair projeksiyonlar sunmaktadır.

Bu yapılanmaların en önemlilerinden biri olan Afrika Birliği'nin, bütün iyi niyetli girişimlerine rağmen barış ve güvenliğin tesisinde yetersiz kaldığı görülmektedir. Bunun nedenleri arasında; çatışmaların detaylı analizlerinin yeterince yapılamaması, çatışma yönetimi için yeterli kapasitenin olmayışı, çatışma bölgelerindeki durumlara yönelik bağımsız analitik bilgilendirme yapılmaması, karar ve operasyonları hakkında bilgi yayma mekanizmalarının eksik oluşu, etnik farklılıkları ortak bir amaç için ortak paydada buluşturacak görüş birliğinin sağlanamaması sayılabilmektedir.

Gerek kaynak bulma, gerekse hızlı takip açısından çok daha az maliyetli olan çatışma önleme süreci, olası çatışma noktalarının belirlenmesi ve bu noktalarda çatışmaya doğru gidilmesinin önlenmesi dâhil olmak üzere çatışma dinamiklerinin başlangıcını detaylıca ele alan bir süreç olduğu ve bu süreci sivil toplum kuruluşlarının daha etkin yürütebileceği düşünülmektedir. Afrika Birliği'nin barış ve güvenliğin sağlanmasında yetersiz kaldığı alanlarda sivil toplum kuruluşları ile işbirliğine gitmesinin ortak bir amaç yaratma çalışmalarına önemli katkı sağlayabileceği söylenebilir.

Avrupa Birliği'nin, "Avrupa Güvenlik ve Savunma Politikası" kapsamında uluslararası alanda etkin bir aktör olamamasının nedenleri büyük ölçüde Afrika Birliği için de geçerli olmaktadır. Bu nedenler

arasında, devletler arasında iletişim ve koordinasyon eksikliği, aktör ve araç fazlalığı karşısında ortak görüşün ve uzlaşmanın yeterince olmaması, devletlerin güvenlik alanında egemenliklerini paylaşmak istememeleri, savunma planlarının uluslararası işbirliği kapsamında ele alınmaması sayılabilmektedir.³⁴

Sayfa/Page | 132

İGÜSBD
Cilt: 1 Sayı: 1
Haziran /
June 2014

Afrika Birliği'nin barış ve güvenliği tesisi konusunda önemli mesafeler kat etmesi gerektiği görülmektedir. Afrika Birliği'nin temel amacı bir bütün olarak Afrika'nın barış ve güvenliğini sağlamak olsa da, şu aşamada bu bütünlüğün sağlanması oldukça zor görünmektedir. Bu nedenle Afrika'nın bilhassa tarihsel ve etnik özellikleri baz alınarak alt bölgelere ayrılması ile oluşturulacak yeni alt bölgesel ortak güvenlik yapılanmaları, bu bölgelerde faaliyet gösteren sivil toplum kuruluşları ve tüm çalışmaları koordine edecek bir yapılanma ile barış ve güvenliğin sağlanabilmesinde daha etkin adımlar atılabileceği değerlendirilmektedir.

KAYNAKÇA

Kitaplar:

BERGHEZAN, Georges, *Trafics d'armes vers l'Afrique: Pleins feux sur les Reseaux Français et le "savoir-faire" Belge*, Editions Complexe, Bruxelles, 2002.

ÇAM, Esat, *Siyaset Bilimine Giriş*, Der Yayınları, İstanbul, 2000.

DEDEOĞLU, Beril, *Uluslararası Güvenlik ve Strateji*, Der Yayınları, İstanbul, 2003.

HELD, David, Anthony McGrew, "Globalization and the End of the Old Order", Tim Dunne, Michael Cox, Ken Booth (eds.) **The Eighty Years Crisis: International Relations, 1919-1999**, Cambridge University Press, Cambridge, 1998.

HYDEN, Goran, *African Politics in Comperative Perspective*, Cambridge University Press, New York, 2006.

HUGON, Philippe, *Geopolitique de l'Afrique*, Sedes, Paris, 2007.

³⁴ Aslıhan P. Turan, "Avrupa Birliği Güvenlik Aktörü Olmaya Ne Kadar Yakın?", **Bilge Strateji**, 2010, Cilt: 2, Sayı: 3.

KHANNA, Parag, ***Dünya Nasıl Yönetilmeli?***, Destek Yayınevi, İstanbul, 2011.

KOÇTÜRK, Osman N., ***Yeni Sömürgecilik Açısından Gıda Emperyalizmi***, TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası, Ankara, 2009.

SALMON, Trevor C. "The Nature of International Security", ***International Security in the Modern World***, Roger Carey ve Traver C. Salmon (Eds.), St. Martin's PRes, New York, 1992.

SIMON, Steven, Daniel Benjamin, "America and the New Terrorism", ***Survival***, Vol. 42, No.1., 2000.

SÖNMEZOĞLU, Faruk, ***Uluslararası Politika ve Dış Politika Analizi***, Filiz Kitabevi, İstanbul, 2000.

TOPUZ, Hıfzı, ***Afrika'ya Genel Bir Bakış***, TASAM Yayınları, İstanbul, 2006.

WORLD BANK, ***Sustainable Development in a Dynamic World: Transforming Institutions, Growth and Quality of Life***, World Development Report, Oxford University Press, New York, 2003.

Makaleler:

BRAUCH, Hans Günter, "Güvenliğin Yeniden Kavramlaştırılması, Barış, Güvenlik, Kalkınma ve Çevre Kavramsal Dörtlüsü", ***Uluslararası İlişkiler***, Sayı: 5 (18), 2008, ss. 1-47.

FIOTT, Daniel and Katherine Prizemann, "The Arms Trade Treaty and the Control of Dual-Use of Goods and Technologies: What Can the European Union's Export Control Regime Offer?" ***IES Working Paper*** 1/2013, p.8.

HUYSMANS, Jef, "The European Union and the Securization of Migration", ***Journal of Common Market Studies***, vol. 38, No. 5, 2000.

NAUWELAERTS, Philip, 'Military Budgets, Underdevelopment and Dependency.' ***Africa Focus***, 5 (1-2), s. 13, 1989.

OBA, Ali Engin, "Afrika'da Barış ve Güvenlik Sorunu: Afrika Birliği Saldırmazlık ve Ortak Savunma Paktı", **III. Uluslararası Türk-Afrika Kongresi Bildirileri Kitabı**, (Ed. Fatma Günce Kanlı), TASAM, İstanbul, 2007.

Sayfa/Page | 134

İGÜSBD
Cilt: 1 Sayı: 1
Haziran /
June 2014

SINGH, Ajit, 'Socio-Economic Impact of Arms Transfers to Developing Countries' **Peace & Conflict Review**, 2(1),2007, pp. 1-10.

TASAM ve SSM tarafından ortaklaşa düzenlenen Savunma, Güvenlik ve Savunma Sanayi 2023 konulu kongrede, SSM tarafından yapılan "Çok Boyutlu Dünya Rekabetinde Sürdürülebilir Savunma Sanayi Politikaları" konulu takdim, Ankara, 18-19 Ekim 2012.

TEPEBAŞ, Ufuk, "Bölgesel Sorunların Çözümünde Uluslararası Örgütlerin Rollerini", **Stratejik Araştırmalar Dergisi**, Sayı:7, 2007, ss. 88-93.

TEPECİKLİOĞLU, Elem Eyriçe, "Afrika Kıtasının Dünya Politikasında Artan Önemi ve Türkiye-Afrika İlişkileri", **Ankara Üniversitesi Afrika Çalışmaları Dergisi**, Cilt 1, Sayı 2, 2012.

TORUN, İshak, "Endüstri Toplumunun Oluşmasında Etkili olan İktisadi ve Sınai Faktörler", **C. Ü. İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi**, Cilt 4, Sayı 1, 2003, s. 187.

TRUE, James L., "The Changing Focus on National Security", **Political Dynamics**, ed. Frank R. Baumgartner and Bryan D. Jones, University of Chicago Press, Chicago, 2002.

TURAN, Aslıhan P., "Avrupa Birliği Güvenlik Aktörü Olmaya Ne Kadar Yakın?", **Bilge Strateji**, Cilt: 2, Sayı: 3, 2010.

Internet:

Afrika Birliği Websitesi OAU Charter,
http://www.au.int/en/sites/default/files/OAU_Charter_1963_0.pdf
(Erişim tarihi: 11.05.2013).

EU Strategy for Africa: Towards a Euro-African pact to accelerate Africa's development, sec 2005, 1255 <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2005:0489:FIN:EN:PDF>
(Erişim tarihi: 12.05.2013).

United Nations High Commission for Refugees, The State of the World's Refugees 2000; Fifty Years of Humanitarian Action.

<http://www.unhcr.org/4a4c754a9.html> (Erişim tarihi: 15.05.2013).

Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı'nın Afrika Birliği ile ilgili açıklaması. <http://www.mfa.gov.tr/afrika-birligi.tr.mfa> (Erişim tarihi: 11.05.2013).

"Kahire'den Lizbon'a – AB-Afrika Stratejik Ortaklığı" Hakkında Özel Not, s. 1-2, T.C.

Başbakanlık Dış Ticaret Müsteşarlığı AB Genel Müdürlüğü, www.dtm.gov.tr/dtmadmin/upload/AB/.../afrika%20strateji.doc, (Erişim tarihi: 12.05.2013).

Stockholm International Peace Research Institute (SIPRI), SIPRI Yearbook 2013: Armaments, Disarmament and International Security, Summary, s. 10, Sweden.

<http://www.sipri.org/yearbook/2013/files/SIPRIYB13Summary.pdf> [Erişim Tarihi: 20.04.2014].

TASAM Afrika Enstitüsü Resmî Websitesi: <http://tasamafrika.org/> (Erişim tarihi:09.05.2013).

WILSON, Brian, 'The Long –and Unfinished Road- to Globally Regulating Small Arms and Light Weapons.' American Diplomacy, Commentary and Analysis, s.s. 1-7, http://www.unc.edu/depts/diplomat/item/2010/0103/comm/wilson_unfinished.html (Erişim Tarihi: 27.04.2014].

Summary

An international organization can be defined as a structure which embodies cooperation and solidarity among the countries. This structure envisages forming common benefits, defending these benefits and providing the sustainability of these benefits by the sovereign states through independent bodies. Common purposes, a country's inability to achieve these purposes solely with its own resources, reducing the costs, ensuring the legitimacy of policies, sharing the responsibility with other countries, increasing the effect and control capacity can be counted among the reasons behind that force countries to establish international cooperation. International organizations and international law are considered as significant formations to ensure security. International organizations with their independent legal entity may have a significant function in terms of avoiding chaotic situations by limiting the behaviors of countries. Although their successful or unsuccessful policies are currently debated, it could be said that their function as a significant part of international security system still continues.

It is thought that the main approach of international organizations against challenges should be effective, rational and constructive. For this reason, while dealing with the challenges priority should be given to peaceful strategies. Their persuasion capacity and reliability directly affects their effectiveness against challenges. Being objective in terms of reconciling the parties and making commitments within their capacity is highly important as well. In certain situations it becomes also necessary to be deterrent to employ sanction mechanism at the optimum level, prevent challenges at the very beginning and avoid close combats.

International organizations, and being in the first place the United Nations, have started to reposition themselves against new security threats. Within the scope of this study at first the effectiveness of Organization of African Unity in terms of solving security threats occurred in Africa is being questioned and the current situation is presented. And then, after evaluating the obtained data, necessary precautions to be taken is discussed in conclusion part.

Turkey's Current Account Deficit Problem and Its Effects on the European Union Accession

Osman Zekayi ORHAN* ve Ebru NERGİZ**

Abstract

In developing countries, long-term current account deficits may cause serious problems in the economy. Turkey's current account deficit and the financing of this deficit is one of the most widely debated issues in recent years. There are two different views about the emergence of the current account deficit. According to the first view, the current account deficit is due to the increase in demand created by economic growth after the 2001 crisis. According to the other opinion, this deficit is a result of an overvalued domestic currency, which is created by high interest rates accelerating the flow of short-term speculative capital. Since the current account deficit is financed with debt, the increasing external debt of the country is threatening the future of the economy. In this study, firstly the current account deficit problem in Turkey and the factors affecting the current operations which play an important role in financing the short-term capital movements are explained. Secondly, the policies to ensure the current account balance are defined. Finally the effects of the current account deficit problem on the European Union accession is discussed.

Anahtar Kelimeler: Cari İşlemler Açığı, Türk Ekonomisi, Reel Döviz Kuru, Doğrudan Yabancı Yatırım, Avrupa Birliği Katılım Süreci

Türkiye'nin Cari İşlemler Açığı Sorunu ve Avrupa Birliği Katılım Sürecine Etkileri

Öz

Gelişmekte olan ülkelerde uzun vadeli cari açıklar ekonomide ciddi sorunlara neden olabilir. Türkiye'nin cari açık sorunu ve bu açığın finanse edilmesi son yıllarda en çok tartışılan konulardan biri olmuştur. Cari açığın ortaya çıkışı hakkında iki farklı görüş bulunmaktadır. İlk görüşe göre, cari açık 2001 krizi

* Prof. Dr., Faculty of Economics, Administrative and Social Sciences, Istanbul Gelişim University, ozorhan@gelisim.edu.tr

** Asst. Prof. Dr., Vice Director at School of Applied Sciences, Istanbul Gelişim University, energiz@gelisim.edu.tr

sonrasında oluşan talep artışına bağlı olarak oluşmuştur. Diğer görüşe göre bu açık kısa vadeli spekülasyon sermayenin akışını hızlandıran yüksek faiz oranları sonucu oluşan aşırı değerlendirilmiş yerel para biriminin bir sonucudur. Cari açık borç yoluyla finanse edildiği için ülkenin artan dış borcu ekonominin geleceğini tehdit etmektedir. Bu çalışmada, öncelikle Türkiye'nin cari açık sorunu ve kısa vadeli sermaye hareketlerini finanse etmekte önemli rol oynayan operasyonları etkileyen faktörler açıklanmaktadır. İkincil olarak, cari açık dengesinin sağlamak için politikalar tanımlanmaktadır. Son olarak Türkiye'nin cari açık sorununun Avrupa Birliği üyeliği sürecine etkileri tartışılmaktadır.

Key Words: Current Account Deficit, Turkish Economy, Real Exchange Rate, Foreign Direct Investment, European Union Accession

Introduction

A country's international trade in goods and services and international borrowing and lending are recorded in its balance of payments accounts. In other words, the current account balance is a measure of a country's transactions with the rest of the world (Ickes, 2008). The balance of payments consists of two main accounts: the current account and the financial account. The current account measures the change over time in the sum of three separate components: the trade account, the income account, and the transfer account. The trade account measures the difference between the value of exports and imports of goods and services. A trade deficit occurs when a country imports more than it exports¹.

Current account can be defined in different ways. It is the addition of net factor payments and net transfers from abroad to the balance of trade of total goods and services. In other words, it can be defined as the subtraction of consumption expenditure from gross spendable income. From another point of view, current account is the level of domestic savings to meet investments. Finally, in analyzing savings investments one should take into consideration not only the assets acquired by a country's residents through external lending and borrowing but also the international flow of financial assets. Accordingly, current account is also acknowledged as the change in new foreign assets compared to other

¹ Jill A. Holman, 'Is The Large U.S. Current Account Deficit Sustainable?' **Economic Review**, First Quarter: 2001, p. 5-23.

countries². In other words, the current account of the balance of payment refers to the monetary value of international flows associated with transactions in goods and services, investment income and unilateral transfers³.

The financing of a country's accounts, which is the balance between foreign income and expenses in production factors, and merchandise trade in the real sector of the economy, is the most important indicator of foreign exchange gap/surplus. Accounts are financed with foreign direct investment, portfolio investments and external financing through external borrowing⁴. The aim of this study is to identify the causes and consequences of the current account deficit in the Turkish economy and to analyze the effects of the current account deficit on Turkey's European Union accession.

The Current Account Deficit

Movements in the current account deficit are may occur due to movements in the trade deficit. The current account deficits may be financed by net capital inflows from abroad. Finally, the exchange rate is related to the current account because international transactions (including trade in goods, services, and financial assets) generally require exchanging Turkish Liras for foreign currencies⁵.

There is a strong inverse relationship between account deficits and foreign capital flows. The financial capital income within such capital flows (excluding foreign direct investments) naturally increases debt. In this respect, a problem that is as important as the size of a country's account deficits is the type of financing used with deficits. External borrowing from international organizations, foreign banks and governments lead to an increase in the country's outstanding external debt. Official reserves which is the second way to offset current deficits is excluded from this study.

² Fatih Yücel & Rüstem Yanar, "Türkiye'de Cari İşlem Açıkları Sürdürülebilir mi? Zaman Serileri Perspektifinden Bir Bakış", **Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyal Bilimler Dergisi**, 14 (2), 2005, s. 483-492.

³ Robert Carbaugh, **International Economics** Ohio: South Western College Publishing, 7th Edition, 2000.

⁴ Ceran Zeynep Zafir & Funda H. Sezgin, 'Analysis of the Effects of Foreign Direct Investment on the Financing of Current Account Deficits in Turkey' **International Journal of Business and Social Science**, 3(10), 2012, p. 68-78

⁵ Holman, 'Is The Large U.S. Current Account Deficit Sustainable?' **Economic Review**, First Quarter, 2001, p. 5-23.

Financing current account deficits with foreign direct investment and long-term foreign currency inflows may seem relatively less problematic compared to the hot money flow which increases short-term debts and external debts⁶.

Sayfa/Page | 140

İGÜSBD
Cilt: 1 Sayı: 1
Haziran /
June 2014

As widely known, a large volume of hot Money, which wants to take advantage of high interest rates and therefore moves towards speculative areas, reduces the profitability of exports due to overvalued domestic currency and increased deficits. When the hot money is out of the system after disturbing the balance between interest and exchange rates, it drags a country's economy to larger dilemmas. The country therefore becomes more dependent on imports and steers away from being a production economy to a consumption economy. Furthermore, a large increase in current account deficits is another factor which lets hot money escape from a country. Such an economic growth results in production increase of cheap import input, capital inflow and a rise in real exchange rates. Increased investment rates and high growth rates provided by foreign investment resources lead to current account deficits.

The Current Account Deficit in the World and Turkey

Global economic disparity is unanimously accepted as one of the most significant factors in the outbreak of the 2008–2009 global crisis. The greatest pre-crisis imbalance was the huge current account deficit in the United States, which had been financed by the current account surpluses of Asian countries, particularly China, as well as by exporting countries in the European Union. The current account deficit in the American economy, which had been increasing rapidly since 1998, reached its highest level of \$800 billion in 2006. With fluctuations in the mortgage markets occurring simultaneously that same year, the American current account deficit was reduced by half after the crisis had spread globally in 2009. The U.S. was not alone in such a sudden change caused by the economic crisis, since other countries with chronic current account deficits, including Turkey, went through a similar experience. However, while the global crisis started to lose its grip on Turkey in 2010, the current account deficit in Turkey actually increased, even exceeding its highest precrisis level⁷.

⁶ Erinç Yeldan, **Küreselleşme sürecinde Türkiye ekonomisi**, 12. bs, İstanbul: İletişim Yayınları, 2006.

⁷ Sumru Öz, 'Current Account Deficit in Turkey: Macro and Micro Reasons and Suggested Solutions' **International Investors Association YASED**, 3-4, 2011.

Indeed, in terms of the ratio of current account balance to gross domestic product (GDP), Turkey is the OECD country with the third highest deficit after Greece and Portugal, which is a fact that reveals the necessity of taking urgent measures. After all, the global crisis has become a debt crisis that continues to affect those two countries, which have the same level of current account deficit as Turkey although for a longer time period of time. Along with the monetary and Exchange rate policies applied yearly and the dependence of industry on external inputs deepened this problem. Moreover, the size of imports has had a negative effect on the Turkish economy, which carries a high unemployment rate.

Energy dependency and the low saving rates of the young population are two main causes of the current account deficit in Turkey. Turkish economy is highly dependent on energy imports due to a shortage of local sources. The detrimental effect of high energy bill becomes especially apparent at times when the price of energy related commodities rise which puts the cyclical effect to the forefront. Also as a country with young population, low saving rates is another major structural cause of the current account deficit.

When we look at the historical development of the current account deficit in Turkey, from 1974 to 2010, the current account deficit reached historically high levels, especially after the 1980s when Turkey changed its focus from an import substitution system to an outward-oriented growth one, and in the years just before economic crises hit, during which GDP shrank. The ratio of the current account deficit to GDP was 3.6 percent just a year before the crisis of 1994 and 4.9 percent before the crisis of 2001. With its ratio to GDP exceeding 5 percent from 2004 to 2008, the current account deficit was sustained for longest time in Turkey's history. The major causes of this were post-crisis reforms, which enabled the readjustment of basic political indicators, as well as the initiation of membership negotiations with the EU in 2005, both of which lead to the emergence of different drivers. For instance, the ratio of net international direct investment inflow to GDP increased to 3.8 percent in 2006 from an average of less than 1 percent in the 1996- 2005 period. Indeed, some studies suggest that the current account deficit can be sustained—at least for a time—by increasing the ratio of international direct investments to GDP. From 2004 to 2008, unlike during other pre-crisis periods, the current account deficit resulted from private sector investment and

consumption demand rather than from a decreased savings ratio and large budget deficits.

However, throughout the global crisis, which started in September 2008, Turkey's economy—with its GDP decrease by 15 percent in the first quarter of 2009—shrank the most not only among the top twenty economies in the world, but also among the major emerging-market economies. This exemplifies the highly adverse effects that any global liquidity and/or loan crisis can have on countries in significant need of external financing—including Turkey—regardless of how sound their own domestic macroeconomic balances may be.

In Turkey, annual energy imports of approximately 60 billion dollars are often blamed for the high current account deficit. They are undoubtedly a factor, but South Korea also imports almost all its energy but somehow manages a strong current account surplus⁸.

The government recognises the problem and has introduced a number of prudent measures such as providing equity investment incentives, introducing measures to increase private increasing private savings, encouraging renewable energy, and establishing two nuclear energy plants in an effort to correct the external imbalances.

Turkey's 77.2 billion dollars current account deficit of 2011 corresponds to about 10 per cent of GDP. Although a same deficit ratio may represent different degrees of impact and danger to different countries, this is by any account obviously a very large percentage constituting a serious factor of vulnerability for the economy. In terms of magnitude, 77.2 billion dollars corresponds to the second highest deficit in the world after the US.

The sources of financing of the deficit also reflect weaknesses. Foreign direct investment (FDI) constituted only 21 percent of the total of 77.2 billion dollars in 2011. One billion dollars were used from the reserves. The net errors and omissions item was as much as 11.9 billion dollars. The composition didnt improve much in the first four months of 2012 and the net errors and omissions item for this period reaches 2.9 billion dollars. This is too large an amount for such an item. Looking at the structure of the deficit, one notices that its main source is the trade balance.

⁸ David Edgerly, 'Turkey's Current Account Deficit is Economy's Achilles Heel', **Financial Times**, 27 November 2013.

The balance of services, goods and income was 79 billion dollars in 2011. This in turn reflects a high import dependency in the Turkish economy⁹.

The most significant aspect of this dependency concerns manufacturing production for the domestic as well as export markets. According to the figures, indicated by the Minister of the Economy the rate of interest increased from 40 percent in 2010 to 43 percent in 2011. For example it is 56 percent in automobile production, 30 percent in the manufacture of machinery. So, even a high rise in exports does not help sufficiently toward containing the deficit. This situation reflects the need to upgrade the technology content hence the competitiveness of industries and the economy. It is also to be noted, in this context, that so far FDI has to a considerable extent opted for nontradeable sectors and this limited the benefits it brought in terms of an increase in competitiveness and export potential. Other factors of vulnerability, especially for the forthcoming period, likely to elapse in an atmosphere of uncertainty in Europe include the rise of short term external debt which went up by 13.6 per cent between the end of 2011 and April 2012, reaching 95.2 billion dollars.

One of the main fundamental sources of a dangerously high current account deficit in Turkey is the saving rate which is worryingly decreasing. The saving rate has in fact reached a level as low as 12 per cent in 2011. The government is aware of the need to increase the saving rate and has recently adopted a scheme in which a sizeable public contribution is provided to new private pension accounts so as to support private savings. The declared aim of a new incentives scheme for the industry introduced by the government is to reduce the import dependency of the economy. The effectiveness of the incentive policy will depend on several factors including the other elements of the overall economic policy. Despite these moves the present economic policy structure is unable to ensure high growth with a reduced level of current account deficit. The trend of overvaluation of the TL is also detrimental to the current account balance. All these factors associated with a high current accounts deficit structure have also negative impacts on the sustainability of the financing of development. The Government's attitude can be summarised as follows: "Our policies are so effective that we can easily deal with any dangerous situation, so the current account balance deficit is not a serious cause for

⁹ Yusuf Işık, "Turkey's Current Account Balance: A Real Problem", İstanbul: Reflections Turkey, 2012, <http://www.reflectionsturkey.com/?p=657>.

worry, and in any case it is decreasing”. This is not a reassuring stand, on the contrary it increases the vulnerability caused by the deficit. The policy instruments needed to achieve simultaneously high growth and a low current account deficit comprise: an innovation and technological development based investment policy and pattern in line with transformation toward the knowledge economy; in a related way, a set of measures ensuring simultaneously on the one hand the mobilisation of existing vast labour resources, and on the other hand resorting substantially to knowledge intensive high technology production; upgrading the education system accordingly; raising significantly the saving rate through additional policies including in taxation; a more rules based economic governance structure (ref. my article titled “The Decree Laws of 2011: a Dangerous Course”, published in May 2012 issue of Reflections) so as to restrict rent and facilitate competitiveness enhancing developments; in a similar vein, improving the quality of financing; flexible and at the same time more effective policy instruments relating to capital flows so as to restrict overvaluation; encouraging actively FDI to choose tradeable sectors and higher technology activities.

A working paper prepared by the [Turkish Central Bank](#) in 2010 points to a deeper reason for Turkey’s heavy dependence on imports. The report demonstrates that, as the Turkish economy developed beyond the traditional labour-intensive industries like textiles, manufacturing required more raw materials and sophisticated machinery and equipment, most of which continued to be imported. The paper surveyed 145 leading manufacturing companies in Turkey and found that in key sectors, such as electronics and metals, imports accounted for more than 80 percent of the total expense of raw material and equipment. In petrochemicals, imports account for 87 percent of the total inputs. In the automotive sector, imports amount to almost 60 percent of total inputs. The paper lists several reasons, including the relatively strong Turkish lira from 2002-10 and the customs union with the European Union, for the predominance of imported raw material and equipment but the main reason given by the companies is the lack of an adequate domestic supply chain. The required material, from coking coal to sophisticated chip sets, either does not exist at all or not in sufficient amounts in the domestic market to offset the imported goods. One result of the reliance on imported raw material and equipment is to reduce the value-added domestic content of Turkish exports.

The bank's paper cites the example of the television industry. Turkish-made TV sets account for about 50 percent of the EU market, but important components of those televisions are imported into Turkey. In theory, the 15 percent decline of the Turkish lira in 2013 should narrow the current account deficit by encouraging exports. When those same exports, however, contain so many imported components the positive impact may be limited.

Given the economy's structure, it is difficult to see how any growth, driven by domestic demand or exports, can avoid increasing the current account deficit. Given the government's strong aversion to [interest rate adjustments](#), that tool has been removed from the policy toolbox. Yet most of the government's measures will take time to become effective. The critical question is whether the global economic situation will continue to give Turkey the time it needs¹⁰.

In 2013, the current account deficit (CAD) in Turkey widened as domestic demand accelerates, and the external financing requirement remains high. In the first four months of the year, the CAD increased by 17.1 percent year on year. However, adjusting for the gold trade the year-to-date CAD was down by 5.4 percent year-on-year thanks to a 27.6 percent year-on-year surge in tourism revenues. As of April 2013, the 12-month rolling current account deficit amounted to \$ 51.3 billion (6.2 percent of estimated 2013 GDP) and the CAD remains mostly financed by portfolio inflows. FDI inflows were muted in the first four months of 2013 at just \$3.1 billion compared to \$5 billion a year earlier. As domestic demand picks up, the CAD is expected to widen further in the coming months and amount to 6.9 percent of GDP in 2013 as a whole, up from 6.1 percent in 2012. As of April 2013, Turkey's total external financing requirement remains high at an estimated \$220 billion (more than 25 percent of GDP) in the coming 12 months.

The Relationship Between Foreign Direct Investment and the Current Account Deficit

As current account deficit leads a country with savings deficit is to import savings from abroad, the relationship between current account balance and foreign capital investments can be explained by the

¹⁰ Edgerly, 'Turkey's Current Account Deficit is Economy's Achilles Heel', **Financial Times**, 27 November 2013.

relationship between savings and investment. In this case, the rise in domestic interest rates encourages capital inflow, and the balance of financial accounts payments will have a surplus¹¹. As for the host country, the first effects of foreign capital investment on foreign trade rates and balance of payments are widely considered positive. The effects of foreign capital investments are very important in remedying the lack of capital, closing the domestic savings gap and increasing foreign exchange revenue in Turkey and in other developing countries with similar economic structure. In addition, foreign direct investment has positive effects, as it raises production and employment, transfers technology, brings dynamism to domestic economy, increases domestic competition, provides knowledge on foreign markets and management, and adds to the tax revenue for local governments. On the other hand, an increased foreign control on the economy has negative effects as it forms binary structures, makes it difficult to follow an independent industrial policy, distorts competition for national companies, and even pushes local firms out of the market. Furthermore, the host country cannot implement its foreign trade policies. Foreign exchange costs increase as foreign firms transfer profits to their own countries. In some cases, firms become dependent upon technology imports when Research and Development (R&D) operations are run in company headquarters. As foreign-dependency increases, transfer pricing problems may occur¹². In an environment of global awareness especially in recent years, pollutant production techniques, sustainability of ecological balance, and waste become problems.

Foreign direct investments in Turkey gained momentum with the transition to a export-oriented industrialization policy after the 1980s. However, in the 1990s foreign direct investments slowed down and became static. Due to high inflation and a very unstable environment, the Turkish foreign capital policy disregarded technology transfer, technical training, R&D, foreign market links, and local hinterland and metropolitan industries. Instead it favored short-term profit expectations, geographical proximity and low labor costs. Renovation investments as well as expansion and capital investments predominated the period after the 1994 crisis, when the Turkish Lira was overvalued due to very high real interest rates (Kaya 2010). Actual capital inflow was in the form of FDI in 1990-

¹¹ Mahfi Eğilmez & Ercan Kumcu, **Ekonomi Politikası: Teori ve Türkiye Uygulaması**, 11. bs., İstanbul: Remzi Kitabevi, 2007.

¹² Coşkun Can Aktan, İstiklal Y. Vural, **Yeni Ekonomi ve Yeni Rekabet**, Ankara: Ajans Türk Basın ve Basım A.Ş., 2004.

1999, when the lowest inflow was 817 million USD whereas the highest was 1.242 billion USD. The most important reason why authorized capital is different from actual inflow is that foreign companies with an authorization to invest brought only a small amount of the capital when they founded the company and let the rest of the amount spread over time¹³.

80 percent of the current account deficit in 1992 and 10 percent in 1993 was covered by foreign direct investment. In 1994, 1998 and 2001 current accounts balance had a surplus, but showed a fluctuating course in other years. Based on FDI inflows, 45 percent of the 221 billion USD current deficits in 1992-2010 were financed directly by direct investments. In net values, a cumulative of 86 billion USD FDI inflow financed 39 percent of the current deficit in the same period. When portfolio investments and other investments excluding FDI improved, the current account deficit increased, and when they lessened, the current account deficit decreased. As mentioned above, periods of crisis, when the economy contracted, were periods when the current account balance had a surplus.

By the 2000s, mergers and acquisitions started to build an overall view for foreign direct investments. The share of service sector in particular was very high compared to the manufacturing industry in this period. Another characteristic of the investments was that they internationalized R&D expenditures. Another important structural change in the flow of FDI was a result of the acquisitions made by financial institutions, such as private equity companies and some hedge funds¹⁴. The fluctuation of foreign investment in Turkey in 2000s' reveals itself especially with a hard drop in the 2001 crisis. Following the crisis, monetary policies supported by the fiscal discipline and diminution in economic and political uncertainties, the policies aiming at improving the investment environment and the positive impact of the global markets accelerated capital inflow. The legal regulations in 2003 concerning foreign capital (Foreign Investment Law No. 4875) and the reduction of bureaucratic procedures in founding a company increased the number of newly established companies.

¹³ Tezer Öcal, **Türkiye Ekonomisi**, Ankara: Savaş Yayınevi, 2004.

¹⁴ Erhan Aslanoğlu, 'Türkiye'nin Yabancı Sermaye Çekmede Etkinlik Arayışları' İ. Öztürk (Ed.), **Türkiye'nin Küreselleşmesi, Fırsatlar ve Tehditler**, İstanbul: İstanbul Ticaret Odası Yayınları, 2008, s. 85-104.

From a sectorial point of view, the share of service sector in foreign direct investments was outstandingly large. The large share of the service sector is not a situation unique to Turkey. Service sector still has a large share globally. In the 2000s, the decline in foreign direct investment which also resulted from the economic conjuncture had a sectorial effect and lead to a downward trend. In recent years Turkey has focused on privatization in order to accelerate foreign capital inflow. For example, privatizations yielded approximately 8 billion USD in 2005 and 2006. In 2007 the figure dropped to about 4.2 billion USD and rose to 6.3 billion in 2008. These institutions were acquired mostly by local investors. Foreign investors accounted for 1.5 billion USD in 2005 and 1.768 billion USD in 2006.

Even though Turkey received a serious amount of foreign capital inflow after 2000, a content analysis shows that these inflows did not contribute to the of payments as much as the economic growth. An important part of foreign capital investments after 2005 were in the form of mergers and privatizations. These activities brought to Turkey a substantial amount of foreign exchange. In 2007 the 20 billion USD foreign direct capital threshold was exceeded. The reason why there were many FDIs (worth 15 billion USD) in Turkey in 2008 despite the crisis is that almost all investments were mergers and acquisitions. For example, the total of 9.681 million USD foreign direct investments was made up of acquisitions: 3.970 million USD in finance sector and 3.350 million USD in communications-telecommunications sector. 1.841 million USD was from acquisitions in the field of real estate and 1.5 billion USD were from privatizations.

In 2007, as a result of a high amount of capital inflow in the form of direct portfolio investment and other investments, financial accounts had a surplus of 36.6 billion USD.

This positive trend in the financial account of balance of payments took a reverse direction in September 2008 due to recurrent global uncertainties, and this downward trend gained impetus in 2009. The global recession which began in 2008 became more apparent in 2009 with sharp declines in financial accounts. The changes in the financial accounts indicate that capital flow into Turkey changed in favor of direct investments and long-term capital instead of short-term capital inflow. Structural reforms after 2007 in particular, economic stability, large foreign exchange reserves of the Central Bank of the Republic of Turkey (CBT), the floating exchange rate regime and the strengthening of the

banking system are among the factors that limited the effects of a possible capital outflow on the financing of the current account deficit (Ministry of Finance Report, 2007). The accession negotiations with the European Union increased the reliability of the Turkish economy in international markets, accelerated direct capital inflow and improved national investments.

The global financial crisis affected foreign direct investments (FDI) negatively especially in 2009; however, a recovery tendency was obtained in 2010 and this tendency continued in 2011. The FDI Inflows have fallen from 19.504 billion dollars in 2008 to 8411 billion dollars in 2009. The FDI inflow to Turkey reached to 15.9 billion dollars in 2011. According to the World Investment Report (2013) , FDI inflow to Turkey was 12.4 billion dollars with a 23 percent decrease compared to 2011 in line with the global FDI flows.

Portfolio Investment and Debt in the Financing of Current Account Deficits

The course of portfolio investments in the financing of current account deficits in Turkey can be said to be quite undulating. Portfolio investments were almost up to twice the current account deficits in 1992 and 1999 while such investments had a negative value in 2008, which explains this unstable pattern. In 1992-2010 a cumulative sum of 68 billion USD portfolio investments had a net value of 43 billion USD, and financed 19 percent of net account deficits and 31 percent of portfolio investment inflow. In Table 4, Portfolio Investments are given as liabilities (PIL), net portfolio investments (PIN) and current account balance (CAB).

Short-term capital left Turkey due to the global crisis of 2008-2009 and turned international capital flows into "net outflow". The two most important forms of outflow were net external debt principal payments and flight of hot money. In 2008 Turkey experienced a new capital outflow in the form of portfolio investment worth 5 billion USD. The inflow recorded in 2009 was only 196 million USD. The importance of private sector debt in the financing of current account deficits stems from the fact that private sector debt could cover 84 percent of the deficits. In this period, the cumulative sum of private sector debt was 186 billion USD, and 154 billion USD in net values. The figure is in a position to finance 69 percent of current account deficits. The effects of debt creating capital inflow in the financing of current account deficit stem less from portfolio investments of

securities and FDIs than debentures, other capital inflow and IMF loans until 2003. After 2003, long-term loans started to gain importance.

Real Exchange Rate and the Current Account Deficit

Until the end of the 1970s, Turkey followed a fixed and multiple exchange rate policy while experiencing relatively high inflation rates. The policy led to a loss of competitiveness and eventually to the foreign exchange crisis of the late 1970s. The gross national product (GNP) shrank by 0.5 percent in 1979 and by 2.8 percent in 1980. With the stabilization measures of 1980, Turkey devalued its lira by 100 percent and eliminated the multiple exchange rate system, except for imports of fertilizers and fertilizer inputs. After May 1981, the exchange rate was adjusted daily against major currencies to maintain the competitiveness of Turkish exports.

Multiple currency practices were phased out during the first two years of the 1980 stabilization program, and the government pursued a policy of depreciating the real exchange rate (RER)—on average by about 6 percent annually over the period 1980–88. In January 1984, domestic commercial banks were allowed to engage in foreign exchange operations within certain limits, and restrictions on foreign travel and investment from abroad were eased and simplified. Determination of the exchange rate was further liberalized by permitting banks to set their own rates within a specified band around the central bank rate. In August 1988, major reform was introduced, and a system in which the market set foreign exchange rates was adopted. In 1989 foreign exchange operations and international capital movements were liberalized entirely. A drawback of the RER depreciation policy pursued during the 1980s was the decline in real wages, measured in terms of foreign currency. By the second half of the 1980s, popular support for the government had begun to fall off. In the local elections of March 1989, the governing political party suffered heavy losses. To increase political support, the government conceded substantial pay increases during collective bargaining in the public sector. Pressure then built up in the private sector to arrive at similarly high wage settlements, real wages began to increase, and the RER started to appreciate. According to the government, the appreciation of the RER after 1989 stemmed from market forces.

During the 1990s, Turkey's public finances deteriorated considerably. The large public sector deficits were financed by borrowing

from the market at very high real interest rates. Significant capital flowed into the country because it was offering not only high real interest rates but also the prospect of steady real appreciation of the exchange rate. Thus the government's implicit commitment to the RER appreciation insured the private sector, domestic and foreign, against currency risk. It encouraged capital inflows from abroad and lending to the public sector, giving rise to the phenomenon of large, arbitrage-related, short-term capital inflows.

The policy pursued during the first half of the 1990s was not sustainable. By 1993 the current account- deficit-to-GDP (gross domestic product) ratio had reached 3.6 percent. In 1994 the country faced balance of payments crises from which the GDP shrank by 5.5 percent. But with the introduction of stabilization measures, the trend in the RER reversed. The RER depreciated by 64 percent during January 1994 and April 1994. The country had to reverse its economic policies, however, because of the relatively weak coalition governments. The RER began to appreciate again after April 1994, and by September 1995 it had appreciated by about 23.5 percent. Between 1995 and 1997, the economy went through a boom period of above-trend growth, only to find itself badly hit in 1998 by the Russian crisis. In August 1999, a severe earthquake hit the Marmara area of Turkey, and another large shock hit the Bolu area in November 1999. Because of these shocks, real GDP shrank by 4.7 percent in 1999. At the end of that year, Turkey embarked on an ambitious stabilization program. Central to the program has been the policy of using a predetermined exchange rate path as a nominal anchor for reducing inflationary expectations. During 2000, the RER appreciated considerably, which aggravated further the current account deficits, leading to concerns about the sustainability of the exchange rate regime. The current account deficit-to-GDP ratio reached 4.9 percent in 2000. This episode ended with a severe currency crisis in February 2001. There was a serious run on the Turkish lira (TL), interest rates skyrocketed, and foreign exchange reserves began to decline rapidly. The government decided to abandon the crawling peg regime and to float the currency. The exchange rate then depreciated sharply.

On May 15, 2001, the IMF increased its assistance under a new standby arrangement. This program aimed to strengthen the balance of public finances in a way that would prevent deterioration in the future. During 2001, Turkey introduced a set of structural reforms. But the terrorist attacks of September 11, 2001, threatened the progress of the

reforms. Turkey responded with a strengthened medium-term program intended to clean up the banking sector, consolidate fiscal adjustments, and achieve disinflation, and in February 2002 the IMF approved a three-year standby credit for Turkey to support the government's economic program. During 2001, the GNP contracted by 9.5 percent, and the loss in employment was put at more than 1 million. Toward the end of 2001, the RER began to appreciate again. With the appreciation of the RER, considerable economic recovery was observed during 2002-04. Currency crises arose in the late 1970s, 1994, and 2001. By October 2004, the annual current account deficit had reached \$14.17 billion, and the current-accountdeficit- to-GDP ratio had increased to about 5 percent by the third quarter of 2004.

The Effects of Turkey's Current Account Deficit Problem on European Union Accession

The current account deficit is an important aspect of the economic criteria for Turkey's European Union accession. According to the 2013 European Union's progress report of Turkey, regarding the economic criteria, Turkey is a functioning market economy. It should be able to cope with competitive pressure and market forces within the Union in the medium term, provided that it accelerates the implementation of its comprehensive structural reform programme.

Following strong growth rates of around 9 percent in the previous two years, Turkish GDP growth slowed down to 2.2 percent in 2012. This was accompanied by a rebalancing of growth from domestic demand to foreign trade, a temporary narrowing of the current account deficit, and a decline of inflation. In the first half of 2013, GDP growth strengthened again to 3.7 percent. At the same time, the current account deficit has widened again and consumer prices have reaccelerated.

Public debt as a share of GDP has continued to recede and is now clearly below 40 percent. Since May, due to domestic and global factors, financial markets have come under pressure which led to immediate reactions by the central bank with a view to stabilising the exchange rate and containing capital outflows.

Turkey's recent economic performance illustrates both the high potential and the continuing imbalances of the economy. On the external side, the reliance on sustained capital inflows to finance a large structural

current account deficit makes Turkey vulnerable to changes in global risk sentiment, resulting in large exchange rate fluctuations and boom-bust cycles in economic activity. Addressing this vulnerability calls for measures to increase national saving and fiscal policy has an important role to play in this respect. The adoption of a fiscal rule would enhance budget transparency, provide an important fiscal anchor and enhance credibility. Relatively high inflation continues to be a major challenge. A rebalancing of the macroeconomic policy mix would be helpful to ease the burden on monetary policy. For the medium to longer term, it is essential that the functioning of the markets for goods, services and labour is improved through structural reforms to increase international competitiveness.

According to the report, the current account has continued to register a large deficit, which leaves the Turkish currency vulnerable to sudden loss of investor confidence. In conjunction with the softening of domestic demand and strong export growth, the current account narrowed significantly from 9.7 percent of GDP in 2011 to 6.0 percent in 2012. Most importantly, imports of goods declined by 1.5 percent, while exports of goods surged by 13.9 percent in value terms. The balance of payments data for the first half of 2013 suggest a reversal of this trend, as goods exports increased much more moderately (2.8 percent year-on-year) while goods imports recovered strongly (7.1 percent). The 12-month cumulative current account deficit has risen back up to 6.6 percent of GDP. However, Turkey's foreign trade data have been distorted by strong fluctuations in exports and imports of non-monetary gold in recent years. Net exports of gold in 2012, corresponding to 0.7 percent of GDP, were succeeded by large net imports in the first six months of 2013¹⁵.

The bulk of the current account deficit was financed by portfolio investments in 2012, while net inflows of foreign direct investments covered a relatively small proportion (17.8 percent) of the deficit. The high degree of dependence on shorter-term capital inflows exposes Turkey to changes in global risk appetite. The central bank's foreign exchange reserves increased from €56 billion at the end of 2011 to €78 billion at the end of 2012 and further to €94 billion at the end of June 2013 (16 percent of GDP). The gross foreign debt rose by 10.8 percent in the course of 2012, but expressed as a proportion of GDP it fell by 1.8 percentage points to 42.5 percent. Overall, the external imbalances have remained significant and

¹⁵ European Commission, **Staff Working Document Turkey, 2013**, Brussels: European Union, 16.10.2013 SWD (2013) p. 417.

their short-term financing makes the country vulnerable to sudden changes in global investor sentiment.

The current account deficit widened significantly in the first seven months of 2013. Goods exports were only 2.7 percent higher year-on-year in this period whereas goods imports rose by 7.6 percent. In July, the 12-month cumulative current account deficit amounted to USD 55.8 billion which corresponds to 6.8 percent of GDP at the average exchange rate in the period compared to 6.0 percent last December. It has to be recalled that Turkey's external trade performance has been distorted by strong fluctuations in exports and imports of non-monetary gold in recent years. Net exports of gold in 2012, corresponding to 0.7 percent of GDP, have been succeeded by large net imports in the current year. The bulk of the current account deficit continued to be financed by inflows of portfolio investments (although these turned into outflows in June and July). Net inflows of foreign direct investments covered 12.2 percent of the deficit in the first seven months of 2013. The central bank's foreign exchange reserves fell from €94 billion at the end of June to €81 billion at the end of August (14.4 percent of GDP). Gross external debt has surged from 42.5 percent of GDP at the end of 2012 to 47.8 percent at the end of the second quarter, mainly due to the lira's depreciation in May and June¹⁶.

Conclusion

The expected strengthening of the domestic demand calls for a policy mix geared towards current account sustainability in a context of benign inflation. Structural policies can be helpful in supporting such objectives. There is scope in Turkey for a further strengthening of competition through continuing liberalization of product and service markets, especially in non-traded services, that could also facilitate the monetary stance¹⁷ (European Union, 2013). Beyond the new incentive system adopted in 2012 and the implementation of the new Commercial Code as of 2013, structural reforms to strengthen the investment climate would not only be conducive to higher private investment, competitiveness and growth but also attract foreign savings in the form of foreign direct

¹⁶ European Commission, **EU Candidate and Pre-Accession Countries Economic Quarterly CCEQ 3/2013**, European Union, 2013.

¹⁷ European Union, European Economy Occasional Papers 157, July 2013, 2013 Pre-accession Economic Programmes of Iceland, The Former Yugoslav Republic of Macedonia, Montenegro, Serbia and Turkey EU Commission's Overview and Assessments.

investment, thus ensuring a more sustainable financing of the current account. In this context the crucial steps to take will be an up-grading and better use of human capital through the pursuit of the education agenda and the deepening and widening of labour market reforms.

Turkey's large external financing needs continue to pose a threat to macro-financial stability, in spite of the recent reduction in imbalances. The current account deficit has adjusted at a significant pace, and fell from 9.7 percent of GDP in 2011 to 5.9 percent of GDP in 2012. In tandem, the quality of the financing has somewhat improved, albeit risks remain substantial as debt-creating flows and short-term borrowing still represented over half of the total inflows in the first nine months of 2012. While attracting more FDI can limit volatility, the excessive reliance on foreign financing can be reduced by promoting domestic savings. While further financial sector reforms might be worth considering to provide incentives and mitigate risks to private savings, the recent reform of private pensions and the fiscal discipline envisaged over the medium term are steps in the right direction. Hence reforms to promote energy investments and to increase private and public sector savings are essential.

The current account deficit is one of the major macro economic problems of the Turkish economy and one of the major issues that Turkey must deal with to fulfill the economic criteria for European Union accession. Concerning the economic criteria for Turkey's European Union accession, Turkey is a functioning market economy. In 2012, the Turkish economy slowed down to an annual GDP growth of 2.2 percent from an unsustainable level of around 9 percent in the preceding two years. The slowdown was partly induced by a tightening of monetary policy and it was accompanied by a rebalancing of growth from domestic demand to foreign trade, a narrowing in the current account deficit and falling inflation. In the first quarter of 2013, the economy regained some momentum, but Turkey's financial markets and the Turkish lira have subsequently come under severe downward pressure in the context of anticipated changes in international monetary conditions, domestic political unrest and the civil war in neighbouring Syria. These developments underline the economic vulnerability associated with Turkey's still large current account deficit and they may put at risk the return to growth in the short term.

BIBLIOGRAPHY

Sayfa/Page | 156

İGÜSBD
Cilt: 1 Sayı: 1
Haziran /
June 2014

AKTAN, Coşkun Can & İstiklal Y. Vural, **Yeni Ekonomi ve Yeni Rekabet**, Ankara: Ajans Türk Basın ve Basım A.Ş., 2004.

ASLANOĞLU, Erhan, 'Türkiye'nin Yabancı Sermaye Çekmede Etkinlik Arayışları.' İ. Öztürk (Ed.), **Türkiye'nin Küreselleşmesi, Fırsatlar ve Tehditler**, İstanbul: İstanbul Ticaret Odası Yayınları, 2008, s. 85-104.

CARBAUGH, Robert, **International Economics**, 7th Edition, Ohio: South Western College Publishing, 2000.

EDGERLY, David, 'Turkey's Current Account Deficit is Economy's Achilles Heel', **Financial Times**, 27 November 2013.

EĞİLMEZ, Mahfi & Ercan Kumcu, **Ekonomi Politikası: Teori ve Türkiye Uygulaması**, 11. bs., İstanbul: Remzi Kitabevi, 2007.

EUROPEAN COMMISSION, **Staff Working Document Turkey, 2013**, Brussels, 16.10.2013 SWD, 2013.

EUROPEAN COMMISSION, **EU Candidate and Pre-Accession Countries Economic Quarterly CCEQ 3/2013**, Brussels: European Union, 2013.

EUROPEAN UNION, **European Economy Occasional Papers 157, July 2013, 2013 Pre-accession Economic Programmes of Iceland, The Former Yugoslav Republic of Macedonia, Montenegro, Serbia and Turkey EU Commission's Overview and Assessments**, Brussels: European Union, 2013.

HOLMAN, Jill A., 'Is The Large U.S. Current Account Deficit Sustainable?', **Economic Review**, First Quarter, 2001, p. 5-23.

ICKES, B. 'The Current Account Balance', <http://econ.la.psu.edu/~bickes/currentpartone.pdf>, 2008.

IŞIK, Yusuf, 'Turkey's Current Account Balance: A Real Problem', İstanbul: Reflections Turkey, 2012, <http://www.reflectionsturkey.com/?p=657>.

KAYA, F., "Türkiye'de cari işlemler açığı ve yabancı sermaye yatırımları ilişkisi" Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul: Marmara Üniversitesi SBE, İktisat Anabilim Dalı Uluslararası İktisat Bilim Dalı, İstanbul, 2010.

ÖCAL, Tezer, **Türkiye Ekonomisi**, Ankara: Savaş Yayınevi, 2004.

ÖZ, Sumru, 'Current Account Deficit in Turkey: Macro and Micro Reasons and Suggested Solutions', **International Investors Association YASED**, 2011, s. 3-4.

HOEKMAN, B. & Sübidey, T., **Turkey: Economic Reform and Accession to the European Union**, Washington, DC: World Bank and Centre for Economic Policy Research, 2005.

WES, M. & Unal, C., 'Turkey Regular Economic Brief, Worldbank <http://www.worldbank.org/content/dam/Worldbank/document/eca/tr-reb-eng-jul-2013.pdf>, 2013.

World Investment Report, Geneva: UNCTAD United Nations, 2013.

YELDAN, Erinç, **Küreselleşme sürecinde Türkiye ekonomisi**, 12. bs., İstanbul: İletişim Yayınları, 2006.

YÜCEL, Fatih & Rüstem Yanar, "Türkiye'de Cari İşlem Açıkları Sürdürülebilir mi? Zaman Serileri Perspektifinden Bir Bakış', **Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyal Bilimler Dergisi**, 14 (2), 2005, s. 483-492.

ZAFİR, Ceran Zeynep & Funda H. Sezgin, 'Analysis of the Effects of Foreign Direct Investment on the Financing of Current Account Deficits in Turkey', **International Journal of Business and Social Science**, 3(10), 2012, p. 68-78.

Özet

Gelişmekte olan ülkelerde uzun vadeli cari açıklar ekonomide ciddi sorunlara neden olabilir. Cari açık sorunu Türkiye'nin en önemli makro ekonomik sorunlarından biridir. Bu açığın finanse edilmesi son yıllarda en çok tartışılan konulardan biri olmuştur. Türkiye, 1989 yılında 32 Sayılı Karar ile birlikte sermaye hareketleri üzerindeki her türlü denetimi kaldırmış, 2000'li yıllarda gündeme gelen "enflasyon hedeflemesi" ulusal paranın değerlendirilmesi ile sonuçlanırken, bu süreç dış ticaret açıkları yoluyla cari açığın artmasına ve iç tasarrufların aşınmasına neden olmuştur. Cari açığın ortaya çıkışı hakkında iki farklı görüş bulunmaktadır. İlk görüşe göre, cari açık 2001 krizi sonrasında oluşan talep artışına bağlı olarak oluşmuştur. Diğer görüşe göre bu açık kısa vadeli spekülasyon sermayesinin akışını hızlandıran yüksek faiz oranları sonucu oluşan aşırı değerlendirilmiş yerel para biriminin bir sonucudur. Cari açık borç yoluyla finanse edildiği için ülkenin artan dış borcu ekonominin geleceğini tehdit etmektedir. Türkiye'de 2000'li yıllarla birlikte hızla artan cari açık sorununu besleyen belli başlı gelişmeler; enflasyon hedeflemesi sonucunda TL'nin aşırı değerlendirilmesi, enerjide artan dışa bağımlılık, dâhilde işleme rejimi ve 1996 yılında yürürlüğe giren Gümrük Birliği'nin gecikmiş etkileri olarak sıralanabilir. Bu gelişmeler sonucunda üretimin ve ihracatın ithalata bağımlılığı yapısal bir nitelik kazanmış, 1990'lı yıllardaki benzer büyüme oranları 2000'li yıllarda daha fazla cari açıklarla sonuçlanmaya başlamıştır. Cari açık sorununun çözülmesi Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne tam üyelik süreci için gerçekleştirmesi gereken ekonomik kriterlerden biridir. 2012'de uygulanmaya başlanan teşvik sistemi ve 2013'te uygulanmaya başlanan yeni Türk Ticaret Kanunu'nun ötesinde yatırım iklimini güçlendirmeye yönelik yapısal reformlar, rekabet edebilirliği, büyümeyi ve özel yatırımları arttırmanın yanı sıra doğrudan yabancı sermaye yatırımlarını arttırarak suretiyle cari açığın sürdürülebilir finansmanına da katkı sağlayacaktır.

The Phenomenon of Paradiplomacy in the Czech Republic: Representative Difficulties in the Concept of Paradiplomacy in the Subnational Unit of the Znojmo Region

Markéta SANALLA*

Öz

Bu çalışma Orta Avrupa'da bölgesel politikaya ilişkin disiplinlerarası çağdaş eğilimler üzerine edinilen temel bulguları sunmaktadır. Bu bulgular paradiplomasi faaliyetlerinin öncülü durumunda olan Znojmo bölgesindeki bölgesel politika faaliyetleri ile gösterilmektedir. Bu anlaşma günümüzde birleşik Avrupa'da yenilenen ilişkilerin alanını oluşturan eski Doğu Bloku sınırının coğrafi yerleşimleri ile sonuçlanmaktadır. Bu sonuçlar Ivo Ducháček ve Panayotis Soldatos'un paradiplomasi klasik teorisini kullanarak elde edilmiştir. Paradiplomasi üzerine daha geniş bir araştırma tezi Znojmo bölgesi ve paradiplomasi politikaları örnek alınarak vurgulanmıştır. Çalışma takip eden konularda en önemli olguları verecek örnekölay incelemesine dayanmaktadır. Bu devlet altı birimlerin seçilen özelliklerinin analiz edilmesi, araştırılan alanların arasında sadece kültürel ve turizm sektörüyle ilgili faaliyetlerde değil, aynı zamanda ekonomik alanda başarısını göstermektedir. Znojmo belediye yönetimi bölgedeki işsizlik oranını azaltmak için en önemli görevlerden biri olan sınır-ötesi işbirliğine başvurmaktadır. Devlet-altı birimlerin tanımının ve paradiplomasi müzakerelerinin katılımcılarının belirsizliği gibi, paradiplomasi kavramının temel problemlerini ortadan kaldırmak için geçici (ad-hoc) bölgeler yaratarak bölgede müzakereler kolaylaştırılmaktadır.

Anahtar kelimeler: Bölgesel politikalar, paradiplomasi, Znojmo bölgesi

* PhD, Department of Economics and Public Administration The Private College of Economic Studies Loucká Znojmo Czech Republic E-mail: sanalla@svse.cz

**Çek Cumhuriyeti'nde Paradiplomasi Fenomeni:
Znojmo Bölgesi'nin Alt Ulusal Birimi'nde Paradiplomasi Kavramında
Temsiliyet Güçlükleri**

Abstract

This paper presents the main findings which are focusing interdisciplinary on contemporary trends in the regional policy in Central Europe. These findings are illustrated on regional policy activities in Znojmo region which is a pioneer in so called paradiplomacy activities. These deal consequents upon geographical emplacement on the border of the former Eastern Bloc which constitute area of renewed relations in united central Europe nowadays. These results are obtained by using classical theory of paradiplomacy from Ivo Duchacek and Panayotis Soldatos. Thesis from broader research in paradiplomacy is emphasised on the example of region Znojmo and its paradiplomacy policy. The work is based on case study, which tried to gain the most important facts about followed issues. Through an analysis of selected aspects in these sub-state units is shown its success in researched area which lies not only in a wide range of cultural and tourist industry activities but also in economic area. Management of Znojmo municipality use cross-border co-operation to reduce unemployment rate in region which is one of the key tasks. Negotiation in region is facilitated by creating ad-hoc region to overcome one of the fundamental difficulties of paradiplomacy concept which is the unclear definition of the term sub-state unit and the variety of participants in paradiplomatic negotiation

Key Words: Regional policies, paradiplomacy, Znojmo region

Introduction

Paradiplomacy, that is activities in the scope of international relations with sub-state units as participants, can certainly be called a present-day phenomenon. Within the process of regionalization in the whole Europe¹, paradiplomacy plays an increasingly more significant role primarily in the area of establishing contacts between municipalities. Moreover, in the Czech Republic it is also non-state entities such as cultural institutions that come into play². Their role in paradiplomatic activities is illustrated by the activities in the region of Znojmo and its cross-border co-

¹ Stanislav Balík, **Komunální politika - Obce, aktéři a cíle místní politiky**, Grada, Praha 2009, p. 113-132; L. Cabada, **Evropa regionů**, Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, Plzeň 2009, p. 70-120.

² Zdenka Mansfeldová (ed.), **Participace a zájmové organizace v České republice**, Sociologické nakladatelství SLON, Praha 2006, p. 41-51.

operation in the local unemployed policy. It is here where a lot of the activities are crucial to the development of the region and are successfully carried out thanks to the paradiplomatic activities, mainly from the area of education, the non-profit sector and cultural life. The article presents the main findings that view the current trends of regional politics interdisciplinary, and illustrates them by an example of activities in the selected region. This very region is the national pioneer in the sphere of paradiplomacy activities regarding culture and tourism industry growth. It makes use of its potential resulting from its geographical location on the border with Austria.

Aims and methodology

The contribution is in the form of a case study that opens the issue of establishing paradiplomatic relations. The fundamental aspects of the phenomenon will be illustrated by the example of this Moravian region. Furthermore, dominant trends as well as the difficulties in defining paradiplomacy will be demonstrated through an analysis of selected aspects of the paradiplomatic activities in this sub-state unit. This analysis can serve as a topic for further discussion both among the experts and the municipality representatives who can use it as a valuable source of inspiration.

The paper analyzes the paradiplomatic activities in the sphere of economic development with an emphasis on unemployment issues. The form of the presented contribution has been chosen accordingly with the fact that case studies are frequently used in researching paradiplomacy as they are a convenient source of knowledge within the defined research area. It is determined primarily by its methodical suitability when researching a region and its specific conditions as well as the opportunities for establishing the distinctive relations resulting from them.

Furthermore it is necessary to add that the article does not make methodical distinctions between the two main types of such cooperation: that is, cooperation on a formal as well as informal basis, which mingles inseparably. The text handles the term of cooperation as undifferentiated. The phenomenon of paradiplomacy then proceeds not only from grasping the so called formal cooperation³, namely the contacts of office workers

³ Petr Drulák, et al., *Jak si stojí česká paradiplomacie?* 2004, <http://ustavmezinarodnichvztahu.cz/list/8/policy-papers>, p. 3.

and regional politicians that are constituted by official meetings and foreign visits, but also the informal contacts and friendly relations are taken into account as they form an integral and substantial part of the relations among the individual participants.

Sayfa/Page | 162

İGÜSBD
Cilt: 1 Sayı: 1
Haziran /
June 2014

The article illustrates the general connections of this concept by the example of the selected region and its paradiplomatic activities and also draws attention to the pitfalls as well as benefits of this concept for contemporary researchers. The aim of the paper will be to evaluate the individual elements of the paradiplomatic activities in the region and analyze their current state as based on the above mentioned concept.

The Current Approach to the Concept of Paradiplomacy

A definition of paradiplomacy

Paradiplomacy is the foreign policy of sub-state units. It can be called a current phenomenon primarily in today's central Europe. The process, which is an integral part of regionalization, is no longer restricted solely to the federal or decentralized western European countries. These activities have been noticeable on the subnational level of the developed European countries since the 1960s and nowadays they are playing an increasingly more significant role. Paradiplomatic activities can thus be viewed as an outcome of a growing role of cities and regions, which has been apparent on the economic or political as well as social and cultural levels⁴.

The first definition of paradiplomacy was produced by Ivo Duchacek and Panayotis Soldatos. They concurred in that "paradiplomacy is a concept that refers to international activity by sub-national actors (federated units, regions, urban communities, cities). This concept supports, complements, corrects, duplicates or challenges the nation states⁵". Later the security issue was added to the definition of paradiplomacy. Noé Cornago⁶, a professor at the University of the Basque Country, talks about "sub-state governments' involvement in international

⁴ Jaroslav Čmejrek, **Obce a regiony jako politický prostor**, Alfa Nakladatelství, Praha 2008, p. 45-70.

⁵ Renata Aristides Orozco Pereira, How can local governments foster peace through paradiplomacy, 2006, <http://innomics.files.wordpress.com/2007/11/unu-term-paper2.pdf>, p. 6-14.

⁶ Noé Cornago, "Diplomacy and Paradiplomacy in the Redefinition of International Security: Dimensions of Conflict and Co-operation", Michael Keating, ed., **Paradiplomacy in Action**, Frank Cass, London 1999, p. 40-58.

relationships, through the establishment of formal and informal contacts, either permanent or ad hoc, with foreign public or private entities, with the aim to promote socio-economic, cultural or political issues, as well as any other foreign dimension of their own constitutional competences"⁷.

This article deals with the concept of paradiplomacy as a variety of international activities of the given sub-state unit⁸. At this moment we need to address the first of the discussed aspects of paradiplomacy that is the specification of a sub-state unit in itself, which all definitions of paradiplomacy build on. For the purpose of my paper, I chose to use a definition of the region as being a territorial unit with a great deal of political, economic and social competences⁹ and thus I will concern myself with the sub-state unit that can be delineated by the territory of the entire administrative district of the town of Znojmo. I will focus on the unit delineated by the administrative district of Znojmo which is part of the county of Znojmo. After adjusting the borders on 1/1/2007, the county of Znojmo is administratively divided into 144 municipalities, 5 of which have the status of a city¹⁰.

The underlying pitfall of the concept: a definition of the term sub-state unit

The unifying classification of the individual administrative districts is not always satisfactory. Especially in our case the statistical determination of a unit within the public administration system is not completely convenient. We can easily illustrate one of the main problems of the paradiplomacy concept itself by grasping the term region on the example of Znojmo¹¹. The term sub-state unit is applied here, which can, however, be quite inconsistent especially in our country. It would be probably easiest to conduct the analysis of paradiplomatic activities of accurately delineated regions as for instance the NUTS units of the European Union classification.

⁷ Pereira, How can local governments foster peace through paradiplomacy," p. 14-16.

⁸ Ministerstvo pro místní rozvoj, Strukturální fondy, 2009, <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Informace-a-dokumenty/Glosar/N/NUTS>

⁹ Ivan Jáč, *Jedinečnost obce v regionu*, Professional Publishing, Praha, 2010, p. 14-16.

¹⁰ Český statistický úřad (Database of demographic data for municipalities in CR), 2013, <http://www.czso.cz>

¹¹ J. Kern et al., *Learning Regions in Theory and Practice*, VŠB - Technical University of Ostrava, Ostrava 2007, p. 155-180.

The NUTS¹² subdivision by the Statistical Office of the European Communities makes an effort to unify the individual territorial districts within the respective EU member states. For our view of the paradiplomacy concept, however, there remains the problematic fact of the existence of the level of cohesion regions in the NUTS subdivision of administrative districts, which can be regarded not only as simplifying, but also too general a point of view for our purposes. It would be feasible to unify the definition of paradiplomacy using units that the Statistical Office of the European Communities calls LAU¹³. These specify the territorial units on the level of districts and municipalities. Nevertheless, even in this case we would not achieve suitable conformity of region delineation for the whole concept of paradiplomacy.

Fig. 1: Territorial statistical subdivision

Level	Name	Units
NUTS I	State	1
NUTS II	Cohesion Regions	8
NUTS III	Regions	14
LAU I	Districts	77
LAU II	Municipalities	6249

Source: www.strukturalni-fondy.cz

When researching the concept of paradiplomacy within the present-day international relations, it is in my opinion best to regard the regions ad hoc while taking into consideration that the sub-state unit or region is defined by suitable determining criteria. A relevant perspective of a region is offered by Jáč and his team in their extensive treatise "The uniqueness of a municipality in a region". According to them, a region is "delineated as a part of a territory characterized by a set of natural and socioeconomic elements and relations, whose specific nature, position, structure and integration degree form the structure of the environment with its internal

¹² The abbreviation NUTS is a unifying acronym within the European Union and it stands for the French expression La Nomenclature des Unités Territoriales Statistiques.

¹³ Territorial units' acronym LAU stands for Local Administrative Units.

relations that differentiate this territory from the surrounding territorial units"¹⁴.

If we proceed from the broader definition of the paradiplomacy concept, it is best to regard the region as a specific, culturally distinctive unit that cultivates its partnership with foreign regions most notably on the basis of a number of specific characteristics. Therefore it is appropriate to speak of a sub-state unit formed by the microregion Znojemsko and Podyjí (area on both sides of the river Dyje) which is distinguished by substantial territorial integrity and which is in my opinion the most suitable type of a sub-state unit to help us understand our view of paradiplomacy.

The variety of participants in paradiplomatic negotiations

An inseparable part of the view of the current approach to the paradiplomacy concept is also a reflection of the paradiplomatic activities of the regions within the European Union where sub-state entities' activities take place on a European level. This layer of studying the issue may be viewed from many different perspectives. It is in particular the opportunities of the so-called Europe of regions, where the regions play the part of the leading participant as opposed to the nation states, or the regions being seen as a "third layer" of Europe where they are considered a legitimate partner in negotiating while they still remain an integral constituent of the nation states.

The analysis contained in this article would not, however, be complete if I did not include in it another dimension of the paradiplomatic relations, that is, the role of non-governmental participants. Regions are, in fact, not the only participants that emerged on the international scene along with the nation states. In the region of Znojmo, these specific participants are treated equally when it comes to establishing the relations that are subject to our research. It concerns non-profit organizations, various social movements, clubs or interest associations. A typical example for the particular region is the cooperation of wine-making associations inside the extensive wine-growing region stretching along the Czech-Austrian border on both sides. Even here some of the crucial pitfalls of the paradiplomacy concept became evident: sub-state units do not have such a strong negotiating position since the international relations field is still rather conservative.

¹⁴ Jáč, **Jedinečnost obce v regionu**, p. 14-16.

Selected pitfalls of the paradiplomacy concept: paradiplomacy policy in region Znojmo

Sayfa/Page | 166

İGÜSBD
Cilt: 1 Sayı: 1
Haziran /
June 2014

Region Znojmo was for forty years the border zone between the East and the West. Border region of Austria was hermetically closed and communication and co-operation was inadmissible. For centuries it was natural region on the both sides of the river Dyje but in this Cold war era were natural relations severed¹⁵. Communication in the region has been restored after 1989 and it is still developing. Now we could speak about one cross-border region Podyjí – Weinviertel. We can call examined region as a pioneer in the so called paradiplomacy policy. After more than twenty years there is now a good developed network of relationships. If we quote Michal Keating and his fundamental thesis about paradiplomacy¹⁶, we have to say that region Znojmo is a suitable area for research in paradiplomacy. The region can also demonstrate the basic concept pitfalls and conceptual research problems in paradiplomacy as a uniform definition of research region or the variety of participants in paradiplomatic negotiations as mentioned in the previous chapter.

Picture num.1: Map of Czech Republic

Source: www.mapaonline.cz, data given on the date of 26. 5. 2014.

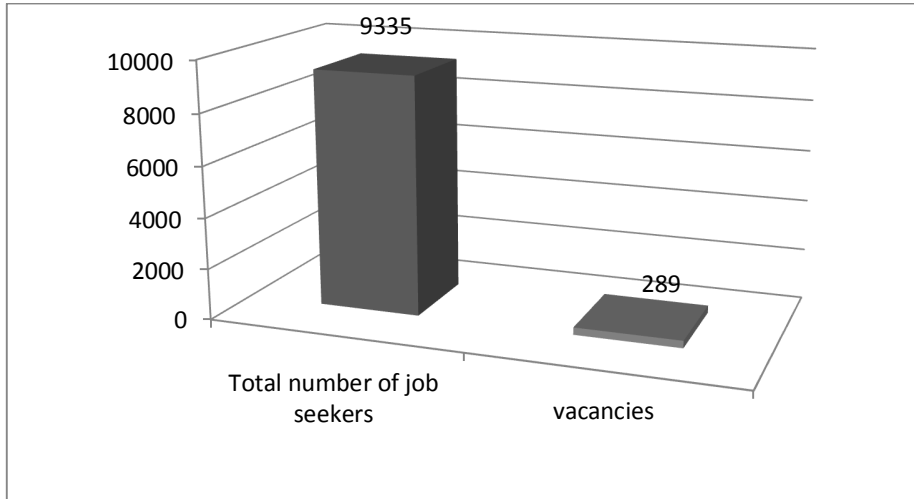
¹⁵ Vít Dočkal, **Přeshraniční spolupráce na východních hranicích České republiky- Růžový obléček a hrana reality**, Masarykova univerzita, Mezinárodní politologický ústav, Brno 2005, p. 29- 35.

¹⁶ Michael Keating, **Paradiplomacy and Regional Networking**, 2000, <http://www.forumfed.org/libdocs/ForRelCU01/924-FRCU0105-eu-keating.pdf>, p. 5-8.

Cooperation in the region has taken on new dimensions in the field of employment policy. This area can be considered as a major success of paradiplomacy negotiations in the region. The attached table illustrates current statistical data of the unemployment rate in region. It is clear that the decrease in the unemployment rate for the region Znojmo is one of the key tasks. One of the main problems that affect region is seasonal unemployment too. It is a phenomenon that has been repeated by each year. But from the month of March, there slowly begins an increase in the number of vacant job particularly in agriculture construction.

As shown in the attached chart, the numbers of applicants to one free vacancy are more than alarming. One offered position for 32 people.

Chart num. 1: Unemployment rate in region Znojmo

Source: www.mpsv.cz, data given on the date of 31.3.2014.

Paradiplomacy negotiation helps to find job in both sides of the border. In winter the city management and other non state actors offer a wide range of retraining. All this is under the auspices of paradiplomacy project called Columbus. Cross-border project Columbus has been started one year ago. Project is focusing on the main problems that affect Znojmo region. It is primarily aimed at the local unemployment.

Under the cooperation with City management in Znojmo and Town Hall district in Retz in Austria is Columbus trying to reduce mentioned problem through paradiplomacy negotiation, cooperation and subsequent solutions. In this process play an essential role also some non-state actors

as a companies and the local Chamber of Commerce. Paradiplomacy policy helps to offer wide range of job offer and further education on the both sides of border. There are no statistical data about project how it helps to reduce unemployment in region. Preliminary calculations show a perceptible success.

Sayfa/Page | 168

İGÜSBD
Cilt: 1 Sayı: 1
Haziran /
June 2014

City management has found the solution in region to overcome one of the main problems of the concept of paradiplomacy. As is shown in the example of the project Columbus, there were overcome some selected obstacle: a definition of the term sub-state unit as an area for negotiation. Project Columbus is a good example how can work paradiplomacy policy its own way. Cooperation has been established in the framework of integrated cross-border region which is geographically, historically and politically linked.

Conclusions

Thesis in the previous chapters illustrated some selected pitfalls of the paradiplomacy concept in central Europe. The paper is using case study to exemplify the area of research in selected region Znojmo. In the discussion should be mentioned the pitfalls which face researchers of regional political science, primarily in the field of researching paradiplomacy policy. As it turns out, the most prominent difficulty in grasping the concept is the definition of the sub-state unit itself. On these definition is based the whole research of the paradiplomacy phenomenon.

The paper analysed deficiencies in these area of research and present some solutions. The crucial question is the specification of a sub-state unit in itself, which all definitions of paradiplomacy build on. For the purpose of my paper, I chose to use a definition of the region as being a territorial unit with a great deal of political, economic and social competences and thus I will concern myself with the sub-state unit that can be delineated by the territory of the entire administrative district of the town of Znojmo.

Another related problem is shown in fragmented concept of paradiplomacy negotiation. Who is going to negotiate with whom when there is not clear definition of region on both sides of the border? City management of Znojmo region found their way: negotiations are conducted with Town Hall district in Retz in Austria as a comparable regional partner for paradiplomacy negotiation. As mentioned above one of the most

important partners is a non-state Austrian local Chamber of Commerce and other public authorities.

There are a lot of subjects for discussion because paradiplomacy is quite a new topic in political science research in central Europe. Essential summary of the paper is the statement of fact that suggested approach to the sub-state unit as a unit with a number of political, economic and social competences is crucial to grasp the concept of paradiplomacy. This contribution puts forward a proposal to discuss a sub-state unit within international negotiations as a unit that is delineated ad hoc as concerns both its territory and the scope of activity. Also as a part of the public administration system on various sub-national levels and could be a non-state participant too.

BIBLIOGRAPHY

Books

BALÍK, Stanislav, **Komunální politika - Obce, aktéři a cíle místní politiky**, Grada, Praha 2009.

CABADA, L., Evropa region, **Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk**, Grada, Plzeň 2009.

ČMEJREK, Jaroslav, **Obce a regiony jako politický proctor**, Alfa Nakladatelství, Praha 2008.

DOČKAL, Vít, **Přeshraniční spolupráce na východních hranicích České republiky - Růžový obláček a hrana reality**, Masarykova univerzita, Mezinárodní politologický ústav, Brno 2005.

HRABALOVÁ, Simona, **Teorie a praxe rozvoje měst a obcí**, Masarykova univerzita, Brno 2004.

JÁČ, Ivan, **Jedinečnost obce v regionu**, Professional Publishing, Praha 2010.

KERN, J. et al., **Learning Regions in Theory and Practice**, VŠB - Technical University of Ostrava, Ostrava 2007.

MANSFELDOVÁ, Zdenka, ed., **Participace a zájmové organizace v České republice, Sociologické nakladatelství, SLON**, Praha 2006.

Úvod do regionálních věd a veřejné správy, Nakladatelství Aleš Čeněk, Plzeň 2008.

WOKOUN, René, et al. **Regionální rozvoj – východiska regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a programování**, Praha Linde, a.s., Praha 2008.

Sayfa/Page | 170

İGÜSBD
Cilt: 1 Sayı: 1
Haziran /
June 2014

Articles

CORNAGO, Noé, "Diplomacy and Paradiplomacy in the Redefinition of International Security: Dimensions of Conflict and Co-operation", Michael KEATING, ed., **Paradiplomacy in Action**, Frank Cass, London 1999.

Internet Sources

Český statistický úřad (Database of demographic data for municipalities in CR), 2013, <http://www.czso.cz>

DRULÁK, Petr, et al., Jak si stojí česká paradiplomacie? 2004, <http://ustavmezinarodnichvztahu.cz/list/8/policy-papers>

KEATING, Michael, Paradiplomacy and Regional Networking. Forum of Federations: and International Federalism, 2000, <http://www.forumfed.org/libdocs/ForRelCU01/924-FRCU0105-eu-keating.pdf>

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ, Strukturální fondy, 2009, <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Informace-a-dokumenty/Glosar/N/NUTS>

PEREIRA, Renata Aristides Orozco, How can local governments foster peace through paradiplomacy?. 2006, <http://innomics.files.wordpress.com/2007/11/unu-term-paper2.pdf>

Özet

Bu çalışma Ivo Ducháček, Panayotis Soldatos ve Michael Keating tarafından ortaya atılan ve geliştirilen paradiplomasi teorisinin uygulandığı bir vaka analizidir. Paradiplomasi, resmi diplomatik faaliyetlerin yanı sıra devlet-altı birimler arasındaki ekonomik ve kültürel faaliyetlere de ışık tutarak her ikisinin de birbirinden beslendiğini ortaya koyan bir çalışma alanıdır. 1960'lı yıllardan beri federal ya da desentralize Batı Avrupa ülkelerinde devlet-altı seviyesinde gözlenmekte olan paradiplomatik etkinlikler, günümüzde Orta Avrupa'da da kapsam ve yoğunluğu giderek artan bir görünürlük kazanmıştır. Bu durum, Avrupa'nın bölgesel politikalar üzerine yapılandırılmış olmasından kaynaklanan bir kolaylıktan türemiştir.

"Üçüncü katman" olarak da tanımlanan bölgeler, ulus devletin şaşmaz birer parçası olmakla birlikte, öncül katılımcılar olarak devlete yardımcı olan meşru aktörlerdir. Bu çerçevede, sınır komşuları olan Çek Cumhuriyeti'ne ait Znojmo ilçesi ile Avusturya'ya ait Retz kasabası arasındaki ilişkiler, klasik belediyelerarası ilişkilerden daha fazlasına işaret etmektedir. Şirketler ve kültürel kurumlar gibi devlet-altı birimlerin etkileşimi, her iki bölgede de hem turizmi hem de ticareti canlandırmaktadır.

Bu makale, her iki bölgeyi de kapsayan bir sınırlararası bir proje olan Columbus üzerine odaklanmaktadır. Geçen sene hayata geçirilen Columbus, her iki bölgede de iş ve eğitim ile ilgili problemlere çözüm üretmek amacıyla tasarlanmış olup, kısa zaman zarfında istatistiklerle de desteklenen bir başarıya ulaşmıştır. Uzun vadeli başarısı henüz ölçülemezle birlikte, işsizliğin giderilmesi veya azaltılması ile eğitim imkanlarının genişletilmesi ve çeşitlendirilmesi hususlarında projenin katkıları ortadadır. Ancak Siyaset Bilimi'nin yeni çalışma alanlarından olan paradiplomasi kavramı, aynı zamanda sorunsuz olmaktan da uzaktır. Devlet-altı birimlerin tanımının ve paradiplomasi müzakerelerinin katılımcılarının belirsizliği gibi problemler bunlardan bazılarıdır.

Makale, bu sorunları ortadan kaldırmak amacıyla bir öneri getirmektedir. Bu bağlamda bölge, büyük siyasi, ekonomik ve sosyal yetkinliklere sahip bir teritoryal birim olarak tanımlanmaktadır. Uluslararası müzakerelere konu olan aktörlerden devlet-altı birimler ise, hem teritoryal hem de gerçekleştirdikleri etkinlikler açısından özel/geçici (ad-hoc) olarak belirlenmiş alanlar olarak ifade edilmektedir. Znojmo örneğine

Markéta Sanalla

uyarlandığında, müzakereleri kolaylaştırıcı ve ihtilafları çözücü aktörler olarak Avusturya yerel Ticaret Odası ve diğer kamu otoriteleri aracılık yapmaktadır.

Sayfa/Page | 172

İGÜSBD
Cilt: 1 Sayı: 1
Haziran /
June 2014

KİTAP İNCELEMESİ

Hazırlayan: Müge YÜCE*

TÜRKİYE'NİN KİMLİKLERİ: DİN, DİL, ETNİSİTE, MİLLİYET, DEVLET VE MEDENİYET

Şener AKTÜRK

Etkileşim Yayınları, İstanbul, 2013, 351 s.

“Honest differences are often a healthy sign of progress.”

Mahatma Gandhi

Hindistan gibi kalabalık bir nüfus ve etnik çeşitliliğe sahip bir ülkenin bağımsızlık ve toplumsal bütünleşme sürecinin önemli bir lideri olan Gandhi'nin ifadesinde belirtildiği üzere, bir toplumdaki çeşitlilik ve farklılıklar, o toplumun göstereceği hızlı ilerleme ve gelişimin temeli olma potansiyeline sahiptir. Bu çeşitlilik ve farklılık özellikle bireylerin aidiyetlerini belirleyen din, dil ve etnisite kategorileri üzerinde ortaya çıktığında, gösterilecek ilerleme ve gelişim, öncelikli olarak bu farklılıkların yönetilebilmesine ve toplumsal uzlaşmaya varılabilmesine bağlıdır.

Bu açıdan bakıldığında, Osmanlı'dan miras aldığı kültürel, etnik, dinî ve dilsel çeşitliliğin, Türkiye'nin toplumsal barış ve ilerlemenin en hızlı yaşandığı ülkelerden birisi olması potansiyelini yükseltmesi beklenmektedir. Ancak, Türkiye'nin özellikle 1980 sonrası siyasal ortamı incelendiğinde, etnik ayrılıkçılık ve dinsel/mezhepsel alanda sürdürülen bir toplumsal sorun alanına sahip olduğu gözlenmektedir. Ülkenin sahip olduğu toplumsal barış ortamının giderek aşındığı böyle bir ortamda, pek çok akademisyen ve araştırmacı tarafından tartışılan konulara somut ve uygulanabilir bir çözüm önerisinin getirilmeyişi sorunun kısır döngü etrafında dönmesine yol açan başlıca unsur olmaktadır.

Böyle bir ortamda, Yrd. Doç. Dr. Şener Aktürk'ün 2006-2011 yılları arasında çeşitli dergi ve gazetelerde yayınlanan yazılarının bir derlemesi olan *Türkiye'nin Kimlikleri: Din, Dil, Etnisite, Milliyet, Devlet ve Medeniyet* adlı kitabı yayınlaması ayrıca önem arz etmektedir. Kitabın önemi, Türkiye nezdinde çokça tartışılan bir konuya alanında uzman bir akademisyen tarafından getirilen çözüm önerilerini kapsamasının yanında, ele alınan

* Araştırma Görevlisi, Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Uluslararası İlişkiler Bölümü, e-posta: muge.yuce@atauni.edu.tr

konuların karşılaştırmalı siyaset çerçevesinde işlenmiş olmasından kaynaklanmaktadır.

Lisans eğitimini ve ilk yüksek lisansını Chicago Üniversitesi'nde yapan yazar, doktorasını California Üniversitesi'nden Almanya, Sovyetler Birliği, Rusya ve Türkiye'de etnisite rejimlerini incelediği tezi ile tamamlamıştır. Bu anlamda, Türkiye'de karşılaştırmalı siyaset alanında çalışan en önemli akademisyenlerden olan Aktürk'ün *Insight Turkey*, *World Politics*, *Journal of Academic Studies* gibi pek çok uluslararası dergide yazıları yayınlanmıştır.

Türkiye'nin Kimlikleri isimli kitap, uzun bir sürede yazılan ve söylenenlerin birikimi olarak ön plana çıkmaktadır. Yazar, uluslararası ilişkilerin temel kavramları olan pek çok kavramı gelişigüzel kullanmak yerine tarihî, sosyal ve karşılaştırmalı siyaset penceresinden bu tanım ve kavramların kökenine inmeye çalışmaktadır. Bu kavramlardan özellikle medeniyet, etnisite, Türkiye ve Avrupa'da etnisite rejimleri, çokkültürlülük vb. konulara vurgu yapılmakta ve kitap, bu kavramların tarihî ve güncel boyutlarıyla tartışıldığı 11 bölüm ve 351 sayfadan oluşmaktadır.

Kitabın en önemli yanlarından bir tanesi, Türkiye'nin sürdürmekte olduğu etnisite rejimini anlamak için yazarın, yalnızca Avrupa ve Asya ülkeleri ile karşılaştırma yapmak yerine aynı zamanda Osmanlı Devleti'nin toplum yapısı, kimlik algısı ve etnisite rejimi üzerine de incelemelerde bulunmuş olmasıdır. Bu anlamda kitabın birinci bölümünde Osmanlı Devleti'nde var olan dinî çeşitlilik incelemeye tâbi tutulmaktadır. Bu inceleme yapılırken yazarın üzerinde durduğu en önemli kavram, "dinî hoşgörü" kavramı olmaktadır. Bu kapsamda, Osmanlı Devleti'ndeki dinî çeşitliliğin, Osmanlı'yı diğer imparatorluk ve devletlerden ayıran bir 'hoşgörü' politikası mı yoksa dönemin gereği olan bir 'dinî çeşitliliğe tahammül' politikası mı olduğu sorusuna cevap aranmaktadır. Yazara göre Osmanlı Devleti'nin hoşgörülü olduğu gibi bir yargının bilimsellik kazanabilmesi için bu yargının karşılaştırmalı siyaset çerçevesinde ele alınması gerekmektedir. (s. 42) Dolayısıyla Osmanlı Devleti, çağdaşı olan Batı Avrupa devletlerinden İngiltere, Fransa, İspanya ve İtalya ile karşılaştırılmakta daha sonra ise bu karşılaştırma, dönemin bir başka çok etnikli imparatorluğu olan Rus Çarlığı ile genişletilmektedir. Ancak karşılaştırma yapılan ülkelerin Hıristiyan olmaları, yazarı bu defa 'dinî çeşitlilik ve hoşgörü' nün İslamiyet'in bir yansıması mı olduğu sorusuna yönelmektedir. Bu amaçla bu kez, Osmanlı Devleti çağdaşı olan ve İslam inancına sahip Babür Devleti ile karşılaştırmaktadır. Tüm bu incelemelerle yazar, Osmanlı Devleti'nin 'hoşgörülü' olup olmadığı yargılarını karşılaştırmalı siyasetten faydalanarak bilimsel bir zemine oturtmakta ve okuyucuya tatmin edici bir çerçeve sunmaktadır.

Kitap İncelemesi:

“Türkiye’nin Kimlikleri: Din, Dil, Etnisite, Milliyet, Devlet ve Medeniyet”

‘Dinî hoşgörü’ kavramından sonra yazarın incelemeye tâbi tuttuğu ikinci kavram ‘medeniyet’ kavramı olmaktadır. Uluslararası İlişkiler literatüründe, Huntington’un “Medeniyetler Çatışması” adlı eserinden sonra çokça işlenen bir konu olan medeniyet konusuna, yazar bu defa eleştirel bir açıdan yaklaşmaktadır. Nitekim Huntington’un tezini destekleyenler de karşı çıkanlar da bilinçli veya bilinçsiz olarak onun medeniyet tanımını ve sınıflandırmasını kabul ederek medeniyetlerin din ekseninde tanımlanabilecek objektif bir varlıkları olduğu tezini işlediler.(s. 72) Oysa yazara göre, böyle bir ön kabulden önce İslâm ve Batı medeniyeti diye tanımlanabilecek birer sosyal gerçekliğin olup olmadığı, eğer varsa neleri içerdiği, bu içeriğin sosyal ve coğrafi sınırları, kendini kuşaktan kuşağa aktarmasını, yayılmasını, dağılmasını veya küçülmesini sağlayan mekanizmalar gibi önemli sorular üzerinde durmak gerekmektedir. (s. 72) Bu sorulardan hareketle ikinci bölümde yazar, çeşitli ülke ve şehirlerde medenileşme sürecinin dinamiklerini ele alarak bu dinamiklerin Müslüman topluluklarda var olup olmadığını inceleyerek İslâm medeniyeti var mıdır sorusuna cevap aramaktadır.

Toplumların aidiyetlerini oluşturan iki olgu olan din ve medeniyet kavramlarıyla bağlantılı olarak kitabın üçüncü bölümünde ‘laiklik’ olgusu, Marx’ın “Yahudi Sorunu” isimli kitabı çerçevesinde incelenmektedir. Marx bu kitabında, devletin laikleşmesinin sonucu olarak dinin sivil toplum sahasına çekileceğini ve sivil toplumun dindarlaşması yoluyla laik bir devlette dinin bilhassa daha da güçleneceğini iddia etmiştir. (s. 135) Kitabın bu bölümünde yazar, Marx’ın çoklukla ABD örneğinden yola çıkarak ortaya koyduğu tutarlı tespitlerinin ve uzak görüşlü öngörülerinin, ilk modern laik Müslüman ülke olan Türkiye’de fazlasıyla gerçekleşmiş olduğu sonucuna varan incelemelerine yer vermiştir.

İlk üç bölümde din, medeniyet ve laiklik konularını işledikten sonra kitabın dördüncü bölümünde, yazarın uzmanlık alanına giren ‘etnisite rejimleri’ üzerine karşılaştırmalı bir inceleme sunulmaktadır. Bölümde özellikle, milliyetçilik kavramının etnisite ile ilişkilendirilmesinin sebepleri irdelenmekte ve bu yolla vatandaşlık, azınlık ve kimlik politikalarının oluşumu ortaya konmaktadır. Almanya, SSCB, Türkiye ve Fransa örnekleri üzerinde bir karşılaştırma yapan yazar, başlıca üç etnisite rejimi olduğu ve Türkiye’nin gayri etnik rejime sahip olan ülkeler arasında bulunduğu sonucuna varmaktadır. Bu sonuca varmak için yazar, Osmanlı’da uygulanan “millet sistemi”ni ve Cumhuriyet sonrasında benimsenen vatandaşlık ve

göç politikalarını incelemektedir. Sonuç olarak, Türkiye'nin mevcut etnisite ve azınlık rejiminin, Osmanlı'nın "millet" sistemi ile Fransa'dan ithal "ortak dil" politikası üzerinden kurgulandığını belirten yazar, Türkiye Cumhuriyeti anayasasında "vatandaş" tanımlamasına ilişkin yapılacak olası bir değişim için de önerilerde bulunmaktadır.

Türkiye'de mevcut etnisite rejimini inceledikten sonra kitabın beşinci bölümünde, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası üzerinden Türk kimliğinin hangi temeller üzerinde kurulduğu ele alınmaktadır. Bu bölüm kapsamında yazar, Türkiye'nin kuruluş aşamasında etkili olan Millî Mücadele söylemindeki 'millî' sözcüğünü irdeleyerek Türkiye'de kabul edilen millet-vatandaş tanımı ile Osmanlı'daki millet sistemi arasındaki bağları belirlemektedir. Böylece, Osmanlı'dan miras alınan toplum yapısının Türkiye'de tek dinli fakat çok etnikli bir yapıya dönüştüğü sonucuna varmaktadır. Türkiye'nin resmî etnisite rejimi ve din-devlet ilişkisi ortaya konduktan sonra, AK Parti hükümeti döneminde izlenen 'açılım politikası'nın olası etkileri incelenmiştir. Burada özellikle vurgulanan, hükümetin İslamiyet'i ortak kimlik olarak kurgulama politikasının devletin etnisite rejimi üzerinde nasıl bir etki yaratacağı noktası olmuştur.

İlk beş bölümde Türkiye'nin miras almış olduğu çok etnikli toplumsal yapının Cumhuriyet'in kuruluşundan sonra hangi politikalarla yönetildiği incelenmiş ve sonraki bölümler için temel bir okuma sağlanmıştır. Bundan sonra altı, yedi ve sekizinci bölümlerde yazar, Türkiye'nin son yıllarda geliştirmiş olduğu demokratik açılım reformlarının geleneksel Kürt ve Alevi politikalarına etkisi kapsamında değerlendirmeye tâbi tutmaktadır. Bu noktada yazar, Türkiye'nin Kürtçe yayın vb. konularda yaptığı değişikliklerle "etnik rejim değişikliği teorisi"nin Türkiye açısından incelemesini yapmaktadır.

Kitabın son üç bölümü olan dokuz, on ve on birinci bölümler ise İsviçre'nin minare yasağına ilişkin almış olduğu karar kapsamında Avrupa ve çokkültürlülük, Başkanlık sisteminin hangi ülkelerde neden başarılı/başarısız olduğu ve Ermeni diasporasının iddiaları ile Balkanlardan göç ettirilen Türklerin karşılaştırılması gibi Türkiye siyasetinde öne çıkan güncel fakat tarihsel kökeni olan tartışmalara yer verilmiştir. Yazarın Türkiye'de bir dönem gündemi meşgul eden ve küresel sistemdeki 'milliyetçi' akımın güçlenmesiyle yakından bağlantılı olan

Kitap İncelemesi:
“Türkiye’nin Kimlikleri: Din, Dil, Etnisite, Milliyet, Devlet ve Medeniyet”

konuları ele adlı bu bölümlerde okur, günceli düşünürken tarihî arka plan ve karşılaştırmalı siyaset boyutunu ihmal etmemeye sevk edilmektedir.

Uluslararası İlişkiler teorilerinde artık “dünya toplumu”, “bölgesel ve küresel bütünleşme” kavramları tartışılırken güncel küresel siyasetin işleyişinde artan iç savaş ve bölgesel rekabetler dikkati çekmektedir. Fukuyama’nın “Tarihin Sonu” tezi sonrasında küresel çapta ideolojik çatışmalar sona ermekle birlikte, küresel barışı tehdit eden en önemli sorun etnik ayrılıkçılık hareketleri ve bu kapsamda yaygınlaşan terör faaliyetleri olmuştur. Dolayısıyla bir ülkenin artan ticaret ve iş birliği ile refahını arttırmasının önündeki en önemli engel, ülke içinde toplumsal barış ve huzurun sağlanamamış olmasıdır.

Bu ortamda, Osmanlı’dan miras aldığı çok etnikli toplum yapısı ile Türkiye’nin önünde iki seçenek belirlemektedir; kültürel çeşitliliğin toplumsal kargaşaya ya da barış ve ilerlemeye dönüşmesi. Küresel sistem içerisinde artan iş birliği ve bütünleşme çabalarından Türkiye’nin refahını arttıran bir ülke olarak çıkması, kültürel çeşitliliğini toplumsal barış ve huzura dönüştürmesi ile sağlanabilecektir. Dolayısıyla, toplum yapısında yıllardır var olan sorun alanlarının tartışılması ve bu alana yönelik çalışmaların artması Türkiye için önem kazanmaktadır. Bu noktada, Şener Aktürk’ün incelenen kitabı, mevcut sorun alanlarını karşılaştırmalı siyaset çerçevesinde inceleyerek, Türkiye için makul ve uygulanabilir politikalar önermekte ve önemli bir çalışma olarak ortaya çıkmaktadır.

Kitabın Türk toplum yapısını, vatandaşlık algısını ve resmî kimlik siyasetini anlamak üzere tarihsel bağları ihmal etmeden Avrupa ve Asyalı ülkelerle karşılaştırma zemininde derlenen yazılardan oluşması, alana ilgisi olan okurlara temel paradigmalardan sunulduğu bir yapıyı ortaya çıkarmaktadır. Bu paradigmalardan çerçevesinde yazar, Türkiye’de gündemi oluşturan temel tartışmaları geniş bir vizyon çerçevesinde ele alarak okuru, yeni okumalara ve karşılaştırmalı düşünce yapısına sevk etmektedir. Böylelikle, ülke içerisindeki tartışmaların kısır döngüsünden sıyrılarak Türkiye’de imkân dâhilinde olan çözüm önerilerinin getirilmesi teşvik edilmektedir. Nitekim yazar, tartışılan konu ne olursa olsun önerilen çözüm önerilerinin siyaseten mümkün, normatif ve ahlaki açıdan da makul olması gerektiğini vurgulamıştır. (s. 10)

Bu açılardan değerlendirildiğinde incelenen kitap özellikle Siyaset Bilimi, Kamu Yönetimi ve Uluslararası İlişkiler alanlarında okuyan

üniversite öğrencilerine, akademisyen, araştırmacı-gazeteci ve Türk toplum yapısı üzerine düşünen tüm bireylere hitap etmektedir. Belirtilen alanlardaki okurlar, kitabı okurken yazar tarafından yeni kaynak ve kişilere yönlendirilmektedirler. Bu da kitabın okur açısından verimliliğine işaret etmektedir. Kitabın içerik ve kaynakça açısından taşıdığı çeşitlilik, yazarın kullandığı üslubun akıcılığı ve sadeliği ile zenginleşmektedir.

YAYIN İLKELERİ ve YAZIM KURALLARI

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, İçerik ve Tanımlar

Tanımlar:

Dergi: İstanbul Gelişim Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi'ni,

Derginin Sahibi: Üniversite kurucu vakfı adına İstanbul Gelişim Üniversitesi Rektörünü,

Yayın Kurulu: İİSBF Dekanlığı tarafından belirlenen, Sosyal ve Beşeri Bilimler alanında görev yapan, alanında bilimsel çalışmalarıyla öne çıkan ve dergide görev alan öğretim üyelerini,

Hakem Kurulu: Alanında uzmanlaşmış, yayın kurulu tarafından en az beş farklı üniversiteden seçilmiş öğretim üyelerini,

Editör: İstanbul Gelişim Üniversitesi İİSBF Dekanlığı tarafından görevlendirecek öğretim üye ve/veya öğretim üyelerini,

Editör Yardımcıları: İİSBF Dekanlığı tarafından ilgili bölümlerden belirlenen öğretim üyelerini,

Yazı Kurulu: Editör tarafından belirlenen öğretim elemanlarını ve öğrencileri ifade etmektedir.

Amaç ve Kapsam:

1. Amaç, İstanbul Gelişim Üniversitesi İİSBF bünyesinde yer alacak olan Sosyal Bilimler Dergisi'nin (İGÜSBD) yayınına ilişkin esasları düzenlemektir.

2. Derginin amacı İktisadi ve İdari Bilimler, Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler vb. beşeri bilimler bünyesindeki farklı disiplinlerden ortak bir akademik platform oluşturmaktır. Bununla birlikte dergide kitap tanıtımı ve incelemesi de yer verebilmektedir.

3. Dergide, İktisadi ve İdari Bilimler, Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler, Hukuk, Sanat Tarihi, Arkeoloji, İletişim Bilimleri, Dil Bilimi, Güzel Sanatlar, Tarih, Sosyoloji, Psikoloji, Türk Dili ve Edebiyatı, Felsefe, Coğrafya, Güvenlik ve Eğitim Bilimleri alanlarındaki bilimsel yazılar yayımlanır.

4. Dergi, yılda iki kez (Haziran ve Aralık aylarında) yayımlanır.

5. Dergi uluslararası hakemli bir dergidir.

İçerik:

Dergiye gönderilen yazılar;

1. Alana özgü uygun araştırma, yöntem ve modeller kullanılarak hazırlanmış ve alana bir katkıda bulunabilme niteliğe sahip olmalıdır.

2. Daha önce yayınlanmış bir yazıyı değerlendiren, eleştiren, bu konuda yeni ve dikkate değer görüşleri ortaya koyan araştırma veya inceleme özelliği taşımaktadır..

3. Dergide, bir kavramın ya da teorinin tartışıldığı, eleştirildiği ya da açıklandığı türden araştırma, biyografi ve derleme makalelere, bilimsel alana katkı niteliğindeki çevirilere yer verilebilir.

4. Dergi yayım esaslarına uygun yazım ilkeleri ve formatında olmalıdır.

5. Yukarıda sıralananların yanı sıra dergide kitap tanıtımlarına ve/veya incelemelerine de yer verilebilir.

İKİNCİ BÖLÜM Görevler

Sayfa/Page | 180

İGÜSB
Cilt: 1 Sayı: 1
Haziran /
June 2014

Derginin işleyişini sağlayan kurullar:

1. Yayın Kurulunun Görevleri:

- a. Olağandışı durumlar hariç yılda iki kere toplanır.
- b. Yayın Kurulu, dergiye gönderilen yazıları, biçim ve alan uygunluğu açısından inceleyerek, akademik camiada yazının uzmanlarını (tezler, yayınlar ve uzmanlık sahasını esas alarak) tespit eder, uygun hakem değerlendirmesine sunulmasını sağlar.
- c. Hakem değerlendirmelerine göre, makalenin yayınlanıp yayımlanmayacağına karar vererek, hakemden kabul alan makalelerin yayın sıralamasını yapar.
- ç. Özel sayı çıkarılmasına salt çoğunlukla karar verir.

2. Hakem Kurulu:

Hakemler, gönderilen yazıları yöntem, içerik ve özgünlük açısından inceleyerek, yayına uygun olup olmadığına karar verir. Makalelerin konusuna göre her sayıda değişiklik gösterebilir.

3. Editör:

- a. Yayın Kurulu üyeleri arasındaki koordinasyonu sağlar.
- b. Dergiye gelen yazıların ön değerlendirmesini yapabilmek için özel dönemler hariç Yayın Kurulunu yılda iki kez toplantıya çağırır.
- c. Yayın Kurulu adına editöryal sorumluluk alır.
- ç. Göreviyle ilgili olağandışı durumlarda, çalışmaların aksaması için yardımcılarından birini yetkilendirir.

4. Editör Yardımcıları:

Yayın Kurulu üyeleri arasındaki koordinasyonun sağlanması, yazıların hakem sürecinin takip edilmesi, hakemlerin raporlarının değerlendirilmesi konularında editöre yardımcı olurlar.

5. Yazı Kurulu:

- a. Teknik konularda ve yazıların takibinde editöre yardımcı olur.
- b. Dergiye gönderilen yazıların düzeltmelerini yapar ve dergiyi basıma hazır hale getirir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM Değerlendirme

1. Dergi Yayın Kurulu tarafından biçim ve alanlar açısından uygun bulunan yazılar değerlendirme yapılması için konunun uzmanı iki hakeme gönderilir. Hakem değerlendirmelerin ikisi de olumlu ise çalışma yayına kabul edilir. Biri olumlu, diğeri olumsuz ise makale üçüncü bir hakeme gönderilir. Yayınlanması için düzeltilmesine karar verilen yazıların, yazarları tarafından en geç (posta süresi dâhil) 20 gün içerisinde teslim edilmesi gereklidir. Düzeltilmiş metin, Dergi Yayın Kurulu'nun gerek gördüğü durumlarda, değişiklikleri isteyen hakemlere tekrar gönderilir.

2. Gönderilen yazılar iki alan uzmanının "yayımlanabilir" onayından sonra, Yayın Kurulunun son kararı ile yayımlanır. Yazarlar, hakem ve Yayın Kurulunun eleştiri, değerlendirme ve düzeltmelerini dikkate almak durumundadırlar. Katılmadığı hususlar olması durumunda, yazar bunları gerekçeleri ile ayrı bir sayfada bildirme hakkına sahiptir.

3. Hakem oluru alan makaleler, Yayın Kurulu tarafından derginin konu içeriği esas olmak üzere, hakem raporlarının tamamlanma tarihlerine göre sıraya konarak yayımlanır.

4. Dergiye gönderilen yazılar yayımlansın veya yayımlanmasın iade edilmez.

5. Kabul edilmeyen makalelerin yazarlarına e-posta yoluyla bilgi verilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM Kurallar

Dergide yer alacak makaleler, aşağıdaki maddelerde yer alan kuralları taşıyor olmalıdır:

1. Dergi, "Uluslararası Hakemli Dergi" statüsüne uygun, Haziran ve Aralık aylarında olmak üzere yılda iki sayı olarak yayımlanmaktadır. Gerekli hallerde Yayın Kurulunun salt çoğunluğuyla Özel Sayı olarak da yayımlanabilir.

2. Dergiye gönderilen makaleler daha önce başka bir yerde yayımlanmamış ya da yayımlanmak üzere gönderilmemiş olmalıdır.

3. Dergiye yayımlanmak için gönderilen yazılar:

a. **Orijinal çalışma:** Bilime yenilik getiren, daha önceki tezleri çürüten veya yeni bir bakış açısı getiren, yeni belgeler ortaya koyan çalışma,

b. **Derleme:** Tartışmalı veya muğlak halde olan bir konuda, bütün bibliyografyayı tenkit ederek bir sonuca bağlayan çalışma,

c. **Kitap tanıtımı:** Dergi, kendi yayım alanlarıyla ilgili güncel ve yeni yayımlanmış kitapların tanıtımına ilişkin çalışma,

ç. **Kitap İncelemesi:** Dergi, kendi yayım alanlarıyla ilgili güncel ve yeni yayımlanmış kitapların incelemesine yönelik çalışmalara açıktır.

d. Tüm eserlerin yayımlanıp, yayımlanmayacağına yayın kurulu karar verecektir.

4. Dergide yayınlanan yazıların, telif hakkı dergiye aittir. Yazar, dergide yayımlanmasına onay verilen yazısının her türlü telif hakkını devretmiş olduğunu kabul eder. Yazı kurulu, telif hakkı karşılığında yazarlarına beş adet dergi gönderir. Yayımlanmış yazının başka bir yayımda tekrar yayımlanması derginin iznine bağlıdır.

5. Dergiye gönderilen tercüme edilmiş yazılar için, yazının sahibinin yayın izni ve metnin orijinali gereklidir. Ayrıca tercüme çalışmaları da telif çalışmaları gibi hakem onayına gönderilir.

6. Dergide yayımlanan makalelerdeki görüşler, yazarlarının şahsi görüşleri olup; İstanbul Gelişim Üniversitesi'nin ve dergi kurullarının resmi görüşleri niteliğini taşımaz.

7. Yazardan düzeltme istenmesi durumunda, düzeltinin en geç 20 gün içinde yapılarak, Yayın Kurulu'na ulaştırılması gerekmektedir.

8. Yazarlar unvanlarını, görev yaptıkları kurumları, haberleşme adresleri ile telefon numaralarını ve elektronik posta adreslerini mutlaka bildirmelidir.

9. Yayımlanacak makalelerde esasa ilişkin olmayan düzeltmeler Yazı Kurulunca yapılabilir.

Yazım Kurallarına İlişkin Esaslar:

1. Dergide, derginin içeriğiyle ilgili özgün ve bilimsel nitelik taşıyan tüm makalelere, hakem heyetinin değerlendirmeleri neticesinde yer verilmektedir

2. Yazım dili Türkçe ve İngilizcedir. Yazım ve noktalamasında ve kısaltmalarda Türk Dil Kurumu İmlâ Kılavuzunun en son baskısı esas alınır. Gönderilen yazılar dil ve anlatım açısından bilimsel ölçülere uygun, açık ve anlaşılır olmalıdır.

3. Yayınlanmak üzere gönderilen yazılar, özet ve kaynakça dâhil yaklaşık 8.000 kelimedenden fazla olmamalıdır.

4. Makalenin ana bölümlerinde yazı karakteri Cambria, 11 punto, dipnotlar 10 punto yazılmalıdır.

5. Yazar adı, sağ köşeye, italik koyu, 11 punto olarak yazılmalı; unvanı, görev yeri ve elektronik posta adresi dipnotta (*) işareti ile 10 punto yazılarak belirtilmelidir. Diğer açıklamalar için yapılan dipnotlar metin içinde ve sayfa altında numaralandırılarak verilmelidir.

6. Makalenin başlangıç kısmına (150 kelimeyi geçmeyecek şekilde), Türkçe ve İngilizce öz (abstract) ile beş adet anahtar kelime yazılmalıdır. Makalenin sonuna, 750 kelimeyi geçmeyecek şekilde, Türkçe makalelerde İngilizce, İngilizce makalelerde Türkçe özet (summary) eklenecektir.

7. Şekil, resim, grafik ve tablolar numaralandırılmalıdır. Şekil, resim ve grafik adları altında; tablo adı tablonun üzerinde yer almalıdır. Şekil, resim, grafik ve tablo içerisindeki yazı ve rakamlar 8 punto yazılmalıdır.

8. Yazı içinde kullanılan grafikler WINDOWS ortamında açılacak bir grafik formatında, fotoğraflar da JPG formatında ve 300 piksel çözünürlüğünde gönderilmelidir. Dergiye gönderilen yazı ve grafiklerin (resim, tablo, ekler vs.) dijital kayıtları bir CD ile gönderilmelidir. Makalenin konusuyla ilgili belge ve fotoğrafların orijinaleri veya baskıya uygun nitelikte olanları seçilmelidir. Fotoğraf altına ve şekil kenarına yazar adı belirtilmelidir.

9. Dilbilgisi ve anlatım yönünden yüksek oranda hata içeren makaleler değerlendirilmeye alınmayacaktır.

10. Latin alfabesi kullanılan dillerde isim orijinal haliyle verilmelidir. Diğer dillerde yazılan isimler ise İngilizce veya Türkçe transliterasyonu kullanılmalıdır.

11. Makaleler, bilgisayar ortamında "Word for Windows"un değişik sürümlerinde (.doc uzantısı olarak), bir CD'ye kayıt edilerek, dört nüsha (yazar Yazar adı, açık ve e-posta adresi bulunan bir nüsha ve yazar isimleri bulunmayan üç nüsha) olarak posta yoluyla veya elektronik posta yoluyla igusb@gelisim.edu.tr adresine gönderilmelidir.

Sayfa Düzenine İlişkin Esaslar:

1. Paragraf yazısı, ilk satır 1.25, paragraflar arası önceki 3 nk, sonra 3 nk, iki yana dayalı, satır aralığı bir buçuk olmalıdır.
2. Sayfa düzeni normal, sayfa yapısı üstten 2,5 cm, alttan 2,5 cm, sol 4 cm, sağ 2,5 cm, cilt payı 0, üst bilgi 1.25 cm. alt bilgi 2,5 cm olmalıdır.
3. Metin içindeki başlıklar 1 cm içeride olmalıdır.
4. Sayfa numaraları alt ortada verilmelidir.

Metin İçinde Referans ve Göndermelerin Yazımına İlişkin Esaslar:

1. Göndermeler (referanslar), sayfa altında numaralandırılarak verilecektir.
2. Dipnotlarda yayın adları (Kitaplarda kitap adı, makalelerde dergi adı) italik yazılacak, atıflarda alıntı yapılan sayfa numarası mutlaka belirtilecektir.
3. Aynı kaynağa yapılan atıflarda kitaplar için, a.g.e., makaleler için a.g.m., tezler için a.g.t., raporlar için a.g.r. aynı sayfa için aynı yer kısaltmaları italik olarak kullanılmalıdır.
4. Dipnot yazımında uyulacak kurallar ekte, "Dipnot Yazım Kuralları" başlığı altında, detaylı bir şekilde verilmekte olup; yazarların bu düzene uymaları gerekmektedir.

Kaynakça Yazımında Uyulacak Esaslar:

1. Atıfta bulunulan kaynağın tam kimliği verilecektir. Atıfta bulunulmamış eserler kaynakçada gösterilemez.
2. Kitaplar, makaleler, raporlar, gazeteler, arşiv belgeleri vd. ayrı ayrı kendi içinde alfabetik sıra ile verilecektir.
3. Kaynakçada yazar soyadı büyük ve başta; adı ise küçük harflerle yazılacaktır.
4. Makalelerin yer aldığı sayfa aralığı tam olarak belirtilecektir.

Aşağıda örnek bir kaynakça gösterilmiştir:

KARABULUT, Bilal, "Avrupa Birliği-İsrail İlişkileri", Gazi Akademik Bakış Dergisi, Cilt 1 Sayı 2, Yaz 2008, s.1-18.

KARACA, Ragıp Kutay, Güç Olma Stratejisi Çin, IQ Yayınları, İstanbul 2008.

SANDIKLI Atilla, "Atatürk Dönemi Türk Dış Politikası Işığında Avrupa Birliği'ne Giriş Süreci", İstanbul Üniversitesi, Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Enstitüsü, İstanbul 2007 (Yayımlanmamış Doktora Tezi)

Belge, Tablo, Şekil ve Grafiklerin Kullanımında Uyulacak Esaslar:

1. Ekler (belgeler), yazının sonunda verilecek ve altında belgenin içeriği hakkında kısa bir bilgi ile bilimsel kaynak gösterme ölçütlerine uygun bir şekilde kaynak yer alacaktır.

2. Diğer ekler (Tablo, Şekil ve Grafik) normal yazı dışındaki göstergelerin çok olması durumunda Tablo, Şekil ve grafik için başlıklar; Ek Tablo: 1, Ek Grafik: 3 ve Ek Şekil: 7 gibi yazılmalı, ekler, kaynaklardan sonra verilmelidir.

Bu eklere metin içerisinde yapılan atıfların mutlaka Ek Tablo:1, Ek Grafik: 3 veya Ek Şekil: 7 şeklinde yapılmalıdır. Tablo, şekil, grafik ve resim alıntı yapılmışsa, mutlaka kaynak belirtilmelidir.

Kaynakların Yazımı İle İlgili Esaslar:

A. KİTAP

- Tek Yazarlı Kitap:

Ragıp Kutay Karaca, **Güç Olma Stratejisi Çin**, IQ Yayınları, İstanbul 2008. s.100.

- İki Yazarlı Kitap:

Atilla Sandıklı, İlhan Güllü, **Geleceğin Süper Gücü Çin**, Tasam Yayınları, İstanbul 2005.

- Üç ve üçten Fazla Yazarlı Kitap:

Selçuk Esenbel vd., **Türkiye’de Çin’i Düşünmek**, Boğaziçi Üniversitesi Yayınevi, İstanbul 2013, s. 100-102.

- Çeviri Kitaplar:

Bernard Lewis, **Modern Türkiye’nin Doğuşu** (Çev.; Metin Kıratlı), TTK yayını, 3. Baskı, Ankara 1991, s.157.

- Yazar veya Editör Adı Bulunmayan Kitap:

Tarihi Yaratan 1000 Büyük Adam, Milliyet yayını, İstanbul 1985, s.50.

- Birden Fazla Ciltten Oluşan Yayınlar

Enver Ziya Karal, **Osmanlı Tarihi**, Cilt V, TTK Yayınları, Ankara 2007, s. 100.

B. MAKALE

- Derleme Kitaplarda Makale

Fırat Purtaş, “Rusya’nın Demografik Krizi ve Rusya Türklerine Etkileri”, Necdet Öztürk, Ali Satan, der., **Türk Dünyasının Problemleri ve Çözüm Önerileri**, IQ Yayınları, İstanbul, 2007, s.85.

- Dergilerde Yazarı Belli Olan Makale

Niu Song, “The Strategic Partnership between South Korea and the United Arab Emirates”, **Güvenlik Stratejileri Dergisi**, Sayı:17, Nisan 2013, s. 132-136. (varsay cilt numarası da yazılır.)

- Dergilerde ve Gazetelerde Yazarı Belli Olmayan Makale

“Balkanlarda Türk Varlığı”, **Toplumsal Tarih**, cilt: X, sayı: 7, Mayıs 1990, Ankara s. 8.

- Günlük Gazetelerden Alınmış Makaleler

Fuat Keyman, “Türkiye’yi bekleyen ciddi tehlikeler”, **Milliyet**, 4 Eylül 2013, s.9.

- İnternet Dergisinde Makale

İslam Halidov, “Kırgızistan Devrimlerinde Son Durum”, **Akademik Bakış**, Sayı: 38 Yıl: 2013, ISSN: 1694-528X, <http://www.akademikbakis.org/38/07.htm>.

C. RAPOR

- Yazarı Belli Olan Rapor

Salih Akyürek, Mehmet Ali Yılmaz, Türk Silahlı Kuvvetlerine Toplumsal Bakış, **BİLGESAM Raporu**, İstanbul 2013, s.25.

- Yazarı Belli Olmayan Bir Kurum, Firma ya da Enstitünün Yazarı Olduğu Rapor

“Bütün Boyutlarıyla Suriye Krizi ve Türkiye”, **BİLGESAM Raporu**, 27 Kasım 2012, s. 33.

D. ANSİKLOPEDİ MADDESİ

“Türkiye’ye Savaş Denizden Geliyor”, **I. Dünya Savaşı Ansiklopedisi**, C.1, İstanbul 1976, s. 76-79.

E. TEZLER

Yayınlanmamış Tezlerin başlıkları için italik kullanılmayacaktır.

Hakan Tunç, “Wallerstein’e Göre Modern Dünya Sistemi”, Beykent Üni., İstanbul 2010 (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), s. 52.

F. İNTERNET

- Kamu Kurumlarının İnternet Sayfaları

T.C. Dışişleri Bakanlığı Resmi İnternet Sayfası, “G20 Zirvesi kapsamında Suriye’deki insani durum ele alındı.”, <http://www.mfa.gov.tr/default.tr.mfa>.

- **E-Posta Yoluyla Tartışma Gruplarına, Forumlara vb. Gönderilen Mesajlar**

Abdulvahap Kara, “Kazak Mitolojisinin Dildeki Yansımaları”, (Mesaj: 25), 10 Temmuz 2007,

http://groups.google.com/group/turktarihciler/browse_thread/thread/f8cef971cca8fd7b

G. KONFERANSLARDA SUNULAN TEBLİĞLER

Çağrı Erhan, “Çok Taraflı İş Birliğine Geçiş Sürecinde Tehdit Algılamaları ve Uluslararası Mukabele Yöntemleri”, Küreselleşme ve Uluslararası Güvenlik Sempozyumu, Bildiriler, 29-30 Mayıs 2003, ATASE yayını, Ankara 2003, s. 84.

H. BROŞÜR

Alev Keskin, 1877-78 Osmanlı-Rus Harbi Harp Tarihi Broşürü, ATASE Yayınları, Ankara 2000, s.7.

İ. RESMÎ YAYINLAR

Yusuf Sarımay, **Ottoman Archives and Ethio-Ottoman relations**, Başbakanlık Basımevi, Ankara 2001, s. 48.

J. HARİTALAR VE ŞEMALAR

Kayseri Turizm Haritası, Harita, Kayseri Valiliği Yayını, 2003.

K. BÜLTEN

Sami Selçuk, "Türkiye'de uzlaşma kültürü yok", **Atatürk Üniversitesi Haber Bülteni**, Atatürk Üniversitesi yayınları, Erzurum, 2008, s 10-11.

L. ARŞİV BELGELERİ

BOA., Y.A.HUS., D: 512, G: 72, Belge no (lef): 3, ATASE., BHK., K: 685, A: 6-8288, D: 5, F: 2.

PUBLICATION PRINCIPLES and GUIDELINES

CHAPTER I: Objective, Scope, Contents and Descriptions

Descriptions:

Journal: İstanbul Gelişim University Journal of Social Sciences,

Owner of the Journal: Rector of İstanbul Gelişim University on behalf of University's founding Foundation;

Publication Board: Faculty members who are determined by the Dean of Economics, Administrative and Social Sciences, working in the field of Social Science and Humanities, and have an outstanding scientific work

Referee Board: At least five faculty members selected from different universities who are specialised in the field

Editor-in-Chief: Faculty member(s) appointed by the Dean of the Economics, Administrative and Social Sciences Faculty of İstanbul Gelişim University

Assistant Editors: Faculty members designated by the Dean of the Economics, Administrative and Social Sciences Faculty from related departments

Editorial Board: Students and teaching members determined by the editor

Objectives and Scope:

1. The objective is to regulate principles for the publication of İstanbul Gelişim University Journal of Social Sciences (IGUSBD) which will take place under the aegis of the Faculty of Economics, Administrative and Social Sciences.
2. The aim of the journal is to create a common academic platform from the different disciplines within the humanities such as Economics, Administrative Sciences, Political Science and International Relations etc. Additionally, the journal also publishes book reviews and presentations.
3. The journal publishes scientific articles on Economics and Administrative Sciences, Political Science and International Relations, Law, History of Art, Archaeology, Communication Sciences, Linguistics, Fine Arts, History, Sociology, Psychology, Turkish Language and Literature, Philosophy, Geography, Security and Education Sciences.
4. The journal is published twice a year (June and December)
5. IGUSBD is an international refereed journal.

Content:

Articles submitted to the journal;

1. Must be prepared by using relevant research methods and models to their own field, and must have the ability to contribute to the field.
2. Must be a research or study which assesses, criticizes, presents new and interesting views about a formerly-published work.
3. The journal may also include research, statement, biography or compilation papers, translations or book criticisms of contribution to

scientific field in which a concept or theory is discussed, criticized or explained.

4. Publication in the journal should be in accordance with the format and publishing principles.
5. In addition to these, journal may publish book promotions and reviews.

CHAPTER II: Responsibilities

Rules determining the functioning of the Journal

1. Responsibilities of the Publishing Board:

- a) Meets twice a year except in unusual circumstances.
- b) Publication Board examines the papers to the journal in terms of relevancy of form and field, identifies experts of literature in the academy (based on theses, publications and the field of expertise), and submits them to relevant referee assessments.
- c) It decides whether the paper will be published or not according to referee decisions, and makes the ordering and list of papers to publish for those approved by the referee.
- d) It decides on the publication of special issue with absolute majority.

2. Referee Board:

Referees examine the papers submitted as to methodology, scope and originality, and decide whether they are appropriate for publication. They may change in each issue depending on the content of the article.

3. Editor-in-Chief

- a) He/she ensures coordination among members of the Publication Board.
- b) He/she calls the Publication Board to meet at certain times, except for special times, in order to make a pre-assessment of papers to the journal.
- c) He/she takes up the editorial responsibilities on behalf of the Publication Board.
- d) He/she assigns one of the vice editors in extraordinary circumstances on matters related to his/her responsibilities in order prevent disruption of work.

4. Assistant Editors: They assist editor-in-chief in ensuring coordination between the members of the publication board, following up referee process of the papers, and examining the referee reports.

5. Publication Board:

- a) They assist the editor-in-chief in technical matters and the follow up of the papers.
- b) They correct the manuscripts submitted to the journal and make the journal ready for printing.

CHAPTER III An Assessment

1. Publication Board of the Journal sends to two referees of expertise the papers it has found relevant in terms of form and fields for assessment. The paper is accepted for publication if both of the referees are positive. If one referee report is positive while the other one is negative, the paper is sent to a third referee. The papers which have been decided to be reviewed shall be submitted by the author(s) within no later than 20 days (including the duration of postal service). The revised text may be re-examined by the demanding referees should the Journal publication board find necessary.
2. The papers submitted shall be published within the final decision of the Publication Board following the "can be submitted" approval of the two experts in the field. Authors shall take into account criticisms, assessments and revisions of the referees and the Publication Board. If the author has any points he/she does not agree with, he/she has the right to specify these issues in a separate page within the justification thereof.
3. The papers, following the approval by the referees, are ordered by the Publication Board, based on dates of completion of referee reports and also based on the scope of the journal.
4. The papers submitted to the journal shall not be given back whether published or not.
5. Authors of the papers that are not accepted for publication are informed by e-mail.

CHAPTER IV Rules

Papers to be published on the article must bear the following rules in the articles below:

1. Journal shall be published in two editions annually, as June and December editions in line with the status of an 'International Refereed Journal'. It may be published as a Special edition if necessary if Publication Board decides by absolute majority.
2. Papers submitted to the journal should not have been published or sent for publication elsewhere
3. The papers submitted to the journal must be one of the following:
 - a. **Original study:** a study which brings innovation to science invalidates former arguments or brings a new perspective, presents new documents.
 - b. **Compilation:** a study on a controversial or ambiguous issue which discusses all eth bibliography and makes an argument.
 - c. **Book Promotion:** a study on the promotion of a newly published work in the related field
 - d. **Book Review:** a study on the review of newly published books in the relevant field

- e. Publication of all articles submitted to the journal depends on the decision of the Publication Board.
4. The copy right of the papers published in the journal belongs to the journal. The author agrees to transfer all copy rights of the paper which has been approved to be published in the journal. Editorial Board sends five copies of the journals to the author in exchange of the copy right. Any re-publication of the published work is subjected to the approval of the journal.
5. For translations submitted to the journal, publication permission of the author and original of the text are required. Translations shall also be submitted to the approval of the referee similar to copy right issues.
6. The views in the papers published in the Journal are personal views of the authors, and do not represent the official views of the IGUSBD.
7. Revision on the papers should be sent to the Editorial Board latest within 20 days, should the author is requested.
8. Authors' titles, institutions, and correspondence addresses, telephone numbers and e-mail addresses must be reported.
9. Meritorious corrections to the articles accepted for publication are done by the Editorial Board.

Principles as to the Editorial Board

1. All the articles to the Journal which are related to the content of the journal, original and have scientific quality are published based on the assessments of the Referee Board.
2. Language of publication is Turkish, English, French, and Russian. The most recent edition of the spelling guide of Turkish Language Institution is taken into account for language use, punctuation and abbreviations. The texts submitted must be clear and understandable, and be in line with scientific criteria in terms of language and expression.
3. The texts submitted to be published must be no longer than 8,000 words including the abstracts and references.
4. The type character should be Cambria with a font size of 11 pt. in the main parts of the article, and 10pt in footnotes.
5. Name of the author must be placed at the right corner in bold italics, in 11 type size; his/her title, place of duty and e-mail address must be indicated in the footnotes with (*) in 10 type size. Footnotes for other explanations must be provided both in the text and down the page in numbers.
6. The texts must start with an abstract (no longer than 150 words) and 5 keywords in Turkish and English. At the end of the text, a summary (özet) not exceeding 750 words must be provided in English for Turkish articles and in Turkish for English articles.
7. Figures, pictures, graphs and tables should be numbered and must be written in 8pt. The figure, picture and graph names should be placed under them, while table name should be placed above the table.

8. Graphs used within the text should be sent in a format that can be opened in WINDOWS environment, while photographs should be submitted in JPG format and at a resolution of 300 pixels. Texts and graphs submitted to the article (picture, table, attachments etc.) should also be sent in a CD with their digital records. Among the documents and original photos related to the content of the article, those ones appropriate for publication should be selected. Name of the author should be indicated at the edge of the figure or below the photo.
9. Articles with significant errors in grammar and expressions will not be taken into the assessment process.
10. For languages using Latin alphabet, the name should be provided in original writing. Names written in other languages should be provided together with English or Turkish translations.
11. Articles submitted in computer environment should be saved as in different versions of "Word for Windows", recorded in a CD, sent by post as four copies, or by e-mail to igusbd@gelisim.edu.tr

Principles as to Page Layout

1. Indentation must be, for the first line, 1, 25; spacing before must be 3 pt., after must be 3 pt., justified, and line spacing must be 1, 5.
2. Page layout should be normal, page set up must be 2,5 cm from top, 2,5 cm from bottom, 4 cm from left, 2,5 cm from right, gutter 0, header 1.25 cm. footer 2,5 cm.
3. Sub-headings must be within 1 cm from the preceding heading.
4. Page numbers must be placed at the bottom centre.

Principles as to References and Citations within the Text

1. References and citations shall be given down the pages in numbers.
2. Name of the publications in footnotes (Book name in books and journal name in articles) shall be indicated in italic; page numbers cited shall be absolutely specified.
3. With regard to citations to the same resource, "Ibid" shall be used in italic the same place for the same page.
4. The rules pertaining to footnotes are presented in details in the attached box under the heading of "Rules as to Footnotes"; authors must abide by these rules.

Principles as to Writing Bibliography

1. Full identity of the resources cited shall be given; any un-cited resource shall not be presented in the references.
2. Books, articles, reports, newspapers, archival documents, et al. will be given separately in alphabetical order in their own kind.
3. In bibliography, surname of the author will be written first and in capitals; and the name will be written in small letters.
4. Exact page numbers of the papers should be specified.

A Sample Bibliography is presented below:

KARABULUT, Bilal, "Avrupa Birliği-İsrail İlişkileri", Gazi Akademik Bakış Dergisi, Volume 1 Number 2, summer 2008, p.1-18.

KARACA, Ragıp Kutay, Güç Olma Stratejisi Çin, IQ Publishing, İstanbul 2008.

SANDIKLI, Atilla, "Atatürk Dönemi Türk Dış Politikası Işığında Avrupa Birliği'ne Giriş Süreci", İstanbul Üniversitesi, Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Enstitüsü, İstanbul 2007 (Unpublished Doctorate Thesis)

Principles to Abide By in Using Documents, Tables, Figures and Graphs:

1. Attachments (documents), shall be presented at the end of the text and down below shall be a brief information as to the content of the document and proper citation in line with the relevant criteria.
2. Other attachments (Table, Figure, Graphs) shall be presented as Additional Table: 1, Additional Graph: 3 and Additional Figure 7 if indicators other than the text are too many in number; attachments shall be presented after the REFERENCES.

References to these attachments in the text shall absolutely be made as Additional Table: 1, Additional Graph 3 or Additional Figure 7. If citation has been made for table, figure, graph or picture, resource shall absolutely be indicated.

Principles as to the Writing of Resources

A. BOOKS

- Works with single author:

Ragıp Kutay Karaca, **Güç Olma Stratejisi Çin**, IQ Publishing, İstanbul 2008, p.100.

- Works with two authors:

Atilla Sandıklı, İlhan Güllü, **Geleceğin Süper Gücü Çin**, Tasam Publishing, İstanbul 2005.

- Books with three or more authors:

Selçuk Esenbel et al., **Türkiye'de Çin'i Düşünmek**, Boğaziçi Üniversitesi Publishing, İstanbul 2013, p. 100-102.

- Translated Books:

Bernard Lewis, **Modern Türkiye'nin Doğuşu** (Çev; Metin Kırath), TTK Publishing, 3rd Edition, Ankara 1991, p.157.

- Books with Name of Author or Editor Non-Specified:

Tarihi Yaratan 1000 Büyük Adam, Milliyet publishing, İstanbul 1985, p.50.

- Books with More Than One Edition:

Enver Ziya Karal, **Osmanlı Tarihi**, Volume V, TTK Publishing, Ankara 2007, p. 100.

B. PAPERS

- Paper in Compilation Books

Fırat Purtaş, "Rusya'nın Demografik Krizi ve Rusya Türklerine Etkileri", Necdet Öztürk, Ali Satan, der., **Türk Dünyasının Problemleri ve Çözüm Önerileri**, IQ Publishing, İstanbul 2007, p.85.

- Paper with Author Specified in Journals

Niu Song, "The Strategic Partnership between South Korea and the United Arab Emirates", **Güvenlik Stratejileri Dergisi**, Number:17, April 2013, p. 132-136. (varsa Volume numarası da yazılır.)

- Paper with Author Non-Specified in Journals and Newspapers

"Balkanlarda Türk Varlığı", **Toplumsal Tarih**, Volume: X, Number: 7, Mayıs 1990, Ankara p. 8.

- Papers from Daily Newspapers

Fuat Keyman, "Türkiye'yi bekleyen ciddi tehlikeler", **Milliyet**, 4 September 2013, p.9.

- Paper from Internet Journal

İslam Halidov, "Kırgızistan Devrimlerinde Son Durum", **Akademik Bakış**, Number: 38 Year: 2013 ISSN: 1694-528X, <http://www.akademikbakis.org/38/07.htm>.

C. REPORTS

- Report with Author Specified

Salih Akyürek, Mehmet Ali Yılmaz, Türk Silahlı Kuvvetlerine Toplumsal Bakış, **BİLGESAM Report**, İstanbul 2013, p.25.

- Report of an Institution, Company or Institute with Author Non-Specified

"Bütün Boyutlarıyla Suriye Krizi ve Türkiye", **BİLGESAM Report**, 27 November 2012, p. 33.

D. ENCYCLOPEDIA ARTICLES

"Türkiye'ye Savaş Denizden Geliyor", **I. Dünya Savaşı Ansiklopedisi**, V.1, İstanbul 1976, p. 76-79.

E. THESES

No italics shall be used for headings of non-published Theses

Hakan Tunç, "Wallerstein'e Göre Modern Dünya Sistemi", Beykent Üni., İstanbul 2010 (Unpublished Master Thesis), p. 52.

F. INTERNET

- Web Pages of Public Institutions

Official Website of Ministry of Foreign Affairs of the Republic of Turkey, "G20 Zirvesi kapsamında Suriye'deki insani durum ele alındı.", <http://www.mfa.gov.tr/default.tr.mfa>.

- Messages Sent to Discussion Boards, Forums etc by E-Mail

Abdulvahap Kara, "Kazak Mitolojisinin Dildeki Yansımaları", (Message: 25), 10 July 2007, http://groups.google.com/group/turk-tarihciler/browse_thread/thread/f8cef971cca8fd7b.

G. PAPERS PRESENTED IN CONFERENCES

Çağrı Erhan, "Çok Taraflı İş Birliğine Geçiş Sürecinde Tehdit Algılamaları ve Uluslararası Mukabele Yöntemleri", Küreselleşme ve Uluslararası Güvenlik Sempozyumu, Presentations, 29-30 May 2003, ATASE Publishing, Ankara 2003, p. 84.

H. BROCHURES

Alev Keskin, 1877-78 Osmanlı-Rus Harbi Harp Tarihi Broşürü, ATASE Publishing, Ankara 2000, p.7.

İ. OFFICIAL PUBLICATIONS

Yusuf Sarıncay, **Ottoman Archives and Ethio-Ottoman relations**, Başbakanlık Printing, Ankara 2001, p. 48.

İ. MAPS AND FIGURES

Kayseri Turizm Haritası, Harita, Kayseri Valiliği Publishing, 2003.

J. BULLETINS

Sami Selçuk, "Türkiye'de uzlaşma kültürü yok", **Atatürk Üniversitesi Haber Bülteni**, Atatürk Üniversitesi Publishing, Erzurum, 2008, p. 10-11.

K. ARCHIVE DOCUMENTS

BOA., Y.A.HUS., D: 512, G: 72, Belge no (lef): 3, ATASE., BHK., K: 685, A: 6-8288, D: 5, F: 2.

**İstanbul Gelişim Üniversitesi Yayınları (İGÜ Yayınları)
Yayınlanmış Kitaplar (2012-2014):**

Sıra	Yazar adı	Eser adı	ISBN
1	Öğ. Gör. Emel Tozlu	Aesthetic theory of Bertolt Brecht and Cinema	978-605-62823-0-0
2	Yrd. Doç. Dr. Aybike Serttaş Ertike	Televizyon: Alternatif evren	978-605-62823-1-7
3	(Haz.) Yusuf Akçay	Doğumunun 400. Yılında uluslararası Evliya Çelebi sempozyumu bildirileri	978-605-359-479-6
4	Öğ. Gör. Öznur Yaman	Meslek yüksekokulları için işletme yönetimi – 1 (İKMEP içeriğine uyumlu)	978-605-62823-2-4
5	Yrd. Doç. Dr. Alaattin Fırat, Ar. Gör. Fatih Gökbayrak	Yeni Türk Ticaret Kanunu (6102 Sayılı Kanun): Ticaret hukuku ve şirketlerine getirilen yenilikler	978-605-62823-3-1
6	Öğ. Gör. Semiye Bottan	Türkiye'nin denim giysi ihracatının ülkelere göre tasarım farklılıkları	978-605-62823-4-8
7	Öğ. Gör. Tarık Babayiğit	Batik sanatı	978-605-62823-5-5
8	Prof. Dr. A. Kazım Kırtiş	Pazarlama ilkeleri: Global ve yönetsel yaklaşım	978-605-62823-8-6
9	Prof. Dr. A. Kazım Kırtiş	Dış ticaret işlemleri muhasebesi: Teorik ve uygulamalı	978-605-62823-6-2
10	Prof. Dr. A. Kazım Kırtiş	Pazarlama yönetimi: Global ve yönetsel yaklaşım	978-605-62823-9-3
11	Doç. Dr. Oğuz Fezziçoğlu	Ekonometri: Matris cebiriyle ayrıntılı teori ve uygulamalar	978-605-4827-00-8
12	Dr. Ali Orhan Aydın	Yapay zekâ: Bütünleşik bilişim doğru	978-605-4827-03-9
13	Öğ. Gör. Sefer Darıcı	Bilinçaltı reklamcılık ve iletişim teknikleri	978-605-4827-04-6
14	Prof. Dr. Cevdet Atay	Genel ve temel hukuk kavram ve kurumları	978-605-4827-13-8
15	Prof. Dr. Sinan Çağdaş	Mühendislikte mekanik-statik	978-605-4827-14-5
16	Yrd. Doç. Dr. İsmail Cem Ay	Dünya Bankası'nın önerdiği yapısal uyum programlarının az gelişmiş ülkelere etkilerinin ülke örnekleriyle incelenmesi	978-605-4827-01-5
17	Doç. Dr. Ulaş Başar Gezgin	Bilişsel bilim elkitabı	978-605-4827-15-2

18	Prof. Dr. Osman Zekayi Orhan	Dünyada ve Türkiye'de lojistik sektörünün gelişimi	978-605-4827-08-4
19	Prof. Dr. Osman Zekayi Orhan	Türkiye'de bütçe ve maliye politikaları	978-605-4827-11-4
20	Prof. Dr. Osman Zekayi Orhan	Keynezyen ve monetarist istikrar politikaları	978-605-4827-07-7
21	Prof. Dr. Osman Zekayi Orhan	Gümrük Birliği sürecinde Türk otomotiv sanayiinin ve otomotiv yan sanayiinin rekabet gücü	978-605-4827-09-1
22	Prof. Dr. Osman Zekayi Orhan	Sınır ticaretinin Türkiye ekonomisine etkileri	978-605-4827-10-7
23	Prof. Dr. Osman Zekayi Orhan	Türkiye'de tarımsal destekleme ve taban fiyatları politikası	978-605-4827-12-1
24	Prof. Dr. Osman Zekayi Orhan	Başlıca enflasyon teorileri ve Türkiye'de enflasyon	978-605-4827-05-3
25	Yrd. Doç. Dr. İsmail Cem Ay	Basel kriterleri çerçevesinde Türk finans ve bankacılık sektörünün yeniden düzenlenmesi	978-605-4827-02-2

Kitaplarımızı temin etmek için aşağıdaki iletişim bilgilerinden yararlanabilirsiniz. Aynı zamanda yayınlarımızı tüm saygın yayınevlerinden edinebilirsiniz.

pandora

Satış: satis@pandora.com.tr

Adres: Büyükparmakkapı Sokak No: 3/A, Beyoğlu - İstanbul

musterihizmetleri@pandora.com.tr | Bilgi: bilgi@pandora.com.tr

Telefon: +90 (850) 200 2206 (212) 230 0962 | Faks: +90 212 219 4292

Ağ sayfası: <http://www.pandora.com.tr>

İSTANBUL GELİŞİM ÜNİVERSİTESİ YAYINLARI

Adres: Rektörlük Binası - Cihangir Mah. Şehit Jandarma Komando Er Hakan Öner

Sk. No: 1 Avcılar 34310 / İstanbul / Türkiye

iguyayinlari@gelisim.edu.tr

Telefon: 0212 4227000

Belgeç: 0212 4227401

Web: <http://www.gelisim.edu.tr/>

Facebook: [iguyayinlari](https://www.facebook.com/iguyayinlari)

Twitter: [@IGUYayinlari](https://twitter.com/IGUYayinlari)

İSTANBUL GELİŞİM ÜNİVERSİTESİ

Cihangir Mah. Şehit Jandarma Komando Er
Hakan Öner Sk. No: 1 34310 Avcılar / İstanbul / Türkiye

bilgi@gelisim.edu.tr

Telefon: 0212 4227000

Belgeç: 0212 4227401